

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI (TİHV)

1 OCAK İLE 31 AĞUSTOS 2020 TARİHLERİ ARASINDA

İFADE, TOPLANMA VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜKLERİ İHLAL RAPORU

#demokrasiherkesiçin

Hazırlayanlar

TİHV Dokümantasyon Merkezi
Eylem Yıldizer, Cihan Deniz Zarakolu, Coşkun Üsterci

Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV), Türk Medeni Yasası'na göre kurulmuş, hükümet dışı ve bağımsız bir kuruluştur. Statüsü 30 Aralık 1990 tarihli ve 20741 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Mithat Paşa Caddesi
No: 49/11, 6. Kat,
06420 Kızılay/ANKARA

Tel: (0312) 310 66 36
Fax: (0312) 310 64 63

tihv@tihv.org.tr
www.tihv.org.tr

Bu rapor Avrupa Birliği tarafından maddi olarak desteklenen "İnsan hakları ortamının yeniden inşası için ifade, basın, örgütlenme ve toplantı özgürlüklerini savunmak" projesi kapsamında hazırlanmıştır. İçerik TİHV'in sorumluluğundadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

GİRİŞ	4
BİRİNCİ BÖLÜM	7
İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ	7
A. 1 OCAK 2020 İLE 30 NİSAN 2020 TARİHLERİ ARASINDA İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ İHLALLERİ	9
1. BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ	9
1.1. Basın Çalışanlarına Yönelik Gözaltılar ve Tutuklamalar	9
1.2. Basın ve Yayın Kuruluşlarına, Basın Çalışanlarına Yönelik Tehdit ve Saldırımlar	13
1.3. Gazetecilere Yönelik Davalar, Soruşturmalara ve Suç Duyuruları	13
1.4. İnternet Sitelerine ve Sosyal Medya Hesaplarına Getirilen Erişim Engelleri, Yasaklanan Yayınlar	23
1.5. Basın ve Yayın Organlarına Verilen Cezalar	24
1.6. İptal Edilen Basın Kartları	25
2. SOSYAL MEDYA PAYLAŞIMLARI NEDENİYLE GÖZALTINA ALINAN VE TUTUKLANAN KİŞİLER	25
3. CUMHURBAŞKANI'NA HAKARET GEREKÇESİYLE GÖZALTINA ALINAN, TUTUKLANAN VE HAKLARINDA DAVA	
AÇILAN KİŞİLER	26
4. ATATÜRK'E HAKARET GEREKÇESİYLE GÖZALTINA ALINAN, TUTUKLANAN VE HAKLARINDA DAVA AÇILAN	
KİŞİLER	28
5. SANATÇILARIN YARGILANDIĞI DAVALAR	28
B. 1 MAYIS 2020 İLE 31 AĞUSTOS 2020 TARİHLERİ ARASINDA İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ İHLALLERİ	29
1. BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ	29
1.1. Basın Çalışanlarına Yönelik Gözaltılar ve Tutuklamalar	29
1.2. Basın ve Yayın Kuruluşlarına, Basın Çalışanlarına Yönelik Tehdit ve Saldırımlar	31
1.3. Gazetecilere Yönelik Davalar, Soruşturmalara ve Suç Duyuruları	32
1.4. İnternet Sitelerine ve Sosyal Medya Hesaplarına Getirilen Erişim Engelleri	40
1.5. Basın ve Yayın Organlarına Verilen Cezalar	42
2. SOSYAL MEDYA PAYLAŞIMLARI GEREKÇESİYLE GÖZALTINA ALINAN, TUTUKLANAN, HAKLARINDA DAVA VE	
SORUŞTURMA AÇILAN KİŞİLER	44
2.1. Sosyal Medya Paylaşımları Gerekçesiyle Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Kişiler	44
2.2. Sosyal Medya Paylaşımları Gerekçesiyle Haklarında Davaya ve Soruşturma Açılan Kişiler	46
3. CUMHURBAŞKANI'NA HAKARET GEREKÇESİYLE GÖZALTINA ALINAN, TUTUKLANAN VE HAKLARINDA DAVA	
AÇILAN KİŞİLER	49
4. "BU SUÇA ORTAK OLMAYACAĞIZ" BİLDİRİSİNİ İMZALAYAN AKADEMİSYENLERİN YARGILANDIĞI DAVALAR ..	49
5. SANATÇILARIN YARGILANDIĞI DAVALAR	50
İKİNCİ BÖLÜM	53
TOPLANTI VE GÖSTERİ YAPMA ÖZGÜRLÜĞÜ	53
A. 1 OCAK 2020 İLE 30 NİSAN 2020 TARİHLERİ ARASINDA TOPLANMA VE GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜ	
İHLALLERİ	55
1. EYLEM VE ETKİNLİKLERE YÖNELİK MÜDAHALE VE ENGELLEMELER	55
1.1. "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri	55
1.1.1. Ankara-Yüksel Caddesi	55
1.1.2. Ankara'daki Diğer "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri	57
1.1.3. Düzce ve Ankara'daki "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri	58
1.1.4. İstanbul'daki "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri	59
1.2. Ölüm Oruçlarıyla İlgili Eylemler	59
1.3. Cumartesi Anneleri	60
1.4. "F Oturumu"	60
1.5. 8 Mart Eylemlerine Yönelik Müdahaleler	60
1.6. Öğrenci Eylemlerine Yönelik Müdahaleler	61

1.7. İşçi ve Emekçilerin Eylemlerine Yönelik Müdahaleler	62
1.8. Covid-19 ile İlgili Eylemlere Yönelik Müdahaleler	62
1.9. Kent ve Çevre Hakkına İlişkin Eylemlere Müdahaleler	64
1.10. Siyasi Parti ve Örgütlerin Eylemlerine Müdahaleler	64
1.11. Diğer Eylem ve Etkinliklere Yönelik Müdahaleler	65
1.12. Toplantı ve Gösteri Özgürlüğünü Kullandığı İçin Yargılanan Kişiler	66
2. EYLEM VE ETKİNLİK YASAKLARI	67
2.1. İllerde Eylem ve Etkinliklerin Yasaklanması	67
2.2. Yasaklanan Eylem ve Etkinlikler:	68
B. 1 MAYIS 2020 İLE 31 AĞUSTOS 2020 TARİHLERİ ARASINDA TOPLANMA VE GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜ İHLALLERİ	69
1. EYLEM VE ETKİNLİKLERE YÖNELİK MÜDAHALE VE ENGELLEMELER	69
1.1. "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri	70
1.1.1. Ankara - Yüksel Caddesi	70
1.1.2. Ankara'daki Diğer "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri	71
1.1.3. Düzce ve Ankara'daki "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri	71
1.1.4. İstanbul'daki "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri	71
1.2. Ölüm Oruçlarıyla İlgili Eylemler	71
1.3. Hatay'da Edibe Özçelik İçin Yapılan Eylemler	75
1.4. Cumartesi Anneleri	75
1.5. 1 Mayıs Eylemlerine Yönelik Müdahaleler	75
1.6. İşçi ve Emekçilerin Eylemlerine Yönelik Müdahaleler	77
1.7. Kadın ve Lgbtiq+ Eylemlerine Yönelik Müdahaleler	78
1.8. Covid-19 ile İlgili Eylemlere Yönelik Müdahaleler:	80
1.9. Kent ve Çevre Hakkına İlişkin Eylemlere Müdahaleler	80
1.10. Baroların Eylemlerine Yönelik Müdahaleler	81
1.11. Siyasi Parti ve Örgütlerin Eylemlerine Yönelik Müdahaleler:	83
1.12. Diğer Eylem ve Etkinliklere Yönelik Müdahaleler	86
2. EYLEM VE ETKİNLİK YASAKLARI	89
2.1. İllerde Eylem ve Etkinliklerin Yasaklanması	89
2.2. Yasaklanan Eylem ve Etkinlikler	92
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	95
ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ	95
A. 1 OCAK 2020 İLE 30 NİSAN 2020 TARİHLERİ ARASINDA ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ İHLALLERİ	97
1. GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR	97
1.1. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Milletvekilleri, Belediye Eş Başkanları, Belediye Meclisi Üyeleri ve Muhtarlar	97
1.2. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan HDP Üye ve Yöneticileri	100
1.3. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan DBP Üye ve Yöneticileri	103
1.4. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Diğer Parti Üye ve Yöneticileri	104
1.5. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Dernek, Vakıf, Sendika, Meslek Örgütü, İnisiyatif ve Platform Üye ve Yöneticileri	104
1.6. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Hak Savunucuları	105
1.7. Diğer Gözaltı ve Tutuklamalar	105
2. MİLLETVEKİLLERİ, BELEDİYE EŞ BAŞKANLARI, SİYASİ PARTİ YÖNETİCİLERİ HAKKINDA AÇILAN DAVALAR VE SORUŞTURMALAR	111
2.1. Önceki Dönem Milletvekilleri Hakkında Açılmış Davalar	111
2.2. Sürmekte Olan 27. Dönem Milletvekilleri Hakkında Açılmış Davalar	113
2.3. Milletvekilleri Hakkında Açılan Soruşturmalar, Fezlekeler	113

2.3.1. Hakkında Soruşturma Başlatılan Milletvekilleri.....	113
2.3.2. Hakkında Fezleke Hazırlanan Milletvekilleri.....	113
2.4. Belediye Eş Başkanları Hakkında Açılmış Davalar	115
2.5. Belediye Meclisi Üyeleri Hakkında Açılmış Davalar.....	120
3. SİYASİ PARTİ ÜYE VE YÖNETİCİLERİNİN YARGILANDIĞI DAVALAR	120
4. HAK SAVUNUCULARININ YARGILANDIĞI DAVALAR.....	123
5. GEZİ DAVASI	125
6. SENDİKA, DERNEK, VAKIF, MESLEK ÖRGÜTLERİNİN ÜYE VE YÖNETİCİLERİNE YÖNELİK SORUŞTIRMALAR VE DAVALAR	126
7. DİĞER DAVALAR.....	128
8. KAPATILAN YA DA KAYYIM ATANAN DERNEK, VAKIF VE DİĞER KURUMLAR.....	131
9. ÖRGÜTLENME VE DAYANIŞMA FAALİYETLERİNE YÖNELİK ENGELLEMELER.....	131
9.1. Elazığ ve Van Depremlerinden Zarar Görenlerle Dayanışma Faaliyetlerine Yönelik Engellemeler	131
9.2. Covid-19 Salgını Nedeniyle Yapılmak İstenen Örgütlenme ve Dayanışma Kampanyalarına Yönelik Engellemeler:.....	132
9.3. HDP Kongresi'ne Yönelik Engellemeler	133
10. SİYASİ PARTİ BİNALARINA YÖNELİK SALDIRILAR.....	133
11. KAYYIM ATAMALARI VE GÖREVDEN ALMALAR.....	133
11.1. Belediyeler	133
11.2. Görevden Alınan Muhtarlar	134
11.3. Görevden Uzaklaştırılan, Yerine Kayyım Atanan Belediye Meclisi Üyeleri.....	135
B. 1 MAYIS 2020 İLE 31 AĞUSTOS 2020 TARİHLERİ ARASINDA ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ İHLALLERİ	136
.....	136
1. GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR	136
1.1. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Milletvekilleri, Belediye Eş Başkanları, Belediye Meclis Üyeleri Ve Muhtarlar.....	136
1.2. Gözaltına Alınan HDP Üye ve Yöneticileri.....	139
1.3. Gözaltına Alınan DBP Üye ve Yöneticileri.....	142
1.4. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Diğer Partilerin Üye ve Yöneticileri	143
1.5. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Dernek, Vakıf, Sendika, Meslek Örgütü, İnisiyatif ve Platform Üye ve Yöneticileri	143
1.6. Diğer Gözaltı ve Tutuklamalar	146
2. MİLLETVEKİLLERİ, BELEDİYE EŞ BAŞKANLARI, SİYASİ PARTİ YÖNETİCİLERİ HAKKINDA AÇILAN DAVALAR VE SORUŞTIRMALAR	150
2.1. Önceki Dönem Milletvekilleri Hakkında Açılmış Davalar	150
2.2. Milletvekilleri Hakkında Açılan Soruşturmalar, Fezlekeler	151
2.2.1. Hakkında Soruşturma Başlatılan Milletvekilleri.....	151
2.2.2. Hakkında Fezleke Hazırlanan Milletvekilleri.....	152
2.3. Belediye Eş Başkanları Hakkında Açılmış Davalar ve Soruşturmalar	153
3. SİYASİ PARTİ ÜYE VE YÖNETİCİLERİNİN YARGILANDIĞI DAVALAR	158
4. HAK SAVUNUCULARININ YARGILANDIĞI DAVALAR.....	161
5. SENDİKA, DERNEK, VAKIF, MESLEK ÖRGÜTLERİ, İNİSİYATİF, PLATFORMLARIN ÜYE VE YÖNETİCİLERİNE YÖNELİK SORUŞTIRMALAR VE DAVALAR	162
6. DİĞER DAVALAR.....	163
7. SİYASİ PARTİ BİNALARINA YÖNELİK SALDIRILAR VE KOLLUK GÜÇLERİ TARAFINDAN YAPILAN BASKINLAR... ..	164
8. KOLLUK GÜÇLERİ TARAFINDAN BASILAN DERNEKLER.....	165
9. KAYYIM ATAMALARI VE GÖREVDEN ALMALAR.....	165
9.1. Belediyeler:.....	165
9.2. Görevden Alınan Muhtarlar	166
9.3. Görevden Uzaklaştırılan, Yerine Kayyım Atanan Belediye Meclisi Üyeleri.....	166

GİRİŞ

TIHV Dokümantasyon Merkezi tarafından hazırlanan bu çalışma, 2020 yılının ilk sekiz ayı boyunca Türkiye’de ifade özgürlüğünün, toplantı/gösteri özgürlüğünün ve örgütlenme özgürlüğünün nasıl yaygın ve sistematik bir biçimde ihlal edildiğini belgeliyor.

İfade, toplanma ve örgütlenme özgürlükleri birbirleriyle çok yakından ilişkili olan ve birbirlerini tamamlayan özgürlüklerdir. İfade özgürlüğü çeşitli fikir ve görüşlerin hiçbir baskıya maruz kalmaksızın serbestçe açıklanıp tartışılabilmesini; toplanma özgürlüğü, görüş, talep ve eleştirilerin toplantı, gösteri, yürüyüş vb. etkinlikler yoluyla toplu halde ifade edilmesini; örgütlenme özgürlüğü ise yurttaşların ortak bir amacı gerçekleştirmek için bir araya gelerek bir örgüt çatısı altında müşterek faaliyet yürütebilmelerini güvence altına alır. Bu özgürlükler asli bir **demokratik değere** sahiptir, zira yurttaşların kamusal alana etkin bir biçimde iştirak edebilmelerini sağlarlar. Yurttaşlar ancak bu özgürlüklerin korunduğu koşullar altında toplumun tamamını veya bir bölümünü ilgilendiren konularda görüşlerini serbestçe paylaşabilir, karar alıcıları eleştirebilir, hakim görüş ve siyasalara itiraz edebilirler. Nihayet, yurttaşlar yine ancak bu özgürlüklerin korunduğu koşullarda toplumun müşterek geleceğini şekillendirme sürecine örgütlü olarak katılabilirler. Başka bir deyişle, **ifade, toplanma ve örgütlenme özgürlükleri demokratik toplum düzeninin temelidir** ve bu nedenle söz konusu özgürlüklerin etkin bir biçimde korunmadığı ve kullanılmadığı bir ülkede demokrasiden bahsetmek mümkün değildir.

İfade, toplanma ve örgütlenme özgürlüklerine yönelen ve elinizdeki çalışmanın konusunu oluşturan ihlaller silsilesi, Türkiye’nin mevcut koşullarında giderek ağırlaşan insan hakları sorunumuzun aynı zamanda bir demokrasi sorunu olduğunu gösteriyor. Söz konusu özgürlüklerin yaygın ve sistematik ihlali yurttaşların sivil ve siyasal topluma özgürce katılım koşullarını tahrip ederken, **yurttaş merkezli demokratik alanının tahribatı** da insan haklarının savunulmasını zorlaştırıyor ve hakların her daim daha pervasızca ihlal edilebilmesini mümkün kılıyor.

Evrensel insan hakları hukuku, ifade, toplanma ve örgütlenme özgürlüklerinin belli koşullarda sınırlandırılabilirliğini kabul etmekle birlikte, özgürlüklerin kullanımının geniş bir şekilde, buna karşılık olası sınırlama ve kısıtlamaların ise dar ve **hakkın özüne dokunmayacak** şekilde yorumlanması gerektiğini vazedir. Ayrıca bu özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi bakımından devletlerin pozitif ve negatif yükümlülükleri olduğunu da özellikle vurgular.

Nitekim söz konusu özgürlükler gerek Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda gerekse Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde açıkça teminat altına alınmıştır. Anayasa’nın 26. maddesine göre: “Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar.” Keza Türkiye’nin imzacısı olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (AİHS) 10. maddesi de ifade özgürlüğünü açıkça tanımlamaktadır: “Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamları tarafından müdahale edilmeksizin ve ulusal sınırlar dikkate alınmaksızın, görüş sahibi olma, bilgi ve düşünceleri edinme ve yayma özgürlüğünü içerir. Bu madde devletlerin yayıncılığı, televizyon veya sinema işletmelerini izin alma koşuluna bağlamasını engellemez”.

Yine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) bu konudaki pek çok içtihadında belirtildiği üzere ifade özgürlüğü siyasi, sanatsal, ticari, akademik, dini, ahlaki vb. hemen her konuyu kapsar. Ancak faşizm, ırkçılık, her türden ayrımcılık ve nefret içerikli ifadeler ile şiddet çağrısı yapan ve öven ifadeler evrensel insan hakları hukuku açısından ifade özgürlüğünün norm alanına girmezler.

Anayasa'nın 34. maddesine göre: "Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir". Bu özgürlük, AİHS'nin 11. maddesi ile de korunmaktadır. Sözleşmenin söz konusu maddesinde "Herkes, barışçıl olarak toplanma özgürlüğü ve menfaatlerini korumak için (...) başkalarıyla birlikte örgütlenme özgürlüğü hakkına sahiptir" denilerek toplanma özgürlüğü ve örgütlenme özgürlüğü birlikte ele alınmıştır. Örgütlenme özgürlüğü Anayasa'da birden fazla maddede ve özgül kullanımları bakımından düzenlenmiştir. Anayasa'nın 33., 51., 53., 54. ve 68. maddeleri "Dernek Kurma Hürriyeti", "Sendika Kurma Hakkı", "Toplu İş Sözleşmesi, Grev Hakkı ve Lokavt Hakkı" ve "Siyasi Parti Kurma Hakkı" başlıkları altında yapılan ayrı düzenlemelerle örgütlenme özgürlüğünü güvence altına almaktadır.

Ne var ki, tüm bu bağlayıcı hükümlere rağmen, Türkiye'de siyasal karar alıcıların ve kamu makamlarının ifade, toplanma ve örgütlenme özgürlüklerini koruma görevini yerine getirdiğini söylemek mümkün değildir. Gerçek bunun tam aksidir: Söz konusu özgürlükler, bizzat onları korumakla yükümlü kamu makamları tarafından yaygın ve sistematik olarak ihlal edilmektedir. Yöneticiler, bu özgürlüklerin işlevleri bakımından demokrasinin vazgeçilmez koşulu ve onun ayrılmaz parçası olduğu gerçeğini görmek ve kabullenmek istememektedirler.

Bunun başlıca nedeni öteden beri ülkenin siyasal kültürüne egemen, Anayasa ve yasalara da sinmiş olan güvenlikçi, sınırlayıcı ve yasaklayıcı zihniyettir. Bunun sonucu Anayasa ve yasalarca güvence altına alınan temel hak ve özgürlükler, hemen ardından yapılan düzenlemelerle sınırlandırılmaktadır. Özellikle, iki yıl süren Olağanüstü Hal (OHAL) döneminde yaşanan kırım ile birlikte söz konusu güvenlikçi, sınırlayıcı ve yasaklayıcı zihniyet kaygı verici bir boyut kazanmıştır. OHAL döneminde ve akabinde yapılan yeni yasal düzenlemeler sonucunda, ayrıca fiili müdahale ve engellemeler yoluyla, ifade, toplanma ve örgütlenme özgürlükleri bizzat özleri tahrip edilerek, sadece kağıt üzerinde var olan birer özgürlük haline getirilmiştir. Başka bir ifadeyle, hak ve özgürlüklerin kullanımı neredeyse istisna, yasaklama ve müdahaleler ise kural haline gelmiştir.

1 Ocak 2020 ile 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında Türkiye'de ifade, toplanma ve örgütlenme özgürlüklerine yönelik gerçekleşen ihlalleri dile getiren bu rapor, TIHV Dokümantasyon Merkezi tarafından yazılı ve görsel basın, uzmanlık ve meslek örgütleri ile diğer insan hakları örgütlerinin yaptığı açıklama ve raporların taranması yoluyla hazırlanmıştır. Raporda yer alan ihlaller Dokümantasyon Merkezi'nin tespit edebildikleri ile sınırlıdır ve hakikatin ancak bir bölümünü ifade etmektedir.

İfade özgürlüğü varsa
demokrasi vardır.

#demokrasiherkesiçin

BİRİNCİ BÖLÜM

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ

Türkiye, imzacısı olduğu AİHS'ye taraf 47 devlet arasında düşünce ve ifade özgürlüğünü en fazla ihlal eden ülke durumundadır. AİHM'nin 1959-2018 yılları arasında Sözleşme'nin ifade özgürlüğünü düzenleyen 10. maddesinin ihlal edildiği yönünde verdiği toplam 777 karardan 321'i (yaklaşık %41) Türkiye aleyhinedir.¹

Türkiye'de ifade özgürlüğünün kullanımı siyasi, sanatsal, ticari, akademik, dini ve ahlaki hemen her ifade biçimi bakımından sorunlu olmakla birlikte kısıtlama ve ihlaller asli olarak siyasal nitelikli eleştirilere yöneliktir. Sözü edilen diğer alanlarda karşılaşılan kısıtlama ve ihlaller de genellikle siyasal eleştiriyle ilişkisi bağlamında yaşanmaktadır.

Oysa demokratik bir toplumda siyasal karar vericilerin serbestçe eleştirilebilmesi asli bir yurttaş özgürlüğü olduğu gibi, kamusal organların denetlenmesi de yine asli bir yurttaşlık ödevidir. Bu nedenle AİHM, pek çok karar ve içtihadında siyasal erki elinde bulunduranların sadece yasama ve yargı organları tarafından değil, aynı zamanda halk, sivil toplum ve kitlesel medya tarafından da denetlenmesi gerektiğini belirtir. Mahkeme'ye göre siyasal tartışma özgürlüğü "tüm demokratik sistemlerin temel ilkesidir".²

Ne var ki Türkiye'nin bugünkü koşullarında, ifade özgürlüğünün siyasal eleştiriye ve yurttaş denetimini mümkün kılacak şekilde etkin kullanımı, içerikleri bakımından muğlak ve her yöne çekilebilecek yasal düzenlemeler yoluyla engellenmektedir. Bu tür düzenlemelerin başında TCK'nin 301'inci (*Türk Milletini, devleti aşağılamak*), 299'uncu (*Cumhurbaşkanı'na hakaret*), 216'ıncı (*halkı kin ve düşmanlığa tahrik*) ve 220/6'ıncı (*örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek*) ile *Terörle Mücadele Kanunu'nun 7/2'inci (terör örgütünün propagandasını yapmak)* maddeleri gelmektedir. Bu yasal düzenlemeler yoluyla ifade özgürlüğünün etkin ve meşru kullanımı demokratik toplum düzeni açısından kabul edilemez biçimlerde sınırlandırılmakta, kovuşturulmakta ve suçlaştırılmaktadır.

Örnek vermek gerekirse, Adalet Bakanlığı'nın verilerine göre Cumhuriyet Başsavcılıkları sadece 2019 yılında TCK'nin 216. maddesine (*halkı kin ve düşmanlığa tahrik*) muhalefetten 15 bin 44 kişi hakkında soruşturma başlatırken bunlardan 2 bin 300'ü hakkında kamu davası açılmasına karar vermiştir. Yine 2019 yılında Cumhuriyet Başsavcılıkları Cumhurbaşkanı'na hakaret suçunu düzenleyen TCK'nin 299. maddesine muhalefetten 36 bin 66 kişi hakkında soruşturma açarken 11 bin 371 kişi hakkında kamu davası açılmasına karar vermiştir.³

İfade özgürlüğünün kamu gücünü elinde tutan makamlar tarafından sistematik olarak ihlal edilmesi, kaçınılmaz olarak basın özgürlüğünü de ortadan kaldırmaktadır. 2020 yılında yaptıkları haberlerden

¹ AİHM verileri, erişim 20.10.2020, https://www.echr.coe.int/Documents/Stats_violation_1959_2018_ENG.pdf.

² AİHM, Lingens/Austria, Appl. No 9815/82, 08.07.1986, § 41-42.

³ Adalet Bakanlığı, Adalet İstatistikleri 2019, s. 57, 60, https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1092020162733adalet_ist-2019.pdf.

dolayı gazetecilere yönelik çok sayıda gözaltı ve tutuklama yapılmış, soruşturma ve davalar açılmış, tehdit ve fiziki saldırılarda bulunulmuştur. Gazetecilere ve yayın kuruluşlarına yönelik çok çeşitli yaptırımlar (ilan kesme, yayın durdurma vb.) uygulanmıştır. Toplumun tamamını ilgilendiren, deprem, kaza, ekonomik kriz, sınır ötesi askeri hareket, yolsuzluk ve salgın gibi birçok konuda iktidar tarafından alınan neredeyse ilk “önlem” sosyal medya uygulamalarını kısıtlamak ve sosyal medyada söz konusu gündemlere ilişkin paylaşımları incelemeye almaktır. Bu çerçevede pek çok habere, internet sitesine ve sosyal medya hesabına erişim ve yayın yasağı getirilmiştir. Özellikle 29 Temmuz 2020 tarihinde “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin TBMM Genel Kurulunda kabul edilmesiyle birlikte sosyal medya paylaşımları ve internet ortamında yapılacak yayınlar üzerinde kontrol ve baskının daha da arttığı gözlenmektedir.

1 Ocak 2020 ile 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında Türkiye’de⁴:

- 31 Ağustos 2020 itibarıyla 146 gazeteci cezaevinde tutuluyor.
- 38 gazeteci ve 1 yazar gözaltına alındı. 17 gazeteci tutuklanırken 9 gazeteci adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 4 gazeteci saldırıya uğradı. 3 gazeteciye saldırı girişiminde bulunuldu. 2 gazeteci tehdit edildi. 1 gazeteci ise kendilerini istihbaratçı olarak tanıtan kişilerce ajanlık dayatmasına maruz kaldı. 2 basın kuruluşuna, 1 ilde ise Gazeteciler Cemiyeti’ne ait araca saldırılar düzenlendi.
- 162 gazeteci ve basın çalışanı haklarında açılan 73 davada yargılandılar. Sonuçlanan davalarda 17 gazeteci toplam 59 yıl 8 ay 22 gün hapis cezası ve 14.160 TL para cezası ile cezalandırıldı. Ayrıca 31 gazeteci hakkında soruşturma başlatıldı.
- 53 habere, 75 internet sitesine, 2 internet sayfasına ve 5 sosyal medya hesabına, 59 internet içeriğine ve 143 internet adresine erişim mahkeme kararlarıyla engellendi. Ayrıca henüz basılmamış olan bir kitap ile bir gazete sayısı da mahkeme kararıyla yasaklandı.
- Basın İlan Kurumu (BİK) tarafından 6 gazeteye toplam 107 gün ilan kesme cezası verildi. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından 19 basın-yayın kuruluşuna toplam 23 kez program durdurma, 5 gün yayın durdurma, 23 kez ise idari yaptırım cezaları verildi.
- İçişleri Bakanlığı verilerine⁵ göre 1 Ocak 2020 ile 14 Ağustos 2020 tarihleri arasında toplam 14 bin 186 sosyal medya hesabı hakkında inceleme yapıldı, 6 bin 743 sosyal medya kullanıcısı hakkında ise adli işlem başlatıldı.
- İçişleri Bakanlığı’nın 5 Mayıs 2020 tarihinde yaptığı açıklamaya⁶ göre sadece Covid-19 salgını ile ilgili olarak Türkiye genelinde toplam 7.127 sosyal medya hesabı incelendi. Covid-19 salgını ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle 496 kişi gözaltına alındı ve bu kişilerden 10’u tutuklandı.

⁴ 1 Ocak 2020 ile 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında yaşanan ifade özgürlüğü ihlalleri burada zikredilenlerle sınırlı değil. İhlallerinin birçoğu keşif nedeniyle toplantı/gösteri ve örgütlenme kategorilerinde ele alınıyor. Ancak, TIHV Dokümantasyon Merkezi basını tarayarak ulaşabildiği bilgileri veri haline getirdiği için ifade özgürlüğü kapsamındaki bazı ihlaller burada yer almıyor.

⁵ İçişleri Bakanlığı açıklaması, 14.08.2020, <https://www.icisleri.gov.tr/siber-suclarla-mucadele-daire-baskanligi-tarafindan-1-ocaktan-bugune-14186-hesap-hakkinda-calisma-yapildi>.

⁶ “Covid-19 paylaşımı yapan 7 bin 127 hesap hakkında çalışma yapıldı”, *Birgün*, 5 Mayıs 2020, <https://www.birgun.net/haber/covid-19-paylasimi-yapan-7-bin-127-hesap-hakkinda-calisma-yapildi-299632>.

- “Cumhurbaşkanı’na hakaret” iddiasıyla en az 24 kişi gözaltına alındı, 3 kişi tutuklandı, 1 kişi hakkında soruşturma başlatıldı. 1 kişi ise hakkında bu gerekçeyle açılan davada Cumhurbaşkanı’na hakaret suçunu düzenleyen 299. madde uyarınca değil, hakaret suçunu düzenleyen 125. madde uyarınca 5 ay hapis cezası ile cezalandırıldı. Ayrıca, 5 gazeteci “Cumhurbaşkanı’na hakaret” iddiasıyla haklarında açılan davalarda yargılandılar, 2 gazeteci beraat etti, 1 gazeteci ise 11 ay 20 gün hapis cezası ile cezalandırıldı. 31 Ağustos 2020 tarihine dek tamamlanmış olan yargılamalarda 5 kişi 5 yıl 6 ay 10 gün hapis cezası ile 2 kişi de para cezası ile cezalandırıldı.
- “Atatürk aleyhine işlenen suçlar hakkındaki yasaya muhalefet” gerekçesiyle 1 kişi tutuklandı.
- 18 sanatçı hakkında “örgüt propagandasını yapmak”, “Cumhurbaşkanına hakaret” vb. gerekçeler ile açılmış olan davaların görülmesine devam edildi, 2 sanatçı hakkında hazırlanan iddianame mahkeme tarafından kabul edildi.

A. 1 OCAK 2020 İLE 30 NİSAN 2020 TARİHLERİ ARASINDA İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ İHLALLERİ

1. BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

2020 yılında da gazetecilere yönelik gözaltı, tutuklama, soruşturmalar; tehdit ve saldırılar hız kesmedi. Gazetecilere yaptıkları haberlerden dolayı davalar açılmaya, yayın organlarına cezalar verilmeye devam etti. Çok sayıda habere, internet sitesine ve sosyal medya hesabına erişim ve yayın yasağı geldi. Gazetecilerin basın kartları iptal edildi ya da basın kartı başvuruları bir yılı bulan sürelerde bekletildi. Gazetecilere ve yayın organlarına yönelik baskı ve engellemeler, Türkiye’de haber alma hakkına yönelik ihlallerin başında gelmeye devam ediyor.

1.1. Basın Çalışanlarına Yönelik Gözaltılar ve Tutuklamalar

TIHV Dokümantasyon Merkezi tarafından ulaşılan verilere göre 1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında yaptığı haberler nedeniyle, haber takibi yaparken, sosyal medya paylaşımları ya da başkaca nedenler ile en az 24 gazeteci gözaltına alındı, 10 gazeteci tutuklanırken 4 gazeteci adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

- Gazeteci ve sosyal güvenlik uzmanı Ali Tezel, 13 Ocak 2020 tarihinde hakkında açılan “FETÖ/PDY Soruşturması” kapsamında İstanbul’da gözaltına alındı. Ali Tezel aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- KHK ile kapatılmış olan Radyo Dünya’nın Genel Yayın Yönetmeni Medine Gümüş’ün Adana’da bulunan evi 13 Ocak 2020 tarihinde polis tarafından basıldı. Medine Gümüş’ün evde bulunmadığı için gözaltına alınmadığı öğrenildi.
- 24 Ocak 2020 tarihinde Muğla’da bir kafede oturan Y. K. isimli gazetecinin telefonla konuşurken hükümeti eleştirdiği gerekçesiyle yan masada oturan kişilerle tartıştığı ve daha sonra kafeye gelen polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. ‘Devlet büyüklerine hakaret’ iddiasıyla hakkında işlem yapılan Y. K. aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- 30 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul’un Beyoğlu ilçesinde soyadı öğrenilemeyen Ada isimli bir trans kadının, polisin fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldığı olayı

görüntüleyen ve ismi öğrenilemeyen Jinnews muhabirinin de karakola götürüldüğü ve çektiği görüntüler izlendikten sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.

- 5 Şubat 2020 tarihinde görüş için gittiği Silivri Cezaevi 5 Nolu Cezaevi'nde gözaltına alınan Mezopotamya Haber Ajansı Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ferhat Çelik, haber ajansında yayınlanan bir haber ile ilgili Silivri Adliyesi'nde ifadesi alındıktan sonra aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- Ferhat Çelik aynı gün içinde kaldığı eve gelen polis tarafından aynı soruşturma ile ilgili ikinci kez gözaltına alındı. Silivri Adliyesi'nde verdiği ifade sisteme girmediği için gözaltına alınan Ferhat Çelik daha sonra serbest bırakıldı.
- Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) 10 Ekim 2019 tarihinde başlattığı Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik askeri operasyonu, Roboski katliamı vb. olaylar ile ilgili sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptığı gerekçesiyle 5 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan yazar Fuad Önen, 6 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- Van'da 13 ve 14 Şubat 2020 tarihlerinde "15 Şubat'ta eylem yapacakları" iddiasıyla gözaltına alınan ve aralarında Mezopotamya Haber Ajansı muhabiri Yunus Duman'ın da olduğu 65 kişiden 34'ünün 16 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldığı öğrenildi. 29 kişinin ise halen gözaltında olduğu bildirildi.
- 18 Şubat 2020 tarihinde bir haber takibi için İstanbul'un Esenyurt ilçesinde bulunan bir okula giden Kanal D muhabiri Şevval Şirin okul müdürünün çağırdığı polisler tarafından gözaltına alındı. Şevval Şirin'in cep telefonuna mahkeme kararı olmamasına rağmen el konulduğu ve saatlerce bir odada kapalı tutulduğu öğrenildi. Aynı gün içinde serbest bırakılan Şevval Şirin'in kendisini gözaltına alan polislerden şikayetçi olduğu bildirildi.
- Gazeteci yazar Müfid Yüksel'in 18 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alındığı ve aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldığı öğrenildi.
- 19 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır'da 'örgüt propagandası yapma' iddiasıyla gözaltına alınan gazeteci Hakkı Boltan, 20 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 29 Şubat 2020 tarihinde gözaltına alınan Yakın Doğu Haber Genel Yayın Yönetmeni Alptekin Dursunoğlu, 1 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek tutuklandı.
- 29 Şubat 2020 tarihinde Ankara'da Sputnik Haber Ajansı'nın Ankara temsilciliğinde çalışan 1'i editör, 2'si muhabir 3 gazetecinin evlerine kimliği belirsiz kişiler tarafından saldırı girişiminde bulunulduğu öğrenildi. Saldırı girişimi ile ilgili polis karakoluna giden 3 gazeteci gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesinin Sputnik Haber Ajansı'nın İngilizce sayfasında yer alan bir haber nedeniyle açılan soruşturma olduğu öğrenildi. Aynı soruşturma kapsamında İstanbul'da Sputnik Türkiye Genel Yayın Yönetmeni Mahir Boztepe'nin de gözaltına alındığı ve haber ajansının bürosunda arama yapıldığı bildirildi. Gözaltına alınan 4 gazeteci 1 Mart 2020 tarihinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- Mezopotamya Haber Ajansı muhabirleri İdris Sayılğan ve Naci Kaya ile Rudaw tv muhabiri Ravin Sterk Yıldız ve kameraman Mehmet Şirin Akgün 29 Şubat 2020 tarihinde mültecilerin sınır geçişi

ile ilgili haber takibi için buldukları Edirne’de ‘yasaklı bölgede çekim yaptıkları’ iddiasıyla gözaltına alındı. İdris Sayılğan 2 Mart 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından ‘yurtdışına çıkış yasağı’nı ihlal ettiği iddiasıyla tutuklandı, 2 gazeteci ise serbest bırakıldı. İdris Sayılğan, 3 Mart 2020 tarihinde avukatlarının tutukluluğuna ilişkin yaptığı itirazın kabul edilmesi üzerine serbest bırakıldı. Rudaw muhabiri Rawin Sterk Yıldız, 6 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘örgüt propagandası yapmak’ iddiasıyla tutuklandı.

- 2 Mart 2020 tarihinde mültecilerin Türkiye sınırlarından Avrupa’ya geçişi ile ilgili haber takibi için Edirne’de bulunan 8 gazeteci ve 1 çevirmen ‘askeri yasak bölgeye girdikleri’ iddiasıyla gözaltına alındı. 9 kişiden 8’inin 2 Mart 2020 tarihinde, İngiliz gazeteci Bradley Alan Secker’ın ise 3 Mart 2020 tarihinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi. Gözaltına alınan gazetecilerden isimleri öğrenilenler Sedat Suna, Tolga Sezgin, Umut Tangöl, Yasin Akgül, Bradley Alan Secker.
- 4 Mart 2020 tarihinde Libya’da yaşamını yitirdikten sonra Manisa’da toprağa verilen MİT görevlisi ile ilgili Oda TV’de yayınlanan haber nedeniyle İstanbul’da gözaltına alınan Oda TV Haber Müdürü Barış Terkoğlu ve Manisa’da gözaltına alınıp İstanbul’a getirilen gazeteci Hülya Kılınc, 5 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu’nun 27. maddesi kapsamında tutuklandı.
- Libya’da yaşamını yitirdikten sonra Manisa’da toprağa verilen MİT görevlisi ile ilgili haberler nedeniyle 6 Mart 2020 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ifadeye çağrılan Yeni Yaşam gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Ferhat Çelik, Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser, Editör Semiha Alankuş ve Yeniçağ gazetesi yazarı Murat Ağirel aynı gün içinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Savcılığın Mehmet Ferhat Çelik, Aydın Keser ve Murat Ağirel’in serbest bırakılmasına yaptığı itirazı üzerine 3 kişi yeniden gözaltına alınarak 8 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.
- Aynı gerekçeyle 6 Mart 2020 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ifadeye çağrılan OdaTV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.
- 14 Nisan 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde kabul edilerek yürürlüğe giren infaz düzenlemesi sonrasında, Yeni Yaşam gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Ferhat Çelik ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser, Yeniçağ gazetesi yazarı Murat Ağirel, Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan, Sorumlu Haber Müdürü Barış Terkoğlu ve muhabir Hülya Kılınc ile ilgili ayrı ayrı yapılan tahliye başvurularının İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 16 Nisan 2020 tarihinde reddedildiği öğrenildi. Söz konusu kararlarda “mevcut delil durumu, atılı suçun vasıf ve mahiyeti, ifade tutanakları, atılı suç için yasada öngörülen ceza miktarı ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde tutukluluk tedbirinin ölçülü olduğu, şüphelilerin tutukluluk hallerinin sonlandırılmasını gerektirir bir husus bulunmadığı ve itiraz gerekçeleri yerinde olmadığından adı geçen şüpheli müdafilerinin tahliye taleplerinin ayrı ayrı reddine karar verilmiştir” denilmektedir.
- 10 Mart 2020 tarihinde Edirne’de mültecilerin sınır geçmesine ilişkin haber takibi yapan Halk TV kameramanı Yavuz Dönmez’in gözaltına alındığı ve aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

- Haberimizvar isimli haber sitesinin Genel Yayın Yönetmeni İdris Özyol ve Genel Yayın Koordinatörü Ebru Küçükaydın Covid-19 salgını ile ilgili haber sitesinde yer alan bir haber gerekçe göstererek 14 Mart 2020 tarihinde Antalya’da gözaltına alındı. İfade işlemlerinin ardından 2 gazeteci serbest bırakıldı. Söz konusu haberin ise siteden kaldırıldığı öğrenildi.
- Bartın’da yayın yapan Halk gazetesi ve Pusula gazetesinin sahibi Mustafa Ahmet Oktay ile Yazı İşleri Müdürü Eren Sarıkaya 19 Mart 2020 tarihinde Covid-19 salgını ile ilgili gazetede yer alan bir haber nedeniyle gözaltına alındı. 2 gazeteci aynı gün içinde sevk edildikleri mahkeme tarafından serbest bırakıldı.
- SES Kocaeli Gazetesi'nin Genel Yayın Yönetmeni İsmet Çiğit ve gazetenin yazarı Güngör Aslan, gazetenin internet sitesinde Covid-19 salgını ile ilgili çıkan bir haber gerekçe gösterilerek 22 Mart 2020 tarihinde gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 gazeteci polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- 23 Mart 2020 tarihinde İstanbul’un Bakırköy ilçesindeki Özgürlük Meydanı’nda Nursel Tanrıverdi’nin KHK ile ihraç edildiği işine geri dönmek için yaptığı eylemi takip eden Net Haber Ajansı muhabiri Necdet Özsaygın, 65 yaş üstü olduğu gerekçesiyle polis tarafından gözaltına alındı. Necdet Özsaygın’ın 3 bin 150 TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.
- Gazeteci Hakan Gülseven 31 Mart 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından başlatılan bağış kampanyası ile ilgili sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek İstanbul’da gözaltına alındı. Hakan Gülseven aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- Sosyal medya hesabında yer alan “Ey İBAN edenler” şeklindeki ifade nedeniyle gözaltına alınan gazeteci Hakan Aygün, 3 Nisan 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama’ ile ‘hakaret’ iddialarıyla tutuklandı.
- 11 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden 10 Nisan 2020 tarihinde Covid-19 salgınına ilişkin alınan önlemler kapsamında 31 ilde sokağa çıkma yasağının ilan edileceğinin açıklanmasının ardından Adana’da sokaklarda oluşan izdihamı görüntüleyen fotoğraf sanatçısı Fadime Aygün bekçiler tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. Fadime Aygün, basında yer alan ifadelerinde gözaltına alındıktan sonra bindirildiği polis aracında beş kişi olduklarını, sadece bir bekçide maske olduğunu, karakoldayken kavgadan dolayı getirilenlerin olduğunu, gerek bu kişilerde gerekse kolluk görevlilerinde maske dahil salgından korunmak için ciddi bir önlem olmadığını belirtti. Fadime Aygün ayrıca şunları belirtti “İki saat kadar karakolda bekletildim. Yakınlarıma haber verilmedi. Gözaltına alınma ve salıverilme tutanağı tutulmadı. Bana herhangi bir belge imzalatılmadı. Adli muayeneye götürülmedim. Serbest bırakılmadan önce çektiğim fotoğraflar silindi.”
- Yeni Yaşam gazetesi dağıtımıcısı Serhat Bayık, 23 Mart 2020 tarihinde Batman’da evine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Evde yapılan aramada Serhat Bayık’a ait bilgisayara el konulduğu öğrenildi. Serhat Bayık, 25 Mart 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- Kocaeli Koz gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Gökhan Karabulut, 24 Nisan 2020 tarihinde Kocaeli İl Sağlık Müdürü’nü eleştiren haberler gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Gökhan Karabulut, aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

1.2. Basın ve Yayın Kuruluşlarına, Basın Çalışanlarına Yönelik Tehdit ve Saldırıları

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında en az 1 gazeteciye ve 1 gazete binasına silahlı saldırıda, 3 gazeteciye ise saldırı girişiminde bulunuldu.

- 29 Şubat 2020 tarihinde Ankara’da Sputnik Haber Ajansı’nın Ankara temsilciliğinde çalışan 1’i editör, 2’si muhabir 3 gazetecinin evlerine kimliği belirsiz kişiler tarafından saldırı girişiminde bulunulduğu öğrenildi.
- Çağrı Haber gazetesi İmtiyaz Sahibi ve Çağrı Radyo Genel Yayın Yönetmeni Ulvi Tanrıverdi’nin 10 Nisan 2020 tarihinde İzmir’in Menemen ilçesinde saldırıya uğradığı öğrenildi. Olayla ilgili 1 kişinin (S. E.) gözaltına alındığı bildirildi. Ulvi Tanrıverdi’nin S. E. ve olayın azmettiricisi olduğunu iddia ettiği Menemen Belediye Başkanı Serdar Aksoy hakkında 12 Nisan 2020 tarihinde suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi.
- 20 Nisan 2020 tarihinde Ses Kocaeli gazetesine kimliği belirsiz kişiler tarafından silahlı saldırı düzenlendi. Ölen ya da yaralanın olmadığı saldırı sonucu gazete binasında maddi hasar oluştuğu öğrenildi.

1.3. Gazetecilere Yönelik Davalar, Soruşturmalar ve Suç Duyuruları

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında en az 131 gazeteci ve basın çalışanı haklarında açılan 51 davada yargılandılar. Sonuçlanan davalarda 12 gazeteci toplam 33 yıl 5 ay hapis cezası ve 14.160 TL para cezası ile cezalandırıldı. Ayrıca 14 gazeteci hakkında soruşturma başlatıldı.

Ahmet Altan

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 3. Ceza Dairesi, gazeteci yazar Ahmet Altan hakkında Taraf gazetesinde yazdığı bir yazı gerekçesiyle İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davada ‘örgüt propagandası yapma’ ve ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ suçlarından verilen toplam 5 yıl 11 ay hapis cezası ile ilgili istinaf başvurusunu 3 Ocak 2020 tarihinde karara bağladı.

3. Ceza Dairesi istinaf başvurusunun reddine hükmederek verilen cezayı onadı. Kararla ilgi Ahmet Altan’ın avukatlarının Yargıtay’a başvuracağı öğrenildi.

Barış Polat

Mezopotamya Ajansı muhabiri Barış Polat hakkında Antep 7. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 7 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme Barış Polat’ı ‘örgüt üyesi olma’ suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Arjin Dilek Öncel

Mezopotamya Ajansı muhabiri Arjin Dilek Öncel hakkında Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın ilk duruşması 8 Ocak 2020 tarihinde görüldü. İddianamede Arjin Dilek Öncel’in sosyal medya paylaşımları nedeniyle ‘örgüt propagandası yapma’ suçundan 1 yıl 6 aydan 7 yıl 6 aya kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından ilk duruşmada kararını açıklayan mahkeme Arjin Dilek Öncel’in beraatine hükmetti.

İdris Sayılğan

KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı muhabiri İdris Sayılğan hakkında Muş 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Ocak 2020 tarihinde başlandı. İddianamede İdris Sayılğan'ın 'örgüt propagandası yapma' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Duruşmaya katılan İdris Sayılğan, savunmasında suç konusu yapılan sosyal medya paylaşımları ile ilgili olarak hakkında daha önce dava açıldığını ve bu davada kendisine 8 yıl 3 ay hapis cezası verildiğini belirtti. İdris Sayılğan'ın avukatları ise savunmalarında aynı fiillerle ilgili daha önce bir yargılama yapıldığından beraat kararı verilmesini talep etti. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 25 Mart 2020 tarihine erteledi. Duruşma, daha sonra Covid-19 salgının önlenmesi için alınan tedbirler kapsamında 13 Mayıs 2020 tarihine ertelendi. Duruşma daha sonra da 16 Eylül 2020 tarihine ertelendi.

Osman Akın

Yeni Yaşam gazetesi eski Yazı İşleri Müdürü Osman Akın hakkında gazetede yer alan haberler nedeniyle İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme, Osman Akın'ın 'Türk milletini, Türkiye Cumhuriyeti devletini, devletin kurum ve organlarını aşağılama' suçundan 5 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verdi.

Osman Akın hakkında, gazetede yayınlanmış haberler nedeniyle İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 14 Ocak 2020 tarihinde başlandı. İlk duruşmada esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı, Davanın karar duruşması 24 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Osman Akın'ı 'örgüt propagandası yapma' suçundan 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

Seyhan Avşar

Cumhuriyet gazetesi muhabiri Seyhan Avşar hakkında "Sözcü savcısı sabıkalı çıktı" haberi nedeniyle 'kamu görevlisini hedef gösterme' iddiasıyla İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 21 Mayıs 2020 tarihine erteledi. Duruşma daha sonra, Covid-19 kapsamında alınan önlemler gerekçesiyle 9 Ekim 2020 tarihine ertelendi.

Seyhan Avşar hakkında "İşte FETÖ borsasındaki rüşvet çarkı" başlıklı haberinde 'kamu görevlisine hakaret ettiği' iddiasıyla İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 16 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme, Basın Kanunu uyarınca süreli yayınlara ilişkin dava açma müddetinin aşılması nedeniyle davanın düşürülmesine karar verdi.

Alican Uludağ ve Duygu Güvenç

Cumhuriyet gazetesi muhabirleri Alican Uludağ ve Duygu Güvenç hakkında ABD vatandaşı rahip Andrew Brunson'a verilen ev hapsi cezasıyla ilgili olarak yapılan haberler nedeniyle Türk Ceza Kanunu'nun 301. maddesi uyarınca 'Türkiye Cumhuriyeti devletini ve devletin kurum ve organlarını aşağıladıkları' iddiasıyla İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 16 Nisan 2020 tarihine erteledi. Duruşma, daha sonra Covid-19 salgının önlenmesi için alınan tedbirler kapsamında 2 Temmuz 2020 tarihine ertelendi.

Özgür Gündem Ana Davası

KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Zana Kaya, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İnan Kızılkaya, imtiyaz sahibi Kemal Sancılı, Yayın Danışma Kurulu üyeleri Aslı Erdoğan, Necmiye Alpay, Filiz Koçali, Ragıp Zarakolu, Bilge Aykut ile yazar Eren Keskin hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 14 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Duruşmada savcı esas hakkındaki mütalaasını sundu. Mahkeme haklarında yakalama kararı bulunan Filiz Koçali ve Ragıp Zarakolu'nun dosyalarının ayrılmasına, Zana Kaya, İnan Kızılkaya, Kemal Sancılı ve Eren Keskin yönünden de dosyanın ayrılmasına, Necmiye Alpay, Bilge Aykut ve Aslı Erdoğan'ın beraatına karar verdi.

Mehmet Yılmaz

Gazeteci Mehmet Yılmaz hakkında, yazdığı bir yazıda Binali Yıldırım'a hakaret ettiği iddiası ile İstanbul 38. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 14 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme savunmaların ardından duruşmayı 9 Nisan 2020 tarihine erteledi. Davanın 14 Temmuz 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Mehmet Yılmaz'ın beraatına hükmetti.

Rojhat Doğru

Gazeteci Rojhat Doğru hakkında Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 14 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Kobane eylemleri gerekçe gösterilerek Rojhat Doğru'nun 'devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozma', 'kasten yaralama', 'örgüt üyesi olma' ve 'örgüt propagandası yapma' suçlarından cezalandırılması istenmektedir. Duruşmada müşteki R. Ö. dinlendi. Beyanların ve savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 24 Mart 2020 tarihine erteledi. Duruşma, daha sonra Covid-19 salgının önlenmesi için alınan tedbirler kapsamında 18 Haziran 2020 tarihine ertelendi. Bu tarihte görülen duruşmada mahkeme duruşmayı 13 Ekim 2020 tarihine erteledi.

İsmail Çoban

KHK ile kapatılan Kürtçe Azadiya Welat gazetesinin Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İsmail Çoban hakkında Mersin 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 15 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme İsmail Çoban'ı 'örgüt üyesi olma' suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Can Dündar ve Abbas Yalçın

Cumhuriyet gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar ile eski Sorumlu Müdürü Abbas Yalçın hakkında, 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 16 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme, Basın Kanunu uyarınca süreli yayınlara ilişkin dava açma müddetinin aşılması nedeniyle davanın düşürülmesine karar verdi.

Kerim Karakaya ve Fercan Yalınkılıç

2018 yılı içinde ekonomik kriz ve döviz fiyatlarındaki artış ile ilgili haber yapan Bloomberg muhabirleri Kerim Karakaya ve Fercan Yalınkılıç ile bu haberler ile ilgili sosyal medya paylaşımlarında yorum yapan ve aralarında Mustafa Sönmez, Merdan Yanardağ, Gazi Kozanoğlu, Sedef Kabaş Yirmibeşoğlu'nun da olduğu 36 kişi hakkında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından yapılan şikayet üzerine, İstanbul 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Ocak 2020 tarihinde başlandı. İddianamede sanıkların 'devletin ekonomik düzen ve istikrarını

zayıflatmaya çalışılması' iddiasıyla 38 kişinin 2 yıl ile 5 yıl arasında hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmaya katılmayan sanıklar hakkında yakalama kararı çıkartılmasına karar vererek duruşmayı 8 Mayıs 2020 tarihine erteledi. Ancak Covid-19 önlemleri kapsamında bu tarihte duruşma görülmeden 23 Ekim 2020 tarihine ertelendi.

Aydın Keser

Yeni Yaşam gazetesi Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser hakkında gazetenin 10 Ekim 2019 tarihli nüshasında yer alan "Bu pınardan barış akmaz" başlıklı haber nedeniyle İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 7 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından ilk duruşmada esas hakkındaki mütalaasını sunan savcı haberin şiddet ve cebire teşvik eden bir içeriği olmadığı dolayısıyla Aydın Keser'in beraat etmesini istedi. Mahkeme de bu mütalaaya uyarak Aydın Keser'in beraatına hükmetti.

Hacı Yusuf Topaloğlu

KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı muhabiri Hacı Yusuf Topaloğlu hakkında Adıyaman 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 21 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Hacı Yusuf Topaloğlu'nun tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi. 27 Kasım 2019 tarihinde Adıyaman'da gözaltına alınan Hacı Yusuf Topaloğlu 5 Aralık 2019 tarihinde 'örgüt üyesi olma' iddiasıyla tutuklanmıştı.

Rohat Emekçi

KHK ile kapatılan TV10 çalışanı Rohat Emekçi hakkında, hazırladığı programlar nedeniyle İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 21 Ocak 2020 tarihinde başlandı. İddianamede Rohat Emekçi'nin 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 9 Nisan 2020 tarihine erteledi. Bir sonraki duruşma 16 Ekim 2020 tarihine ertelendi.

Hayri Demir

Gazeteci Hayri Demir hakkında 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' iddialarıyla Ankara 15. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 23 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 28 Nisan 2020 tarihine ertelendi. Covid-19 önlemleri kapsamında, görülmeden 25 Haziran 2020 tarihine ertelenen duruşma daha sonra da 25 Kasım 2020 tarihine erteledi.

Kenan Kırkaya

Gazeteci Kenan Kırkaya hakkında sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptığı iddiasıyla Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 23 Ocak ve 5 Mart 2020 tarihlerinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 4 Haziran 2020 tarihine erteledi.

Beritan Canözer

Gazeteci Beritan Canözer hakkında 'sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptığı' iddiasıyla Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. Esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı, Beritan Canözer'in 'örgüt propagandası

yapmak' suçundan cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 25 Mart 2020 tarihine erteledi. Duruşma daha sonra 17 Haziran 2020 tarihine ertelendi.

Serdar Akinan

27 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 24 Ocak 2020 tarihinde Elazığ'da meydana gelen deprem sonrasında yaptığı haberler nedeniyle gazeteci Serdar Akinan hakkında Elazığ Valiliği'nin suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi.

Özgür Gündem Davası

KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesi Genel Yayın Yönetmenleri Hüseyin Aykol ile Zana Kaya, sorumlu Yazı İşleri Müdürü İnan Kızılkaya ve siyasetçi Hatip Dicle hakkında İstanbul 22. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Hatip Dicle hakkındaki yakalama kararının devamına karar verdi ve duruşmayı 2 Haziran 2020 tarihine erteledi. Duruşma daha sonra 22 Eylül 2020 tarihine ertelendi.

Ömer Çelik, Metin Yoksus, Tunca Öğreten, Mahir Kanaat, Eray Sargın ve Derya Okatan

6 gazeteci (KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı Haber Müdürü Ömer Çelik ve muhabir Metin Yoksus, Diken haber portalı eski editörü Tunca Öğreten, Birgün gazetesi çalışanı Mahir Kanaat; Yolculuk gazetesi Yazı İşleri Müdürü Eray Sargın ve Etkin Haber Ajansı Haber Müdürü Derya Okatan) hakkında İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede 6 gazetecinin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'a ait, Redhack tarafından ulaşılan ve daha sonra internet ortamında yayınlanan elektronik postaları haberleştirdikleri gerekçesiyle 'örgüt üyesi olma', 'örgüt propagandası yapma' ve 'bilgi sistemini engelleme, bozma, verileri değiştirme veya yok etme' suçlarından cezalandırılması istenmektedir. Derya Okatan ile Eray Sargın hakkındaki yurtdışına çıkış yasağını kaldıran mahkeme, diğer gazeteciler üzerindeki adli kontrol hükümlerinin kaldırılması talebini ise reddetti ve duruşmayı 24 Haziran 2020 tarihine erteledi.

Sibel Eres, Kadir Cesur, Nahide Aslan, Gülsün Altan, Serdar Altan, Koçali Özipek, Gürcan Bayrakçı ve Nedim Dalga

KHK ile kapatılan Van TV sunucuları Sibel Eres, Kadir Cesur, Nahide Aslan, Gülsün Altan, program yapımcısı Serdar Altan, Sorumlu Müdür Koçali Özipek ve Van TV ortaklarından Gürcan Bayrakçı ile Nedim Dalga hakkında Van 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 11 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede söz konusu 8 kişinin 'örgüt propagandası yapmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 7 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

Zehra Özdilek

Cumhuriyet gazetesi muhabiri Zehra Özdilek hakkında yaptığı bir haberde bir gizli tanığın adını yazdığı gerekçesiyle İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 12 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 14 Nisan 2020 tarihine erteledi. Duruşma, daha sonra Covid-19 salgının önlenmesi için alınan tedbirler kapsamında 5 Haziran 2020 tarihine ertelendi. Bu tarihte görülen duruşmada mahkeme duruşmayı 24 Eylül 2020 tarihine erteledi.

Emre Orman

Gazeteci Emre Orman hakkında 'sosyal medya paylaşımlarında zincirleme örgüt propagandası yaptığı' iddiasıyla İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 13 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından ilk duruşmada kararını açıklayan mahkeme Emre Orman'ı 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

Abdullah Kaya

KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı muhabiri Abdullah Kaya hakkında Ağrı 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Şubat 200 tarihinde devam edildi. İddianamede Abdullah Kaya'nın 'örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüte bilerek, isteyerek yardım etmek' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme duruşmayı 14 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

Deniz Yücel

Almanya'da yayın yapan Die Welt gazetesinin Türkiye muhabiri Deniz Yücel hakkında 'örgüt propagandası yapmak' ve 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek' iddialarıyla İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı, Deniz Yücel'in 'örgüt propagandası yapmak' ve 'halkın bir kesimini diğer bir kesimine yönelik olarak kin ve düşmanlığa alenen tahrik etmek' suçlarından 2 yıl 3 aydan 15 yıl 3 aya kadar cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 2 Nisan 2020 tarihine erteledi. Duruşma daha sonra 24 Haziran 2020 tarihine ertelendi.

Ferhat Parlak

Silvan Mücadele gazetesinin imtiyaz sahibi ve muhabiri olan Ferhat Parlak hakkında Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Ferhat Parlak'ın 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme duruşmayı 6 Mayıs 2020 tarihine erteledi. Duruşma daha sonra 21 Eylül 2020 tarihine ertelendi.

Şerife Oruç

KHK ile kapatılan Dicle haber ajansı (DİHA) muhabiri Şerife Oruç hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla Batman 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 18 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme adli kontrol hükümlerini yerine getirmediği gerekçesiyle Şerife Oruç hakkında yakalama kararı çıkartılmasına karar verdi ve duruşmayı 12 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

İbrahim Varlı

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 23. Ceza Dairesi, Birgün gazetesi Yayın Koordinatörü İbrahim Varlı hakkında gazetede yer alan bir haber nedeniyle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın şikayeti üzerine açılan davada verilen 7 bin 100 TL para cezasına ilişkin istinaf başvurusunu 19 Şubat 2020 tarihinde karara bağladı. 23. Ceza Dairesi, hakaret suçunun unsurları oluşmadığı gerekçesiyle İbrahim Varlı'nın beraatine hükmetti.

Eren Keskin, Hüseyin Aykol, Reyhan Çapan ve Hasan Başak

KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesinin Eş Genel Yayın Yönetmenleri Eren Keskin ve Hüseyin Aykol ile gazetenin Yazı İşleri Müdürü Reyhan Çapan ve gazeteci Hasan Başak hakkında İstanbul 13.

Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 20 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 14 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

Murat Güneş

Gazeteci Murat Güneş hakkında yaptığı bir haber nedeniyle Antep 9. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 20 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Murat Güneş'in beraatine karar verdi.

"KCK Basın Davası"

46 gazeteci hakkında İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan ve "KCK Basın Davası" olarak bilinen davanın görülmesine 25 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Gazeteci Yüksel Genç hakkında İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava ile söz konusu davanın birleştirilmesine ilişkin kararın mahkeme dosyasına girdiği bildirildi. Mahkeme duruşmayı 2 Temmuz 2020 tarihine erteledi.

Barış Terkoğlu

Gazeteci Barış Terkoğlu hakkında Elazığ'da Alperen Ocakları üyesi 17 yaşında bir çocuğun cinsel istismara uğramasını haberleştirerek 'soruşturmanın gizliliğini ihlal ettiği' gerekçesiyle İstanbul 16. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 25 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Barış Terkoğlu'nu 6 bin 80 TL para cezası ile cezalandırdı.

Meşale Tolu ve Mukaddes Erdoğan Çelik

Aralarında Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Meşale Tolu ve yazar Mukaddes Erdoğan Çelik'in de bulunduğu 27 kişi hakkında İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 25 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 14 Temmuz 2020 tarihine erteledi.

Sultan Çoban

Gazeteci Sultan Çoban hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Konya 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme ilk duruşmada kararını açıkladı ve Sultan Çoban'ı 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

İbrahim Aydın, Uğur Koç ve Mustafa Kömüş

Birgün gazetesinin İmtiyaz Sahibi İbrahim Aydın ile eski Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Uğur Koç ve birgun.net Sorumlu Müdürü olan Mustafa Kömüş hakkında 'kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret etmek' iddiasıyla İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 7 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

Semiha Şahin ve Pınar Gayip

Etkin Haber Ajansı (ETHA) editörü Semiha Şahin ve muhabir Pınar Gayip'in da aralarında bulunduğu 4 kişi hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede 4 kişinin 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme duruşmayı 14 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

Mehmet Erol

1 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, gazeteci Mehmet Erol hakkında 2013-2015 yılları arasındaki sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 28 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından ilk duruşmada kararını açıklayan mahkeme Mehmet Erol'un beraatına hükmetti.

Aziz Oruç

Gazeteci Aziz Oruç hakkında 2016 tarihli sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 2 Mart 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme Aziz Oruç'u 2 yıl 1 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bırakmadı.

Muzaffer Madak

Samanyolu TV eski istihbarat şefi Muzaffer Madak hakkında "FETÖ/PDY Soruşturması" kapsamında Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 3 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Muzaffer Madak'ı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 10 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Müyesser Yıldız

Oda TV Ankara Haber Müdürü Müyesser Yıldız hakkında yaptığı bir haberde dönemin Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar'a hakaret ettiği iddiasıyla Ankara 35. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 5 Mart 2020 tarihinde görüldü. Duruşmada Müyesser Yıldız'ın avukatlarının bilirkişilerin dinlenmesi yönündeki talebi mahkeme tarafından yargılamayı uzatmaya yönelik olduğu gerekçesiyle reddedildi. Mahkeme Müyesser Yıldız'ı 7 bin 80 TL para cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

Ruken Demir

Mezopotamya Ajansı muhabiri Ruken Demir hakkında 'örgüt üyesi olmak' gerekçesiyle İzmir 19. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 5 Mart 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Ruken Demir'in tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 28 Nisan 2020 tarihine erteledi. Daha sonra duruşma 7 Temmuz 2020 tarihine ertelendi.

Ruken Demir 12 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 16 Kasım 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

Işıl Özgentürk

Gazeteci Işıl Özgentürk hakkında 'sosyal medya paylaşımlarında zincirleme örgüt propagandası yaptığı' iddiasıyla İstanbul 28. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 5 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Işıl Özgentürk'ün beraatına karar verdi.

İbrahim Aydın, Barış İnce, Can Uğur ve Bülent Yılmaz

Birgün gazetesinin eski yöneticileri İbrahim Aydın, Barış İnce, Can Uğur ve Bülent Yılmaz hakkında Twitter'daki "Fuat Avni" adlı hesabın paylaşımlarına dair haberler nedeniyle İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 5 Mart 2019 tarihinde devam edildi. Savunmaların

ardından mahkeme duruşmayı 14 Nisan 2020 tarihine erteledi. Covid-19 önlemleri kapsamında, duruşma görülmeden 30 Haziran 2020 tarihine ertelendi, bu tarihte görülen duruşmada ise mahkeme duruşmayı 13 Ekim 2020 tarihine erteledi.

Kibriye Evren

Gazeteci Kibriye Evren hakkında Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Mart 2020 tarihinde devam edildi. Kibriye Evren duruşmada hazır bulundu ve savunma yaptı. İddianamede Kibriye Evren'in 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarından cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme Kibriye Evren hakkındaki adli kontrol hükmünün kaldırılmasına karar verdi ve duruşmayı 14 Temmuz 2020 tarihine erteledi.

Engin Korkmaz

Çağdaş Gazeteciler Derneği (ÇGD) Akdeniz Şube Başkanı ve Antalya Körfez gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Engin Korkmaz hakkında 'sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla açılan davanın görülmesine 12 Mart 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 9 Eylül 2020 tarihine erteledi.

İsminaz Temel ve Havva Cuştan

Aralarında Ezilenlerin Hukuk Bürosu avukatları Sezin Uçar, Özlem Gümüştas, Gülhan Kaya ve Ali Haydar Doğan, Etkin Haber Ajansı (ETHA) haber müdürü İsminaz Temel ile muhabir Havva Cuştan'ın ve ve Ezilenlerin Sosyalist Partisi üye ve yöneticilerinin olduğu 23 kişi hakkında İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Mart 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme, sanıklar ile ilgili adli kontrol şartının kaldırılması talebini reddetti ve duruşmayı 10 Haziran 2020 tarihine ertelendi.

Alptekin Dursunoğlu

Gazeteci Alptekin Dursunoğlu hakkında İdlib ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek İstanbul 49. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 16 Mart 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme ilk duruşmada kararını açıkladı ve Alptekin Dursunoğlu'nu 'suçu ve suçluyu övmek' suçundan 50 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve daha sonra bu cezaı 1000 TL adli para cezasına çevirdi. Mahkeme hükümlerle birlikte Alptekin Dursunoğlu'nun tahliyesine de karar verdi.

Sadık Topaloğlu ve Sadiye Eser

Mezopotamya Ajansı muhabirleri Sadık Topaloğlu ve Sadiye Eser hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 26 Mart 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ve tanık ifadesinin ardından mahkeme Sadık Topaloğlu ve Sadiye Eser'in adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 15 Ekim 2020 tarihine erteledi. Sadık Topaloğlu ve Sadiye Eser 29 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 2 Aralık 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

Nurcan Baysal

Yazar Nurcan Baysal, yazdığı yazılar nedeniyle hakkında açılan soruşturma kapsamında 31 Mart 2020 tarihinde aldığı çağrı üzerine gittiği Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nde ifade verdi.

Ahmet Kanbal

Gazeteci Ahmet Kanbal hakkında Covid-19 salgını ile ilgili yaptığı haberler nedeniyle 'halkı kin ve düşmanlığa sevk etmek' iddiasıyla soruşturma açıldığı öğrenildi ve Ahmet Kanbal'ın ifade vermek üzere Mardin Emniyet Müdürlüğü'ne çağrıldığı öğrenildi.

Ahmet Kanbal hakkında İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun istifası ile ilgili yaptığı sosyal medya paylaşımları nedeniyle soruşturma açıldığı ve Ahmet Kanbal'ın soruşturma kapsamında 13 Nisan 2020 tarihinde Mardin İl Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği öğrenildi.

Oktay Candemir

Gazeteci Oktay Candemir hakkında Covid-19 salgını ile ilgili yaptığı haberler nedeniyle soruşturma açıldığı ve ifade vermek üzere Van Emniyet Müdürlüğü'ne çağrıldığı öğrenildi. Gazeteci Oktay Candemir'in Covid-19 salgını nedeniyle ifade vermeye gitmediği bildirildi.

Fatih Portakal

Cumhurbaşkanı ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), yaptığı bir sosyal medya paylaşımında "halkı manipüle etmeye yönelik ifadeler" ve "bankacılık ve finans sistemine yönelik gerçeğe aykırı ve maksatlı ifadeler" bulunduğu gerekçesiyle gazeteci Fatih Portakal hakkında 7 Nisan 2020 suç duyurusunda bulundu.

Gençağa Karafazlı

13 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Rize'nin Ardeşen ilçesinde belediyenin işçilerin maaşlarını ödemediği iddialarıyla ilgili www.rizenabiz.com haber sitesinde yaptığı haber nedeniyle gazeteci Gençağa Karafazlı hakkında Ardeşen Belediyesi tarafından suç duyurusunda bulunulduğu öğrenildi.

Gençağa Karafazlı, Doğan Can İlek, Fehmi Demir

Rize'de yayınlanan Nabız gazetesinin sahibi ve Çağdaş Gazeteciler Derneği Rize Şubesi Başkanı Gençağa Karafazlı ve gazetenin muhabiri Doğan Can İlek ile [www.flash53](http://www.flash53.com) isimli internet sitesinin İmtiyaz Sahibi Hasan Fehmi Demir hakkında Covid-19 salgını ile ilgili haberleri nedeniyle Rize Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldığı ve 3 kişinin ifadeye çağrıldığı öğrenildi.

Sabiha Temizkan

İstanbul Başsavcılığı tarafından gazeteci Sabiha Temizkan hakkında hazırlanan iddianame İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 10 Nisan 2020 tarihinde kabul edildi. İddianamede Sabiha Temizkan'ın sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptığı iddiasıyla cezalandırılması istenmektedir. Davanın ilk duruşması 25 Haziran 2020 tarihinde görülecek.

Alican Uludağ ve Olcay Büyüktaş Akça

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Cumhuriyet gazetesi muhabiri Alican Uludağ ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüktaş Akça hakkında Ankara'da görülen gar katliamı davasında bazı dosyaların savcılık tarafından saklandığı iddiasına ilişkin yapılan haber nedeniyle hazırlanan iddianame İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi. İddianamede Alican Uludağ ve Olcay Büyüktaş Akça'nın Terörle Mücadele Yasası'nın 6. maddesi uyarınca 'terörle mücadelede görev almış

kamu görevlilerinin hüviyetlerini açıklama veya yayınlama veya bu yolla kişileri hedef gösterme' suçundan 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaları istenmektedir. Davanın ilk duruşması 2020 Kasım ayı içinde görülecek.

Hazal Ocak

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Cumhuriyet gazetesi muhabiri Hazal Ocak hakkında Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın Kanal İstanbul projesi güzergahında arazi aldığına dair yaptığı haber nedeniyle hazırlanan iddianamene İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nce 18 Nisan 2020 tarihinde kabul edildi. İddianamede Hazal Ocak'ın 'hakaret' suçundan 1 yıldan 2 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Davanın ilk duruşması 18 Haziran 2020 tarihinde görülecek.

Zülal Koçer

27 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 8 Mart 2020 tarihinde yapılan Feminist Gece Yürüyüşü sırasında polis tarafından uyguladığı fiziksel şiddeti görüntüleyen gazeteci Zülal Koçer hakkında çektiği görüntüleri sosyal medya hesabı üzerinden paylaştığı gerekçesiyle Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı Bilişim Suçları Bürosu tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

1.4. İnternet Sitelerine ve Sosyal Medya Hesaplarına Getirilen Erişim Engelleri, Yasaklanan Yayınlar

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında en az 5 habere, 72 internet sitesine, 1 internet sayfasına ve 1 sosyal medya hesabına erişim mahkeme kararlarıyla engellendi. Ayrıca henüz basılmamış olan bir kitap ile bir gazete sayısı da mahkeme kararıyla yasaklandı.

- Özel Maya Okulları'nda çalışan bir öğretmenin işine son verilmesiyle ilgili <https://www.evrensel.net/> internet sitesinde yer alan bir habere erişimin Ankara 8. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 10 Şubat 2020 tarihli kararı ile engellendiği 12 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.
- Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın ve babasının Kanal İstanbul güzergahında arsa satın aldığına dair haberlere erişimin İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Mahkemesi'nin kararı ile engellendiği 13 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi. Leman dergisinin 22 Ocak 2020 tarihinde çıkan sayısının kapağında yer alan konuyla ilgili karikatürün de erişime engellendiği bildirildi.
- Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın Kanal İstanbul projesi güzergahında arazi aldığına yönelik haberlere erişim engeli getirilmesine ilişkin haberlerin yer aldığı internet sayfalarına da İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 21 Şubat 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- Jinnews haber ajansına ait www.jinnews6.xyz sitesine erişimin Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun (BTK) 21 Şubat 2020 tarihli kararı ile engellendiği öğrenildi.
- Elazığ'da yaşamını yitiren Kırgızistanlı gazeteci Yeldana Kaharman ile ilgili Ekşi Sözlük isimli internet sitesinde yer alan sayfaya erişimin İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 11 Şubat 2020 tarihli kararı ile engellendiği 22 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

- Kanun Hükmünde Kararname ile mesleklerinden ihraç edilenler tarafından kurulan KHK TV isimli YouTube kanalına erişim yasağı getirildiği 27 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.
- 5 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Oda TV'ye ait internet sitesine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun (BTK) kararıyla erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- www.rizenabiz.com haber sitesinde yayınlanan "Çaykurda Paket Paket Korona! Koronaya yakalanan ÇAYKUR işçisi isyan etti" başlıklı habere Rize Sulh Ceza Hakimliği tarafından 13 Nisan 2020 tarihinde erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- Aralarında www.independentturkish.com, Suudi Arabistan resmi haber ajansı www.spa.gov.sa ile Birleşik Arap Emirlikleri resmi haber ajansı www.wam.ae'nin de olduğu 18 internet sitesine önce Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) kararı daha sonra ise Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin 19 Nisan 2020 tarihli kararı ile erişim yasağı getirildiği öğrenildi. Erişim yasağı getirilen diğer siteler: www.albayan.ae, www.skynewsarabia.com, www.alhayat.com, www.sabq.org, www.alarabiya.net, www.alekhbariya.net, www.okaz.com.sa, www.alriyadh.com, www.al-jazirah.com, www.alyaum.com, www.al-madina.com, www.alwatan.com.sa, www.ajel.sa, www.al-ain.com, www.alittihad.ae.
- 10 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ergün Poyraz tarafından yazılan "Ülkerler Dost mu Düşman mı?" isimli kitabın henüz basılmamış olmasına rağmen Murat Ülker tarafından açılan dava üzerine İstanbul 12. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından ihtiyati tedbir kararı verilerek yasaklandığı öğrenildi.
- 23 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Özgür Gelecek için Yeni Demokrasi gazetesinin 12 Aralık 2019 tarihinde çıkan 49. sayısı hakkında İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 'örgüt propagandası yapıldığı' iddiasıyla yasaklama ve toplatma kararı verildiği öğrenildi.

1.5. Basın ve Yayın Organlarına Verilen Cezalar

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında Basın İlan Kurumu (BİK) tarafından 1 gazeteye 10 gün ilan kesme cezası, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından ise 2 televizyon kanalına 6 kez program durdurma ve idari yaptırım, 1 televizyon kanalına ise idari yaptırım cezaları verildi.

- 10 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Evrensel gazetesine Basın İlan Kurumu tarafından 10 gün ilan kesme cezası verildiği öğrenildi. İlan kesme cezasının 13 Kasım 2019 tarihinde gazetede yayınlanan "Basın İlan Kurumu Kürtçe yayımcılığı bitirdi" başlıklı haberde 129 Sayılı Basın Ahlak Esasları Hakkında Genel Kurul Kararı'nın 1. maddesinde yer alan "doğruluğu kuşku uyandırabilen ve araştırılması gazetecilik imkânları içinde bulunan haberler, araştırılıp doğruluğundan emin olunmadan yayınlanamaz" ve aynı maddenin (I) ve (L) bentlerindeki "kişi, kurum ve toplum katmanlarına yönelik yayınlarda, eleştiri sınırlarını aşan aşağılayıcı sözcükler kullanılamaz; hakaret edilemez, sövülemez iftira ve haksız isnat yapılamaz" hükümleri ihlal edildiği gerekçesiyle verildiği bildirildi.
- 16 Nisan 2020 tarihinde RTÜK, FOX TV ana haber sunucusu Fatih Portakal'ın 30 Mart, 31 Mart ve 1 Nisan 2020 tarihinde Covid-19 salgını ile ilgili yaptığı yorumlarda 'halkı kin ve düşmanlığa sevk ettiği' gerekçesiyle FOX TV'ye üst limitten idari yaptırım uygulanmasına ve 3 kez program

durdurma cezası verilmesine karar verdi. RTÜK Kanunu'na göre, aynı ihlalin tekrarlama durumunda FOX TV'nin yayın lisansının iptaline karar verilebiliyor.

- 16 Nisan 2020 tarihinde RTÜK, TELE 1 kanalında yayınlanan Gün Başlıyor programının sunucusu Can Ataklı'nın yaptığı yorumlar nedeniyle TELE 1 televizyonuna üst limitten idari yaptırım uygulanmasına ve 3 kez program durdurma cezası verilmesine karar verdi.
- 16 Nisan 2020 tarihinde RTÜK, HALK TV'de yayınlanan Şimdiki Zaman Siyaset isimli programda yer alan program konuğu tarafından sarf edilen sözler nedeniyle HALK TV'ye idari yaptırım cezası verilmesine karar verdi.

1.6. İptal Edilen Basın Kartları

- 24 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden aralarında Evrensel, Birgün ve Cumhuriyet gazetelerinde çalışan gazetecilerin de olduğu 28 gazeteciye ait basın kartlarının Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından iptal edildiği öğrenildi. 26 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, iptal edilen basın kartlarına dair internet üzerinden yapılan sorgulamada kartların yeniden kullanımda görüldüğü bildirildi.
- Basın kartları iptal edilen gazeteciler: Evrensel gazetesinden Şengül Karadağ Bayhan, Vural Nasuhbeyoğlu, Görkem Kınacı, İskender Bayhan, Şükrü Taş, Sevil Atar, Şerif Karataş, Derya Dursun, Ercüment Akdeniz, Elif Ekin Saltık, Elif Görgü, Emine Uyar, Mehmet Özer, Özer Akdemir, Erol Aral Gökhan Durmuş, Sultan Özer, Fevzi Argun ve Fatih Polat; Birgün gazetesinden Yaşar Aydın, İbrahim Varlı, Berkant Gültekin, Doğan Tılıç, Hüseyin Şimşek ve Oktay Evsen; Cumhuriyet gazetesinden Ozan Çepni ile gazeteciler Mahmut Oral ve Faruk Balıkcı.
- 27 Ocak 2020 tarihinde Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun gazeteci akreditasyonuna ilişkin yaptığı açıklamada, basın kartı için yapılan 894 başvurunun değerlendirmesinin devam ettiğini belirtti. Türkiye Gazeteciler Sendikası Ankara Şube Başkanı Esra Koçak ise yaptığı açıklamada söz konusu başvuru sahiplerinin 1 yıldır 'inceleme' adı altında bekletildiğini ifade etti.

2. SOSYAL MEDYA PAYLAŞIMLARI NEDENİYLE GÖZALTINA ALINAN VE TUTUKLANAN KİŞİLER

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek en az 6.549 kişi hakkında inceleme ve soruşturma başlatılırken, 439 kişi gözaltına alındı, 1 kişi tutuklandı, 5 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu 25 Ocak 2020 tarihinde yaptığı açıklamada “Başka deprem fotoğraflarını gösterip sosyal medyada paylaşım panik havası oluşturanlar hakkında tahkikat başlatacağız” dedi.
- 24 Ocak 2020 tarihinde Elazığ'da meydana gelen deprem ile ilgili yaptıkları sosyal medya paylaşımlarında ‘Türk milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, devletin kurum ve organlarını alenen aşağıladıkları’ ve ‘halk arasında endişe, korku ve panik oluşturdukları’ iddialarıyla haklarında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı 67 kişi hakkında soruşturma başlatıldı.
- 28 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İdlib'de bulunan Türk Silahlı Kuvvetleri personeline yönelik düzenlenen ve 33 kişinin yaşamını yitirdiği saldırı sonrasında 91 sosyal

medya hesabı hakkında yaptıkları paylaşımlar nedeniyle Emniyet Genel Müdürlüğü Siber Suçlarla Mücadele Müdürlüğü tarafından inceleme başlatıldığı öğrenildi.

- Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) İletişim Daire Başkanı Umar Karatepe, 5 Mart 2020 tarihinde İstanbul'da sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Umar Karatepe aynı gün içinde çıkarıldığı mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 11 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Emniyet Genel Müdürlüğü Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı tarafından 'corona virüsü ile ilgili kamuoyunu endişeye düşürme amaçlı paylaşımlar yaptıkları' iddiasıyla 29 kişi hakkında işlem yapıldığı öğrenildi.
- 23 Mart 2020 tarihinde Adana'da 31 kişi Covid-19 salgını ile ilgili sosyal medya paylaşımlarında 'halk arasında korku ve panik yarattıkları' ve 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettikleri' iddiasıyla gözaltına alındı.
- 29 Mart 2020 tarihinde Hatay'da Malik Baran Yılmaz isimli bir kişi Covid-19 salgını ile ilgili yaptığı "beni bu virüs öldürmez, beni senin bu düzenin öldürür" şeklindeki sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Malik Baran Yılmaz aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- DİSK/Tekstil İşçileri Sendikası Gaziantep Bölge Temsilcisi Mehmet Türkmen, Covid-19 salgınına rağmen çalışmak zorunda bırakılan işçilerle ilgili sosyal medya paylaşımı nedeniyle 3 Nisan 2020 tarihinde gözaltına alındı. Mehmet Türkmen, aynı gün içinde savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldı.
- İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi öğrencisi Ata Egemen, 30 Mart 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından başlatılan bağış kampanyası ile ilgili sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Ata Egemen 31 Mart 2020 tarihinde savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldı.
- Gazeteci Hakan Gülseven 31 Mart 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından başlatılan bağış kampanyası ile ilgili sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek İstanbul'da gözaltına alındı. Hakan Gülseven aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- Sosyal medya hesabında yer alan "Ey İBAN edenler" şeklindeki ifade nedeniyle gözaltına alınan gazeteci Hakan Aygün, 3 Nisan 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama' ile 'hakaret' iddialarıyla tutuklandı.
- 27 Nisan 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı Covid-19 salgını ile ilgili olarak Türkiye genelinde son 42 gün içinde 6.362 sosyal medya hesabının incelendiğini ve 402 kişinin gözaltına alındığını açıkladı.

3. CUMHURBAŞKANI'NA HAKARET GEREKÇESİYLE GÖZALTINA ALINAN, TUTUKLANAN VE HAKLARINDA DAVA AÇILAN KİŞİLER

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında "Cumhurbaşkanı'na hakaret" iddiasıyla en az 16 kişi gözaltına alındı, 2 kişi tutuklandı. 1 kişi ise hakkında bu gerekçeyle açılan davada Cumhurbaşkanı'na hakaret suçunu düzenleyen 299. madde uyarınca değil hakaret suçunu düzenleyen 125. madde uyarınca 5 ay hapis cezası ile cezalandırıldı. Eski milletvekili Fikri Sağlar ise 'Cumhurbaşkanı'na hakaret etmek' suçundan 10 ay hapis cezası ile cezalandırıldı. Halkların Demokratik Partisi (HDP) eski Eş Genel

Başkanı Figen Yüksekdağ hakkında ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ iddiasıyla Van 7. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davada 1740 TL para cezası ile cezalandırıldı.

- 16 Ocak 2020 tarihinde sosyal medya paylaşımlarında ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği’ iddiasıyla Batman’da gözaltına alınan H. F. isimli 1 kişinin aynı gün çıkarıldığı mahkeme tarafından tutuklandığı öğrenildi.
- 3 Şubat 2020 tarihinde İstanbul’un Sarıyer ilçesinde bulunan bir notere giderek Cumhurbaşkanı’na tarafsız bir cumhurbaşkanı gibi davranmadığını ve Cumhurbaşkanlığı’nı tanımadığını ve kabul etmediğini belirten bir ihtarname çekmek isteyen Nuri Başkapan isimli kişinin ihtarnameye çekmeyi kabul etmeyen noterin çağırdığı polis tarafından ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ iddiasıyla gözaltına alındığı ve aynı gün içinde savcılık talimatı ile serbest bırakıldığı öğrenildi.
- 11 Şubat 2020 tarihinde İsviçre’den İstanbul’a gelen Ayten Sarıkaya Kesler isimli bir kişi sosyal medya paylaşımlarında ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği’ iddiasıyla gözaltına alındı ve aynı gün içinde sevk edildiği mahkemeye tarafından tutuklandı. Tutuklama kararı sonrasında, kanser hastası olan Ayten Sarıkaya’nın adliyede fenalaşarak hastaneye kaldırıldığı ve tedavisinin tamamlanmasından sonra cezaevine götürüleceği bildirildi. Haberde ayrıca Ayten Sarıkaya Kesler’e baygın halde iken zorla sorgu tutanağının imzalatılmaya çalışıldığı iddia edildi.
- 14 Şubat 2020 tarihinde Urfa’nın merkez, Viranşehir, Siverek ve Hilvan ilçelerinde ‘Cumhurbaşkanına hakaret’ ve sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle gözaltına alınan 12 kişi 16 Şubat 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 18 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ankara’da yaşayan 80 yaşında 1 kişinin başkalarının yaptığı sosyal medya paylaşımlarını beğendiği gerekçesiyle ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ suçlamasıyla 5 Nisan 2020 tarihinde polis tarafından gözaltına alındığı ve aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.
- K. D. isimli bir kişi hakkında Cumhurbaşkanı’na atfen “al seçim senin olsun iblis” şeklinde yaptığı bir sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek Ankara 46. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 9 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme sanığı Türk Ceza Kanunu’nun Cumhurbaşkanı’na hakaret suçunu düzenleyen 299. maddesi uyarınca değil hakaret suçunu düzenleyen 125. maddesi uyarınca 5 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkemenin kararında “Sanık, katılanın parti başkanı olarak seçime hile karıştırdığını düşünerek ‘iblis’ demiştir. Katılanın Cumhurbaşkanlığı ya da yürütmenin başı olarak yaptığı icraatlarından dolayı değil, siyasi bir kişilik olarak, parti başkanı sıfatıyla yapmış olduğunu düşündüğü haksız eylemlerinden dolayı hakaret etmiştir ve ‘iblis’ sözü ‘hırsızlık’ biçiminde dahi olsa, herhangi bir eylemi içermeyip doğrudan doğruya kişinin sıfatına ilişkin soyut bir nitelendirme olduğundan, ağır eleştiri sınırları dışındadır” dediği öğrenildi. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı’nın sanığın eyleminin ‘Cumhurbaşkanına hakaret’ suçu kapsamında kaldığı ve hatalı vasıflandırmayla sanığa eksik ceza tayin edildiği gerekçesiyle karara itiraz ettiği öğrenildi.
- Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) eski milletvekili Fikri Sağlar hakkında Ankara 14. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 10 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Fikri Sağlar’ı ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret etmek’ suçundan 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

- HDP Eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ hakkında ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ iddiasıyla Van 7. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 7 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Figen Yüksekdağ, SEGBİS aracılığıyla duruşmaya katıldı ve savunma yaptı. Savunmaların ardından mahkeme Figen Yüksekdağ’ı 1740 TL para cezası ile cezalandırdı.

4. ATATÜRK’E HAKARET GEREKÇESİYLE GÖZALTINA ALINAN, TUTUKLANAN VE HAKLARINDA DAVA AÇILAN KİŞİLER

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında en az 1 kişi Atatürk’e hakaret ettiği gerekçesiyle tutuklandı.

- Yaptığı gösteride ‘Atatürk’e, Mevlana’ya ve Konya’ya hakaret ettiği’ iddiasıyla İstanbul’da gözaltına alınan komedyen Emre Günsal, 10 Nisan 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘Atatürk aleyhine işlenen suçlar hakkındaki yasaya muhalefet’, ‘kişinin hatırasına hakaret’, ‘halkı kin ve düşmanlığa tahrik’ ve ‘hakaret’ suçlamalarıyla tutuklandı. Emre Günsal 21 Nisan 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

5. SANATÇILARIN YARGILANDIĞI DAVALAR

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında en 14 sanatçı hakkında daha önceden açılmış olan davaların görülmesine devam edildi.

- 20 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 2017 yılında Van’daki Newroz kutlamaları sırasında söyledikleri “Zindana Diyarbekir” ve Serhildan Jiyane” isimli şarkılar nedeniyle İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın 9 Ocak 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında Grup Munzur üyeleri Buket Şimşek, Burak İkiz ve Selçuk Çelik’in ‘örgüt propagandası yapma’ suçundan hapis cezası ile cezalandırıldıkları ve bu cezanın 5 yıl süreyle ertelendiği öğrenildi.
- Yönetmen Kazım Öz hakkında Tunceli 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 4 Şubat 2019 tarihinde devam edildi. İddianamede Kazım Öz’ün ‘örgüt üyesi olma’ suçundan 15 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. Duruşmada dijital materyallerin incelenmesi tamamlanmadan ve deliller toplanmadan savcının esas hakkındaki mütalaasını sunduğu öğrenildi. Savunmaların ardından mahkeme Kazım Öz hakkındaki adli kontrol hükümlerinin kaldırılmasına karar verdi ve duruşmayı 28 Nisan 2020 tarihine erteledi. Covid-19 önlemleri kapsamında duruşma görülmeden 1 Eylül 2020 tarihine ertelendi.
- KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesine destek için “Nöbetçi Genel Yayın Yönetmeliği” kampanyasına katıldıkları gerekçesiyle belgesel sinemacı Veysi Altay ve gazetenin okuru Hüseyin Süzügen hakkında İstanbul 22. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 28 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Veysi Atay’ı ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan 1 yıl 3 ay hapis ve ‘örgüt açıklamasını yayınlamak’ suçundan 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan verdiği ceza ile ilgili hükmün açıklanmasını 2 yıl geriye bıraktı, ‘örgüt açıklamasını yayınlamak’ suçundan verdiği cezayı ise 6 bin TL para cezasına çevirdi. Mahkeme Hüseyin Süzügen’in dosyasının ise ayrılmasına karar verdi.

- Müzisyen Erhan Gülerüz hakkında 2019 yılında verdiği bir konserdeki sözleri nedeniyle Demirköy Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 10 Şubat 2020 tarihinde görüldü. İddianamede Erhan Gülerüz'ün 'halkın bir kesimini sosyal sınıf, din, mezhep, cinsiyet, bölge farklılığına dayanarak alenen aşağılama' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme Erhan Gülerüz'ün beraatine karar verdi.
- Grup Yorum üyeleri İbrahim Gökçek, Emel Yeşilirmak, Ümit İlter, Caferi Sadık Eroğlu, Barış Yüksel ve tutuksuz yargılanan Betül Varan hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 14 Şubat 2020 tarihinde görüldü. 242 gündür ölüm orucunda bulunan İbrahim Gökçek, Silivri Cezaevi'nden duruşma salonuna getirildi. Mahkeme Barış Yüksel'in tahliyesine, İbrahim Gökçek, Emel Yeşilirmak, Ümit İlter, Caferi Sadık Eroğlu'nun tutukluluk hallerinin devamına karar vererek duruşmayı 26 - 27 Mart 2020 tarihlerine erteledi. Covid-19 önlemleri kapsamında duruşma görülmeden 12 Eylül 2020 tarihine ertelendi.
- Sanatçı Şenol Akdağ hakkında katıldığı bir konser nedeniyle 'örgüt propagandası yapma' iddiasıyla İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 20 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Şenol Akdağ'ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi. Şenol Akdağ, 19 Kasım 2019 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınmış ve 21 Kasım 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı.
- Ses sanatçısı Yılmaz Çelik hakkında Tunceli 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' iddialarıyla açılan davanın görülmesine 26 Mart 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Yılmaz Çelik'in adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 14 Mayıs 2020 tarihine erteledi. Yılmaz Çelik 8 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 10 Aralık 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

B. 1 MAYIS 2020 İLE 31 AĞUSTOS 2020 TARİHLERİ ARASINDA İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ İHLALLERİ

1. BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

1.1. Basın Çalışanlarına Yönelik Gözaltılar ve Tutuklamalar

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında ulaştığımız verilere göre en az 14 gazeteci ve 1 yazar gözaltına alındı. Gözaltına alınan gazetecilerden 7'si tutuklanırken serbest bırakılanlardan 5 gazeteciye adli kontrol şartı uygulandı.

- 2 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, pandemi hastanesi olarak kullanılan Tekirdağ Devlet Hastanesi'ne "izinsiz girerek işyeri dokunulmazlığını ihlal ettiği" iddiasıyla gözaltına alınan gazeteci Ferhat Akgün sevk edildiği mahkeme tarafından soruşturma tamamlanana dek konutu terk etmeme şartıyla serbest bırakıldı.
- 17 Mayıs 2020 tarihinde Balıkesir merkezli bir soruşturma kapsamında Red Dergisi Genel Yayın Yönetmeni Hakan Gülseven de 17 Mayıs 2020 tarihinde gözaltına alındı. Hakan Gülseven, 19 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından il dışına çıkış yasağı şartıyla serbest bırakıldı. Savcılığın itirazı üzerine 21 Mayıs 2020 tarihinde yeniden gözaltına alınan Hakan

Gülseven aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

- 22 Mayıs 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinde, cezaevindeki arkadaşlarına para gönderdiği gerekçesiyle hakkında açılan bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan Rojhat Doğru, 23 Mayıs 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.
- Tele 1 televizyonu Ankara Temsilcisi İsmail Dükel, Oda TV Ankara Haber Müdürü Müyesser Yıldız, Ankara Havadis gazetesi yazarı ve DİSK'e bağlı Emekli-Sen eski Genel Başkanı Veli Büyüülen ve E. B. isimli bir astsubay 8 Haziran 2020 tarihinde, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 'askeri casusluk' iddiasıyla başlatılan soruşturma kapsamında Ankara'da gözaltına alındı. 11 Haziran 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme Müyesser Yıldız ile E. B.'nin Türk Ceza Kanunu'nun 329. maddesindeki 'devletin güvenliğine ilişkin bilgi ve belgeleri açıklama' suçundan tutuklanmasına ve İsmail Dükel ile Veli Büyüülen'in ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar verdi.
- Amerika'nın Sesi (VOA) muhabiri Arif Aslan 16 Haziran 2020 tarihinde Van'da hakkında açılmış bir davada verilen hapis cezası gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Arif Aslan aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.
- 26 Haziran 2020 tarihinde Demokratik Toplum Kongresi'ne (DTK) yönelik soruşturma kapsamında gazeteci Ayşe Kara gözaltına alındı.
- Gazeteci Mazlum Erenci için mezarı başında yapılmak istenen anmaya müdahale eden polis gazeteci Zeynel Bulut'u gözaltına aldı. Mazlum Erenci'nin fotoğrafına 'örgüt propagandası' olduğu gerekçesiyle el koyan polisin mezarın başında saygı duruşunda bulunulmasına ve dua okunmasına da izin vermediği öğrenildi. Zeynel Bulut'un 30 Haziran 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı bildirildi.
- Mezopotamya Kadın Gazeteciler Platformu (MKGP) Sözcüsü ve Jinnews editörü Ayşe Güney 14 Temmuz 2020 tarihinde Diyarbakır'da evine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Ayşe Güney, 17 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- Gazeteci Hakan Aygün 16 Ağustos 2020 tarihinde Muğla'nın Datça ilçesinde hakkında açılan bir soruşturmada ifade vermediği gerekçesiyle gözaltına alındı. Hakan Aygün aynı gün içinde savcılıktaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- Bugün TV kanalının eski haber müdürü ve spikeri Erkan Akkuş, 22 Ağustos 2020 tarihinde Kocaeli'nin İzmit ilçesinde gözaltına alındı. Erkan Akkuş'un İstanbul'a götürüldüğü öğrenildi. Erkan Akkuş, 24 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.
- Adıyaman'da yayımlanan Gerger Fırat adlı yerel gazetesinin haber müdürü Özgür Boğatekin, hakkında açılan davada verilen 1 yıl 15 gün hapis cezasının Yargıtay tarafından onanması üzerine 26 Ağustos 2020 tarihinde tutuklanarak cezaevine konuldu.
- Yazdığı çocuk kitabındaki kimi ifadeler müstehcen olduğu gerekçesiyle Aydın'ın Didim ilçesinde gözaltına alınan yazar Musa Dinç, 28 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'çocuk, hayvan, ölmüş insan bedeniyle ilgili üretilen müstehcen yayınları yayınlama' suçlamasıyla tutuklandı.

1.2. Basın ve Yayın Kuruluşlarına, Basın Çalışanlarına Yönelik Tehdit ve Saldırıları

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında en az 3 gazeteci saldırıya uğradı, 2 gazeteci tehdit edildi, 1 gazeteci ise kendilerini istihbaratçı olarak tanıtan kişilerce ajanlık dayatmasına maruz kaldı. 1 basın kuruluşuna, 1 ilde ise Gazeteciler Cemiyeti'ne ait araca saldırı düzenlendi.

- 20 Nisan 2020 tarihinde Ses Kocaeli gazetesine düzenlenen silahlı saldırı ile ilgili gözaltına alına 6 kişiden 2'si (F. D. ve Y. G.) 30 Nisan 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 4 kişi ise serbest bırakıldı.
- 3 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerde, Zonguldak'ın Kozlu ilçesinin Adalet ve Kalkınma Parti'sinden (AKP) Belediye Başkanı'nın hakkında haber yapan gazetecileri "Adalet gereğini yapmazsa ben yapacağım. Herkese gereğini yapacağım. Kimse sokakta rahat dolaşamayacak" diyerek tehdit ettiği iddia edildi.
- 9 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Yeniçağ gazetesi yazarı Yavuz Selim Demirağ'ın Ankara'da bulunan evinin posta kutusuna mermi bırakılarak tehdit edildiği öğrenildi. Yavuz Selim Demirağ 11 Mayıs 2019 tarihinde evinin önünde kimliği belirsiz kişiler tarafından saldırıya uğramış, saldırıyla ilgili olarak gözaltına alınan 6 kişi daha sonra serbest bırakılmıştı.
- Batman'da yerel bir gazetede çalışan Hayrettin Önen isimli bir gazeteci 11 Haziran 2020 tarihinde uğradığı silahlı saldırı sonucu yaralandı. Saldırı ile ilgili 2 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.
- Bursa'da yayımlanan yerel Karacabey Yörem gazetesi İmtiyaz Sahibi Şaban Önen 20 Ağustos 2020 tarihinde 4 kişinin saldırısına uğradı. Saldırı sonucu Şaban Önen'in yüzünden yaralandığı öğrenildi. Basında yer alan haberlerde, saldırının gerekçesinin Bursa'nın Karacabey ilçesinin Adalet ve Kalkınma Partisi'nden (AKP) Belediye Başkanı Ali Özkan ile ilgili gazetede yayımlanan haberler olduğu belirtildi.
- 25 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Evrensel gazetesi Diyarbakır muhabiri Cengiz Anıl Bölükbaş'a kendileri istihbaratçı olarak tanıtan 3 kişi tarafından ajanlık dayatmasında bulunduğu öğrenildi. Cengiz Anıl Bölükbaş basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Haber için gittiğim Batman'dan Diyarbakır'a geri geldiğimde 3 kişi yaklaşıp benimle konuşmak istedi. Bu kişiler daha sonra kimliklerini göstererek istihbaratçı olduklarını söylediler. Konuşmanın başında Antep'te mühendislik okuduğumu, buraya 13-14 aydır geldiğimi, burada Almanca öğretmenliği okuduğumu, doğum yılı, ailevi bilgiler gibi şeyleri paylaştılar. Burada Evrensel'de çalıştığımı belirttiler. Ardından hakkımda açılan davalardan ve devam eden 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' soruşturmasından bahsettiler. Bunların yarın kardeşlerimin önünde engel olacağını, memur olmak istediklerinde karşılıklarına çıkacağını söylediler. Bu konuda yardımcı olabileceklerini ifade ettiler. Bunun karşılığında ise burada yapılan faaliyetlerini takip ettiklerini, ancak teknik ile yüzde 70-80'ini öğrenebildiklerini, geri kalan kısımda ise kendilerine bilgi vermemi istediler. Ajanlık teklifini reddettiğimde 'Bunu iyi düşün, devlet bu koltuğu bir şekilde doldurur, sen olmasan da başka bir arkadaşın yapar' denildi. İsrarla kabul etmediğimde, 'Biz kararını anlıyoruz ama iki gün sonra biz seni gene arayalım, beraber yemek yiyelim' dediler."

- 25 Ağustos 2020 tarihinde Nevşehir’de Gazeteciler Cemiyeti binası önünde park halinde bulunan cemiyete ait araca saldırı düzenlendiği öğrenildi. Olayla ilgili gözaltına alınan 2 kişi (İ.H. ve M.A.) sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 25 Ağustos 2020 tarihinde Antalya’da Dim Medya Gazipaşa Temsilcisi gazeteci Yakup Kocabaş’ın evine kimliği belirsiz kişiler tarafından silahlı saldırı düzenlendi. Ölen ya da yaralananın olmadığı saldırı sonucu evin camlarının kırıldığı öğrenildi.

1.3. Gazetecilere Yönelik Davalar, Soruşturmalar ve Suç Duyuruları

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında 95 gazeteci ve basın çalışanı haklarında açılan 33 davada yargılandılar. Sonuçlanan davalarda 5 gazeteci toplam 26 yıl 3 ay 22 gün hapis cezası ile cezalandırıldı, 2 gazeteci beraat etti. Ayrıca 17 gazeteci hakkında soruşturma başlatıldı.

Hazal Ocak, Vedat Arık, Olcay Büyüктаş, İpek Özbey

Cumhuriyet gazetesi muhabiri Hazal Ocak, fotoğraf muhabiri Vedat Arık, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüктаş ve Yazı İşleri Müdürü İpek Özbey 30 Nisan 2020 tarihinde, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun’un kiraladığı arazi ile ilgili gazetede çıkan haberler nedeniyle haklarında açılan soruşturma kapsamında İstanbul Emniyet Müdürlüğü’nde ifade verdi.

6 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun’un, Cumhuriyet gazetesinin 14 Nisan 2020 tarihli nüshasında yer alan “Boğazda kaçak var”, 15 Nisan 2020 tarihli nüshasında yer alan “CHP Dolandırıcılık” ve 29 Nisan 2020 tarihli nüshasında yer alan “Suçumuz suçu ifşa suçumuz kaçığa suçüstü yapmak” başlıklı 3 haber nedeniyle yaptığı suç duyurusu sonucunda Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüктаş, muhabir Hazal Ocak ve Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. hakkında toplam 250 bin TL manevi tazminat talebiyle İstanbul Anadolu 30. Asliye Hukuk Mahkemesi’nde dava açıldığı öğrenildi.

Fatih Portakal

30 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Başsavcılığı tarafından gazeteci Fatih Portakal hakkında yaptığı bir sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek Bankacılık Kanunu’nun ‘İtibarın Korunması’ başlıklı 74. maddesini ihlal suçlamasıyla iddianame hazırlandığı öğrenildi.

Fatih Portakal 6 Nisan 2020 tarihinde sosyal medya hesabından “Zor günlerden geçiyoruz. Mevduat veya tasarrufu olanlardan para istenmesin bir de! Olmaz olmaz diyemiyorum maalesef” şeklinde bir paylaşım yapmıştı.

Yusuf Karataş

Evrensel gazetesi yazarı Yusuf Karataş hakkında Demokratik Toplum Kongresi (DTK) bünyesindeki faaliyetleri gerekçe gösterilerek Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın 4 Mayıs 2020 tarihinde görülmesi gereken duruşması Covid-19 salgını nedeniyle Hakimler ve Savcılar Kurulu’nun (HSK) aldığı davaların ertelenme kararı dayanak gösterilerek görülmeden 21 Eylül 2020 tarihine ertelendi.

İddianamede Yusuf Karataş’ın ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan 7 yıl 6 aydan 15 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir.

Barış Pehlivan, Barış Terkoğlu, Hülya Kılınç, Ferhat Çelik, Aydın Keser, Murat Ağirel

Libya'da yaşamını yitirdikten sonra Manisa'da toprağa verilen MİT görevlisi ile ilgili yaptıkları haberler nedeniyle tutuklu bulunan Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan, Oda TV Haber Müdürü Barış Terkoğlu, muhabir Hülya Kılınç, Yeni Yaşam gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Ferhat Çelik, Yeni Yaşam gazetesi Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser, Yeniçağ yazarı Murat Ağirel'in tutukluluk hallerine yapılan itirazın İstanbul 2. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından, gazetecilerin avukatlarına haber verilmeden İstanbul Barosu'ndan başka avukatlar çağrılarak görüşüldüğü ve itirazın reddedildiği 4 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

İstanbul Başsavcılığı tarafından Yeni Yaşam gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Ferhat Çelik ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Aydın Keser, Oda TV Sorumlu Haber Müdürü Barış Terkoğlu, Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan, Oda TV muhabiri Hülya Kılınç ile Yeniçağ gazetesi yazarı Murat Ağirel, Birgün gazetesi yazarı Erk Acarer ve Akhisar Belediyesi Basın Birimi görevlisi E. E hakkında Libya'da yaşamını yitirdikten sonra Manisa'da toprağa verilen MİT görevlisi ile ilgili haberler nedeniyle hazırlanan iddianame İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi.

İddianamede 8 kişinin Türk Ceza Kanunu'nun 329/1. maddesinde yer alan 'devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibarıyla gizli kalması gereken bilgileri açıklama' suçundan ayrı ayrı 5 yıldan 10 yıla; Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu'nun 27. maddesi gereğince 'istihbarat faaliyeti ile ilgili bilgi ve belgeleri ifşa etme' suçundan da ayrı ayrı 4 yıldan 10 yıla hapisle cezalandırılması istenmektedir.

Davanın görülmesine 24 Haziran 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Barış Terkoğlu, Aydın Keser ve Ferhat Çelik'in tahliyesine, Murat Ağirel, Hülya Kılınç, Barış Pehlivan'ın tutukluluk hallerinin devamına karar vererek duruşmayı 9 Eylül 2020 tarihine erteledi.

Oda TV Haber Müdürü Barış Terkoğlu ve gazeteci Hülya Kılınç, 4 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve 5 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Oda TV Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan 6 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Mehmet Ferhat Çelik, Aydın Keser ve Murat Ağirel ise 6 Mart 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakılmalarına yönelik savcılık itirazı üzerine yeniden gözaltına alınmış ve 8 Mart 2020 tarihinde tutuklanmıştı. 2 Mayıs 2020 tarihinde mahkeme yurtdışında bulunan Erk Acarer hakkında yakalama kararı çıkartmıştı.

Ragıp Zarakolu

5 Mayıs 2020 tarihinde Artı Gerçek internet sitesinde yayınlanan "Makus Kaderden Kaçış Yok" başlıklı yazısı nedeniyle yazar Ragıp Zarakolu hakkında Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun tarafından suç duyurusunda bulunuldu. Fahrettin Altun'un yazının yayımlandığı Artı Medya hakkında da suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi. Fahrettin Altun'dan sonra 6 Mayıs 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan tarafından da suç duyurusunda bulunuldu. Cumhurbaşkanı'nın ayrıca Evrensel gazetesi ile Artı Gerçek internet gazetesinin sorumlu müdürleri hakkında da suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi.

Görkem Kınacı

Yazar Ragıp Zarakolu'nun Evrensel gazetesinde yayınlanan "Makus Talihten kaçış yok" başlıklı yazısı nedeniyle gazetenin Genel Yayın Yönetmeni Fatih Polat ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Görkem Kınacı İstanbul Güvenlik Şube Müdürlüğü Kamu Güvenliği Büro Amirliği tarafından 12 Mayıs 2020 tarihinde ifade vermeye çağrıldı.

Hakan Aygün

Gazeteci Hakan Aygün hakkında sosyal medya hesabında yer alan "Ey İBAN edenler" şeklindeki ifade nedeniyle "dini değerleri aşağıladığı" iddiasıyla Bodrum 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Mayıs 2020 tarihinde başlandı.

Savunmaların ardından mahkeme Hakan Aygün'ün tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 14 Temmuz 2020 tarihine erteledi. Savcılığın tahliye kararına itiraz ettiği öğrenildi.

Hakan Aygün 2 Nisan 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve 3 Nisan 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

Can Ataklı

10 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından gazeteci Can Ataklı hakkında 23 Mart 2020 tarihinde katıldığı bir televizyon programındaki sözleri nedeniyle 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik' suçlamasıyla bir iddianame hazırlandığı öğrenildi. İddianamede Can Ataklı'nın 9 aydan 1 yıl 6 aya kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir.

27 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından gazeteci Can Ataklı hakkında bir televizyon programında deprem vergilerine dair ifadelerinde 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' gerekçesiyle 1 yıl 2 aydan 4 yıl 8 aya kadar hapis istemiyle iddianame hazırlandığı öğrenildi.

Alper Karahan

31 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tekirdağ Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Saray ilçesi Belediye Başkanlığı sosyal medya hesabında Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idamı ile ilgili yapılan sosyal medya paylaşımını haberleştiren Saray gazetesi hakkında soruşturma açıldığı ve bu kapsamda gazeteci Alper Karahan'ın İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği öğrenildi.

Metin Uca

Gazeteci Metin Uca hakkında 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği seçimlerinde Anadolu Ajansı'nın (AA) önceden açıkladığı verilerle seçim sonuçlarının birebir uyuşmasına ilişkin sosyal medya paylaşımları nedeniyle, İstanbul 53. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 5 Haziran 2020 tarihinde görüldü.

Mahkeme Metin Uca'yı 'görevli memura görevi nedeniyle hakaret' suçundan 1 yıl 2 ay 17 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Lezgin Akdeniz

5 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, gazeteci Lezgin Akdeniz hakkında “Ayrımcılık virüs dinlemedi Camiler dezenfekte edildi, cemevi ve kiliseler edilmedi” başlıklı haberi nedeniyle soruşturma açıldığı öğrenildi. Lezgin Akdeniz’in soruşturma kapsamında Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü’ne giderek ifade verdiği bildirildi.

Aziz Tunç

5 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, yurtdışında yaşayan yazar Aziz Tunç hakkında yazdığı bir yazı nedeniyle Vatan Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek tarafından suç duyurusunda bulunulduğu öğrenildi. Suç duyurusu üzerine İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı ve Aziz Tunç hakkında yakalama kararı çıkartıldığı öğrenildi.

Eren Keskin, Hüseyin Aykol, Reyhan Çapan, Hasan Başak

KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesinin Eş Genel Yayın Yönetmenleri Eren Keskin ve Hüseyin Aykol ile gazetenin Yazı İşleri Müdürü Reyhan Çapan ve gazeteci Hasan Başak hakkında İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 16 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 1 Ekim 2020 tarihine erteledi.

Beritan Canözer

Jinnews muhabiri Beritan Canözer hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 17 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Beritan Canözer’i ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan 1 yıl 10 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Semiha Alankuş

Gazeteci Semiha Alankuş hakkında ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 17 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme, Semiha Alankuş’un beraatına karar verdi.

Rıfat Doğan

Gazeteci Rıfat Doğan hakkında, Tekirdağ’ın Çorlu ilçesinde 8 Temmuz 2018 tarihinde meydana gelen tren kazasıyla ilgili açılan davanın duruşması sırasında fotoğraf çektiği gerekçesiyle Çorlu 4. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 23 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 8 Aralık 2020 tarihine erteledi.

Deniz Yücel

Almanya’da yayın yapan Die Welt gazetesinin Türkiye muhabiri Deniz Yücel hakkında ‘örgüt propagandası yapmak’ ve ‘halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek’ iddialarıyla İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 24 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 16 Temmuz 2020 tarihine erteledi.

16 Temmuz 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Deniz Yücel’i ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan 2 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Deniz Yücel 14 Şubat 2017 tarihinde gözaltına alınmış ve 27 Şubat 2017 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Hakkında hazırlanan iddianameyi 16 Şubat 2018 tarihinde kabul eden mahkeme, Deniz Yücel'in tensip kararıyla tahliyesine hükmetmişti.

Ender İmrek

Evrensel gazetesi yazarı Ender İmrek hakkında "Parıl parıl parlıyordu Hermes çanta" başlıklı yazı nedeniyle 'Cumhurbaşkanı'nın eşi Emine Erdoğan'a hakaret ettiği' iddiasıyla Bakırköy 2. Asliye Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Haziran 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 8 Ekim 2020 tarihine erteledi.

Sibel Hürtaş, Hayri Demir, Barış Ceyhan

Aralarında gazeteciler Sibel Hürtaş, Hayri Demir, Özgürlükçü Demokrasi gazetesi çalışanı Barış Ceyhan ile İnsan Hakları Derneği (İHD) MYK üyesi Nuray Çevirmen'in de olduğu 11 kişi hakkında TSK'nin Afrin'e yönelik askeri operasyonu ile ilgili sosyal medya paylaşımları ve yaptıkları haberler gerekçe gösterilerek Ankara 15. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 25 Kasım 2020 tarihine erteledi.

Bu dava kapsamında tutuklu yargılanan 3 kişi (Barış Ceyhan, Saim Serin ve Lezgin Tekay) davanın 6 Eylül 2018 tarihinde görülen ilk duruşmasında tahliye edilmişti. Mahkeme ayrıca HDP milletvekili Kemal Bülbül'ün dosyasının ayrılmasına karar vermişti.

Ömer Çelik, Metin Yoksu, Tunca Öğreten, Mahir Kanaat, Eray Sargın, Derya Okatan

6 gazeteci (KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı Haber Müdürü Ömer Çelik ve muhabir Metin Yoksu, Diken haber portalı eski editörü Tunca Öğreten, Birgün gazetesi çalışanı Mahir Kanaat; Yolculuk gazetesi Yazı İşleri Müdürü Eray Sargın ve Etkin Haber Ajansı Haber Müdürü Derya Okatan) hakkında İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Haziran 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede 6 gazetecinin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'a ait, Redhack tarafından ulaşılan ve daha sonra internet ortamında yayınlanan elektronik postaları haberleştirdikleri gerekçesiyle 'örgüt üyesi olmak', 'örgüt propagandası yapmak' ve 'bilşim sistemini engelleme, bozma, verileri değiştirme veya yok etme' suçlarından cezalandırılması istenmektedir. Mahkeme duruşmayı 15 Aralık 2020 tarihine erteledi.

25 Aralık 2016 tarihinde gözaltına alınan 6 gazeteciden 3'ü 17 Ocak 2017 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Ömer Çelik davanın 24 Ekim 2017 tarihinde görülen ilk duruşmasında, Tunca Öğreten ve Mahir Kanaat ise davanın 6 Aralık 2017 tarihinde görülen duruşmasında tahliye edilmişti.

Ferda Yılmazoğlu

Aralarında gazeteci Ferda Yılmazoğlu'nun da olduğu 4 kişi hakkında İstanbul 28. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 25 Haziran 2020 tarihinde başlandı.

İddianamede 4 kişinin 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüte yardım etmek' suçlarından cezalandırılması istenmektedir.

Duruşmada mahkemenin Ferda Yılmazoğlu ve Seyhan Çiçekli'nin kimlik beyanlarını Kürtçe yapmalarını kabul etmediği ve bu nedenle de 2 kişinin savunmasının alınmadığı öğrenildi. Diğer iki sanığın savunmalarının ardından mahkeme Teymen Öztürk ve Faruk Öztürk'ün adli kontrol şartıyla tahliyesine, Ferda Yılmazoğlu ve Seyhan Çiçekli'nin tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 8 Ekim 2020 tarihine erteledi.

Sabiha Temizkan

Gazeteci Sabiha Temizkan hakkında 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla açılan davanın görülmesine 25 Haziran 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme duruşmayı 22 Eylül 2020 tarihine erteledi.

Özgür Paksoy

Gazeteci Özgür Paksoy hakkında Brezilyalı Karikatürist Carlos Latuff'un 28 Kasım 2015'te öldürülen Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi'yi çizdiği karikatürünü sosyal medya hesabında paylaştığı gerekçesiyle Diyarbakır 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 25 Haziran 2020 tarihinde başlandı.

Savunmaların ardından ilk duruşmada kararını açıklayan mahkeme, Özgür Paksoy'u 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' suçundan 11 ay 20 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.

Mustafa Sarı, Sedat Balta, İsmail Erken

27 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, AKP Sakarya Milletvekili Ali İhsan Yavuz'un 'Medya güzellikleri yansıtmıyor' sözleri ile ilgili hazırladıkları haberler nedeniyle Adapazarı Akşam Haberleri gazetesi imtiyaz sahibi Mustafa Sarı, Yazı İşleri Müdürü Sedat Balta, Haber Müdürü İsmail Erken hakkında "Görevi başındaki kamu görevlisine hakaret ve iftira" iddiasıyla soruşturma açıldığı ve 3 kişinin soruşturma kapsamında ifade verdiği öğrenildi.

Sadiye Eser

Mezopotamya Haber Ajansı muhabiri Sadiye Eser hakkında 2019 yılında yaptığı bir röportaj nedeniyle İstanbul Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldığı ve soruşturma kapsamında Sadiye Eser'in 29 Haziran 2020 tarihinde savcılığa ifade verdiği öğrenildi.

Berivan Altan

Mezopotamya Haber Ajansı muhabiri Berivan Altan hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla Mersin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2 Temmuz 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 12 Kasım 2020 tarihine erteledi.

Doğan Akın

T24 haber sitesinin kurucusu ve Genel Yayın Yönetmeni Doğan Akın hakkında, "Fuat Avni" hesabından paylaşılan tweetlere dair haberler gerekçe gösterilerek 'örgüte üye olmamakla birlikte bilerek ve isteyerek yardım etmek' iddiasıyla İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 2 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Doğan Akın'ın beraatına karar verdi.

Alican Uludağ, Duygu Güvenç

Cumhuriyet gazetesi muhabirleri Alican Uludağ ve Duygu Güvenç hakkında ABD vatandaşı rahip Andrew Brunson'a verilen ev hapsi cezasıyla ilgili olarak yapılan haberler nedeniyle Türk Ceza Kanunu'nun 301. maddesi uyarınca 'Türkiye Cumhuriyeti devletini ve devletin kurum ve organlarını aşağıladıkları' iddiasıyla İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 22 Ekim 2020 tarihine erteledi.

"KCK Basın Davası"

46 gazeteci hakkında İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan ve "KCK Basın Davası" olarak bilinen davanın görülmesine 2 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme, avukatların, Çağdaş Ulus hakkında tefrik kararı verilmesi talebini reddetti ve duruşmayı 1 Aralık 2020 tarihine erteledi.

Cem Şimşek

Evrensel gazetesi eski Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Cem Şimşek hakkında gazetede yayınlanan "Alman karikatüristler Erdoğan'ı fena çizdi" başlıklı haberde Cumhurbaşkanı'na hakaret edildiği iddiasıyla Bakırköy 27. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 27 Ekim 2020 tarihine erteledi.

Ruken Demir

Mezopotamya Haber Ajansı muhabiri Ruken Demir hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla İzmir 19. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 7 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 9 Kasım 2020 tarihinde erteledi.

Ruken Demir 12 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 16 Kasım 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Ruken Demir hakkında açılan davanın 5 Mart 2020 tarihinde görülen ilk duruşmasında tahliye edilmişti.

Can Dündar

19 Ocak 2014 tarihinde Adana ve Hatay'da MİT tırlarının durdurulmasına ilişkin görüntülerin yayınlanmasıyla ilgili olarak Cumhuriyet gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar hakkında İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede Can Dündar'ın 'gizli kalması gereken bilgileri casusluk maksadıyla temin etme', 'örgüte yardım etmek' suçlarından cezalandırılması istenmektedir.

Mahkeme esas hakkındaki mütalaasını hazırlaması için dava dosyasının savcılığa verilmesine karar vererek duruşmayı 18 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Müyesser Yıldız

Oda TV Ankara Haber Müdürü Müyesser Yıldız ile Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın Ankara Dışkapı 7. Hukuk Asliye Mahkemesi'nde karşılıklı açtıkları tazminat davasının görülmesine 9 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi.

Ankara 17. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen bir davadaki gizli tanığın Hulusi Akar ile ilgili söylediklerini haberleştiren Müyesser Yıldız hakkında Hulusi Akar 2018 yılında 250 bin TL'lik tazminat davası açmış; Müyesser Yıldız ise Hulusi Akar hakkında 5 TL'lik tazminat davası açmış ve bu iki dava daha sonra birleştirilmişti.

12 Haziran 2020 tarihinde hakkında açılan başka bir soruşturma sebebiyle tutuklanan Müyesser Yıldız'ın duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katılma talebinin reddedildiği öğrenildi. Mahkeme başkanının Müyesser Yıldız'ın savunma ve beyanlarının yazılı olarak iletilmesine karar verdiği için beyanların okunmadığı bildirildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 10 Eylül 2020 tarihine erteledi.

Yetkin Yıldız

Aktifhaber internet sitesi Genel Yayın Yönetmeni Yetkin Yıldız hakkında sitede yer alan bir haber nedeniyle 'hakaret' ve 'iftira' iddialarıyla İstanbul Bakırköy 31. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 8 Aralık 2020 tarihine erteledi.

Kibriye Evren

Gazeteci Kibriye Evren hakkında Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 14 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede Kibriye Evren'in 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' suçlarından cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 26 Kasım 2020 tarihine erteledi.

Kibriye Evren 9 Ekim 2018 tarihinde aralarında gazeteci ve siyasetçilerin bulunduğu 142 kişinin gözaltına alındığı operasyon kapsamında tutuklanmış ve davanın 12 Kasım 2019 tarihinde görülen duruşmasında tahliye edilmişti.

Meşale Tolu, Mukaddes Erdoğan Çelik

Aralarında Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Meşale Tolu ve yazar Mukaddes Erdoğan Çelik'in de bulunduğu 27 kişi hakkında İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 14 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 11 Şubat 2021 tarihine erteledi.

Aytunç Erkin

Sözcü gazetesi yazarı Aytunç Erkin hakkında "Yargıda halen 2 bin 221 hakim ve savcı ya FETÖ'cü ya da FETÖ destekçisi" başlıklı yazısı gerekçe gösterilerek soruşturma açıldığı ve bu soruşturma kapsamında Aytunç Erkin'in 17 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'da savcılığa ifade verdiği öğrenildi.

Mehmet Baransu

Gazeteci Mehmet Baransu hakkında Mersin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 17 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Mehmet Baransu'yu 'gizliliği ihlal etme' suçundan 2 yıl, 'yasaklanan bilgileri açıklama' suçundan 4 yıl ve 'örgüt üyesi olmak' suçundan 13 yıl 6

ay olmak üzere toplam 19 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca Mehmet Baransu'nun tutukluluk halinin devamına karar verdi.

Aziz Oruç

Gazeteci Aziz Oruç ile HDP Doğubayazıt İlçe Eş Başkanı Abdullah Ekelek'in aralarında olduğu 5 kişi hakkında Ağrı 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 21 Temmuz 2020 tarihinde başlandı.

Aziz Oruç, İkrâm Müftüoğlu ve Abdullah Ekelek duruşmaya tutuldukları cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldılar. Diğer 2 kişi ise mahkemede hazır bulundu. Savunmaların ardından mahkeme Abdullah Ekelek ile İkrâm Müftüoğlu'nun adli kontrol şartıyla tahliyesine, Aziz Oruç'un tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 21 Eylül 2020 tarihine erteledi.

Aziz Oruç ile Abdullah Ekelek 11 Aralık 2019 tarihinde Ağrı-Doğubayazıt karayolunda, İkrâm Müftüoğlu ise aynı tarihte evine yapılan baskında gözaltına alınmıştı. Abdullah Ekelek ve İkrâm Müftüoğlu 13 Aralık 2019 tarihinde, Aziz Oruç ise 18 Aralık 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

İdris Yayla

Batman'da İ. E. isimli bir kadına M. O. isimli bir uzman çavuşun tecavüz ettiği ve daha sonra İ. E.'nin intihar girişiminde bulunduğu iddialarıyla ilgili haberleri nedeniyle Jiyan Haber Gazetesi İmtiyaz Sahibi İdris Yayla hakkında 6 Ağustos 2020 tarihinde Batman Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik' fiilini düzenlen Türk Ceza Kanunu'nun 216. Maddesi uyarınca soruşturma açıldığı öğrenildi.

1.4. İnternet Sitelerine ve Sosyal Medya Hesaplarına Getirilen Erişim Engelleri

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında en az 48 habere, 3 internet sitesine, 1 radyonun internet sayfasına, 4 sosyal medya hesabına, 59 internet içeriğine ve 143 internet adresine erişim mahkeme kararlarıyla engellendi.

- 16 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, <http://www.ozguruzbiz20.org/> internet sitesine ve bu site üzerinden yayın yapan Özgürüz Radyo'ya Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nun (RTÜK) talebi üzerine mahkeme kararıyla erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- Sözcü gazetesinin internet sayfasında yer alan bir habere İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği'nin 8 Haziran 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği 18 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.
- 22 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ekşi Sözlük isimli internet sitesinde yer alan ve aralarında "Emine Erdoğan'ın çantası", "Bilal'e anlatır gibi anlatmak" başlıklarının da yer aldığı 6 başlığa erişimin İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 19 Haziran 2020 tarihli kararı ile engellendiği öğrenildi.
- Aralarında <http://egitimsen.org.tr/>, <https://artigercek.com/>, <https://www.evrensel.net/>, <https://eksisozluk.com/> sitelerinin de olduğu internet sitelerinde yer alan 46 içeriğe Turgutlu Sulh Ceza Hakimliği'nin 22 Haziran 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

- <https://sol.org.tr/> sitesinde yer alan bir habere Samsun 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 23 Haziran 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği basında yer alan haberlerden öğrenildi.
- <https://halktv.com.tr/> sitesinde yer alan bir habere Erzurum 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 24 Haziran 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği basında yer alan haberlerden öğrenildi.
- <https://cumhuriyet.com.tr/>, <https://www.birgun.net/>, <https://www.sozcu.com.tr/>, <https://halktv.com.tr/>, <https://sol.org.tr/>, <https://www.gercekgundem.com/>, <https://twitter.com/MTanal> ve <https://twitter.com/patronlar> internet sitelerinde ve sosyal medya hesaplarında yer alan bir içeriğe İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin 25 Haziran 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- <https://www.sozcu.com.tr/> internet sitesinde yer alan bir habere Ankara Bala Sulh Ceza Hakimliği'nin 26 Haziran 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- <https://www.hurriyet.com.tr/>, <https://twitter.com/ececelk>, <https://odatv4.com/> ve <https://twitter.com/sozluk> internet sitelerinde ve sosyal medya hesaplarında yer alan bir habere İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- <https://cumhuriyet.com.tr/> internet sitesinde yer alan bir habere ve bu habere ilişkin <https://eksisozluk.com/> internet sitesinde yer alan bir başlığa Harran Sulh Ceza Hakimliği'nin 6 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- <https://www.milligazete.com.tr/> internet sitesinde yer alan 3 ayrı habere Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 7 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- <https://halktv.com.tr/> internet sitesinde yer alan bir habere ve Halk TV Youtube kanalında yer alan bir videoya erişimin İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 9 Temmuz 2020 tarihli kararı ile engellendiği öğrenildi.
- 124 ayrı internet adresine Kocaeli 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 1 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- <https://www.evrensel.net/> ve <https://kizilbayrak45.net/> internet sitelerinde yer alan bir habere Gaziantep 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 11 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- <https://odatv4.com/>, <https://www.birgun.net/>, <https://tele1.com.tr/>, <https://t24.com.tr/> ve <https://dokuz8haber.net/> internet sitelerinde yer alan, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Sosyal Güvenlik Kurumu'na ödemesi gerek katkı payları ile ilgili bir habere Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin 14 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- <https://odatv4.com/>, <https://www.sozcu.com.tr/> internet sitelerinde ve <https://twitter.com/OzlemGurses> ve https://twitter.com/mustafa_asci46 sosyal medya hesaplarında yer alan eski TRT çalışanı Mustafa Aşçı ile ilgili bir habere İstanbul 11. Sulh Ceza Hakimliğinin 16 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- <https://cumhuriyet.com.tr/>, <https://gazetemanifesto.com/> internet sitelerinde yer alan Hazine ve Maliye Bakanı ile ilgili bir habere İstanbul Anadolu Adliyesi 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin 22 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

- <https://www.sozcu.com.tr/>, <https://t24.com.tr/>, <https://odtv4.com/>, <https://www.toplumsal.com.tr/> internet sitelerinde yer alan bir habere Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 24 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- Fatma Altınmakas'ın öldürülmesiyle ilgili haberlerin yer aldığı 19 internet adresine Muş Malazgirt Sulh Ceza Hakimliği'nin 24 Temmuz 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- https://twitter.com/gazete_sozcu ve <https://twitter.com/artigercek> sosyal medya hesaplarında yer alan bir paylaşımına Urfa 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 12 Temmuz 2020 ve Urfa 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 17 Temmuz 2020 tarihli kararlar ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- <http://sendika63.org/>, <https://artigercek.com/> ve <https://kizilbayrak45.net/> internet sitelerinde yer alan bir habere İskenderun 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 1 Ağustos 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- Artı Gerçek haber sitesinde 27 Temmuz 2020 tarihinde yayınlanan "Çağrı merkezi çalışanlarına sahte anket yaptırıp işten çıkardılar" başlıklı haber Batman 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 11 Ağustos 2020 tarihli kararıyla erişime engellendi.
- <https://ankahaber.net/>, <https://cumhuriyet.com.tr/>, <https://odtv4.com/>, <https://www.birgun.net/>, <https://sol.org.tr> ve <http://www.krttv.com.tr/> haber sitelerinde 6 Ağustos 2020 tarihinde yayınlanan, TMSF'ye ait bir arazinin ihalesinin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın sınıf arkadaşı tarafından alınmasına ilişkin bir haber İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 11 Ağustos 2020 tarihinde erişime engellendi.
- Jinnews haber ajansının web sitesi www.jinnews9.xyz ve Özgürüz Radyo'nun web sitesi www.ozguruz21.org Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) kararıyla 13 Ağustos 2020 tarihinde erişime engellendi.
- <https://cumhuriyet.com.tr/>, <https://www.sozcu.com.tr/>, <https://www.milligazete.com.tr/> internet sitelerinde yer alan Tarım Kredi Kooperatifleri Birliği hakkındaki haberlere Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği'nin 14 Ağustos 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.
- <https://odtv4.com/>, <https://sol.org.tr>, <https://halktv.com.tr/> internet sitelerinde yer alan, Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar ile ilgili bir habere İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 17 Ağustos 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi. Erişim engeli kararının gerekçesinin kişilik haklarının ihlali olduğu öğrenildi.
- CHP Malatya Milletvekili ve Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba'ya ait sosyal medya hesabında yer alan Diyanet İşleri Başkanı ile ilgili bir paylaşımına Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 17 Ağustos 2020 tarihli kararı ile erişim engeli getirildiği öğrenildi.

1.5. Basın ve Yayın Organlarına Verilen Cezalar

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından 16 basın-yayın kuruluşuna 17 kez program durdurma ve 5 gün yayın durdurma, 20 kez ise idari yaptırım cezaları verildi. Basın İlan Kurumu tarafından 5 gazeteye toplam 97 gün ilan kesme cezası verildi.

- 1 Mayıs 2020 tarihinde RTÜK, Halk TV’de Ayşenur Arslan’ın sunduğu “Medya Mahallesi” programına beş kez program durdurma cezası verdi. Cezanın hangi gerekçe ile verildiği öğrenilemedi.
- 1 Mayıs 2020 tarihinde RTÜK, FOX TV ana haber bülteninin künye bilgilerinde “FETÖ/PDY soruşturmaları” kapsamında tutuklu olarak cezaevinde bulunan Ercan Gün’ün “haber planlama müdürü” olarak gösterildiği gerekçesiyle FOX TV’ye en üst sınırdan idari para cezası verdi.
- 7 Mayıs 2020 tarihinde RTÜK, Halk TV’de yayınlanan “Sözüm Var” isimli programa konuk olan CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu’nun programdaki sözleri nedeniyle 5 kez program durdurma cezası ve 5 kez idari para cezası verdi.
- 7 Mayıs 2020 tarihinde RTÜK, İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener’in konuk olduğu Habertürk TV’de yayınlanan “Teke Tek” programına programda kullanılan kimi ifadeleri gerekçe göstererek idari para cezası verdi.
- 12 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Basın İlan Kurumu’nun (BİK) “Hükümet vatandaşlarına şehit olmayı vaat eder mi? başlıklı yazı nedeniyle Evrensel gazetesine 5 gün ilan kesme cezası verdiği öğrenildi. Cezanın gerekçesinin “Bir kamu hizmeti olan gazetecilik, kamu yararına aykırı bir şekilde kullanılamaz” ve “Kişi, kurum ve toplum katmanlarına yönelik yayınlarda, eleştiri sınırlarını aşan haksız isnat yapılamaz” şeklindeki Basın Ahlak Esasları’nın ihlal olduğu bildirildi. Haberde söz konusu yazı ile savcılık tarafından açılmış bir soruşturma olmadığı belirtildi.
- 19 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, RTÜK tarafından Kafa Radyo’da yayınlanan Nihat Sırdar tarafından sunulan programa “Evde kendi patates cipsimi yaptım. Yanında bira iyi gider” şeklindeki seyirci mesajının program sırasında okunduğu gerekçesiyle 3 kez yayın durdurma cezası verildiği öğrenildi.
- 21 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, RTÜK’ün, Halk TV’ye 5 ayrı program (Medya Mahallesi [2 ayrı yayın], Günaydın Türkiye, Şimdiki Zaman Siyaset ve Şule Aydın’la Haber Masası) nedeniyle toplam 129 bin 405 TL idari para cezası verdiği öğrenildi.
- 22 Mayıs 2020 tarihinde RTÜK, Ülke TV’de yayınlanan bir programa konuk olarak katılan Sevda Noyan’ın sözleri nedeniyle ‘halkı kin ve düşmanlığa sevk ettiği’ gerekçesiyle Ülke TV’ye 3 kez program durdurma cezası verilmesine karar verdi.
- 22 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun’un kiraladığı vakıf arazisine yaptırdığı yapıların İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yıkılmasına dair Cumhuriyet gazetesinde yer alan haberler gerekçe gösterilerek gazeteye Basın İlan Kurumu tarafından 35 gün ilan kesme cezası verildiği öğrenildi. Söz konusu haberle ilgili muhabir Hazal Ocak, foto muhabir Vedat Arık, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Olcay Büyüktaş Akça ve Yazı İşleri Müdürü İpek Özbey hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı ‘terör örgütlerine hedef göstermek’ iddiasıyla soruşturma başlatmıştı.
- 22 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Birgün gazetesine de Kızılay ile ilgili haberleri nedeniyle Basın İlan Kurumu tarafından 7 gün ilan kesme cezası verildiği öğrenildi.
- 23 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Basın İlan Kurumu’nun Evrensel gazetesine Ragıp Zarakolu tarafından yazılan “Makus Kaderden Kaçış Yok” başlıklı köşe yazısını gerekçe göstererek 45 gün süreyle resmi ilan verilmemesi cezası verdiği öğrenildi.

- 1 Temmuz 2020 tarihinde RTÜK, Tele1 kanalına 30 Nisan 2020 tarihli ana haber bülteninde ve 24 Mayıs 2020 tarihinde ekrana gelen “Karanlıktan Aydınlığa” isimli programda Diyanet İşleri Başkanlığı ile ilgili kullanılan ifadeler nedeniyle 5 gün yayın durdurma cezası verilmesine karar verdi.
- 1 Temmuz 2020 tarihinde RTÜK, Tele 1 kanalına “18 Dakika” isimli programda sunucu Merdan Yanardağ’ın Osmanlı Padişahı II. Abdülhamit ile ilgili sarf ettiği sözler nedeniyle üst sınırdan idari para cezası verdi.
- 1 Temmuz 2020 tarihinde RTÜK, Halk TV’ye 16 Haziran 2020 tarihinde yayınlanan “Medya Mahallesi” isimli programda gazeteci Hüsnü Mahalli’nin sarf ettiği sözler nedeniyle 5 gün yayın durdurma cezası verilmesine karar verdi.
- 4 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Evrensel gazetesine Basın İlan Kurumu tarafından 5 gün ilan kesme cezası verildiği öğrenildi. İlan kesme cezasının 13 Nisan 2020 tarihinde gazetede yayınlanan “CHP’li Özel’den Altun’a izinsiz inşaat tepkisi” başlıklı haber gerekçe gösterilerek verildiği bildirildi.
- 13 Ağustos 2020 tarihinde RTÜK, KRT TV kanalına 19 Haziran 2020 tarihinde yayınlanan “Gündem Özel” programının konuğu olan Serdar Savaş’ın Covid-19 salgını sürecinde okulların açılmasına dair eleştirel ifadeleri nedeniyle idari para cezası verdi.
- 13 Ağustos 2020 tarihinde RTÜK, Radyo Harman kanalına, bir programa konuk olarak katılan HDP Grup Başkanvekili Saruhan Oluç’un, Türkiye’nin Suriye politikasına yönelik eleştirel ifadeleri nedeniyle yayın durdurma ve idari para cezası verdi.
- 19 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, RTÜK tarafından, ‘Sıradışı Hamilelikler’ isimli programda eşcinsel birlikteliği model olarak gösterdiği gerekçesiyle TLC televizyon kanalına idari para cezası verildiği öğrenildi.
- Haberde ayrıca RTÜK’ün ‘Mr. Brooks’ isimli film nedeniyle TELE1 televizyon kanalına, ‘Survivor 2020’ isimli program nedeniyle TV8 televizyon kanalına, ‘Gün Başlıyor’ isimli programda sunucunun RTÜK ile ilgili sözleri nedeniyle Akit TV televizyon kanalına idari para cezası verdiği belirtildi.
- 27 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, RTÜK tarafından, Evrensel gazetesinin 25. yılına ilişkin videoyu yayınlarken ‘terörü övmeyi teşvik etme, terör örgütlerini güçlü ve haklı gösterme’ gerekçesiyle TELE1 televizyon kanalına üst sınırdan idari para cezası verildiği öğrenildi.

2. SOSYAL MEDYA PAYLAŞIMLARI GEREKÇESİYLE GÖZALTINA ALINAN, TUTUKLANAN, HAKLARINDA DAVA VE SORUŞTURMA AÇILAN KİŞİLER

2.1. Sosyal Medya Paylaşımları Gerekçesiyle Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Kişiler

5 Mayıs 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı Covid-19 salgını ile ilgili olarak Türkiye genelinde toplam 7.127 sosyal medya hesabının incelendiğini ve 496 kişinin gözaltına alındığını ve bu kişilerden 10’unun tutuklandığını açıkladı.

14 Ağustos 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı yaptığı açıklama ile 1 Ocak 2020 ile 14 Ağustos 2020 tarihleri arasında toplam 14 bin 186 sosyal medya hesabı hakkında çalışma yürütüldüğünü, 6 bin 743

sosyal medya kullanıcısı hakkında ise “terör örgütü propagandası yapan, halkı kin ve düşmanlığa tahrik eden veya aşağılayan, toplumu korku ve paniğe sürükleyen, yalan belge yayımlayarak algı operasyonu ve provokatif paylaşımlarda” buldukları gerekçesiyle adli işlem başlatıldığını duyurdu.

Dokümantasyon merkezimizin ulaşabildiği verilere göre 1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihlerinde sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek en az 46 kişi gözaltına alındı, 5 kişi tutuklandı, 5 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

- Ağrı Patnos Cezaevi’nde tutulan Gazeteci Aziz Oruç’un eşi Hülya Oruç, Covid-19 salgınında Patnos Cezaevi’ndeki ihlaller ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 30 Nisan 2020 tarihinde Diyarbakır’da gözaltına alındı. Hülya Oruç, sevk edildiği mahkeme tarafından konutu terk etmeme ve yurtdışı yasağı şartıyla serbest bırakıldı.
- Emek Partisi (EMEP) Adana Yüreğir İlçe Başkanı Ferit Kilis 1 Mayıs 2020 tarihinde sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Ferit Kilis aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘terörle mücadelede görev almış kamu görevlisini hedef göstermek’ iddiasıyla tutuklandı. Ferit Kilis, avukatlarının bir üst mahkemeye yaptığı itiraz üzerine 13 Mayıs 2020 tarihinde serbest bırakıldı.
- Fotoğrafçı Fırat Erez 17 Mayıs 2020 tarihinde Antalya’da “sosyal medya paylaşımlarında dini değerleri aşağıladığı” gerekçesiyle gözaltına alındı. Fırat Erez, 19 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.
- İzmir’de camilerden Çav Bella marşının çalınması ile ilgili sosyal medya paylaşımı yapan 2 kişi 21 Mayıs 2020 tarihinde gözaltına alındı. 2 kişiden 1’inin adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı, CHP İzmir eski İl Başkan Yardımcısı Banu Özdemir’in ise 22 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘dini değerleri alenen aşağılamak’ iddiasıyla tutuklandığı öğrenildi. Banu Özdemir, 29 Mayıs 2020 tarihinde mahkeme kararıyla tahliye edildi.
- 25 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Kayseri’de N. D. isimli 1 kişinin sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındığı öğrenildi.
- İzmir’in Karabağlar ilçesinde Belediye Meclisi’nin CHP’li üyesi Dila Koyurga, Cumhurbaşkanı’nın yaptığı suç duyurusu sonrası 2013 tarihli sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 27 Mayıs 2020 tarihinde gözaltına alındı. Dila Koyurga aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından konutu terk etmeme şartıyla serbest bırakıldı.
- 23 Haziran 2020 tarihinde İzmir’de ‘sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptıkları’ iddiasıyla 13 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri öğrenilemedi.
- 30 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır’ın Sur ilçesine bağlı Zorova kırsal mahallesinde yapılan ev baskınlarında 2014 ve 2015 yıllarında yaptıkları sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle gözaltına alınan 1’i çocuk 4 kişi 2 Temmuz 2020 tarihinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Gözaltına alınanların isimleri: Tacettin Kardaş, Halil Aslan, Feyzi Çetiner ve R. K. (17).
- Sosyal medya paylaşımlarında Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak ve ailesine hakaret ettikleri iddiasıyla gözaltına alınan 11 kişiden 1’i (E. B.) 1 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı, 10 kişi ise serbest bırakıldı.
- 10 Temmuz 2020 tarihinde Bursa’da sosyal medya paylaşımlarında ‘halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettiği’ ve ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği’ iddiasıyla gözaltına alınan 1 kişi (Levent Özeren) 11 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

- Saadet Partisi Tokat Merkez İlçe Başkanı Ebubekir Savaşan 26 Temmuz 2020 tarihinde sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Ebubekir Savaşan 27 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldı.
- 11 Ağustos 2020 tarihinde Denizli’de yapılan ev baskınında Sol Parti üyesi Ercan Çelik isimli 1 kişinin sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi.
- 13 Ağustos 2020 tarihinde Bursa’nın Osmangazi, Gemlik, Nilüfer ve İnegöl ilçelerinde yapılan ev baskınlarında 5 kişinin sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin isimleri: Aziz Amak, İbrahim Tekeş, Onur Demir, Serkan Savgan ve İbrahim Gezer.
- 13 Ağustos 2020 tarihinde Diyarbakır’ın Bağlar ilçesinde yapılan ev baskınında Seyfettin Kardeş isimli bir kişinin sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi.
- 15 Ağustos 2020 tarihinde Aydın’ın Ortaklar ilçesinde yapılan ev baskınında HDP İlçe Eş Başkanı Tekin Erikli sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Basında yer alan haberlerde, eve yapılan baskın sırasında polislerin Tekin Erikli’nin 12 yaşındaki çocuğunun başına silah dayadığı ve evde bulunanları tehdit ettiği iddia edildi. Tekin Erikli 16 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- Arif Kocabıyık isimli bir kişi 25 Ağustos 2020 tarihinde Maraş’ta yaptığı sosyal medya paylaşımında ‘halkı kin ve düşmanlığa tahrik ettiği’ iddiasıyla gözaltına alındı. Arif Kocabıyık aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- H. B. isimli bir kişi sosyal medya paylaşımlarında İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’ya hakaret ettiği iddiasıyla 26 Ağustos 2020 tarihinde Muğla’nın Bodrum ilçesinde gözaltına alındı.
- CHP Avcılar Gençlik Kolları üyesi Mutlu Yıldırım’ın evinin, ölüm orucunda yaşamını yitiren Avukat Ebru Timtik ile ilgili yaptığı sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek 29 Ağustos 2020 tarihinde polis tarafından basıldığı ve evinde arama yapıldığı öğrenildi. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, 29 Ağustos 2020 tarihinde Mutlu Yıldırım’ın sosyal medya paylaşımı ile ilgili “Gazi Mustafa Kemal ve kahraman arkadaşları, kahraman ecdadımız İstiklal mücadelesini DHKP-C’li terörist hainlerin ‘şehit’ diye anılması için vermediler. 30 Ağustos’u bize değil CHP Gençlik Kollarına anlatın” şeklinde bir sosyal medya paylaşımı yapmıştı.

2.2. Sosyal Medya Paylaşımları Gerekçesiyle Haklarında Dava ve Soruşturma Açılan Kişiler

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında en az 51 kişi hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek soruşturma başlatıldı. Görülen 4 davada 2 kişi 10 yıl 4 ay 27 gün hapis cezası ile cezalandırıldı.

Sosyal medyaya ve internet ortamında yapılacak yayınlara ilişkin düzenlemeler içeren “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” 29 Temmuz 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda yapılan görüşmelerin ardından kabul edildi. Buna göre, Türkiye’den günlük erişimi 1 milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcıları yetkili en az bir kişiyi Türkiye’de temsilci olarak belirleyecek; “içeriğin yayından çıkarılması ve erişimin engellenmesi” ile “özel hayatın gizliliği nedeniyle içeriğe erişimin engellenmesi” kapsamındaki başvurulara en geç 48 saat

çinde olumlu ya da olumsuz yanıt vermek zorunda olacak ve Türkiye'deki kullanıcıların verilerini Türkiye'de barındıracak.

- 11 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Tekirdağ'ın Saray Belediyesi'nde sosyal medya hesaplarından sorumlu çalışan hakkında Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın ölüm yıldönümü ile ilgili yapılan sosyal medya paylaşımı nedeniyle soruşturma açıldığı öğrenildi. Soruşturma kapsamında belediye çalışanın Saray İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği bildirildi. Haberde ayrıca söz konusu sosyal medya paylaşımının polisin talebiyle kaldırıldığı belirtildi.
- 11 Mayıs 2020 tarihinde, aynı zamanda Yargıçlar Sendikası başkanı olan İzmir'in Karşıyaka ilçesinde görev yapan hakim Ayşe Sarısu Pehlivan hakkında, Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek ile ilgili "Türküler kimseye zarar vermez #ibrahimgökçekyaşamalıdır" şeklindeki sosyal medya paylaşımı nedeniyle Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK) tarafından inceleme başlatılırken İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından da 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Ayşe Sarısu Pehlivan'ın Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK) tarafından 15 Mayıs 2020 tarihinde tedbiren görevden uzaklaştırıldığı öğrenildi.
- 15 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, ölüm orucunda yaşamını yitiren Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek ile ilgili sosyal medya paylaşımları nedeniyle İzmir'de görevli hakim ve aynı zamanda Demokrat Yargı Derneği Eş Başkanı da olan Orhan Gazi Ertekin hakkında HSK tarafından 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla soruşturma başlatıldığı öğrenildi.
- 22 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Bartın Halkevi Şube Başkanı Yonca Alemdar ile Eğitim-Sen Bartın Şube Başkanı Sedat Bora hakkında, İbrahim Kaypakkaya hakkındaki sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle soruşturma açıldığı, 2 kişinin Bartın Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği öğrenildi.
- 27 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 4 kişi (CHP İzmir İl Başkanı Yardımcısı Yasin Ergül, Gaziemir Belediye Başkanı Halil Arda ve CHP üyesi Caner Gül ve Karabağlar Belediye Meclisi üyesi Dila Koyurga) hakkında sosyal medya paylaşımları nedeniyle Cumhurbaşkanı tarafından suç duyurusunda bulunulduğu öğrenildi.
- 6 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ankara'da bıçaklı saldırı sonucu yaşamını yitiren Barış Çakan'ın, Kürtçe müzik dinlediği gerekçesiyle öldürüldüğü iddiasıyla ilgili yapılan sosyal medya paylaşımları nedeniyle 36 kişi hakkında Ankara Emniyet Müdürlüğü tarafından soruşturma başlatıldığını öğrenildi.
- 9 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) Rize Fındıklı İlçe Başkanı Tugay Köse hakkında yaptığı sosyal medya paylaşımlarında geçen "faşist", "direniş" gibi ifadeler nedeniyle soruşturma açıldığı ve bu soruşturma kapsamında Tugay Köse'nin Fındıklı İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği öğrenildi.
- 11 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, vicdani retçi Şendoğan Yazıcı hakkında 'sosyal medya paylaşımlarında halkı askerlikten soğuttuğu' gerekçesiyle Artvin Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından bir soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Şendoğan Yazıcı'nın soruşturma kapsamında 10 Haziran 2020 tarihinde Hopa İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği bildirildi.

- 11 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 2 Nisan 2020 tarihinde Ankara’da “FETÖ/PDY Soruşturması” kapsamında gözaltına alınan ve 3 Nisan 2020 tarihinde tutuklanan “Ankara Kuşu” isimli sosyal medya hesabının sahibi Oktay Yaşar hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianameye ilişkin Ankara 17. Ağır Ceza Mahkemesi’nin yetkisizlik kararı verdiği ve dava dosyasını Kocaeli 5. Ağır Ceza Mahkemesi’ne gönderdiği öğrenildi.
- 11 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, 2 Nisan 2020 tarihinde Ankara’da “FETÖ/PDY Soruşturması” kapsamında gözaltına alınan ve 3 Nisan 2020 tarihinde tutuklanan “Türkiye Gerçekleri” isimli sosyal medya hesabının sahibi Mesut Aydın hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianameye ilişkin Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi’nin yetkisizlik kararı verdiği ve dava dosyasını İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi’ne gönderdiği öğrenildi.
- İHD Eş Genel Başkanı Eren Keskin hakkında 2015 yılında yaptığı bir sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek ‘örgüt propagandası yapmak’ iddiasıyla soruşturma açıldığı ve bu soruşturma kapsamında Eren Keskin’in 13 Haziran 2020 tarihinde İstanbul’da savcılığa ifade verdiği öğrenildi.
- 15 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Harun Karanfilci isimli bir kişi hakkında 2013 yılında yaptığı belirtilen sosyal medya paylaşımları nedeniyle o dönem cumhurbaşkanı Abdullah Gül olmasına rağmen ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ iddiasıyla soruşturma açıldığı öğrenildi. Harun Karanfilci’nin soruşturma kapsamında savcılığa ifade verdiği bildirildi.
- Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davada ‘halkı zincirleme şekilde kin ve düşmanlığa alenen tahrik etme’ suçundan 2 yıl 8 ay, ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan 1 yıl 6 ay, ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret’ suçundan 2 yıl 4 ay, ‘Türkiye Cumhuriyeti devletini alenen aşağılama’ suçundan 1 yıl 8 ay, ‘kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret etme’ suçundan 1 yıl 6 ay 20 gün olmak üzere verilen toplam 9 yıl 8 ay 20 gün hapis cezası 23 Haziran 2020 tarihinde İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi tarafından onandı.
- Hava Kuvvetleri Komutanlığı eski Başsavcısı emekli hakim Albay Ahmet Zeki Üçok hakkında 15 Temmuz darbe girişimi ile ve dönemin Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Ankara 20. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 26 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Zeki Üçok’u Askeri Ceza Kanunu’nun 95/4’üncü maddesinde yer alan ‘astlık-üstlük münasebetlerini zedelemeye, amir veya komutanlara karşı güven hissini yok etmeye matuf olarak alenen tahkir veya tezyif edici fiil ve hareket’ suçundan 6 ay 7 gün hapis cezası ile cezalandırdı ve cezaı erteledi.
- 11 Temmuz 2020 tarihinde EMEP Kocaeli İl Sekreteri Adem Korkmaz hakkında Sakarya’nın Hendek ilçesindeki havai fişek fabrikasında meydana gelen patlamayla ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek soruşturma açıldığı ve soruşturma kapsamında Adem Korkmaz’ın ifade verdiği öğrenildi.

- Yaptığı sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek hakkında soruşturma başlatılan İstanbul Sarıgazi Halkevi Başkanı Berivan Bila'nın 23 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul Anadolu Adliyesi Basın Suçları Bürosu'nda ifade verdiği öğrenildi.

3. CUMHURBAŞKANI'NA HAKARET GEREKÇESİYLE GÖZALTINA ALINAN, TUTUKLANAN VE HAKLARINDA DAVA AÇILAN KİŞİLER

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında “Cumhurbaşkanı’na hakaret” iddiasıyla en az 3 kişi gözaltına alındı, 1 kişi hakkında soruşturma başlatıldı. 1 kişi aynı gerekçeyle açılan davada 11 ay 20 gün hapis cezasıyla cezalandırıldı, daha sonra bu ceza 7 bin TL para cezasına çevrildi.

- 14 Nisan 2020 tarihinde Afyon’da sosyal medya paylaşımlarında “Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği” iddiasıyla tutuklanan ve şizofreni hastası olduğu bildirilen Y. A. (46, e), 13 Mayıs 2020 tarihinde avukatlarının bir üst mahkemeye yaptığı itirazın kabul edilmesi üzerine tahliye edildi.
- 1 Haziran 2020 tarihinde Artvin’in Hopa ilçesinde yapılan Metin Lokumcu anmasında atılan sloganlarda ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği’ iddiasıyla aynı gün gözaltına alınan Halkevleri Doğu Karadeniz Bölge Temsilcisi Dursun Ali Koyuncu, ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- Tiyatro sanatçısı Haldun Açıksözlü 4 Haziran 2020 tarihinde Antalya’da ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret etmek’ iddiasıyla gözaltına alındı. Haldun Açıksözlü aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- F. C. (16) isimli bir çocuk 9 Haziran 2020 tarihinde Urfa’nın Halfeti ilçesinde ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret etme’ iddiasıyla evine yapılan baskınla gözaltına alındı.
- Şair Ahmet Telli hakkında kendi adına açılan bir sosyal medya hesabından yapılan paylaşımda ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği’ iddiasıyla soruşturma açıldığı ve bu kapsamında Ahmet Telli’nin 3 Haziran 2020 tarihinde polis ifade verdiği öğrenildi.
- Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu Onursal Başkanı Turgut Öker hakkında ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği’ iddiasıyla İstanbul Anadolu 21. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 18 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Turgut Öker’i 11 ay 20 gün hapis cezasıyla cezalandırdı ve daha sonra bu ceza 7 bin TL para cezasına çevirdi.

4. “BU SUÇA ORTAK OLMAYACAĞIZ” BİLDİRİSİNİ İMZALAYAN AKADEMİSYENLERİN YARGILANDIĞI DAVALAR

“Bu Suça Ortak Olmayacağız” bildirisini imzaladıkları gerekçesiyle akademisyenlere karşı açılan 822 davadan 622’si hakkında 31 Ağustos 2020 itibarıyla beraat kararı verildi.

- İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi’nden Yrd. Doç. Dr. Lutfiye Bozdağ’a verilen 1 yıl 6 ay hapis cezasının bozulması üzerine davanın yeniden görülmesine İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi’nde 18 Haziran 2020 tarihinde yeniden başlandı. Mahkeme Lutfiye Bozdağ’ın beraatına karar verdi.
- Türkiye İnsan Hakları Vakfı (THİV) Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı ve Prof. Dr. Gençay Gürsoy hakkında açılan dava 7 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görüldü. Mahkeme Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı ve Prof. Dr. Gençay Gürsoy’un beraatına

karar verdi. Prof. Dr. Gençay Gürsoy 12 Aralık 2018 tarihinde 2 yıl 3 ay, Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı 19 Aralık 2018 tarihinde 2 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmıştı.

- 29 Haziran 2020 tarihinde çalışmalarına Almanya’da devam eden Hazel Başköy isimli akademisyenin vekalet işlemleri için gittiği Türkiye’nin Hannover konsolosluğunda “idari karar olduğu” gerekçesiyle pasaportuna el konulduğu öğrenildi. Hazel Başköy’ün avukatı tarafından Ankara Valiliği Nüfus ve Vatandaşlık İl Müdürlüğü’ne yazılan dilekçede belirtildiği üzere el konulma işlemi sırasında tutanak tutulmamış ve Hazel Başköy’e “idari karar” tebliğ edilmemiş veya herhangi bir hukuki gerekçe bildirilmemiştir. Hazel Başköy hakkında yurtdışına çıkış yasağı olmadığını belirten avukatı, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Pasaport Şubesi, İstanbul Beyoğlu Nüfus Müdürlüğü ve İstanbul Nüfus Müdürlüğü Pasaport Masası ve Ankara Valiliği Nüfus ve Vatandaşlık İl Müdürlüğü nezdinde yaptığı başvurular sonucunda da el koyma kararına ilişkin bilgi veya belge edinmemiştir. H. Başköy’ün avukatının Ankara 14. İdare Mahkemesi’nde açtığı yürütmeyi durdurma talepli davada mahkemenin Ankara Valiliği’ne 30 gün savunma süresi verdiği ve yürütmeyi durdurmaya ilişkin kararını Valiliğin savunması sonrasında vereceği öğrenildi.

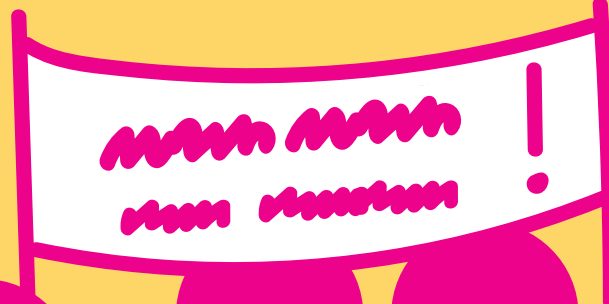
5. SANATÇILARIN YARGILANDIĞI DAVALAR

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında en 4 sanatçı hakkında daha önceden açılmış olan davaların görülmesine devam edildi, 2 sanatçı hakkında hazırlanan iddianame kabul edildi.

- Grup Yorum üyesi Bergün Varan ve Sultan Gökçek hakkında İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 20 Mayıs 2020 tarihinde devam edildi. Bergün Varan ve Sultan Gökçek duruşmaya tutuldukları cezaevlerinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Bergün Varan ve Sultan Gökçek’in tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 16 Temmuz 2020 tarihine erteledi. 16 Temmuz 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme 2 kişinin tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 30 Eylül 2020 tarihine erteledi. Mahkemenin kararını protesto etmek için duruşma salonunda oturma eylemi yapan Sultan Gökçek ve Bergün Varan’ın jandarma tarafından fiziksel şiddet kullanılarak salondan çıkartıldığı öğrenildi. Sultan Gökçek ile Bergün Varan 29 Kasım 2019 tarihinde İstanbul Okmeydanı’nda bulunan İdil Kültür Merkezi’ne yapılan polis baskınında gözaltına alınmış ve 2 Aralık 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı.
- Grup Yorum üyesi Ali Aracı hakkında İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 9 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme Ali Aracı’nın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 3 Eylül 2020 tarihine erteledi. Ali Aracı 19 Haziran 2019 tarihinde tutuklanmıştı.
- Müzisyen Azad Bedran’a ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan verilen hapis cezasının Diyarbakır Bölge Adliye Mahkemesi tarafından bozulması üzerine davanın Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görülmesine 18 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme Azad Bedran’ı bir kez daha ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan 3 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırdı.
- Sanatçılar Metin Akpınar ve Müjdat Gezen hakkında 21 Aralık 2018 tarihinde Halk TV’de konuk olarak katıldıkları Halk Arenası programındaki konuşmalarında Cumhurbaşkanı’na hakaret

ettikleri iddiası ile İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca hazırlanan iddianame İstanbul Anadolu 8. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından 7 Temmuz 2020 tarihinde kabul edildi. İddianamede Metin Akpınar ve Müjdat Gezen'in ayrı ayrı 4 yıl 8 ay hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir.

Toplanma ve gösteri
özgürlüğü varsa demokrasi
vardır.

#demokrasiherkesiçin

İKİNCİ BÖLÜM

TOPLANTI VE GÖSTERİ YAPMA ÖZGÜRLÜĞÜ

Son dönemlerde toplanma ve gösteri yapma özgürlüğünün önündeki en önemli engel mülki idare amirlerinin (valiler ve kaymakamlar) kendilerine 5442 Sayılı İller İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesi⁷ ve 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17. maddesi ile verilen yetkiye dayanarak aldıkları bireysel veya toplu olarak yapılan eylem ve etkinlikleri yasaklama kararlarıdır. Bu yasaklar tek bir eylem ve etkinliğe yönelik olabileceği gibi belli bir süre içerisinde tüm eylem ve etkinlikleri de kapsayabilmektedir. Ancak son dönemde ülkenin pek çok yerinde mülki idare amirleri, yasak kararlarını art arda alarak yasanın en fazla 30 gün ile sınırladığı eylem ve etkinlik yasaklarını fiilen kesintisiz ve süresiz hale getirmektedirler. Bu kaygı verici uygulama aslında adı konmamış ve süreklilik kazanmış bir OHAL, hatta sıkıyönetim halidir.

TIHV Dokümantasyon Merkezi'nin tespitlerine göre 1 Ocak 2020 ile 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında valilik ve kaymakamlıklar tarafından 33 ilde, en kısıtı 2 gün, en uzununu ise 30 gün süreyle olmak üzere 89 kez tüm eylem ve etkinliklerin yasaklanması sonucu TÜİK 2019 verilerine göre söz konusu illerde ve ilçede yaşamakta olan toplam 57 milyon 561 bin 990 yurttaş, Anayasa'da "güvence" altına alınan barışçıl toplanma ve gösteri yapma hak ve özgürlüğünden mahrum bırakılmıştır.

Bu uygulamanın en uç örneği Van ilinde yaşanmaktadır. Van Valiliği'nin kesintisiz olarak aldığı yasak kararlarının başlangıç tarihi 21 Kasım 2016'dır. O tarihten bu yana valilik art arda aldığı kararlarla açık alanlarda yapılan tüm eylem ve etkinlikleri yasaklamaya devam etmiş, 21 Ağustos 2020 tarihinde alınan son karar ile eylem ve etkinlik yasağı 19 Eylül 2020 tarihine dek uzatılmıştır. Böylece Van'da yaşayan yurttaşlar 31 Ağustos 2020 itibarıyla 1379 gündür (3 yıl 9 ay 10 gün) toplanma ve gösteri yapma hakkından mutlak olarak yoksun bırakılmışlardır. Yasakları dikkate almayıp haklarını kullanmak istediklerinde ise kolluk güçlerinin müdahalesine, adli takibata, çeşitli yaptırım ve cezalara maruz kalabilmektedirler.

Toplanma ve gösteri yapma özgürlüğünün fiilen kullanılmasının önündeki diğer önemli bir engel ise kolluk güçlerinin keyfi, aşırı ve orantısız zor kullanımıdır. Ancak son yıllarda kolluk güçlerinin barışçıl toplantı ve gösterilere yönelik müdahaleleri sırasında başvurdukları zor kullanımı, evrensel hukukta ve ülke yasalarında tanımlanan zor kullanma yetkisinin çok ötesine geçen kural dışı ve denetimsiz bir şiddet eylemine dönüşmüştür. Hatta denilebilir ki kolluğun barışçıl toplanma ve gösteri yapma hakkını kullanan kişilere yönelik bu şiddeti, çoğu zaman işkence ve diğer kötü muamele boyutuna varmaktadır. Bu tespite Birleşmiş Milletler (BM) İşkence Özel Raportörü tarafından 20 Temmuz 2017 tarihinde yayınlanan "Gözaltı Dışı Yerlerdeki Zor Kullanımı ve İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya

⁷ Valilerin yetkileri, OHAL'in kaldırılmasından hemen kısa bir süre sonra 25 Temmuz 2018 tarihinde çıkarılan 7145 Sayılı "Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" da yapılan düzenlemeler ile arttırılmıştır.

Aşağılayıcı Muamele veya Cezalandırma Yasağı” başlıklı özel raporda da yer verilmektedir.⁸ Söz konusu raporun 34. paragrafında işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezalandırmanın yasaklanmasının yalnızca özgürlüklerinden mahrum kalmış kişilere yönelik olmadığı, aynı zamanda açık alanlarda (örneğin yakalama ve gösterilere müdahalelerde) uygulanan polis şiddetini de kapsadığı ifade edilmektedir. Aynı raporun 47. paragrafında ise resmi olarak deklarasyonlarda yer alan “işkence” tanımına uygunluk için gerekli ek koşullar mevcut olmasa bile, toplantı ve gösteri hakkını kullanmak isteyen kişiler de dahil olmak üzere, belirli bir amaç doğrultusunda kaçma imkânı olmayan “çaresiz” bir kişiye yönelik acı veya ıstırap yaratma amaçlı kasti zor kullanımının, her zaman ağırlaştırılmış zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezalandırma (işkence) olarak kabul edileceği belirtilmektedir.

TİHV Dokümantasyon Merkezi’nin verilerine göre 2019 yılında kolluk güçlerinin toplanma ve gösteri özgürlüğü kapsamında yapılan barışçıl eylem ve etkinliklere müdahalesi sonucu 3 bin 741 kişi işkence ve diğer kötü muamele niteliğinde uygulamalara maruz kalmış, 69 kişi ise yaralanmıştır.

Yukarıda sıralananların yanı sıra toplanma ve gösteri yapma özgürlüğünün kullanılmasının önündeki bir başka önemli engel ise bu özgürlüğü kullanmak isteyen kişiler hakkında açılan soruşturma ve davalardır. Adalet Bakanlığı’nın verilerine göre⁹ 2019 yılında Cumhuriyet Başsavcılıkları tarafından 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na muhalefetten 7 bin 331 kişi hakkında soruşturma başlatılırken, bu vakalardan 3 bin 962’si hakkında kamu davası açılmasına karar verilmiştir. Bu kadar çok soruşturma ve davanın açılması, haliyle yurttaşlar üzerinde toplanma ve gösteri yapma özgürlüklerini kullanmaları bakımından caydırıcı bir etki yaratmaktadır. Nitekim Anayasa Mahkemesi, 20 Eylül 2018 tarihinde Anayasa’nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine dair aldığı bir kararda “ilk derece mahkemesi tarafından verilen cezanın başvuru yönünden ileride toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme ya da katılmalarına ilişkin **caydırıcı bir etkisi** olacaktır” diyerek bu durumu açıkça dile getirmiştir.¹⁰

2020 yılının ilk dört ayında siyasi parti üyeleri, işçiler, öğrenciler, avukatlar, kadınlar, LGBTIQ+ bireyler ve hak savunucuları başta olmak üzere hemen her toplumsal kesimden kişi ve gruplar toplanma ve gösteri yapma özgürlüklerini yasaklar ve/veya kolluk güçlerinin fiili müdahaleleri sonucunda kullanamamışlardır.

1 Ocak 2020 ile 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında:

- En az 637 barışçıl toplantı ve gösteriye kolluk güçlerinin müdahalesi sonucunda 1346 kişi işkence ve diğer kötü muamele niteliğinde uygulamalara maruz kalarak gözaltına alındı, 54 kişi yaralandı ve 1’i çocuk olmak üzere 9 kişi de tutuklandı.
- Valilikler tarafından 33 ilde en kısıtı 2, en uzun 30 gün olmak üzere 89 kez tüm eylem ve etkinlikler yasaklandı.
- Valilik ve kaymakamlıklar tarafından en az 24 etkinlik yasaklandı.

⁸ Birleşmiş Milletler, “Report of the Special Rapporteur on Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment”, A/72/178, 20.07.2017, <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N17/223/15/PDF/N1722315.pdf?OpenElement>.

⁹ Adalet Bakanlığı, *Adalet İstatistikleri 2019*, s.63, https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1092020162733adalet_ist-2019.pdf.

¹⁰ Anayasa Mahkemesi, Ali Demirci ve Diğerleri Kararı, <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2015/16311>.

- Kadın ve LGBTIQ+ hakları için yapılmak istenen en az 12 barışçıl toplantı ve gösteriye kolluk güçleri müdahale etti, 4 toplantı ve gösteri fiilen engellendi. Bu müdahaleler sonucu en az 143 kişi işkence ve diğer kötü muamele niteliğinde uygulamalara maruz kalarak gözaltına alındı, 26 kişi yaralandı. Gözaltına alınan 10 kişiye para cezası kesildi.
- Covid-19 salgınına yönelik alınan önlemlere ve artan polis şiddetine dair yapılmak istenen en az 10 toplantı ve gösteriye kolluk güçlerinin müdahalesi sonucu 71 kişi işkence ve diğer kötü muamele niteliğinde uygulamalara maruz kalarak gözaltına alındı. Gözaltına alınan 24 kişiye para cezası kesildi.
- Çevre ve kent hakkına dair yapılmak istenen en az 8 barışçıl toplantı ve gösteriye kolluk güçlerinin müdahalesi sonucu 50 kişi işkence ve diğer kötü muamele niteliğinde uygulamalara maruz kalarak gözaltına alındı, en az 1 kişi yaralandı. Ayrıca bu eylemlere katılan 9 kişi evleri basılarak gözaltına alındı, bu kişilerin 5'i adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı, doğa nöbetine katılan 4 kişiye ise para cezası kesildi.
- Siyasi parti ve örgütler tarafından yapılmak istenen en az 18 toplantı ve gösteriye kolluk güçlerinin müdahalesi sonucu 101 kişi işkence ve diğer kötü muamele niteliğinde uygulamalara maruz kalarak gözaltına alındı, 11 kişi yaralandı. 19 toplantı ve gösteri ise fiilen engellendi.
- Çeşitli toplantı ve gösterilere katıldıkları gerekçesiyle 176 kişi hakkında açılan davaların görülmesine devam edildi. Yargılanan 123 kişi toplam 224 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırıldı, 34 kişi ise beraat etti.

A. 1 OCAK 2020 İLE 30 NİSAN 2020 TARİHLERİ ARASINDA TOPLANMA VE GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜ İHLALLERİ

1. EYLEM VE ETKİNLİKLERE YÖNELİK MÜDAHALE VE ENGELLEMELER

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında en az 286 barışçıl toplantı ve gösteriye kolluk güçlerinin müdahalesi sonucunda 626 kişi işkence ve diğer kötü muamele niteliğinde uygulamalara maruz kalarak gözaltına alındı, 16 kişi de yaralandı ve 5 kişi de tutuklandı.

1.1. "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri

1.1.1. Ankara-Yüksel Caddesi

9 Kasım 2016 tarihinde Ankara Yüksel Caddesi'ndeki İnsan Hakları Anıtı önünde işimi geri istiyorum diyerek oturma eylemi başlatan KHK ile işinden ihraç edilen kamu emekçisi Nuriye Gülmen'e daha sonra yine KHK ile mesleklerinden ihraç edilmiş Semih Özakça, Veli Saçılık, Acun Karadağ ve 10'un üzerinde kamu emekçisi katılmıştı. Bu kişilerden Nuriye Gülmen ve Semih Özakça daha sonra 9 Mart 2017 tarihinde açlık grevine başlamıştı. Nuriye Gülmen ve Semih Özakça eylemlerine 28 Ocak 2018 tarihinde son vermişti. Nuriye Gülmen ve Semih Özakça'nın 23 Mayıs 2017 tarihinde tutuklanmasını takiben İnsan Hakları Anıtı polis tarafından abluka altına alınmış ve Anıt çevresinde yapılacak eylemler yasaklanmıştı. Bunun üzerine kamu emekçileri eylemlerini her gün İnsan Hakları Anıtı önünde saat 13.30 ve 18.00'de basın açıklaması yaparak sürdürmüşlerdi. Basın açıklamalarına da izin vermeyen polis, her seferinde kamu emekçilerine müdahale ederek onları fiziksel şiddet kullanarak gözaltına

almaya 2020 yılında da devam etti. 3 Şubat 2020 tarihine kadar Ankara Yüksel Caddesi üzerinde yapılmak istenen “İşimi Geri İstiyorum” eylemlerine yönelik 70 müdahalede toplam 141 kişi gözaltına alındı. 3 Şubat 2020 tarihinde yapılan basın açıklamalarına ise polis müdahale etmedi. Ancak 7 Şubat 2020 tarihinden itibaren bu eylemlere yönelik polis müdahaleleri devam etti. Söz konusu müdahalelerde polis kimi zaman açıklamaya katılanları gözaltına aldı, kimi zamansa açıklama sonrasında oturma eylemi yapmak isteyenleri şiddet kullanarak ve sürükleyerek Yüksel Caddesi’nden uzaklaştırdı. 7 Şubat – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında yapılan basın açıklamaları ve oturma eylemlerine polis 107 kez müdahale etti ve bu müdahalelerde 60 kişi gözaltına alındı.

Sonuç olarak Ankara Yüksel Caddesi’nde yapılan “İşimi Geri İstiyorum” eylemlerine yönelik 1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında polis en az 177 kez müdahalede bulundu ve toplam 201 kişiyi gözaltına aldı.

11 Mart 2020 tarihinde Türkiye’de ilk Covid-19 vakasının Sağlık Bakanlığı tarafından duyurulmasını takiben, hafta sonlarını ve resmî tatil günlerini kapsamak üzere çeşitli sürelerde sokağa çıkma yasakları uygulanmaya başlandı. Dolayısıyla bu tarihten itibaren yapılan İşimi Geri İstiyorum eylemlerinin bazılarında katılanlar Covid-19 kapsamında alınan önlemleri ihlal etmek gerekçesiyle gözaltına alındı ve para cezası ile cezalandırıldı. İşimi Geri İstiyorum eylemlerine yönelik polis müdahalelerine ilişkin bazı örnekler aşağıdaki gibidir:

- 15 Ocak 2020 tarihinde saat 13.30’da yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 2 kişinin (Nazan Bozkurt ve Mehmet Dersulu) ve saat 18.00’de yapılmak istenen basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 4 kişinin (Mehmet Dersulu, Nazan Bozkurt, Sercan Çakır ve çekim yapan Sinan Yanbal) gözaltına alındığı öğrenildi. Saat 18.00’de yaşanan müdahale sırasında polisin 17 gündür açlık grevinde olan Sercan Çakır’ı ters kelepçelerek gözaltına aldığı öğrenildi.
- 16 Şubat 2020 tarihinde saat 13.30’daki basın açıklaması sonrasında yapılan oturma eylemine polis müdahale etti ve Mehmet Dersulu’yu fiziksel şiddet kullanarak alandan uzaklaştırdı. Saat 18.00’de yapılan basın açıklaması sırasında çekim yapan Mehmet Dersulu’ya 4 kişilik bir grubun saldırdığı öğrenildi. Saldırgan kişilerin gözaltına alındığı bildirildi. Basın açıklamasından sonra oturma eylemi yapan Mehmet Dersulu, polis tarafından alandan sürüklenerek uzaklaştırıldı.
- 17 Şubat 2020 tarihinde saat 13.30’daki basın açıklaması sonrasında yapılmak istenen oturma eylemine polis müdahale etti ve 2 kişiyi (Nazan Bozkurt ve Alev Şahin) fiziksel şiddet kullanarak alandan uzaklaştırdı. Müdahaleye tepki gösteren 1’i çocuk 2 kişi [Sercan Çakır ve U. A. (17)] polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak ve ters kelepçelenerek gözaltına alındı.
- 4 Mart 2020 tarihinde saat 18.00’de yapılan basın açıklamasının öncesinde basına röportaj veren Melek Çetinkaya polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Bu duruma tepki gösteren Nuriye Gülmen fiziksel şiddet kullanılarak alandan uzaklaştırıldı.
- 5 Mart 2020 saat 18.00’de yapılan basın açıklaması sırasında Melek Çetinkaya’nın sivil polisler tarafından zorla bir araca bindirilerek bir süre dolaştırıldığı ve daha sonra serbest bırakıldığı, bu duruma tepki gösteren Nazan Bozkurt’un ise fiziksel şiddet kullanılarak İnsan Hakları Anıtı’nın önünden uzaklaştırıldığı öğrenildi.

- 9 Mart 2020 tarihinde 13.30'da yapılan basın açıklaması sonrasındaki oturma eylemine polis müdahale etti ve oturma eylemi yapan kişileri fiziksel şiddet kullanarak alandan uzaklaştırdı. Müdahale sırasında Nazan Bozkurt 'görevli memura hakaret' gerekçesiyle gözaltına alındı.
- 3 Nisan 2020 tarihinde saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 4 kişiyi (Gülnaz Bozkurt, Nazan Bozkurt, Merve Demirel ve Mahmut Konuk) gözaltına aldı. Gözaltına alınan 4 kişi Covid-19 salgını ile ilgili tedbirleri ihlal ettikleri gerekçesiyle 3150'şer TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.
- 18 Nisan 2020 tarihinde saat 13.30'da yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 1 kişiyi (Mehmet Dersulu), 2 günlük sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle gözaltına aldı. Mehmet Dersulu aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- 23 Nisan 2020 tarihinde saat 18.00'de yapılacak basın açıklamasına katılmak üzere evinden çıkan Mehmet Dersulu, polis tarafından Covid-19 salgını kapsamında ilan edilen sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle gözaltına alındı. Mehmet Dersulu aynı gün içinde 3.150 TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

1.1.2. Ankara'daki Diğer "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri

KHK ile ihraç edildiği işine dönmek için Ankara'da bulunan Çankaya Toplum Sağlığı Merkezi önünde yaptığı eylemlere 2020 yılında da devam eden Mahmut Konuk 1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında en az 9 müdahalede en az 7 kez polis tarafından gözaltına alındı. Ayrıca Mahmut Konuk'a destek için eylemlere katılan ya da eylemi görüntüleyen 5 kişi (Cemal Yıldırım, Acun Karadağ, Eser Budak, Nazan Bozkurt ve Mehmet Dersulu) de 7 kez gözaltına alındılar.

- 6 Ocak 2020 tarihinde, KHK ile ihraç edildiği işine dönmek için Ankara'da bulunan Çankaya Toplum Sağlığı Merkezi önünde eylem yapan Mahmut Konuk polis müdahalesi sonrasında gözaltına alındı. Mahmut Konuk'un aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.
- 13 Ocak 2020 tarihinde Mahmut Konuk ile eyleme destek veren Cemal Yıldırım polis müdahalesi sonrasında gözaltına alındı.
- 20 Ocak 2020 tarihinde Mahmut Konuk ile eyleme destek veren Acun Karadağ polis müdahalesi sonrasında gözaltına alındı.
- 27 Ocak 2020 tarihinde Mahmut Konuk ile eyleme destek veren Eser Budak polis müdahalesi sonrasında gözaltına alındı.
- 3 Şubat 2020 tarihinde Mahmut Konuk ile eyleme destek veren Cemal Yıldırım polis müdahalesi sonrasında gözaltına alındı.
- 17 Şubat 2020 tarihinde Mahmut Konuk ile eyleme destek veren Eser Budak ve eylemi kaydeden Nazan Bozkurt polis müdahalesi sonrasında fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı.
- 31 Mart 2020 tarihinde Mahmut Konuk'a ve destek için eyleme katılan Mehmet Dersulu'ya müdahale eden polis eylemin yapılmasına izin vermedi. Müdahale sonucu gözaltına alınan olmadığı öğrenildi.
- 13 Nisan 2020 tarihinde Mahmut Konuk'a polis müdahale etti ve 2 kişiyi (Mahmut Konuk ile eylemi görüntüleyen Nazan Bozkurt) gözaltına aldı.

- 20 Nisan 2020 tarihinde Mahmut Konuk'a müdahale eden polis fiziksel şiddet kullanarak Konuk'u bulunduğu alandan uzaklaştırdı.
- 27 Nisan 2020 tarihinde Mahmut Konuk'a müdahale eden polis fiziksel şiddet kullanarak onu eylem alanından uzaklaştırdı.
- KHK ile ihraç edildiği işine geri dönmek için Ankara'da Sakarya Caddesi'nde eylemlerini sürdüren Cemal Yıldırım ile FETÖ/PDY Davaları" kapsamında yargılanarak ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılan bir Hava Harp Okulu öğrencisinin annesi Melek Çetinkaya'nın yapmak istediği 2 basın açıklamasına (8 Şubat ve 22 Şubat 2020) polis müdahale etti ve 4 kişiyi gözaltına aldı.

1.1.3. Düzce ve Ankara'daki "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri

KHK ile ihraç edildiği Düzce Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ndeki işine geri dönmek için 30 Ocak 2017 tarihinden beri oturma eylemi yapan mimar Alev Şahin, 2020 yılında eylemlerini Düzce ve Ankara'da sürdürdü. 1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında Alev Şahin'in Düzce Valiliği, AKP Düzce il binası ve Ankara'da Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ek binası önünde yaptığı oturma eylemlerine polis en az 10 kez müdahale etti. Covid-19 salgını için alınan önlemler kapsamında 30 büyükşehrin araç giriş çıkışına kapatılmasıyla Ankara'ya gelemeyen Alev Şahin için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ek binası önünde eylem yapan Mehmet Dersulu'ya da polis 2 kez müdahale etti. Bu müdahalelerde toplam 11 kişi gözaltına alındı.

- 2 Ocak 2020 tarihinde Düzce'de AKP İl Başkanlığı önünde oturma eylemi yapmak isteyen Alev Şahin polis müdahalesi sonucu gözaltına alındı.
- 12 Ocak 2020 tarihinde Düzce'de AKP İl Başkanlığı önünde oturma eylemi yapmak isteyen Alev Şahin polis müdahalesi sonucu gözaltına alındı.
- 16 Ocak 2020 tarihinde Düzce'de AKP İl Başkanlığı önünde oturma eylemi yapmak isteyen Alev Şahin polis müdahalesi sonucu gözaltına alındı.
- 31 Ocak 2020 tarihinde Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ek hizmet binası önünde basın açıklaması yapmak isteyen Alev Şahin polis müdahalesi ile gözaltına alındı.
- 5 Şubat 2020 tarihinde valiliğin yasaklama kararına rağmen "İşimi Geri İstiyorum" eylemine devam ettiği gerekçesiyle Alev Şahin hakkında Düzce 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması görüldü. Mahkeme, valilik emrine uymadığı için Alev Şahin'i 37 gün hapis cezası ile cezalandırdı.
- 7 Şubat 2020 tarihinde Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ek binası önünde basın açıklaması yapmak isteyen mimar Alev Şahin ve eylemi kayda alan Merve Demirel gözaltına alındı.
- 11 Mart 2020 tarihinde Düzce'de Valilik binası önünde eylem yapan Alev Şahin polis müdahalesi ile gözaltına alındı.
- 3 Nisan 2020 tarihinde Ankara'da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı önünde KHK ile mesleğinden ihraç edilen mimar Alev Şahin ile ilgili olarak yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis basın açıklamasına katılan 1 kişiyi (Mehmet Dersulu) fiziksel şiddet kullanarak bakanlığın önünden uzaklaştırdı.

- 10 Nisan 2020 tarihinde Ankara’da bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ek binası önünde KHK ile mesleğinden ihraç edilen mimar Alev Şahin ile ilgili olarak yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis basın açıklamasına katılan 1 kişiyi (Mehmet Dersulu) fiziksel şiddet kullanarak bina önünden uzaklaştırdı.
- 22 Nisan 2020 tarihinde Düzce Valiliği önünde basın açıklaması yapan 1 kişi (Alev Şahin) polis müdahalesi sonucu fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Alev Şahin’in maruz kaldığı fiziksel şiddet nedeniyle sol dizinde ezilme olduğu öğrenildi.
- 27, 28 ve 29 Nisan 2020 tarihlerinde Düzce Valiliği önünde eylem yapan Alev Şahin polisin müdahalesi ile gözaltına alındı. Alev Şahin gözaltına alındığı her seferde hem Kabahatler Kanunu’na hem de Umumi Hıfsızihha Kanunu’na muhalefetten ayrı ayrı para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

1.1.4. İstanbul’daki “İşimi Geri İstiyorum” Eylemleri

Öğretmen Nursel Tanrıverdi KHK ile ihraç edildiği işine geri dönmek için İstanbul’da Bakırköy Meydanı’nda 20 Şubat 2017 tarihinde başlattığı oturma eylemlerine 2020 yılında da devam etti. 1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında her hafta yapılan oturma eylemlerine polis en az 12 kez müdahale etti ve bu müdahalelerde Nursel Tanrıverdi’yi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. 23 Mart 2020 tarihinde yapılan oturma eylemini takip eden Net Haber Ajansı muhabiri Necdet Özsaygın, 65 yaş üstü olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. 3 bin 150 TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.

- 6, 13, 20 ve 27 Ocak, 3, 10, 17 ve 24 Şubat, 2, 9, 16 ve 23 Mart 2020 tarihlerinde KHK ile ihraç edildiği işine geri dönmek için İstanbul Bakırköy Meydanı’nda oturma eylemi yapmak isteyen Nursel Tanrıverdi polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı.

1.2. Ölüm Oruçlarıyla İlgili Eylemler

İzmir Şakran 2 Nolu T Tipi Cezaevi’nde tutulduğu sırada adil yargılama talebi ile 3 Temmuz 2019 tarihinde başlattığı açlık grevini 30 Eylül 2019 tarihinde ölüm orucuna çeviren Mustafa Koçak ile Gebze Kadın Kapalı Cezaevi’nde tutulduğu sırada üyesi olduğu Grup Yorum üzerindeki baskı ve yasaklamaların sona erdirilmesi ve adil yargılanma talebiyle 18 Haziran 2019 tarihinde başlattığı açlık grevini 20 Ocak 2020 tarihinde ölüm orucuna çeviren Helin Bölek ve tutulduğu Silivri Cezaevi’nde 18 Haziran 2019 tarihinde aynı gerekçe ile başlattığı açlık grevini 3 Ocak 2020 tarihinde ölüm orucuna çeviren Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek’e destek olmak ve ölüm oruçlarına dikkat çekmek amacıyla 2019 yılında başlayan eylem ve etkinlikler 2020 yılında da devam etti.

- 2020 yılının ilk 4 ayında Adana, Ankara, İstanbul ve İzmir’de yapılan 38 basın açıklamasına polis müdahale etti ve bu müdahalelerde 96 kişi gözaltına alındı ve 1 kişi yaralandı.
- Bu müdahaleler sırasında gözaltına alınanlar arasında ölüm orucunu sürdüren kişilerin anne ve babaları da vardı. Mustafa Koçak’ın anne ve babası Zeynep Koçak ve Hasan Koçak 2020 yılı içinde en az 10’ar kez, Helin Bölek’in annesi Aygül Bilgi ve İbrahim Gökçek’in babası Ahmet Gökçek ise en az 5’er kez gözaltına alındılar ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldılar. Ayrıca gözaltına alınan 6 kişiye daha adli kontrol şartları uygulanmaktadır.
- 3 Nisan 2020 tarihinde, ölüm orucunun 288. gününde yaşamını yitiren Helin Bölek için 4 Nisan 2020 tarihinde yapılmak istenen cenaze töreni öncesinde Grup Yorum üyesi Meral Hır İstanbul

Okmeydanı'nda bulunan İdil Kültür Merkezi'nin önünde polis tarafından gözaltına aldı. Helin Bölek'in cenazesini İstanbul'un Sarıyer ilçesindeki Küçükarmutlu mahallesinde, ölüm orucunun sürdürüldüğü evden Okmeydanı Cemevi'ne getiren aracın önünün polis tarafından kesildiği ve aracı kullanan kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Helin Bölek'in cenazesini taşıyan aracın polisin baskısıyla doğrudan Feriköy Mezarlığı'na götürüldüğü bildirildi. Feriköy Mezarlığı'na sadece Helin Bölek ile İbrahim Gökçek'in ailelerinin girmesine izin verildiği öğrenildi. Cenazeye katılmak isteyenlere biber gazı ve tazyikli suyla müdahale eden polis aralarında 1 çocuğun da olduğu 19 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

1.3. Cumartesi Anneleri

Yakınları gözaltında zorla kaybedilen Cumartesi Anneleri'nin İstanbul Galatasaray Meydanı'nda yaptığı oturma eyleminin 25 Ağustos 2018 tarihindeki 700. buluşması İçişleri Bakanlığı'nın talimatıyla Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından yasaklandı. Bu tarihten itibaren Cumartesi Anneleri'nin Galatasaray Meydanı'nda buluşmaları polis tarafından engellendi. 2020 yılında da bu engelleme devam etti.

Cumartesi Anneleri, 2020 yılında 4, 11, 18 ve 25 Ocak; 1, 8, 15, 22 ve 29 Şubat; 7 ve 14 Mart 2020 tarihlerinde olmak üzere toplam 11 kez polis tarafından Galatasaray Meydanına çıkmalarına ve oturma eylemi yapmalarına izin verilmediği için İHD İstanbul Şubesi önünde toplanıp insan hakları savunucularının, siyasi parti temsilcileri ve milletvekillerinin katılımıyla basın açıklaması yaptı.

Cumartesi Anneleri, 14 Mart 2020 tarihinde 781. kez gerçekleştirilen son eylemden bu yana buluşmalarını Covid-19 salgını nedeniyle sosyal medya üzerinden sürdürmektedirler.

1.4. "F Oturumu"

İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından hasta mahpusların serbest bırakılması talebiyle İstanbul Galatasaray Meydanı'nda Cumartesi Anneleri'nin buluşmasının ardından yapılan "F Oturumu" eylemleri de 25 Ağustos 2018 tarihinden itibaren Cumartesi Annelerine getirilen yasakla birlikte polis tarafından engellenmeye başlandı. Bu engellemeler 2020 yılında da devam etti.

"F Oturumu" eylemleri, 4, 11, 18 ve 25 Ocak; 1, 8, 15, 22 ve 29 Şubat; 7, 14 ve 21 Mart 2020 tarihlerinde olmak üzere toplam 12 kez polis tarafından Galatasaray Meydanı'na çıkılmasına ve oturma eylemi yapılmasına izin verilmediği için İHD İstanbul Şubesi önünde basın açıklaması şeklinde yapıldı. Son olarak 21 Mart 2020 tarihinde 417. kez yapılan eylem, Covid-19 salgını nedeniyle söz konusu tarihten bu yana sosyal medya üzerinden sürdürülmektedir.

1.5. 8 Mart Eylemlerine Yönelik Müdahaleler

2020 yılında yapılan 8 Mart eylemleri kapsamında 2 etkinliğe kolluk güçlerinin müdahalesi sonucu 37 kişi gözaltına alındı. Ayrıca 2'si toplantı ve yürüyüş, 2'si afiş asma olmak üzere toplam 4 etkinlik yasaklandı. 1 etkinliğe yönelik ise para cezası kesildi.

- 6 Mart 2020 tarihinde Çanakkale'de 8 Mart Dünya Kadınlar Günü ile ilgili bildiri dağıtan EMEP üyelerine müdahale eden polis 5 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltı gerekçesinin bildiriye yer alan savaş karşıtı ifadeler olduğu öğrenildi.

- 6 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden EMEP tarafından Rize'nin Fındıklı ilçesinde asılan afişlerin içinde "savaş" kelimesi geçtiği gerekçesiyle Rize Cumhuriyet Başsavcılığı'nın kararıyla polisler tarafından toplatıldığı öğrenildi.
- 6 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden EMEP tarafından İzmir'in Dikili ilçesinde asılacak afişlerin Kaymakamlık tarafından "milli güvenliği, kamu düzenini, milli birlik ve beraberliği zedeleyici olduğu" gerekçesiyle yasaklandığı öğrenildi.
- 6 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Dünya Kadınlar Günü için Osmaniye'de Halkların Demokratik Partisi (HDP) tarafından düzenlenecek şölene valilik tarafından izin verilmediği öğrenildi.
- 7 Mart 2020 tarihinde Batman'da yapılacak 8 Mart mitingine çağrı için bildiri dağıtan Tevgera Jinên Azad (TJA) ve HDP'li kadınlara polis tarafından Kabahatler Kanunu uyarınca 400'er TL para cezası kesildiği öğrenildi.
- İstanbul Valiliği 8 Mart 2020 akşamı Beyoğlu ilçesindeki İstiklal Caddesi üzerinde yapılacak Feminist Gece Yürüyüşü'nü yasakladı. Yürüyüş için Sıraselviler Caddesi'nde toplanan kadınlara polis biber gazı ve plastik mermi ile müdahale etti. Polisin ayrıca gazetecilere de müdahale ettiği ve onları alandan uzaklaştırmaya çalıştığı bildirildi. Müdahale sonucu en az 32 kadının gözaltına alındığı ve gözaltına alınanlar arasında Gazete Yolculuk muhabiri Buse Söğütlü ile ismi öğrenilemeyen 2 gazetecinin de olduğu öğrenildi. Gözaltına alınanlar 9 Mart 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

1.6. Öğrenci Eylemlerine Yönelik Müdahaleler

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında lise ve üniversite öğrencileri tarafından yapılan basın açıklamaları ve protesto eylemlerine en az 6 kez polis tarafından müdahale edildi. Bu müdahalelerde 51 kişi gözaltına alındı, 1 kişi yaralandı ve 11 kişi yurtdışı yasağı ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Ayrıca 2019 yılında kadına yönelik şiddete karşı Ankara'da yapılan "Las Tesis" eylemine katılan Ankara Üniversitesi öğrencilerine verilen burslar 5 Şubat 2020 tarihinde Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından kesildi.

- 5 Ocak 2020 tarihinden beri kendisinden haber alınamayan üniversite öğrencisi Gülistan Doku ile ilgili 11 Ocak 2020 tarihinde Tunceli'de Munzur Üniversitesi öğrencileri tarafından yapılan yürüyüşe polis biber gazı ile müdahale etti. Müdahale sonucu gözaltına alınan olmadığı bildirildi.
- İstanbul'da ulaşım hizmetlerine yapılan zammı protesto etmek için 8 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Şişli ilçesinde eylem yapan Gençlik Komiteleri üyelerine müdahale eden polis 10 kişiyi ve Sendika.org muhabiri Vedat Örüç'ü fiziksel şiddet uygulayarak gözaltına aldı. Müdahale sırasında 1 kişinin fenalaştığı polisin buna rağmen müdahale etmeye devam ettiği öğrenildi. Gözaltına alınan 11 kişinin 9 Şubat 2020 tarihinde mahkeme tarafından yurtdışına çıkış yasağı ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.
- Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı (YKS) başvuru ücretine yapılan zammı protesto etmek için 9 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde "Müşteri değil öğrenciyiz" pankartı açarak yol kapatma eylemi yapan Dev-Lis üyelerine müdahale eden polis 3 kişiyi (Bünyamin Süskü, Yıldız İdil Şen ve Berivan Han) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

- Yaşadığı ekonomik sıkıntılar nedeniyle intihar ettiği bildirilen İstanbul Üniversitesi öğrencisi Hakan Taşdemir'i anmak için 19 Şubat 2020 tarihinde İstanbul Üniversitesi'nde eylem yapan üniversite öğrencilerine müdahale eden polis ve özel güvenlik birimleri 3 kişiyi gözaltına aldı.
- 21 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde, gençlik örgütleri tarafından son dönemde artan intiharlara ilişkin yapılmak istenen yürüyüşe müdahale eden polis 9 kişiyi gözaltına aldı.
- 4 Mart 2020 tarihinde Ankara'da bulunan Kredi ve Yurtlar Kurumu önünde "İnsanca yaşamak istiyoruz" yazılı bir pankart açarak basın açıklaması yapmak isteyen üniversite öğrencilerine müdahale eden polis 25 kişiyi fiziksel şiddet uygulayarak ve ters kelepçe takarak gözaltına aldı.

1.7. İşçi ve Emekçilerin Eylemlerine Yönelik Müdahaleler

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında işçi ve emekçiler tarafından yapılan basın açıklamaları ve protesto eylemlerine kolluk güçleri tarafından en az 5 kez müdahale edildi. Bu müdahaleler sonucunda en az 32 kişi gözaltına alındı.

- 3 Ocak 2020 tarihinde Ulaştırma Elektronik Takip ve Denetim Sistemi (U-ETDS), takograf ve veri aktarmanın zorunlu hale getirilmesini protesto etmek için nakliyeciler tarafından Konya ve Urfa'da yapılan eyleme polis müdahale etti. Müdahaleler sonucunda en az 3 kişi gözaltına alındı.
- 12 Ocak 2020 tarihinde Ankara'nın Çankaya ilçesindeki Madenci Anıtı önünde Ankara İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG) tarafından "2019 Yılı İş Cinayetleri Raporu"nu duyurmak için yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti. Müdahale sonucunda 6 kişi gözaltına alındı.
- 17 Ocak 2020 tarihinde Ankara Tabip Odası tarafından sağlık emekçilerinin maruz kaldığı şiddetle ilgili olarak Dışkapı Hastanesi Acil Servisi önünde yapılmak istenen basın açıklamasına polis valilik izni olmadığı gerekçesiyle müdahale etti. Müdahale sonucu 4 kişi (Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası Ankara Şube Başkanı Hüsnü Yıldırım, DİSK Emekli-Sen eski başkanı Veli Beysülen, Dev Maden-Sen Örgütlenme Uzmanı Muhammet Alkış ve doktor Rıza Özbek) fiziksel şiddet kullanılarak ve ters kelepçelenerek gözaltına alındı.
- 3 Şubat 2020 tarihinde Ankara'nın Çankaya ilçesinde bulunan Kızılay Genel Merkezi önünde Başkentgaz isimli şirketin Kızılay'a yaptığı bağışın Ensar Vakfı'na aktarılmasını protesto etmek için DİSK, KESK, TMMOB, Ankara Tabip Odası ve ASMMMO'nun çağrıyla siyasi partiler, sendikalar ve meslek örgütleri tarafından yapılan basın açıklamasına müdahale eden polisi 5 kişiyi gözaltına aldı. Bu müdahalenin ardından Sakarya Caddesi'ne yürümek ve basın açıklaması yapmak isteyen gruba tekrar müdahale eden polisin 14 kişiyi gözaltına aldığı öğrenildi. Buna göre müdahaleler sonucu toplamda 19 kişi gözaltına alınmış oldu.

1.8. Covid-19 ile İlgili Eylemlere Yönelik Müdahaleler

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında Covid-19 salgınına yönelik önlemlere dair yapılmak istenen eleştirel içerikli basın açıklaması vb. en az 8 etkinliğe polis müdahale etti ve bu müdahalelerde en az 42 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan 24 kişiye para cezası verildi.

- 20 Mart 2020 tarihinde Ankara Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası (ASMMO) tarafından Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemlerdeki ayrımcılıkları protesto etmek için

Hazine ve Maliye Bakanlığı önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, aralarında ASMMO Başkanı Ali Şahin'in de olduğu 4 kişiyi (Ali Şahin, Nurali Keleş, Uğur Taşkıran ve Faruk Adıgüzel) gözaltına aldı.

- Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) Ankara il yöneticisi Talip Ali Talipoğlu'nun, 23 Mart 2020 tarihinde Ankara'da Kızılay'da "Kapitalizm öldürür sosyalizm yaşatır. Yaşamak için grev zamanıdır" yazılı afişi astığı sırada gözaltına alındığı öğrenildi.
- 31 Mart 2020 tarihinde Ankara'da İbni Sina Hastanesi önünde Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası (Dev Sağlık-İş) ile Sağlık ve Sosyal Hizmetler Sendikası (SES) tarafından Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemlerle ilgili yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis, aralarında SES Ankara Şube Eş Başkanı Kubilay Yalçınkaya ve Dev-Sağlık İş yöneticisi Mihriban Yıldırım'ın da olduğu 5 sendika üyesini fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
- 8 Nisan 2020 Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde Covid-19 salgınıyla ilgili afiş asan EMEP üyelerine müdahale eden polis 2 kişiyi (İlçe Başkanı Erdal Koçer ve parti üyesi Kenan Işık) gözaltına aldı.
- 9 Nisan 2020 tarihinde İstanbul'da Şişli Kaymakamlığı önünde, TBMM'ye gelmesi beklenen ücretsiz izin düzenlemesini protesto etmek için basın açıklaması yapan Emekçi Hareket Partisi (EHP) üyelerine müdahale eden polis 11 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak ve bazı kişilere ters kelepçe uygulayarak gözaltına aldı. İsimleri öğrenilemeyen 11 kişi "sosyal mesafeyi ihlal ettikleri" gerekçesiyle para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.
- 10 Nisan 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde, Covid-19 salgınına rağmen çalışmaya zorlanan işçilerle ilgili olarak Dayanışma Ağı tarafından yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 7 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Kadıköy İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne götürülen 7 kişinin avukatlarıyla görüşmesine izin verilmediği öğrenildi. Basında yer alan haberlerde eyleme katılanlara müdahale eden polislerin Covid-19 salgını kapsamında alınması gereken önlemlere uymadıkları, eldiven ve maske takmadıkları belirtildi. İsmi öğrenilemeyen 7 kişi ayrı ayrı 3.180 TL para cezası kesildikten sonra aynı gün serbest bırakıldı.
- 13 Nisan 2020 tarihinde Ankara Numune Hastanesi önünde, Covid-19 nedeniyle kapatılan hastanelerin yeniden açılması için Hastanemizi Açın Platformu (HAP) tarafından yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından engellendi. Basında yer alan haberlerden, basın açıklamasını takip eden gazetecilerin de polis tarafından engellendiği öğrenildi.
- 18 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Ankara'nın Mamak ilçesine bağlı Tuzluçayır Mahallesinde Covid-19 salgını sırasında çalışanların ücretli izinli sayılması için ses çıkarma eylemi çağrısı yapan ESP üyesi ve Kaldıraç dergisi okuru 6 kişinin polis tarafından gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- 20 Nisan 2020 tarihinde İstanbul'un Tuzla ilçesinde tersanelerde Covid-19 salgını ile ilgili gerekli önemlerin alınması ve 1 Mayıs ile ilgili, DİSK/Limter-İş Sendikası tarafından yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis aralarında Sendika başkanı Kamber Saygılı'nın da olduğu 6 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde 3 bin 180'er TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı. Gözaltına alınanların isimleri: Limter-İş Sendikası Genel Başkanı Kanber Saygılı, Örgütlenme Uzmanı Deniz Bakır, ESP İl Eş Başkanı Hüseyin İldan, ESP İl Yöneticisi Çınar Altan, Aydın Kılıçdere ile Birleşik İşçi Kurultayı (BİG) üyesi Murat Şaşmaz.

1.9. Kent ve Çevre Hakkına İlişkin Eylemlere Müdahaleler

- “Ya Kanal Ya İstanbul Koordinasyonu” tarafından 22 Şubat 2020 tarihinde İstanbul Taksim Meydanı’nda yapılmak istenen forum ve konsere polis tarafından Beyoğlu Kaymakamlığı’nın eylem ve etkinliklere ilişkin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek izin verilmedi. Polisin ayrıca haber takibi yapan Mezopotamya Haber Ajansı muhabirini engellediği, diğer muhabirleri ise kimlik kontrolünden geçirdiği öğrenildi.
- 9 Mart 2020 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy’un katılımıyla yapılan “Ege Turizm Planı-Çeşme Projesi” toplantısını protesto etmek için toplantının yapıldığı İzmir Ticaret Odası önünde İzmir Yaşam Alanları Platformu tarafından yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis fiziksel şiddet kullanarak basın açıklamasına katılanları alandan uzaklaştırdı. Polisin müdahalesi sonucu basın açıklamasının Cumhuriyet Meydanı’nda yapıldığı öğrenildi.

1.10. Siyasi Parti ve Örgütlerin Eylemlerine Müdahaleler

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında siyasi parti ve örgütler tarafından yapılmak istenen en az 1 toplantı ve gösteriye kolluk güçlerinin müdahalesi sonucu 16 kişi gözaltına alındı. 5 toplantı ve gösteri ise engellendi.

- Elazığ’da meydana gelen depremden zarar gören kişilere ulaştırmak üzere Ergani Belediyesi ve Kars Belediyesi tarafından gönderilen yardım araçlarının Elazığ Valiliği tarafından kente alınmamasını protesto etmek için aralarında HDP İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay’ın da olduğu bir grubun İzmir’in Konak ilçesinde 28 Ocak 2020 tarihinde yapmak istediği basın açıklaması polis tarafından engellendi. Engelleme üzerine açıklamanın HDP İzmir il binası önünde yapıldığı öğrenildi.
- Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eş Başkanı Selçuk Mızraklı’nın yargılandığı davanın 10 Şubat 2020 tarihinde görülen duruşmasının ardından Diyarbakır Adliyesi önünde yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından valilik yasağı gerekçe gösterilerek izin verilmedi.
- HDP Diyarbakır il örgütü tarafından HDP 4. Olağan Kongresi ile ilgili 17 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır’ın Ofis semtinde yapılmak istenen basın açıklamasına, Diyarbakır Valiliği’nin “açık alanda basın açıklaması yasağı”nı gerekçe gösteren polis tarafından izin verilmedi.
- 17 Şubat 2020 tarihinde Van’da HDP 4. Olağan Kongresi’ne çağrı amacıyla bildiri dağıtılmasına eylem ve etkinliklere Silişkin valilik yasağını gerekçe gösteren polis tarafından izin verilmedi.
- 23 Mart 2020 tarihinde Batman Belediyesi’ne kayyum atanmasını protesto etmek için belediye binası önünde toplanan gruba müdahale eden polis, aralarında HDP il Eş Başkanları Ömer Kulplu ve Fatma Ablay’ın da bulunduğu 16 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
- 23 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınan Batman Belediye Eş Başkanları Mehmet Demir ve Songül Korkmaz’ın 26 Mart 2020 tarihinde mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasının ardından Batman Adliyesi yakınındaki bir parkta yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi.

1.11. Diğer Eylem ve Etkinliklere Yönelik Müdahaleler

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında çeşitli nedenlerle yapılmak istenen en az 3 eylem ve etkinlik engellenirken, 7 eylem ve etkinliğe de polis müdahale etti. Bu müdahalelerde 95 kişi gözaltına alındı, 5 kişi ise tutuklandı.

- 19 Ocak 2020 tarihinde Ankara’da yapılmak istenen Adalet Yürüyüşü için Güvenpark’ta toplanan ve aralarında İHD yöneticileri ile HDP Kocaeli milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun da olduğu gruba polis müdahale etti. Müdahale sonucu, aralarında parkta bekleyenlerin, İHD yöneticisi Adnan Vural’ın, “İşimi Geri İstiyorum” eylemcisi Nazan Bozkurt’un da olduğu 66 kişi fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Polisin HDP milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’na da fiziksel müdahalede bulunduğu öğrenildi.
- Ankara’dan Silivri’ye yapılacak “Adalet Yürüyüşü” için 20 Ocak 2020 tarihinde Ankara OSTİM’de toplanan, “FETÖ/PDY Davaları” kapsamında yargılanan Hava Harp Okulu öğrencilerinin ailelerine polis müdahale etti. Müdahale sonucu gözaltına alınan 17 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- Ankara’da bir metro treninde, KHK ile meslekten ihraç edilmeler ve yargılanan Hava Harp Okulu öğrencileri ile ilgili konuşma yaptıkları gerekçesiyle 4 kişi 22 Ocak 2020 tarihinde Ankara’da gözaltına alındı.
- 23 Ocak 2020 tarihinde belgeselci ve Seyri Sokak Video ve Belgesel Kolektifi üyesi Oktay İnce’nin polis tarafından el konulan arşivinin geri verilmesi için Ankara Adliyesi önünde basın açıklaması yapan Seyri Sokak Video ve Belgesel Kolektifi üyesi Eylül Deniz polis müdahalesi sonrasında gözaltına alındı. Oktay İnce 16 Ekim 2018 tarihinde sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle gözaltına alınıp aynı gün serbest bırakılmış, ancak evinde bulunan görsel arşivine polis tarafından el konulmuştu.
- 5 Şubat 2020 tarihinde İstanbul’un Beşiktaş ilçesinde bulunan Kızılay binası önünde Kızılay’a yapılan bağışların Ensar Vakfı’na aktarılmasını protesto etmek için basın açıklaması yapan Dev-Güç üyelerine müdahale eden polis 2 kişiyi (Umut Doğan ve Bekir Açıat) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
- Helin Hasret Şen’in ölümü ile ilgili polis memuru A. E. hakkında açılan davanın 6 Şubat 2020 tarihinde görülen ilk duruşması sonrasında Diyarbakır Adliyesi önünde aralarında İnsan Hakları Derneği (İHD) ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı’nın (TIHV) da olduğu hak örgütleri tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından Valilik yasağı gerekçe gösterilerek izin verilmedi.
- 24 Şubat 2020 tarihinde İzmir’in Konak ilçesinde bulunan Nazım Hikmet Kültür Merkezi’nde düzenlenecek Grup Yorum ile dayanışma konserinin İzmir Valiliği tarafından yasaklanmasını protesto etmek için Konak’ta yapılmak istenen basın açıklamasına valilik yasağını gerekçe gösteren polis tarafından izin verilmedi.
- 2 Mart 2020 tarihinde Artvin’in Hopa ilçesinde, Suriye’de devam etmekte olan askeri harekatla ilgili olarak yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polisin basın açıklamasına katılmak üzere gelenleri “Burada açıklama yapamazsınız, gidin kurumlarınızda yapın” diyerek alandan uzaklaştırdığı öğrenildi.

- 12 Mart 2020 tarihinde Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında Urfa, Diyarbakır ve Şırnak'ta 12 avukatın gözaltına alınmasını protesto etmek için Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) Ankara Şubesi, Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) Ankara Şubesi, İHD Ankara Şubesi, Toplumsal Hukuk ve Demokrasi İçin Hukukçular üyesi avukatlar tarafından 13 Mart 2020 tarihinde Ankara Adliyesi önünde yapılmak istenen basın açıklamasına polis müdahale etti ve avukatları fiziksel şiddet kullanarak adliye binasının içine girmeye zorladı. Gözaltına alınanın olmadığı müdahale sonucu 6 avukatın yaralandığı öğrenildi.
- 20 Nisan 2020 tarihinde Van'ın İpekyolu ilçesinde Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi sınırları içindeki Zînî Wertê bölgesine yönelik hava hareketini protesto etmek için eylem yapan gruba polis biber gazı ve plastik mermi ile müdahale etti ve 5 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınan 2'si çocuk 5 kişi, 25 Nisan 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

1.12. Toplantı ve Gösteri Özgürlüğünü Kullandığı İçin Yargılanan Kişiler

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında 176 kişi hakkında çeşitli toplantı ve gösterilere katıldıkları gerekçesiyle açılan davaların görülmesine devam edildi. Yargılanan 123 kişi toplam 224 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırıldı, 34 kişi ise beraat etti.

- 90 kişi hakkında Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu'na (KESK) bağlı Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-Sen) İzmir şubeleri ve kimi Alevi derneklerinin çağrısıyla anadilde eğitim talebiyle yapılan eylem gerekçe gösterilerek İzmir 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 18 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 90 kişiyi '2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' suçundan ayrı ayrı 5 ay hapis cezası ile cezalandırdı. 13 Şubat 2015 tarihinde İzmir'in Konak ilçesinde yapılan yürüyüşe polis müdahale etmiş ve 90 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına almıştı.
- Özgecan Aslan isimli bir kadının Mersin'de tecavüz edilip öldürülmesini protesto etmek için, 24 Şubat 2015 tarihinde Ankara Üniversitesi Cebeci Kampüsü önünde yapılan yürüyüşe katıldıkları gerekçesiyle 27 kişi hakkında Ankara 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 6 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 27 kişi hakkında da beraat kararı verdi. Mahkemenin kararının gerekçesinde "barışçıl amaçla düzenlenen toplantı ve gösteri yürüyüşleri ile ifade özgürlüğü hakkının demokrasilerin vazgeçilmez unsurları arasında olduğunu, bu hakların anayasa ile güvence altına alındığını" belirttiği öğrenildi.
- Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde 10 Mayıs 2019 tarihinde düzenlenen 9. Onur Yürüyüşü'ne yönelik polisin müdahalesinde gözaltına alınan 19 kişi hakkında '2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet' iddiasıyla Ankara 39. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 12 Mart 2020 tarihinde devam edildi. Ankara Emniyet Genel Müdürlüğü'nün, talep edilmesine rağmen müdahaleye ilişkin ham video kayıtları mahkemeye göndermediği öğrenildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 10 Temmuz 2020 tarihine erteledi. Baro eylemleri nedeniyle avukatların mazeret dilekçesi vermesi üzerine 10 Temmuz 2020 tarihinde yapılamayan duruşma 10 Aralık 2020 tarihinde ertelendi.
- Mersin Üniversitesi öğrencisi 40 kişi hakkında 11 Mart 2015 tarihinde üniversite kampüsünde yapılan Nihal Atsız anmasını protesto ettikleri gerekçesiyle Mersin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde

açılan davanın karar duruşması 25 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 22 öğrenciyi ‘örgüt propagandasına dönüştürülen toplantı ve gösteri yürüyüşlerine kimliklerini gizleyerek katılmak’ suçundan ayrı ayrı 6 yıl 8 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 11 öğrenciyi ‘uyarıya rağmen dağılmamak’, ‘polise mukavemet’, ‘toplantı ve gösteri yürüyüşüne sopa, taş, soda şişesi gibi yaralayıcı madde ile katılmak’ suçlarından ayrı ayrı 3 yıl 8 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 7 öğrencinin ise beraatına karar verdi.

2. EYLEM VE ETKİNLİK YASAKLARI

2.1. İllerde Eylem ve Etkinliklerin Yasaklanması

Mülki idare amirlerinin tüm ili kapsayacak şekilde aldığı eylem ve etkinlik yasakları 2020 yılında da devam etti. 1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında en az 17 ilde en kısıtı 2 en uzun 30 gün olmak üzere valilikler tarafından 33 kez eylem ve etkinlikler yasaklandı. Eylem ve etkinlikler milli güvenliğin korunması, kamu düzeninin sağlanması, Suriye’de devam etmekte olan askeri hareketi protesto etmek amacıyla yapılacak eylemlerin engellenmesi ve “koronavirüs salgınının halk üzerinde korku/panik oluşturabileceği ve toplu halde yapılacak her türlü eylem/etkinliklerin söz konusu virüsün yayılması açısından risk oluşturması” gerekçeleriyle yasaklandı. Eylem ve etkinliklerin yasaklandığı iller ve tarihleri aşağıdaki gibidir:

- Adana Valiliği 5 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile Suriye’de devam etmekte olan askeri hareketi protesto etmek amacıyla yapılacak açık ve kapalı yer toplantısı, yürüyüş, basın açıklaması, açlık grevi, oturma eylemi, stant/çadır kurma, bildiri dağıtma, afiş asma ve benzeri her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 15 gün süreyle yasakladı.
- Antep Valiliği, İdlib’de bulunan Türk Silahlı Kuvvetleri personeline yönelik düzenlenen ve 33 kişinin yaşamını yitirdiği saldırı sonrasında 29 Şubat 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde konuyla ilgili toplantı, gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, açık yer toplantısı, afiş, pankart ve poster asma, el ilanı ve bildiri dağıtma gibi her türlü eylem ve etkinliği 29 Şubat 2020 itibarıyla yasakladı. Valiliğin yasaklama kararında bir süre sınırlandırılması bulunmamaktadır. Valilik 13 Mart 2020 tarihinde eylem ve etkinlikleri 15 Mart 2020 itibarıyla 20 gün süreyle yasakladığını duyurdu.
- Aydın Valiliği 5 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 10 gün süreyle yasakladı.
- Balıkesir Valiliği 5 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile Suriye’de devam etmekte olan askeri hareketi protesto etmek amacıyla yapılacak her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 10 gün süreyle yasakladı.
- Batman Valiliği 25 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile “milli güvenliğin sağlanması, kamu düzeninin korunması” gerekçeleriyle, il genelinde tüm etkinlikleri 26 Mart 2020 tarihinde 15 gün süreyle yasakladı.
- Hakkari Valiliği 14 Ocak, 29 Ocak, 13 Şubat, 28 Şubat, 13 Mart, 29 Mart, 13 Nisan ve 28 Nisan 2020 tarihlerinde olmak üzere 8 kez 15 gün süreyle ilan edilen yasaklar sonucunda 4 Nisan 2019 tarihinden bu yana kesintisiz uygulanan eylem ve etkinlik yasağı 413 güne uzatılmış oldu.

- İstanbul Valiliği, TSK'nin "Suriye'de yürütmekte olduğu askeri operasyonları eleştirmeye veya bu operasyonların sonlandırılması amacıyla kamuoyu oluşturmaya yönelik" etkinliklerin 1-10 Mart 2020 tarihleri arasında yasaklandığını duyurdu.
- Kırklareli Valiliği 5 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile "Savaşa Hayır vb. konular adı altında yapılacak" her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 10 gün süreyle yasakladı.
- Kilis Valiliği 5 Mart 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile Suriye'de devam etmekte olan askeri hareketi protesto etmek amacıyla yapılacak her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 15 gün süreyle yasakladı.
- Kocaeli Valiliği "Savaşa Hayır vb. konular adı altında yapılacak" her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 2 gün süreyle, "koronavirüs salgınının halk üzerinde korku/panik oluşturabileceği ve toplu halde yapılacak her türlü eylem/etkinliklerin söz konusu virüsün yayılması açısından risk oluşturduğu" gerekçesiyle eylem ve etkinlikleri 2 Nisan 2020 itibarıyla 14 gün süreyle yasakladı.
- Mardin Valiliği il genelinde açık alanlarda düzenlenecek her türlü eylem ve etkinlikler ile el ilanı, broşür, afiş vb. materyalin asılması ve dağıtılmasını 15 Ocak 2020 itibarıyla 30 gün süreyle yasaklandığını duyurdu. Bu kararla birlikte Mardin'de eylem ve etkinlikler 17 Ekim 2019 tarihinden bu yana 3. kez 30 gün süreyle yasaklanmış oldu.
- Muğla Valiliği "Savaşa Hayır" başlığı altında yapılacak her türlü eylem ve etkinliği 5 Mart 2020 tarihi itibarıyla 10 gün süreyle yasakladı.
- Siirt Valiliği "Sağlık Bakanlığı bünyesindeki Koronavirüs Bilim Kurulu'nun Covid-19 hastalığının ülkemizde yayılımının önlenmesine dair tavsiye kararları alması dolayısıyla" il tüm etkinlikleri 26 Mart 2020 tarihi ile 24 Nisan 2020 tarihleri arasında 30 gün süreyle yasakladı.
- Tunceli Valiliği il genelinde açık alanlarda düzenlenecek her türlü eylem ve etkinlikler ile el ilanı, broşür, afiş vb. materyalin asılması ve dağıtılmasını 16 Ocak 2020 itibarıyla 15 gün süreyle yasakladı.
- Urfa Valiliği 20 Ocak, 19 Şubat ve 20 Mart 2020 tarihlerinde ilan ettiği 30 günlük 3 yasakla Urfa'da 20 Ekim 2019 tarihinden bu yana kesintisiz devam eden eylem ve etkinlik yasağı 182 güne uzatmış oldu.
- Van Valiliği 8 Ocak, 23 Ocak, 8 Şubat, 23 Şubat, 8 Mart, 22 Mart, 6 Nisan ve 22 Nisan 2020 tarihlerinde olmak üzere 8 kez 15 gün yasaklama kararı alarak kentte 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağını 1249 güne uzatmış oldu.

2.2. Yasaklanan Eylem ve Etkinlikler:

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında en az 13 etkinlik Valilik ve Kaymakamlıklar tarafından yasaklandı.

- Mamak Halkevi tarafından Grup Yorum ile dayanışma için düzenlenmek istenen müzik dinletisi 18 Şubat 2020 tarihinde Ankara Valiliği'nin kararı ile yasaklandı.
- 24 Şubat 2020 tarihinde İzmir'in Konak ilçesinde bulunan Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde düzenlenecek Grup Yorum ile dayanışma konserinin İzmir Valiliği'nin kararı ile 22 Şubat 2020 tarihinde yasaklandığı öğrenildi.

- Çeşitli sendika, meslek örgütü ve demokratik kitle örgütleri tarafından 12 Mart 2020 tarihinde İzmir’de Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi’nde yapılacak “Sanata Özgürlük-Grup Yorum Yaşasın İstiyoruz” etkinliği, İzmir Valiliği tarafından 11 Mart 2020 tarihinde yasaklandı.
- Çeşitli sendika, meslek örgütü ve demokratik kitle örgütleri tarafından 12 Mart 2020 tarihinde İzmir’de Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi’nde yapılacak “Sanata Özgürlük-Grup Yorum Yaşasın İstiyoruz” etkinliği, İzmir Valiliği tarafından 11 Mart 2020 tarihinde yasaklanması üzerine aynı gün aynı yerde saat 17.00’de yapılması planlanan basın açıklamasının da yasaklandığı öğrenildi.
- Grup Yorum ile dayanışmak için İstanbul’un Avcılar ilçesinde düzenlenmek istenen “Sanata Özgürlük Konseri”, 25 Şubat 2020 tarihinde Avcılar Kaymakamlığı’nın kararı ile yasaklandı.
- Kadıköy Belediyesi tarafından düzenlenecek 23 Nisan etkinliklerinin Kadıköy Kaymakamlığı tarafından Covid-19 salgını kapsamında alınan tedbirler gerekçe gösterilerek 18 Nisan 2020 tarihinde yasaklandığı öğrenildi.
- İstanbul, Antalya, Tekirdağ ve Kırklareli barolarının başkanlarını ile bu barolara bağlı avukatların, mültecilerin maruz kaldığı hak ihlallerini gözlemlemek üzere 11 Mart 2020 tarihinde Edirne’nin Pazarkule sınır bölgesine yaptığı ziyaretin valilik yasağını gerekçe gösteren polis tarafından engellendiği öğrenildi.
- İzmir Emek ve Demokrasi Güçleri tarafından 1 Mayıs kutlamaları için İzmir Valiliği’ne yapılan başvuru, Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemler uyarınca 1 - 3 Mayıs 2020 tarihleri arasında sokağa çıkma yasağı uygulanacağı gerekçesiyle 29 Nisan 2020 tarihinde kabul edilmedi. Valiliğin cevabında 1 Mayıs’a ilişkin 30 Nisan 2020 tarihinde 5 kişi tarafından sosyal mesafe korunarak bir basın açıklaması düzenlenebileceği belirtilmektedir.
- KESK Mardin Şubeler Platformu tarafından 1 Mayıs kutlamaları kapsamında 30 Nisan 2020 tarihinde bir basın açıklaması yapılması ve 1 Mayıs tarihinde gezici bir araç ile 1 Mayıs Marşı çalınması için Artuklu Kaymakamlığı’na yapılan başvuru, 1 Mayıs’a ilişkin İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan genelge gerekçe gösterilerek 29 Nisan 2020 tarihinde kabul edilmedi. Kaymakamlığın yanıtında 1 Mayıs’a ilişkin 30 Nisan 2020 tarihinde 5 kişi tarafından sosyal mesafe korunarak bir basın açıklaması düzenlenebileceği belirtilmektedir.

B. 1 MAYIS 2020 İLE 31 AĞUSTOS 2020 TARİHLERİ ARASINDA TOPLANMA VE GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜ İHLALLERİ

1. EYLEM VE ETKİNLİKLERE YÖNELİK MÜDAHALE VE ENGELLEMELER

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında en az 351 eylem ve etkinliğe polis ya da jandarma tarafından müdahale edildi, en az 91 eylem ve etkinlik ise engellendi. Söz konusu müdahalelerde 720 kişi gözaltına alındı, 1’i çocuk 4 kişi tutuklandı, 99 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı, 88 kişiye ise para cezası kesildi. Müdahaleler sırasında en az 376 kişinin işkence ve kötü muameleye maruz kaldığını, en az 38 kişinin ise yaralandığı tespit edildi.

1.1. “İşimi Geri İstiyorum” Eylemleri

1.1.1. Ankara - Yüksel Caddesi

Ankara Yüksel Caddesi’ndeki İnsan Hakları Anıtı önünde 2016 yılından bu yana devam eden “İşimi geri istiyorum” eylemlerine katılan KHK ile işlerinden ihraç edilmiş kamu emekçileri ile onlara destek olan kişiler, 13 Ağustos 2020 tarihinde Ankara ve Düzce’de yapılan ev baskınlarında gözaltına alındı. Gözaltına alınan 7 kişiden 1’i (Gülnaz Bozkurt) 22 Ağustos 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakılırken, 6 kişi (Nazan Bozkurt, Acun Karadağ, Mahmut Konuk, Mehmet Dersulu, Armağan Özbaş ve Alev Şahin) aynı tarihte çıkarıldıkları mahkeme tarafından ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla tutuklandı. 1 Mayıs -13 Ağustos 2020 tarihleri arasında Ankara Yüksel Caddesi üzerinde yapılmak istenen “İşimi Geri İstiyorum” eylemlerine yönelik 183 müdahalede toplam 31 kişi gözaltına alındı, en az 210 kişi kötü muameleye maruz kaldı, 2 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. İşimi Geri İstiyorum eylemlerine yönelik polis müdahalelerine ilişkin bazı örnekler aşağıdaki gibidir.

- 9 Mayıs 2020 tarihinde sokağa çıkma yasağı nedeniyle Ankara’nın Mamak ilçesinde açıklama yapan 1 kişi (Nazan Bozkurt) polis tarafından fiziksel şiddet uygulanarak gözaltına alındı. Nazan Bozkurt’un gözaltında ve götürüldüğü hastanede işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldığı öğrenildi. İşkence ve diğer kötü muamele sonucu Nazan Bozkurt kollarında morluklar ve şişlikler oluştuğu bildirildi. Nazan Bozkurt’un ‘polise mukavemet’ ve ‘hakaret’ suçlamalarıyla adliye sevk edildiği mahkeme tarafından yurtdışı yasağı şartıyla serbest bırakıldı. Nazan Bozkurt’un telefonuna ve açıklama sırasında giydiği önlüğe polis tarafından el konulduğu öğrenildi.
- 16 Mayıs 2020 tarihinde 1 kişi (Mehmet Dersulu) evinin önünde sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle gözaltına alındı. Mehmet Dersulu aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- 23 Mayıs 2020 tarihinde saat 13.30’da yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Nazan Bozkurt) Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemler gereği ilan edilen sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle gözaltına aldı.
- 24, 25 ve 26 Mayıs 2020 tarihlerinde saat 18.00’de yapılan basın açıklamalarına müdahale eden polis Mehmet Dersulu’yu Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemler gereği ilan edilen sokağa çıkma yasağını ihlal ettiği gerekçesiyle gözaltına aldı.
- 13 Haziran saat 18.00’de yapılan basın açıklamasın müdahale eden polis 4 kişiyi (Nuriye Gülmen, Alev Şahin, Nazan Bozkurt ve Merve Demirel) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- 19 Haziran 2020 tarihinde saat 18.00’de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 3 kişiyi (Nazan Bozkurt, Melek Çetinkaya, Umutcan Aybak) gözaltına aldı. Gözaltına alınan Melek Çetinkaya ve Umutcan Aybak aynı gün içinde götürüldükleri hastanede yapılan sağlık muayenesinin ardından serbest bırakıldı. Hakkındaki ev hapsi tedbirini ihlal ettiği gerekçesiyle savcılığa sevk edilen Nazan Bozkurt da aynı gün içinde serbest bırakıldı. Nazan Bozkurt hakkındaki süresiz ev hapsi tedbirinin mahkeme tarafından 1 ay ev hapsi tedbirine ve adli kontrol şartına çevrildiği öğrenildi.
- 14 Temmuz 2020 tarihinde saat 13.30’da yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 3 kişiyi (Nazan Bozkurt, Ozan Eftekin ve Haktan Eftekin) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı

gün içinde serbest bırakıldı. Saat 18.00'de yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 3 kişiyi (Mahmut Konuk, Ozan Eftekin ve Haktan Eftekin) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

1.1.2. Ankara'daki Diğer "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri

KHK ile ihraç edildiği işine dönmek için Ankara'da bulunan Çankaya Toplum Sağlığı Merkezi önünde yaptığı eylemlere 2020 yılında da devam eden Mahmut Konuk 1 Mayıs 2020 tarihinden, Ankara'da ev baskınıyla gözaltına alındığı 13 Ağustos 2020 tarihine kadar, eylemlere yönelik 11 müdahalede polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak eylem alanından uzaklaştırıldı.

1.1.3. Düzce ve Ankara'daki "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri

KHK ile ihraç edildiği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ndeki işine geri dönmek için 30 Ocak 2017 tarihinden beri oturma eylemi yapan mimar Alev Şahin, 1 Mayıs 2020 tarihinden, ev baskınıyla gözaltına alındığı 13 Ağustos 2020 tarihine kadar Düzce ve Ankara'da yaptığı basın açıklamalarına yönelik 46 müdahalede 38 kez gözaltına alındı. Alev Şahin'e 14 kez hem Kabahatler Kanunu'na hem de Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'na muhalefetten ayrı ayrı para cezası kesildi.

1.1.4. İstanbul'daki "İşimi Geri İstiyorum" Eylemleri

Öğretmen Nursel Tanrıverdi'nin KHK ile ihraç edildiği işine geri dönmek için İstanbul'da Bakırköy Meydanı'nda 25 Mayıs 2020 tarihinde yapmak istediği oturma eylemine müdahale eden polis Nursel Tanrıverdi'yi gözaltına aldı. Nursel Tanrıverdi para cezası kesildikten sonra aynı gün serbest bırakıldı.

1.2. Ölüm Oruçlarıyla İlgili Eylemler

Grup Yorum üzerindeki baskı ve yasaklamaların sona erdirilmesi ve adil yargılanma talebiyle ise 18 Haziran 2019 tarihinde Silivri Cezaevi'nde başlattığı açlık grevini 3 Ocak 2020 tarihinde ölüm orucuna çeviren İbrahim Gökçek, İstanbul ve İzmir'de valiliklere konser başvurusunda bulunulmasının ardından 5 Mayıs 2020 tarihinde, eyleminin 323. gününde ölüm orucuna ara verdi. Ancak tedavi gördüğü hastanede 7 Mayıs 2020 tarihinde yaşamını yitirdi.

Silivri 9 Nolu Cezaevi'nde 3 Şubat 2020 tarihinde adil yargılanma talebiyle açlık grevine başlayan ve daha sonra eylemini ölüm orucuna çeviren avukat Ebru Timtik, 27 Ağustos 2020 tarihinde eyleminin 238. gününde, tutulduğu Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi'nde yaşamını yitirdi. Avukat Ebru Timtik, 20 Haziran 2019 tarihinde Halkın Hukuk Bürosu'na yönelik polis baskınında gözaltına alınmış, 25 Haziran 2019 tarihinde tutuklanmıştı. Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) ve Halkın Hukuk Bürosu üyesi 20 avukat hakkında İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın 20 Mart 2019 tarihinde görülen karar duruşmasında Ebru Timtik 'örgüt üyesi olmak' suçundan 13 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmıştı. 18 avukatın 3 yıl ile 18 yıl arasında değişen hapis cezaları ile cezalandırıldığı duruşmada, yargılanan avukatlar fiziksel şiddet kullanılarak duruşma salonundan çıkarılmıştı. İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi, Ebru Timtik ile Burhaniye T Tipi Cezaevi'nde ölüm orucunu sürdüren avukat Aytaç Ünsal'ın sağlık durumlarının cezaevinde kalmaya uygun olup olmadığının tespiti için 27 Temmuz 2020 tarihinde iki avukatın Adli Tıp Kurumu'na sevkine karar vermişti. 29 Temmuz 2020 tarihinde Adli Tıp Kurumu'na sevk edilen Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal aynı gün içinde tekrar Silivri Cezaevi'ne götürülmüşlerdi. ATK'nin cezaevinde kalmalarının uygun olmadığı yönündeki raporuna rağmen 30

Temmuz 2020 tarihinde mahkeme Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal için yapılan tahliye taleplerini reddetmişti. Ebru Timtik 30 Temmuz 2020 tarihinde cezaevinden alınarak Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi'ne götürülmüştü. Anayasa Mahkemesi'ne yapılan tahliye talepli tedbir başvurusu da 14 Ağustos 2020 tarihinde reddedilmişti.

Ölüm oruçları ile ilgili olarak 1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında yapılmak istenen 17 basın açıklamasına polis müdahale etti, bu müdahalelerde 54 kişi gözaltına alındı, 2 kişi tutuklandı, 5 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

İbrahim Gökçek ve Ebru Timtik'in cenazelerine yönelik polis müdahalelerinde ise 3'ü çocuk 67 kişi gözaltına alındı, 1'i çocuk olmak üzere 2 kişi tutuklandı. Serbest bırakılan kişilerden 26'sına "sosyal mesafe kuralını ihlal ettikleri" gerekçesiyle para cezası kesildi, 17 kişi yurtdışı yasağı, 20 kişi adli kontrol ve 1 kişi de ev hapsi şartıyla serbest bırakıldı. Söz konusu müdahalelerde en az 19 kişi işkence ve kötü muameleye maruz kaldı ve en az 9 kişi yaralandı.

- Cezaevlerinde ve dışarda sürdürülen ölüm oruçlarına dikkat çekmek için 29 Nisan 2020 tarihinde İstanbul Boğaziçi Köprüsü üzerinde pankart asan 2 kişi (Baki Can Işık ve Aydın Gevin) gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- İbrahim Gökçek için 8 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'un Sultangazi ilçesindeki Gazi Cemevi'nde düzenlenen anma törenine polis gaz bombası ve plastik mermi ile müdahale etti. Anmanın yapılacağı Gazi Cemevi etrafındaki sokakları kapatan polisin anmaya katılmak isteyen 2'si çocuk 42 kişiyi gözaltına aldığı, Cemevi içine gaz bombası attığı, Cemevi'nin morg bölümünün kapılarını kırarak İbrahim Gökçek'in cenazesini kaçırdığı öğrenildi. Gözaltına alınan ve Sultangazi Polis Karakolu'na götürülen 26 kişinin avukatları ile görüşmelerine izin verilmediği bildirildi. Gözaltına alınan 1 kadının maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele sonucu yüzünden yaralandığı öğrenildi. Gözaltına alınan ve aralarında 3 avukat ile 1 stajyer avukatın bulunduğu 18 kişinin ise İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldükleri öğrenildi.
- 2'si çocuk 26 kişi aynı gün içinde götürüldükleri Sultangazi Polis Karakolu'ndaki ifade işlemlerinin ardından "sosyal mesafe kuralına uymadıkları" gerekçesiyle 1000'er TL idari para cezası kesilerek serbest bırakıldı.
- İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne götürülen ve aralarında avukatların da olduğu 18 kişinin gözaltına alınırken ve götürüldükleri İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'nde işkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldıkları öğrenildi. Açlık grevine başlayan 18 kişiye avukatlarca getirilen su ve şekerlerin polis tarafından alınmadığı bildirildi.
- Gözaltına alınanların maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muamele hakkında avukat Yaprak Türkmen, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: "Gözaltına alınan meslektaşlarımız ve müvekkillerimiz çok ciddi bir biçimde işkence görmüş. İlk alındıkları andan itibaren, gözaltı aracında, emniyet müdürlüğü bahçesinde, otoparkında, üst araması sırasında, avukat görüşü sonrasında sistematik işkence yapılmış. Gidip gördüğümüzde vücutlarında işkenceden kaynaklı morluklar ve çizikler vardı. Kafalarına darbeler almışlardı. Bir müvekkilimiz bir cisimle boğulmaya çalışılmıştı. Görüşmemiz esnasında bu işkenceden dolayı sesi çıkmıyordu ve öksürüyordu."

- Halkın Hukuk Bürosu tarafından yapılan açıklamada maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muamele sonucu Cemil Kurut'un gözlerinde şişlik, Rıdvan Akbaş ve Hasan Karapınar'ın kafasından yaralandığı, Beyhan Gün'ün boğazından morluk ve şişler olduğu, Bahar Ertürk'ün bir cisimle boğulmak istendiği, Tuğçe Tayyar ve Elif Tayyar'ın vücutlarında morluklar ve çizikler olduğu belirtilmektedir.
- 17 kişi 12 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından yurt dışı yasağı konularak serbest bırakıldı. B. A. (17, e) isimli bir çocuk 15 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı. Serbest bırakılan 5 kişi hakkında 15 Mayıs 2020 tarihinde savcılığın itirazı üzerine tutuklamaya yönelik yakalama kararı çıkartıldığı öğrenildi. Haklarında yakalama kararı çıkartılan kişiler: Bahar Ertürk, Cemil Kurt, Dilan Ekin, Tuğçe Tayyar ve Sevda Kurban.
- İbrahim Gökçek'in cenazesi 9 Mayıs 2020 tarihinde Kayseri'nin Talas ilçesinde bulunan Halef Hoca Mezarlığı'nda defnedilirken pankart açmak isteyen 1 kişinin polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Cenazede Grup Yorum üyesi Bahar Kurt'un konuşma yapmasına polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak izin verilmedi. Cenaze sonrasında İbrahim Gökçek'in mezarı başında Grup Yorum'a ait bir şarkı söylemek isteyenleri de polis fiziksel şiddet kullanarak mezarlıktan çıkardı.
- 10 Mayıs 2020 gecesi Halef Mezarlığı'nın önüne gelen ırkçı bir grubun İbrahim Gökçek'in mezarına saldırmaya polis engel oldu. Grubun polise "Yıllarca burayı polis bekleyemez. Bir gün elbette bırakacak. Bıraktığında biz onu çıkaracağız, ortada yakacağız" dedikten sonra mezarlığın önünden ayrıldığı öğrenildi.
- Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal için 28 Mayıs 2020 tarihinde Adalet ve Kalınma Partisi (AKP) İstanbul il binası önünde yapılan eyleme müdahale eden polis 2 kişiyi (Sultan Kaya ve Yıldız Deniz) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- 25 Haziran 2020 tarihinde Ankara'da bulunan Adalet Bakanlığı önünde avukatlar tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına bakanlığın özel güvenlik görevlileri tarafından izin verilmedi.
- 29 Haziran 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı'nın İstanbul'un Üsküdar ilçesindeki evinin önünde basın açıklaması yaptıkları için gözaltına alınan Sultan Kaya ve Hasan Basri Yıldız 30 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' gerekçesiyle tutuklandı.
- 6 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Yıldırım Deniz) gözaltına aldı.
- 8 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 1 kişiyi (Yıldırım Deniz) gözaltına aldı. Yıldırım Deniz aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- 14 Temmuz 2020 tarihinde Silivri Cezaevi önünden Ankara'ya yürümeye başlayan Tutuklu Aileleriyle Yardımlaşma Derneği (TAYAD) üyelerinden oluşan gruba müdahale eden polis 3 kişiyi (Yıldırım Deniz, Feridun Osmanağaoğlu ve Ali Dilmen) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- Aynı gerekçe ile 15 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Khalkedon Meydanı'nda toplanan TAYAD üyelerinden oluşan gruba müdahale eden polis 5 kişiyi (Kemal

Gün, Yıldız Turan, Ali Dilmen, Emircan Yazı, Berkay Köroğlu) gözaltına aldı. Söz konusu 5 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.

- 16 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'dan Ankara'ya yürümeye başlayan TAYAD üyelerinden oluşan gruba İstanbul Kartal Meydanı'nda müdahale eden polis 2 kişiyi (Feridun Osmanağaoğlu ve Yıldırım Deniz) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 19 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'dan Ankara'ya yürümeye başlayan TAYAD üyelerinden oluşan gruba Eskişehir'de müdahale eden polis 2 kişiyi (Feridun Osmanağaoğlu, Merve Demirel) gözaltına aldı. Söz konusu 2 kişinin aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.
- 20 Temmuz 2020 tarihinde Ankara'da Yargıtay'a dilekçe vermek için yürüyen TAYAD üyelerinden oluşan gruba müdahale eden polis 5 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
- 2 Ağustos 2020 tarihinde Ebru Timtik'in tutulduğu İstanbul'un Bakırköy ilçesindeki Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma hastanesi önünde yapılan basın açıklaması sonrasında hastane bahçesine girmek isteyen 2 kişinin (Volkan Çeşme ve Erkan Munar) gözaltına alındığı öğrenildi.
- 24 Ağustos 2020 tarihinde Bakırköy Sadi Konuk Hastanesi önünde Adalet İçin Dayanışma Platformu tarafından yapılan basın açıklaması sonrasında, hastane önünde nöbet eylemi yapan 10 kişi polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Müdahale sonrasında hastane önünde bulunan ve nöbet eylemine katılanlar tarafından da kullanılan bankların keçe ile sökülerek götürüldüğü öğrenildi.
- Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın İstanbul'daki evi önünde 27 Ağustos 2020 tarihinde yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis 12 kişiyi gözaltına aldı.
- 28 Ağustos 2020 tarihinde Ebru Timtik'in cenazesini almak üzere Adli Tıp Kurumu önünde bekleyen kişilere ve gazetecilere polis biber gazı ve plastik mermi kullanarak müdahale etti. Müdahale sırasında 4 kişinin (Ayhan Balık, Emir Karakum, Vedat Doğan ve ismi öğrenilemeyen bir kişi) gözaltına alındığı bildirildi. Cenazenin polis tarafından alınarak kaçırıldığı, daha sonra zırhlı araçlarla Gazi Cemevi'ne getirildiği öğrenildi. Gazi Cemevi'nde yapılan törene Ebru Timtik'in yakınları ve avukatlar dışındaki kişilerin ve gazetecilerin katılmasının polis tarafından engellendiği bildirildi. Gazi Cemevi'ndeki törenden sonra cenazecinin bir kez daha polis tarafından kaçırılarak Gazi Mezarlığı'na götürüldüğü, buna tepki gösteren kişilere polisin biber gazı ve plastik mermi kullanarak müdahale ettiği öğrenildi.
- Gözaltına alınan 21 kişiden 19'u 28 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 1 kişi (Hüseyin Kütük) tutuklandı, 1 kişi (Metin Kaleli) ev hapis tedbiriyle serbest bırakıldı.
- 28 Ağustos 2020 tarihinde Ebru Timtik'in cenazesini almak üzere Adli Tıp Kurumu önünde bekleyenlere yönelik polis müdahalesinde gözaltına alınan 3 kişi (Ayhan Balık, Emir Karakum, Vedat Doğan) 29 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 30 Ağustos 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı'nın İstanbul'un Üsküdar ilçesinde bulunan evinin önünde 1 kişi (Erkan Munar) gözaltına alındı.
- 31 Ağustos 2020 tarihinde cezaevlerinde devam etmekte olan ölüm oruçları ile ilgili Cumhurbaşkanı'nın İstanbul'un Üsküdar ilçesinde bulunan evinin önünde yapılan basın

açıklamasına yönelik polis müdahalesi sonucu 4 kişi (Abdullah Papur, Emin Aslan, Ali Dilmen ve Utku Urgancı) gözaltına alındı.

- Ölüm orucunda yaşamını yitiren avukat Ebru Timtik ile ilgili 31 Ağustos 2020 tarihinde Mersin’de ÖHD ve ÇHD Mersin şubeleri tarafından Mersin Adliye binası önünde yapılmak istenen basın açıklamasına polis savcılığın izni olmadığı gerekçesiyle izin vermedi.

1.3. Hatay’da Edibe Özçelik için Yapılan Eylemler

- Hatay’ın Samandağ ilçesinde evine yapılan polis baskını sırasında kalp krizi geçiren Edibe Özçelik’in 20 Ocak 2020 tarihinde yaşamını yitirmesi ile ilgili 18 Mayıs 2020 tarihinde Samandağ Abdullah Cömert Parkı’nda yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 2 kişiyi (Edibe Özçelik’in oğulları Servet Özçelik ve Ümit Özçelik) fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
- 31 Ağustos 2020 tarihine dek aynı gerekçeyle yapılan 18 eyleme müdahale eden polis 31 kişiyi gözaltına aldı.

1.4. Cumartesi Anneleri

- 25 Temmuz 2020 tarihinde, Cumartesi Anneleri’nin İstanbul Galatasaray Meydanı’nda 24 yıldır gerçekleştirdiği buluşmaların 800’üncüsü öncesinde Galatasaray Meydanı’na çıkan tüm sokakları barikatlarla kapatan polis, açıklamanın meydana yapılmasına izin vermedi. Engellemeye rağmen Galatasaray Meydanı’na karanfil bırakan kişilere müdahale eden polis 3 kişiyi (Hasan Karakoç, Maside Ocak ve Yaşar Aktaş) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

1.5. 1 Mayıs Eylemlerine Yönelik Müdahaleler

1 Mayıs İşçi Bayramı’nda yapılan en az 11 eyleme polis müdahale etti, bu müdahalelerde 65 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan 15 kişiye sokağa çıkma yasağını ihlal ettikleri gerekçesiyle para cezası kesildi, ayrıca 1 Mayıs’ta görev yerlerine bayraklarla süsledikleri araçları ile korna çalarak ve marş söyleyerek 1 Mayıs kutlaması yaparak giden 12’si belediyede çalışan temizlik işçisi toplam 17 kişiye de aynı gerekçeyle para cezası kesildi.

- 30 Nisan 2020 tarihinde İstanbul’un Şişli ilçesinde Emekçi Hareket Partisi (EHP) tarafından 1 Mayıs ile ilgili yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis aralarında EHP Sözcüsü Özge Akman’ın da olduğu 11 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Covid-19 salgınına rağmen müdahale sırasında polisin sosyal mesafe kuralına uymadığı ve bazı polislerin maske takmadığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.
- 30 Nisan 2020 tarihinde Ankara’daki Hacettepe Hastanesi’nde Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Ankara Şubesi, Ankara Tabip Odası (ATO) ve Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası (Dev Sağlık-İş) tarafından 1 Mayıs ile ilgili yapılmak isten basın açıklamasına polis Valilik yasağı gerekçe gösterilerek izin vermedi.
- 30 Nisan 2020 tarihinde KESK Van Şube binasına asılan ve üzerinde “Üreten Biziz Öldüren Düzene Karşı Birleşelim, Yaşasın 1 Mayıs” yazılı pankartın polis tarafından Van Cumhuriyet Başsavcılığı’nın sözlü talimatı olduğu gerekçesiyle indirildiği ve pankarta polis tarafından el konulduğu öğrenildi.

- 1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'da Taksim Meydanı'na yürümek üzere Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Merkezi'nden çıkan sendika yöneticilerine polis müdahale etti. Müdahale sonucu aralarında DİSK Genel Başkan Arzu Çerkezoğlu'nun da olduğu 15 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri: Arzu Çerkezoğlu, DİSK Genel Sekreteri Adnan Serdaroğlu, Dev Yapı-İş Sendikası Genel Başkanı Özgür Karabulut, Dev Sağlık-İş Sendikası Genel Sekreteri Erdoğan Demir, Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı Seyit Aslan, Enerji-Sen Genel Başkanı Süleyman Keskin, Gıda-İş Genel Sekreteri Olcay Ozak, Birleşik-Metal İş Yönetim Kurulu üyesi Seyfettin Güleğün, Tekstil Sen İstanbul Şube Başkanı Asalettin Aslan, DİSK uzmanı Faruk Işık, Sosyal-İş uzmanı Cemal Bilgin, Birleşik-Metal İş yöneticisi Muhammet Yurtsever, Halkevleri Genel Sekreteri Özge Ozan, Halkevleri üyesi Ersin Kiriş ve Polat Deniz Gülşen. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde 3.180'er TL para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldı.
- 1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'da Şişli'den Taksim Meydanı'na yürümek için toplanan gruba müdahale eden polis 12 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.
- 1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'da Taksim Meydanı'nda pankart açan gruba müdahale eden polis 1'i gazeteci 3 kişiyi (Gamze Nihal İyidoğan, Ekınsu Aktaş ve Önsöz Tv muhabiri Sena Şat Karaköy) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar polisteki ifade işlemlerinin ardından para cezası kesilerek serbest bırakıldı.
- 1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'da Taksim Meydanı'nda eylem yapan Grup Yorum korusu üyesi Tuğçe Tayyar ve İdil Kültür Merkezi çalışanı Baki Can Işık gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- 1 Mayıs 2020 tarihinde İzmir Gündoğdu Meydanı'nda 1 Mayıs kutlaması yapan Halkevi üyelerine müdahale eden polis 5 kişiyi (Doğan Barış Halidi, Tuncay Olguner, Evrim Çakır, Gizem Coşkun ve Erdem Engin) gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar sokağa çıkma yasağını ihlal ettikleri gerekçesiyle idari işlem yapılmasının ardından aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- 1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'da Taksim Meydanı'na çıkmak isteyen Halkevi üyelerine müdahale eden polis 4 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.
- 1 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde 1 Mayıs'ı kutlayan İnşaat-İş ve Umut-Sen üyelerine müdahale eden polis 8 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- 1 Mayıs 2020 tarihinde Ankara'nın Mamak ilçesindeki Tuzluçayır mahallesinde yapılan 1 Mayıs kutlaması sonrasında polis 4 kişiyi eyleme katıldıkları gerekçesiyle gözaltına aldı. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: Ekin Erdem Evliya ve Anıl Yeşiltepe.
- 1 Mayıs 2020 tarihinde Mersin'de DİSK üyesi temizlik işçileri tarafından temizlik araçları ile oluşturulan konvoyun polis tarafından durdurulduğu ve araçlara asılan DİSK bayraklarının indirildiği öğrenildi.
- 1 Mayıs 2020 tarihinde Ankara'da Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde 1 Mayıs pankartı asan öğrencilere Özel Güvenlik Amiri müdahale etti. Müdahaleye rağmen öğrencilerin pankartı astığı öğrenildi.
- 1 Mayıs 2020 tarihinde Tunceli Belediyesi'ne asılan 1 Mayıs pankartının Valilik kararıyla indirildiği öğrenildi.

- 1 Mayıs 2020 tarihinde Zonguldak'ta evinin penceresine 1 Mayıs ile ilgili pankart asan Öğrenci Kolektifi üyesi 1 kişinin evinin polis tarafından basıldığı ve polisin evde arama yaptığı öğrenildi.
- 17 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir'in Gaziemir ilçesinde görev yerlerine bayraklarla süsledikleri araçları ile korna çalarak ve marş söyleyerek 1 Mayıs kutlaması yaparak giden 12'si belediyede çalışan temizlik işçisi toplam 17 kişiye Gaziemir İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı polis ekipleri tarafından sokağa çıkma yasağını ihlal ettikleri gerekçesiyle 3.150'şer TL para cezası verildiği öğrenildi.

1.6. İşçi ve Emekçilerin Eylemlerine Yönelik Müdahaleler

İşçi ve emekçiler tarafından yapılan en az 6 eyleme polis müdahale etti, 3 eylem ise "izinsiz olduğu" gerekçesiyle engellendi. Bu müdahalelerde gözaltına alınan 21 kişiden 1'ine Kabahatler Kanunu uyarınca para cezası kesildi.

- 14 Mayıs 2020 tarihinde sağlık emekçileri tarafından Ankara Hacettepe Üniversitesi Hastanesi'nde yapılan eyleme müdahale eden polis, üzerinde "İşimi geri istiyorum" yazan önlük giyen bir kişiyi (Mahmut Konuk) "Hacettepe çalışanı değil, o burada duramaz" diyerek gözaltına aldı. Mahmut Konuk'un Kabahatler Kanunu uyarınca para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldığı öğrenildi.
- Sağlık Sosyal ve Hizmet Emekçileri Sendikası'na (SES) üye 3 sağlık emekçisinin sürgün edilmesini protesto etmek için KESK Batman Şubeler Platformu tarafından 29 Mayıs 2020 tarihinde Batman Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü önünde yapılan basın açıklamasına valilik yasağını gerekçe göstererek plastik mermi ve biber gazı ile müdahale eden polis 8 sendika yöneticisini gözaltına aldı.
- SES üyesi 3 sağlık emekçisinin sürgün edilmesini protesto etmek için SES tarafından 2 Haziran 2020 tarihinde Ankara'da bulunan Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü önünde yapılan basın açıklamasına polis valilik izni olmadığı gerekçesiyle müdahale etti. Gözaltına alınanın olmadığı müdahale sırasında polisin gazetecilerin görüntü almasını da engellendiği öğrenildi.
- Sakarya'da bir AVM inşaatında çalışırken maaşları ödenmeden işten çıkarılan işçiler tarafından 11 Haziran 2020 tarihinde İstanbul'un Üsküdar ilçesinde yapılan basın açıklaması sonrası polis aralarında işçinin Kendi Partisi (İKEP) Genel Başkanı Cemal Bilgin'in de olduğu 8 kişiyi gözaltına aldı.
- 12 Haziran 2020 tarihinde Ankara'da bulunan Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü önünde Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası (BTS) tarafından yapılan oturma eylemine polis tarafından izinsiz olduğu gerekçesiyle izin verilmedi. Oturma eylemini takip eden gazetecilerin de polis tarafından engellendiği öğrenildi.
- 15 Haziran 2020 tarihinde Ankara'nın Mamak ilçesinde bulunan Tuzluçayır mahallesinde 15-16 Haziran işçi eylemleri ile ilgili bildiri dağıtan Mamak Platformu üyesi üç kişi (Zarife Çamalan, Sibel Göktaş, Hüseyin Gencay) polis tarafından gözaltına alındı.
- 1 Temmuz 2020 tarihinde İzmir'in Urla ilçesindeki Devlet Hastanesi bahçesinde SES İzmir Şubesi tarafından sağlık çalışanlarının yaşadığı sorunlarla ilgili yapılmak istenen basın açıklamasına valiliğin yasaklama kararın gerekçe gösteren polis tarafından izin verilmedi.

- 6 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Esenler ilçesinde belediye tarafından işine son verilen Taylan Öztürk'ün işe geri alınması talebiyle Esenler Kültür Merkezi önünde DiSK Dev-Turizm ve diğer örgütler tarafından yapılan basın açıklamasına polis biber gazıyla müdahale etti. Müdahale sonucu 1 kişinin (Taylan Öztürk) yaralandığı öğrenildi.
- 29 Temmuz 2020 tarihinde KESK Zonguldak Şubeler Platformu tarafından Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş'ın Ayasofya'nın camiye döndürülmesine ilişkin yapılan törendeki konuşması ile ilgili yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından "81 ilde üç gün boyunca getirildiği" bildirilen eylem yasağı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi. Polisin izin vermemesi üzerine basın açıklaması sendika binasında yapıldı.

1.7. Kadın ve Lgbtiq+ Eylemlerine Yönelik Müdahaleler

Kadın örgütleri ve çeşitli kurumlar tarafından, öldürülen kadınlara, istismara ve cinsel saldırıya maruz kalan kadın ve çocuklara, LGBTİQ+ haklarına, Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesine yönelik tartışmalara dair yapılmak istenen 10 eyleme kolluk güçleri müdahale etti, en az 4 eylem ise engellendi. Bu müdahalelerde 106 kişi gözaltına alındı, en az 26 kişi işkence ve kötü muameleye maruz kaldı ve yaralandı. Ayrıca 10 kişiye para cezası kesildi.

- 15 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde 17 Mayıs Uluslararası Homofobi, Bifobi ve Transfobi Karşıtı Gün dolayısıyla yapılan eyleme müdahale eden polis 2 kişiyi fiziksel şiddet uygulayarak gözaltına aldı.
- 3 Haziran 2020 tarihinde İstanbul'da Kadıköy-Eminönü vapurunda "Gülistan Doku Nerede?" yazılı pankart açan Özgür Genç Kadın üyesi 2 kişi polis tarafından gözaltına alındı.
- 7 Temmuz 2020 tarihinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü binasına "Artık Yeter! Kadınlar Yaşam Güvencesi İstiyor!" pankartı asan Kırkyama Kadın Dayanışması ve FeminAmfi aktivisti 7 kadın polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri öğrenilemedi. Gözaltına alınan kişiler aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- Batman'da bir kız çocuğunun bir uzman çavuşun cinsel saldırısına maruz kalmasını protesto etmek için Batman'da Atatürk Parkı'nda 17 Temmuz 2020 tarihinde yapılan oturma eylemine müdahale eden polisin aralarında çocukların da olduğu 10 kişiyi gözaltına aldığı öğrenildi. Gözaltına alınanların aynı gün içinde idari para cezası kesildikten sonra serbest bırakıldığı bildirildi.
- Batman ve Şırnak'ta çocuklara yönelik cinsel saldırıları protesto etmek için 18 Temmuz 2020 tarihinde Şırnak'ta TJA, HDP ve KESK tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmediği öğrenildi.
- Kadınlara yönelik cinsel saldırıları protesto etmek için 17 Temmuz 2020 tarihinde Tunceli'de yapılan basın açıklaması ardından yürüyüş yapan gruba müdahale eden polis 3 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınan 3 kişi 18 Temmuz 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- Muğla'da yaşayan Pınar Gültekin isimli bir kadının Cemal Metin Avcı isimli bir erkek tarafından öldürülmesini protesto etmek için 21 Temmuz 2020 tarihinde İzmir Alsancak'ta Kadınlar Birlikte Güçlü Platformu tarafından yapılan basın açıklamasının ardından yürüyüş yapanlara müdahale eden polis 12 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişilerin

maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muameleyi belgeleyen sağlık rapor aldıkları ve konuyla ilgili suç duyurusunda bulunacakları öğrenildi. Gözaltına alınan 12 kişi aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Gözaltına alınanlardan Deniz Uslu, maruz kaldıkları işkence ve diğer kötü muamele hakkında şu açıklamayı yaptı: “Polisler tarafından gözaltına yaka paça alındık. Arkadaşlarımızın saçlarını çektiler. Tekme attılar ve boğazımızı, kolumuzu sıktılar. Küfür ve hakaret ettiler. Polis bizi arabaya koyarken, ‘Art niyetli olsaydık şu an yerde gidiyor olurdu’ dedi. Bir arkadaşın da telefonunu arabaya binerken aldılar. Arabaya bindirirken elle taciz edenler oldu. Göğüslerimizi ve bacaklarımızı bilerek tutan iten oldu. Araba içinde darp devam etti”.

- 26 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul’un Beşiktaş ilçesindeki Abbasağa Parkı’nda Kadınlar Birlikte Güçlü Kolektifi’nin çağrısıyla düzenlenecek olan İstanbul Sözleşmesi ile ilgili foruma polis tarafından valiliğin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek izin verilmedi. Polisin engellemesi üzerine forum Beşiktaş Denizcilik Müzesi’nin yanında gerçekleştirildi. Forumun sona ermesinin ardından 8 kişi polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Gözaltına alınanların isimleri: EMEP İstanbul İl Başkanı Sema Barbaros, Tuğçe Özçelik, Rüya Kurtuluş, Feride Eralp, Fulya Dağlı, Tülay Korkutan, Cewren Bak, Simla Sunay.
- İstanbul Sözleşmesi’nin uygulanması talebiyle 5 Ağustos 2020 tarihinde İzmir’de İzmir Kadın Platformu tarafından yapılan yürüyüşe müdahale eden polis, 16 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak ve ters kelepçeleterek gözaltına aldı. Gözaltına alınanların serbest bırakılması için yapılan oturma eylemi sonrasında 5 kişinin daha gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan 21 kişi aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- Polis müdahalesi sırasında Kızılökyanus LGBTİ+ aktivisti İsmail Temel’in polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı. İsmail Temel’in fiziksel şiddete maruz kalırken epilepsi krizi geçirdiği bildirildi. Sevk edildiği hastanede hazırlanan sağlık raporunda İsmail Temel’in “hastaneye geldiği sırada nöbet geçirdiği” şeklinde ifadeler yer aldığı öğrenildi. İsmail Temel, basında yer alan açıklamasında şunları belirtti: “Eşcinsel kimliğimle oradaydım. Eşcinsel kimliğimle slogan atmam nedeniyle polislerce hedef gösterildim. El işaretleriyle, kafa sallamalarıyla hedef gösterildim (...) Kollarımı sıktılar. Göğüs kafesime ayaklarıyla bastırdılar. Hasta olduğumu söyledim. Beni dinlemediler. O sırada nöbet geçirdim, bayılmışım. Sonra hastaneye götürüldüm. Hastanede tutulan raporda, benim hastaneye getirildiğim sırada nöbet geçirildiğim yazıyor. Ama ben gördüğüm saldırılar nedeniyle o sırada nöbet geçirdim.”
- Ankara Kadın Platformu tarafından İstanbul Sözleşmesi’nden imza çekilmesi girişimini protesto etmek için 12 Ağustos 2020 tarihinde yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti. Polis müdahalesi sonucu aralarında gazeteci Eylem Akdağ ile avukatların da bulunduğu 33 kişi fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı.
- 13 Ağustos 2020 tarihinde, İstanbul Sözleşmesi’nin uygulanması talebiyle Kadınların Kurtuluşu üyeleri tarafından İstanbul’un Küçükçekmece ilçesinde bulunan Yeni Akit gazetesi binası önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 4 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

- M. O. isimli bir uzman çavuşun cinsel saldırıda bulunduğu ve 16 Temmuz 2020 tarihinde İ. E. (17, k) isimli çocuğun tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirmesi ile ilgili 19 Ağustos 2020 tarihinde HDP tarafından Batman’da yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi.
- Aynı gerekçe ile 20 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul Taksim Meydanı’nda Kadınların Kurtuluşu tarafından yapılan basına açıklaması sonrasında açıklamaya katılan 4 kişi (Başak Yeşilot, Gamze Taşçı, Berivan Kurt ve Burcugül Çubuk) polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınan 4 kişi aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

1.8. Covid-19 ile İlgili Eylemlere Yönelik Müdahaleler:

Covid-19 salgınına yönelik önlemlere ve salgın sırasında yaşanan polis şiddetine dair yapılmak istenen 2 eyleme polis müdahale etti ve 29 kişiyi gözaltına aldı.

- 28 Mayıs 2020 tarihinde Covid-19 salgını ile ilgili önlemler kapsamında 14 gündür karantinada olan Antalya’nın Muratpaşa ilçesinde bulunan Zeytinköy mahallesinde gıda ürünlerine ulaşmakta güçlük çektikleri gerekçesiyle eylem yapmak isteyen gruba polis müdahale etti. Müdahale sonucu gözaltına alınan olmadığı öğrenildi.
- Haziran 2020 tarihinde İstanbul Kadıköy’de çeşitli örgütler tarafından Covid-19 salgını sırasında yaşanan polis şiddetini protesto etmek için yapılmak istenen basın açıklamasına Kadıköy Kaymakamlığı’nın yasak kararını gerekçe göstererek izin vermeyen polis, 29 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. 29 kişi 3 Haziran 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

1.9. Kent ve Çevre Hakkına İlişkin Eylemlere Müdahaleler

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında çevre ve kent hakkına ilişkin yapılmak istenen en az 7 eyleme polis ya da jandarma müdahale etti, bu müdahalelerde 50 kişi gözaltına alındı, en az 1 kişi yaralandı. Ayrıca bu eylemlere katılan 9 kişi ev baskınlarında gözaltına alındı, bu kişilerin 5’i adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı; doğa nöbetine katılan 4 kişiye ise para cezası kesildi.

Kaz Dağları

- 9 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Çanakkale Kaz Dağları’ndaki altın madeni projesine karşı 288 gündür nöbet tutan 4 yaşam savunucusuna Kabahatler Kanunu uyarınca Çanakkale Valiliği tarafından 4 günde toplam 57.240 TL idari para cezası kesildiği öğrenildi.
- Doğa nöbetine katılmak isteyen yaşam savunucularının içinde olduğu 3 otobüsün 25 Temmuz 2020 tarihinde Eceabat ilçesinde jandarma tarafından durdurulduğu ve Çanakkale Valiliği’nin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek Çanakkale’ye girmelerine izin verilmediği öğrenildi. Engellemeye rağmen Çanakkale’ye gitmek isteyen gruba müdahale eden polis 9 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
- Doğa nöbetine katılmak üzere Çanakkale’de bekleyen gruba da polisin müdahale ettiği ve 16 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldığı öğrenildi. Gözaltına alınanlar 26 Temmuz 2020 tarihinde serbest bırakıldı.
- ‘Su ve Vicdan Nöbeti’ alanına gitmek isteyen 2 yaşam savunucusu 9 Haziran 2020 tarihinde jandarma tarafından İl Hıfzıssıhha Kurulu’nun aldığı idari karar gerekçe gösterilerek gözaltına

alındı. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı. Basında yer alan haberlerden yaşam savunucularının jandarma tarafından nöbet alanına gitmeleri durumunda yeniden gözaltına alınmakla tehdit edildiği öğrenildi.

Bursa – Kirazlıyayla

- 12 Mayıs 2020 tarihinde, Bursa'nın Yenişehir ilçesine bağlı Kirazlıyayla köyünde faaliyet gösteren maden şirketinin yapacağı ağaç kesimini engellemek için eylem yapan köylülere jandarma müdahale etti. Müdahale sonucu köylülerin jandarma tarafından araçlarına bindirilerek ağaç kesiminin yapılacağı alandan çıkartıldığı ve köylülerine götürüldüğü öğrenildi. Müdahale sırasında gazeteci Yusuf Kayışoğlu çekim yaptığı gerekçesiyle gözaltına alındı. Yusuf Kayışoğlu ifade işlemlerinin ardından aynı gün içinde serbest bırakıldı. Müdahale sırasında 1 kişinin ise yaralandığı öğrenildi. Jandarmanın destek için gelen DOĞADER üyelerinin köye girişine izin vermediği öğrenildi.
- Yapılmak istenen maden zenginleştirme tesisine karşı mücadele eden 9 kişi (Gülizar Canbaz, Emine Çip, Hatice Kara, Nermin Çetin, Kaniye Karasu, Ferhat Findıl, Ömer Güler, Muhammed Çakır ve Hüseyin Tekin) maden şirketinin şikayeti üzerine 8 Haziran 2020 tarihinde gözaltına alındı. 9 kişi 5'i adli kontrol şartıyla olmak üzere 9 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından serbest bırakıldı.
- Yapımı devam eden Çinko-Kurşun-Bakır Zenginleştirme Tesisi ve Atık Barajı Projesi için köy yolundan sevkiyat yapılmaması için 22 Temmuz 2020 tarihinde yol kapatma eylemi yapan gruba müdahale eden jandarma 12 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

Kuzey Ormanları

- Kuzey Ormanları Savunması aktivistleri tarafından 10 Temmuz 2020 tarihinde Kuzey Ormanları'na yapılması planlanan rüzgar türbinlerini protesto etmek için İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 4 kişiyi gözaltına aldı. 4 kişinin aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi.

Manisa – Çapaklı

- 24 Temmuz 2020 tarihinde, Manisa'nın Salihli ilçesine bağlı Çapaklı kırsal mahallesinde yapılması planlanan biyogaz tesisi için sürdürülen yol çalışmasını protesto eden kişilere jandarma müdahale etti ve en az 6 kişiyi fiziksel şiddet gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

1.10. Baroların Eylemlerine Yönelik Müdahaleler

Barolarla ilgili yeni yasal düzenleme planına karşı yapılmak istenen 4 eyleme polis müdahale etti, 5 eylem engellendi, müdahale ve engellemeler sırasında 1'i gazeteci olmak üzere çok sayıda kişi işkence ve kötü muameleyle maruz kaldı.

- "Savunma Yürüyor" sloganıyla baro başkanlarının Ankara'ya yürüyüşü 22 Haziran 2020 tarihinde Ankara girişinde polis tarafından engellendi. Yürüyüşün engellenmesi üzerine durduruldukları noktada oturma eylemine başlayan ve aralarında İzmir Barosu Başkanı Özkan

Yücel, Antalya Barosu Başkanı Polat Balkan, Gaziantep Barosu Başkanı Bektaş Şarklı'nın da bulunduğu çok sayıda kişinin polisin fiziksel şiddetine maruz kaldıkları öğrenildi. Yürüyüşü takip eden gazetecilerin de polis tarafından engellendiği bildirildi. Ayrıca Baro başkanlarının durdurulduğu alana çadır getiren Ankara Büyükşehir Belediyesi görevlileri polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak engellendi ve alandan çıkarıldı.

- Barolarla ilgili yeni yasal düzenleme planına karşı "Savunma Yürüyor" sloganıyla yürüyen baro başkanlarının Ankara'ya girişine izin verilmemesi üzerine durduruldukları yerde oturma eylemine başlayan baro başkanlarına destek için 22 Haziran 2020 akşamı Ankara'dan gelen avukatlara polis müdahale etti. Müdahale sırasında ÖHD Ankara Şubesi Eş Başkanı Şevin Kaya polis tarafından yere düşürüldü ve yerde tekmelendi.
- 23 Haziran 2020 tarihinde oturma eylemine devam eden baro başkanlarının yanına gitmek isteyen Bilecik Barosu Başkanvekili Hasan Şahin, polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı.
- 23 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden yapılan görüşmelerin ardından baro başkanlarının Ankara'ya yürütmesine izin verildiği ve polis barikatının kaldırıldığı öğrenildi.
- 29 Haziran 2020 tarihinde İzmir Barosu'na bağlı avukatlar tarafından, barolarla ilgili yasal düzenleme girişimine karşı baro binasından Kıbrıs Şehitleri Caddesi'ne yapılmak istenen "Savunma susmadı, susmayacak" yürüyüşüne polis 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamında izin alınmadığı gerekçesi ile izin vermedi. Polisin izin vermemesi üzerine avukatların oturma eylemi yaptığı öğrenildi.
- 30 Haziran 2020 tarihinde Adana Barosu tarafından yapılmak istenen "Savunma Yürüyüşü"ne polis Valilik kararını gerekçe göstererek izin vermedi. Polis müdahalesi sırasında bazı avukatların polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Polisin izin vermemesi üzerine avukatlar buldukları yerde oturma eylemine başladı.
- 30 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılmak istenen "Savunma Yürüyüşü"ne polis izin vermedi. Polisin izin vermemesi üzerine avukatlar Diyarbakır Adliyesi önünde bir basın açıklaması yaptı.
- Barolara ilişkin yasal düzenleme planına karşı 3 Temmuz 2020 tarihinde Ankara'da yapılmak istenen "Büyük Savunma Mitingi"nin Ankara Valiliği tarafından 2 Temmuz 2020 tarihinde yasaklanması üzerine, TBMM Adalet Komisyonu'ndaki görüşmeleri izlemek için gelen baro başkanları Meclis'e alınmadı. Baro başkanları TBMM önünde oturma eylemi yaptı. TBMM önünde haber takibi için bulunan Artı TV Ankara temsilcisi Sibel Hürtaş polis tarafından fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Ankara Valiliği'nin eylem yasağı hakkında suç duyurusunda bulunmak üzere Ankara Adliyesi önüne giden avukatlara polis biber gazı kullanarak müdahale etti.
- 9 Temmuz 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde görüşülmekte olan barolara ilişkin kanun teklifini protesto etmek için Ankara Kuğulu Park'ta nöbete başlayan baro başkanlarının etrafı polis tarafından bariyerlerle çevrildi. Polisin sarı ve turkuaz basın kartı olanlar hariç gazetecilerin baro başkanlarının yanına gitmesine izin vermediği öğrenildi. Baro başkanlarının bulunduğu alana girmek isteyen avukatlara polis fiziksel şiddet kullanarak müdahale etti. Müdahale sırasında bazı milletvekillerinin de polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

- 10 Temmuz 2020 tarihinde TBMM'ye yürümek isteyen avukatlara polis Tunus Caddesi'nde müdahale etti. Meclis'e yürümelerine izin verilmeyen avukatların Ankara Adliyesi'ne yürüdükleri bildirildi.
- 21 Temmuz 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Batman Barosu'na üye 29 avukata, TBMM'de kabul edilen çoklu baro yasası ile ilgili 23 Haziran ve 7 Temmuz 2020 tarihlerinde yapılan 2 ayrı basın açıklamasında sosyal mesafe kuralını ihlal ettikleri gerekçesiyle ayrı ayrı 900 TL idari para cezası verildiği öğrenildi. Haberde avukatlara verilen toplam para cezasının 31.500 TL olduğu ve 6 avukata iki ayrı basın açıklaması nedeniyle 2 kez para cezası verildiği belirtildi.

1.11. Siyasi Parti ve Örgütlerin Eylemlerine Yönelik Müdahaleler:

Siyasi partiler ve örgütler tarafından yapılmak istenen en az 17 etkinliğe polis fiziksel şiddet kullanarak müdahale etti, 14 etkinlik ise engellendi. Müdahalelerde 85 kişi gözaltına alındı, en az 11 kişi yaralandı.

- 6 Mayıs 2020 tarihinde Kocaeli'nin Gebze ilçesinde Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idam edilişlerinin yıldönümüyle ilgili EMEP ilçe örgütü tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi. Polisin engellemesi üzerine etkinliğin EMEP ilçe örgütünde gerçekleştirildiği öğrenildi.
- Alinteri, Ankara Birleşik İşçi Kurultayı, Devrimci Parti, ESP, Halkevleri, HDP, İşçi Gazetesi, Kaldıraç, Karala, Partizan tarafından Soma'da 301 madencinin yaşamını yitirmesinin yıldönümü nedeniyle 13 Mayıs 2020 tarihinde Ankara'nın Çankaya ilçesinde bulunan Maden Anıtı önünde yapılmak istenen anmaya "Valilik izni olmadığı" gerekçesiyle müdahale eden polis 14 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- HDP'li belediyelere kayyum atanmasını ve belediye eş başkanlarının gözaltına alınmasını protesto etmek için 15 Mayıs 2020 tarihinde Iğdır'da yapılan basın açıklamasına polis biber gazıyla müdahale etti. Müdahale sırasında Iğdır Belediye Başkan Yardımcısı Halis Güney'in polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.
- HDP'li belediyelere kayyum atanmasını ve belediye eş başkanlarının gözaltına alınmasını protesto etmek için 16 Mayıs 2020 tarihinde Adana'da yapılmak istenen basın açıklamasına polis Covid-19 salgını kapsamında alınan tedbirleri gerekçe göstererek izin vermedi.
- HDP'li belediyelere kayyum atanmasını protesto etmek için 20 Mayıs 2020 tarihinde HDP Ankara il binası önünde yapılan basın açıklamasına, valiliğin yasaklama kararını gerekçe göstererek müdahale eden polis, aralarında HDP eski milletvekili ve HDP yöneticilerinin de olduğu 9 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Müdahale sırasında maruz kaldığı fiziksel şiddet sonucu Vezir Coşkun'un başına 5 dikiş atıldığı öğrenildi. Gözaltına alınan 9 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- Mayıs ayı içinde yaşamını yitirmiş olan İbrahim Kaypakkaya, Haki Karer, Ferhat Kurtay, Eşref Anyık, Mahmut Zengin ve Necmi Önen'i anmak için 20 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılmak istenen anmaya valiliğin yasaklama kararını gerekçe göstererek müdahale eden polis, aralarında Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) Eş Başkan

Deniz Bahçeci'nin de olduğu 4 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Müdahale sırasında HDP İstanbul milletvekili Dilşat Canbaz'ın polis sözlü şiddetine maruz kaldığı, çevrede polis müdahalesine tepki gösteren kişilere de polis fiziksel şiddet uyguladığı öğrenildi.

- HDP'li belediyelere kayyum atanmasını ve bir gün önce yapılan açıklamaya yönelik polis müdahalesini protesto etmek için 21 Mayıs 2020 tarihinde HDP Ankara il binası önünde yapılan basın açıklamasına valiliğin yasaklama kararını gerekçe gösteren polis bir kez daha müdahale etti. Müdahale sırasında polis HDP Kocaeli milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na ve HDP Ankara İl Eş Başkanı Vezir Coşkun Parlak'a fiziksel şiddet uyguladığı, gazetecilerin görüntü almasına engel olduğu ve onları gözaltına almakla tehdit ettiği öğrenildi.
- Barış Çakan'ın 1 Haziran 2020 tarihinde Ankara'da uğradığı saldırı sonucu yaşamını yitirmesini protesto etmek için 2 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da HDP tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi.
- CHP ve HDP'den 3 milletvekilinin vekilliklerinin düşürülmesini protesto etmek için 5 Haziran 2020 tarihinde İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde Kadınların Kurtuluşu üyeleri tarafından yapılan eylem sonrasında GBT uygulaması yapan polis 5 kişiyi (Burcugül Çubuk, Başak Yeşilot, Nupelda Çelik, Gamze Taşçı ve Şirin Yıldız) fiziksel şiddet uygulanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- CHP ve HDP'den 3 milletvekilinin vekilliklerinin düşürülmesini protesto etmek için 5 Haziran 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden Güvenpark'a yürüyüş düzenleyen HDP'li milletvekillerine polis valilik izni olmadığı gerekçesiyle müdahale etti. Müdahale sırasında 1 milletvekilinin ceketinin yırtıldığı, 1 milletvekilinin ise gözlüğünün kırıldığı öğrenildi.
- CHP ve HDP'den 3 milletvekilinin vekilliklerinin düşürülmesini protesto etmek için 5 Haziran 2020 tarihinde HDP Diyarbakır il binası önünde yapılan basın açıklaması sonrasında polis basın açıklaması yapan gruba müdahale etti. Müdahale sonucu gözaltına alınan olmadığı öğrenildi.
- Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu (BDSP) tarafından 15-16 Haziran İşçi Eylemleri ile ilgili olarak 14 Haziran 2020 tarihinde Kocaeli'nin Gebze ilçesinde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 13 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak ve ters kelepçeleterek gözaltına aldı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.
- HDP tarafından gerçekleştirilen "Demokrasi Yürüyüşü" kapsamında 15 Haziran 2020 tarihinde Silivri'den Edirne'ye doğru yürüyüşe geçen ve aralarında HDP milletvekillerinin de olduğu gruba polis plastik mermi ve biber gazı ile müdahale etti. Müdahale sonucu 9 kişinin gözaltına alındığı ve aynı gün içinde serbest bırakıldı öğrenildi. Yaşanan müdahale sırasında milletvekillerinin de polis fiziksel şiddetine maruz kaldığı bildirildi.
- 15 Haziran 2020 tarihinde Edirne F Tipi Cezaevi önünde yapılmak istenen basın açıklamasının da jandarma tarafından engellendiği ve bunun üzerine basın açıklamasının başka bir yerde yapıldığı öğrenildi.
- Hakkari'den Van'a giden ve yine aralarında HDP milletvekillerinin de olduğu grubun 15 Haziran 2020 tarihinde Van'a girişine polis izin vermedi ve gruba müdahale etti. Müdahale sonucu gözaltına alınanlar olduğu ve aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi. Yaşanan müdahale sırasında milletvekillerinin de polis fiziksel şiddetine maruz kaldığı bildirildi.

- HDP tarafından gerçekleştirilen “Demokrasi Yürüyüşü” kapsamında 17 Haziran 2020 tarihinde Bitlis’in Tatvan ilçesinde yapılan yürüyüşün ardından polisin HDP ilçe eş başkanı Rumet Dursun’a fiziksel şiddet uyguladığı ve 1 kişiyi gözaltına aldığı öğrenildi.
- 17 Haziran 2020 tarihinde HDP Eş Genel Başkanı Mithat Sancar’ın aracının da içinde olduğu HDP konvoyunun Batman’a girişine polis tarafından izin verilmediği bildirildi. Bir süre bekletildikten sonra Batman’a giren HDP üyelerinin basın açıklaması yapmasına polis izin vermedi.
- 17 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır’ın Bismil ilçesinde HDP konvoyunu selamlayan kişilere karşılık vermek için aracından inen HDP milletvekillerine polisin müdahale ettiği ve yaşanan tartışma sırasında polisin HDP milletvekilleri Ayşe Sürücü ve Tayyip Temel’e biber gazı sıktığı öğrenildi.
- 17 Haziran 2020 tarihinde İstanbul’un Kadıköy ilçesinde aralarında HDP milletvekillerinin, çeşitli siyasi parti yöneticilerinin de olduğu grup tarafından yapılmak istenen yürüyüşe polis tarafından izin verilmedi.
- 17 Haziran 2020 tarihinde “Demokrasi Yürüyüşü” kapsamında HDP Diyarbakır il binası önünde yapılacak basın açıklamasına katılmak üzere Mardin’den Diyarbakır’a gitmek isteyen HDP üyelerinin kentten çıkışına Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemleri gerekçe gösteren polis tarafından izin verilmedi.
- Aynı gerekçe ile Bingöl’den Diyarbakır’a gitmek isteyen HDP üyelerinin Diyarbakır’a girişine Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemleri gerekçe gösteren polis tarafından izin verilmedi.
- Aynı gerekçe ile Şırnak’tan Diyarbakır’a gitmek isteyen HDP üyelerinin kentten çıkışına Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemleri gerekçe gösteren polis tarafından izin verilmedi.
- Aynı gerekçe ile Tunceli’den Diyarbakır’a gidecek olan HDP üyelerini uğurlamak üzere Tunceli otoparkına yürüyüş yapmak isteyenlere polis izin vermedi.
- HDP tarafından gerçekleştirilen “Demokrasi Yürüyüşü” ile ilgili olarak 18 Haziran 2020 tarihinde Ankara’nın Mamak ilçesinde bulunan Tuzluca mahallesinde üzerinde “Demokrasi, Adalet, Barış, Özgürlük, İş ve Aş için Hep Birlikte 20 Haziran’da Ankara’dayız” yazılı afişi asan ve aralarında HDP Mamak İlçe Eş başkanı Mustafa Akkaya’nın da bulunduğu 4 kişi polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar 19 Haziran 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- “Demokrasi Yürüyüşü” kapsamında İstanbul’un Beşiktaş ilçesindeki Abbasağa Parkı’nda yapılan halk buluşmasının ardından aralarında gazeteci Hasan Akbaba’nın da olduğu 5 kişi polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- “Demokrasi Yürüyüşü” kapsamında 19 Haziran 2020 tarihinde İstanbul’dan Kocaeli Kandıra F Tipi Cezaevi’ne gitmek üzere oluşturulan “Mor Konvoy” İzmit-Kandıra yolu üzerindeki bir polis kontrol noktasında durduruldu. Polisin milletvekilleri ile genel merkez yöneticileri dışındakilerin geçişine izin vermediği öğrenildi. Ayrıca polisin gazetecilerin geçişini de engellediği bildirildi.

- HDP Demokratik Yerel Yönetimler Kurulu ve TJA üyesi Sevil Rojbin Çetin'in 7 Temmuz 2020 tarihinde tutuklanmasını protesto etmek için HDP üyeleri tarafından Mardin Adliyesi nünde yapılmak istenen basın açıklamasına polis izin vermedi.
- 11 Temmuz 2020 tarihinde ESP Adana İl Örgütü tarafından Suruç Katliamında yaşamını yitiren Kadri Bağdu için yapılmak istenen anma etkinliğine polis valiliğin yasaklama kararını gerekçe göstererek izin vermedi. Polisin izin vermemesi üzerine grubun bulunduğu yerde anma etkinliğini gerçekleştirdiği öğrenildi.
- HDP tarafından Ankara Ulucanlar Cezaevi Müzesi önünde yapılmak istenen basın açıklamasına polis müdahale etti ve HDP Merkez Yürütme Kurulu üyesi Veli Saçılık'ı fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Veli Saçılık aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- 18 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde, Suruç Katliamı ile ilgili bildiri dağıtan gruba müdahale eden polis aralarında ESP İstanbul İl Eş Başkanı Ezgi Bahçeci ve SGDF Eş Başkanı Alev Özkiraz'ın da olduğu 20 kişiyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar 19 Temmuz 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerin ardından serbest bırakıldı.
- Ankara'da HDP Mamak ilçe örgütü tarafından 29 Ağustos 2020 tarihinde yapılacak "Savaşa karşı barış, tecritte karşı özgürlük" etkinliğine ilişkin asılan pankartın Covid-19 kapsamında alınan tedbirler gerekçe gösterilerek kaldırıldığı öğrenildi.
- 30 Ağustos 2020 tarihinde Kırşehir'de Zafer Bayramı ile ilgili CHP tarafından yapılmak istenen yürüyüş polis tarafından engellendi. Müdahale sırasında CHP Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

1.12. Diğer Eylem ve Etkinliklere Yönelik Müdahaleler

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihlerinde, protesto eylemi, anma, konser gibi 14 toplantı ve gösteriye polis müdahale etti, 6 etkinlik ise engellendi. Müdahalelerde 187 kişi fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı, en az 10 kişi yaralandı. Gözaltına alınan 49 kişi yurtdışı yasağı konularak serbest bırakıldı.

- 1 Haziran 2020 tarihinde Ankara'nın Çankaya ilçesinde bulunan Güvenpark'ta Gezi Parkı eylemleri sırasında yaşamını yitiren Ethem Sarısülük için yapılmak istenen anma etkinliğine müdahale eden polis 21 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak göz atına aldı.
- 2 Haziran 2020 tarihinde Ankara'nın Mamak ilçesindeki Tuzluçayır mahallesinde Gezi Parkı eylemlerinin 7. yıldönümü için yapılan eyleme müdahale eden polis en az 10 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak ve ters kelepçeleterek gözaltına aldı.
- Barış Çakan'ın 1 Haziran 2020 tarihinde Ankara'da uğradığı saldırı sonucu yaşamını yitirmesini protesto etmek için 2 Haziran 2020 tarihinde Van'da Dil Kültür ve Sanat Araştırmaları Derneği'nin (DİSA-DER) tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından valiliğin kararı gerekçe gösterilerek izin verilmedi. Polisin haber takibi yapan gazetecileri de gözaltına almakla tehdit ettiği öğrenildi.
- 12 Haziran 2020 tarihinde Ankara'da ABD Büyükelçiliği önünde yapılmak istenen "Nefes alamıyorum" eylemine valilik izni olmadığı gerekçesiyle müdahale eden polis 12 kişi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı. Gözaltına alınanların bindirildikleri polis aracında işkence ve

diğer kötü muameleye maruz kaldıkları ve bir kişinin bu esnada epilepsi krizi geçirdi öğrenildi. Gözaltına alınanlar aynı gün içinde serbest bırakıldı.

- 15 Haziran 2020 tarihinde 15 Temmuz darbe girişimi sırasında yaralanan kişiler tarafından Ankara'da bulunan AKP Genel Merkezi önünde, toplanan bağışların kendilerine ulaştırılmadığı ve verilen sözlerin tutulmadığı gerekçesiyle yapılan eyleme polis müdahale etti. Müdahale sonucu gözaltına alınanlar olduğu ve en az 2 kişinin de yaralandığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin sayısı ve isimleri öğrenilemedi. Polis müdahalesi ile ilgili olarak Ankara Emniyet Genel Müdürlüğü 16 Haziran 2020 tarihinde bir açıklama yaptı. Açıklamada eylem yapan gruba fiziki müdahalede bulunulmadığı ve gözaltına alınan olmadı belirtilmektedir. Eyleme katılan U. Y. isimli bir kişi ise basında yer alan açıklamasında müdahale sırasında 2 kişinin kaburgasının kırıldığını iddia etti.
- Demokratik Toplum Kongresi'ne (DTK) yönelik soruşturma kapsamındaki gözaltıları protesto etmek için 26 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmedi.
- 1 Temmuz 2020 tarihinde Ankara'nın Mamak ilçesindeki Tuzluçayır mahallesinde 2 Temmuz Sivas Katliamı ile ilgili yapılan basın açıklamasına valiliğin yasaklama kararını gerekçe göstererek müdahale eden polis 4 kişiyi gözaltına aldı.
- Demokratik Alevi Derneği (DAD) tarafından 2 Temmuz Sivas Katliamı ile ilgili olarak, Ankara'da Sakarya Caddesi'nde yapılmak istenen anmaya, Ankara Valiliği'nin yasaklama kararını gerekçe göstererek müdahale eden polis 1 kişiyi gözaltına aldı. Müdahale üzerine Pir Sultan Abdal Kültür Dernekleri (PSKAD) Genel Merkezi önünde basın açıklaması yapmak isteyen gruba polis tekrar müdahale etti ve 6 kişiyi gözaltına aldı.
- Elektrik kesintilerini protesto etmek için 4 Temmuz 2020 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesinde oturma eylemi yapmak isteyen çiftçilere polis izin vermedi.
- 4 Temmuz 2020 tarihinde Adana'da "Sosyal medyama dokunma" bildiri dağıtan gençlik örgütleri üyelerine polis valilik kararını gerekçe göstererek izin vermedi. Bildiri dağıtmak isteyen kişilere kimlik kontrolünden yapıldığı ve yaklaşık bir saat polis tarafından alıkonuldukları öğrenildi.
- 16 Temmuz 2020 tarihinde Adana'da "Suruç'u unutma unutturma" başlıklı bildiri dağıtan 2 kişi polis tarafından gözaltına alındı. İsimler öğrenilemeyen 2 kişi aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- 20 Temmuz 2015 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesindeki bombalı saldırıda yaşamını yitiren 33 kişiyi anmak için İstanbul'un Kadıköy ilçesinde 20 Temmuz 2020 tarihinde yapılmak istenen anmaya polis biber gazı ile müdahale etti. Müdahale sırasında aralarında Özgür Gelecek muhabiri Emre Türksever'in de olduğu 53 kişinin fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındığı öğrenildi. Polis müdahalesi sırasında gözaltına alınanlarla görüşmek üzere Kadıköy İskele Karakolu'na giden avukatlar Gökhan Soysal ve Ezgi Önalın, görüşme talebinde buldukları sırada fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. Avukat olduğunu belirtmesine rağmen Ezgi Önalın'ın ters kelepçelendiği ve maruz kaldığı fiziksel şiddet yüzünden yaralandığı öğrenildi. Gökhan Soysal'ın da gözaltına alınırken yere yatırıldığı ve boynuna basıldığı bildirildi. Gözaltına alınan 53 kişiden 4'ü 21 Temmuz 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest

bırakıldı, 49 kişi 22 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından yurtdışı yasağı ile serbest bırakıldı.

- 20 Temmuz 2020 tarihinde Ankara Güvenpark'ta Suruç Aileleri İnişiyatifi tarafından yapılmak isteyen anmaya polis biber gazı ile müdahale etti. 42 kişinin fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındığı, gazetecilerin çekim yapmalarının polis tarafından engellendiği öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin yere yatırılarak sırtlarına basıldığı, işkence ve kötü muameleyle maruz kaldıkları bildirildi. Gözaltına alınanlardan 2 kişinin (Fatma Kılıçarslan ve Mustafa Yaşatır) yaralandığı öğrenildi. Gözaltına alınan 42 kişi aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- 20 Temmuz 2015 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesindeki bombalı saldırıda yaşamını yitiren 33 kişiyi anmak için 20 Temmuz 2020 tarihinde saldırının gerçekleştiği yerde yapılan anmaya polis müdahale etti. Gözaltına alınan kimsenin olmadığı müdahale sırasında polisin yaşamını yitirenlerin fotoğraflarını yırttığı ve üzerinde "Suruç için adalet" yazılı pankarta el koyduğu öğrenildi. Aynı gün içinde Suruç Aile Mezarlığı'nda yapılmak istenen anmanın da polis tarafından engellendiği, engelleme üzerine Mezarlığın önünde basın açıklaması ve oturma eylemi yapıldığı bildirildi.
- 20 Temmuz 2020 tarihinde Rize'nin Fındıklı ilçesinde aynı amaçla yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti. Müdahale sonucu gözaltına alınan olmadığı öğrenildi.
- 4 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde Grup Yorum üzerindeki konser yasağının kaldırılması talebiyle yapılan basına açıklamasına müdahale eden polis 2 kişiyi (Cansu Kalender, Sercan Çakır) gözaltına aldı.
- 5 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Beykoz ilçesinde konser provası sırasında gözaltına alınan Grup Yorum üyeleri Dilan Poyraz, Bahar Kurt, Betül Varan, Eren Erdem, Barış Yüksel ve Sercan Toptancı'nın gözaltına alınırken ve gözaltında işkence ve diğer kötü muameleyle maruz kaldıkları öğrenildi. 6 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı.
- 9 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Grup Yorum'un Yenikapı'da yapacağı "9. Bağımsız Türkiye Konseri"nin alanı ablukaya alan polis tarafından engellediği öğrenildi. Konser alanına giriş ve çıkışları kapatan polisin alanda pankart açan Grup Yorum üyelerine müdahale ettiği ve 25 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldığı bildirildi. 12 kişinin savcılık tarafından, 13 kişinin ise çıkarıldıkları mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla 10 Ağustos 2020 tarihinde serbest bırakıldığı öğrenildi. Polisin alandaki gazetecileri de engellediği, kameralarına el koyarak görüntüleri sildiği öğrenildi. İstanbul Valiliği Haziran ayında yaptığı açıklamayla konsere izin verilmeyeceğini bildirmişti.
- 28 Ağustos 2020 tarihinde Ankara'nın Yenimahalle ilçesinde Batıkent Dayanışma Platformu tarafından uyuşturucuya karşı yapılan eyleme polis müdahale etti. Müdahale sonucu 3 kişinin gözaltına alındığı ve aynı gün içinde serbest bırakıldığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.

2. EYLEM VE ETKİNLİK YASAKLARI

2.1. İllerde Eylem ve Etkinliklerin Yasaklanması

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında 29 ilde en kısıtı 3 en uzununu 30 gün olmak üzere valilikler tarafından 56 kez eylem ve etkinlikler yasaklandı. Ayrıca 17 ilde il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara çeşitli sürelerde kısıtlama getirildi.

Eylem ve etkinliklerin yasaklandığı iller ve tarihleri aşağıdaki gibidir:

- Adana Valiliği 14 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile parti binalarının önünde veya içinde düzenlenecek ve 50 kişiyi geçmeyecek basın açıklamaları hariç il genelindeki tüm açık hava etkinliklerini yasakladı, il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 15 Haziran 2020 itibarıyla 15 gün süreyle kısıtlama getirdi. Valilik 28 Temmuz 2020 tarihinde 3 gün süreyle eylem ve etkinlikleri yasakladı.
- Adıyaman Valiliği 27 Temmuz 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde toplantı ve gösteri yürüyüşü, miting, basın açıklaması, açık yer toplantısı, protesto eylemi ve benzeri eylem ve etkinlikleri 28 Temmuz 2020 saat 00.01 itibarıyla 3 gün süre ile yasakladı.
- Ankara Valiliği 2 Temmuz 2020 tarihinde İl Hıfzıssıhha Kurulu toplantısında alınan kararlar uyarınca il genelinde yapılacak toplantı, gösteri ve benzeri tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı.
- Antalya Valiliği 13 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini yasakladı, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerine ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 13 Haziran 2020 ile 20 Haziran 2020 tarihleri arasında kısıtlama getirdi. Valilik 23 Temmuz 2020 tarihinde 10 gün süreyle, 31 Ağustos 2020 tarihinde ise 7 gün süreyle eylem ve etkinlikleri yasakladı.
- Antep Valiliği, 9 Haziran 2020 tarihinde 30 günlük, 27 Temmuz 2020 tarihinde 7 günlük ve 15 Ağustos 2020 tarihinde 15 günlük olmak üzere 3 kez eylem ve etkinlikleri yasakladı.
- Aydın Valiliği 3 Temmuz 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile parti binalarının önünde veya içinde düzenlenecek ve 50 kişiyi geçmeyecek basın açıklamaları hariç il genelindeki tüm açık hava etkinliklerini yasakladı, il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 3 Temmuz 2020 itibarıyla 10 gün süreyle kısıtlama getirdi.
- Batman Valiliği 15 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelindeki tüm açık hava etkinliklerini ve il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişleri ile başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışları İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 15 Haziran 2020 ile 20 Haziran 2020 tarihleri arasında yasakladı.
- Bitlis Valiliği 12 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerini ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlarını İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği süre belirtmeksizin yasakladı.

- Bursa Valiliği 14 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile parti binalarının önünde veya içinde düzenlenecek ve 50 kişiyi geçmeyecek basın açıklamaları hariç il genelindeki tüm açık hava etkinliklerini yasakladı, milletvekilleri hariç olmak üzere il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 14 Haziran 2020 ile 20 Haziran 2020 tarihleri arasında kısıtlama getirdi.
- Çanakkale Valiliği 25 Temmuz 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde gösteri yürüyüşü, protesto eylemi, basın açıklaması, stant kurma ve benzeri eylem ve etkinlikleri 25 Temmuz 2020 saat 00.01 itibarıyla 7 gün süreyle yasakladı.
- Denizli Valiliği 27 Temmuz 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde basın açıklaması, açık yer toplantısı, protesto eylemi, oturma eylemi, stant açma, açlık grevi, el ilanı ve bildiri dağıtma, pankart asma ve benzeri eylem ve etkinlikleri 27 Temmuz 2020 saat 00.01 itibarıyla 15 gün süre ile yasakladı.
- Edirne Valiliği 12 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerini ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlarını 14 Haziran 2020 ile 17 Haziran 2020 tarihleri arasında yasakladı.
- Hakkari Valiliği 4 Haziran 2020 tarihinde 15 gün süreyle eylem ve etkinlikleri yasakladı. 13 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini yasakladı, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerine ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 14 Haziran 2020 ile 16 Haziran 2020 tarihleri arasında kısıtlama getirdi. Valilik 4 Temmuz, 20 Temmuz, 4 Ağustos ve 19 Ağustos 2020 tarihlerinde 4 kez daha 15 gün süreli yasak kararları ilan etti.
- Hatay Valiliği 23 Temmuz 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde toplantı ve gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, açık ve kapalı yer toplantısı, protesto eylemi, konser, şenlik, festival, miting, çadır kurma, oturma eylemi, stant açma, açlık grevi, anma töreni, afiş asma, el ilanı ve bildiri dağıtma, pankart asma ve benzeri eylem ve etkinlikleri 24 Temmuz 2020 saat 00.01 ile 26 Temmuz 2020 saat 23.59 arasında yasakladı. Valilik 28 Temmuz 2020 tarihinde ise 3 günlük bir yasak daha ilan etti.
- İstanbul Valiliği 15 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile parti binalarının önünde veya içinde düzenlenecek ve 50 kişiyi geçmeyecek basın açıklamaları hariç il genelindeki tüm açık hava etkinliklerini yasakladı, il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği kısıtlama getirdi.
- İzmir Valiliği 1 Temmuz 2020 tarihinde İl Hıfzıssıhha Kurulu toplantısında alınan kararlar uyarınca il genelinde sağlık kurumlarında yapılacak toplantı, gösteri ve benzeri tüm eylem ve etkinlikleri yasakladı. 8 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden İzmir Valiliği'nin 15 Ağustos 2020 tarihinde kadar açık alanlarda yapılacak etkinlikleri yasakladığı öğrenildi. Valilik konuyla ilgili bir açıklama yapmazken, İzmir Büyükşehir Belediyesi planladıkları açık hava etkinliklerinin valilik kararıyla 15 Ağustos 2020 tarihine dek ertelendiğini duyurdu.

- Kırklareli Valiliği 12 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde düzenlenecek eylem ve etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerini ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlarını İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği yasakladı. Valilik 13 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde toplantı ve gösteri yürüyüşü, açık yer toplantısı ile protesto eylemi, miting, çadır kurma, oturma eylemi, stant açma, açlık grevi, anma töreni, afiş, pankart ve poster asma, el ilanı ve bildiri dağıtma, imza masası açma, meşale yakma ve taşıma, konferans, panel, seminer vb. her türlü eylem/etkinlikleri 14 Haziran 2020 ile 20 Haziran 2020 tarihleri arasında yasakladı.
- Kocaeli Valiliği 13 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği kısıtlama getirdi. Valilik 13 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde toplantı ve gösteri yürüyüşü, açık yer toplantısı ile protesto eylemi, miting, çadır kurma, oturma eylemi, stant açma, açlık grevi, anma töreni, afiş, pankart ve poster asma, el ilanı ve bildiri dağıtma, imza masası açma, meşale yakma ve taşıma, konferans, panel, seminer vb. her türlü eylem/etkinlikleri 13 Haziran 2020 ile 27 Haziran 2020 tarihleri arasında yasakladı.
- Mardin Valiliği 15 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde toplantı ve gösteri yürüyüşü, açık yer toplantısı ile protesto eylemi, miting, çadır kurma, oturma eylemi, stant açma, açlık grevi, anma töreni, afiş, pankart ve poster asma, el ilanı ve bildiri dağıtma, imza masası açma, meşale yakma ve taşıma, konferans, panel, seminer vb. her türlü eylem/etkinlikleri 15 Haziran 2020 ile 15 Temmuz 2020 tarihleri arasında mülki idare amirlerinin iznine bağladı.
- Mersin Valiliği 16 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile parti binalarının önünde veya içinde düzenlenecek ve 50 kişiyi geçmeyecek basın açıklamaları hariç il genelindeki tüm açık hava etkinliklerini yasakladı, milletvekilleri hariç olmak üzere il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu kararı gereği 16 Haziran 2020 itibarıyla 15 gün süreyle kısıtlama getirdi. Valilik 24 Temmuz 2020 tarihinde ise 5 günlük bir yasak kararı daha ilan etti.
- Muş Valiliği il genelinde toplantı ve gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, açık ve kapalı yer toplantısı, protesto eylemi, konser, şenlik, festival, miting, çadır kurma, oturma eylemi, stant açma, açlık grevi, afiş asma, el ilanı ve bildiri dağıtma, pankart asma vb. eylem ve etkinlikleri 1 Ağustos ve 16 Ağustos 2020 tarihlerinde 2 kez 15 günlük süreyle yasakladı.
- Sakarya Valiliği 13 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini yasakladı, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerine ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 15 Haziran 2020 ile 20 Haziran 2020 tarihleri arasında kısıtlama getirdi.
- Samsun Valiliği 13 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile parti binalarının önünde veya içinde düzenlenecek ve 50 kişiyi geçmeyecek basın açıklamaları hariç il genelindeki tüm açık hava etkinliklerini yasakladı, il sınırları içindeki eylemlere katılmak üzere gelenlerin il sınırları

içine girişlere ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 14 Haziran 2020 ile 20 Haziran 2020 tarihleri arasında kısıtlama getirdi.

- Sinop Valiliği 27 Temmuz 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde toplantı ve gösteri yürüyüşü, miting, basın açıklaması, açık yer toplantısı, protesto eylemi ve benzeri eylem ve etkinlikleri 28 Temmuz 2020 saat 00.01 itibarıyla 7 gün süre ile yasakladı.
- Şırnak Valiliği 13 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini yasakladı, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerine ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlara İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 15 Haziran 2020 tarihi itibarıyla 15 gün kısıtlama getirdi. Valilik 19 Ağustos 2020 tarihinde il genelinde yapılacak eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladı.
- Tekirdağ Valiliği 12 Haziran 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerini ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlarını İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği 14 Haziran 2020 ile 17 Haziran 2020 tarihleri arasında yasakladı.
- Tunceli Valiliği 17 Mayıs 2020 tarihinde yaptığı açıklama ile HDP'li belediyelere kayyum atamalarına ilişkin yapılacak eylem ve etkinlikleri gerekçe göstererek il genelinde basın açıklaması, açık veya kapalı yer toplantısı, miting, çadır kurma, oturma eylemi, stant açma, açlık grevi, anma töreni, bildiri dağıtma, pankart ve afiş asma, imza masası açma ve benzeri tüm etkinliklerin 18 Mayıs – 24 Mayıs 2020 tarihleri arasında yasakladı. Valilik 19 Haziran, 31 Temmuz ve 15 Ağustos 2020 itibarıyla 3 kez daha 15 günlük yasak kararı ilan etti.
- Urfa Valiliği'nin 8 Haziran, 8 Temmuz ve 8 Ağustos tarihlerinde ilan ettiği 30 günlük 3 yasakla Urfa'da 20 Ekim 2019 tarihinden bu yana kesintisiz devam eden eylem ve etkinlik yasağı 325 güne uzatmış oldu.
- Van Valiliği 8 Mayıs, 23 Mayıs, 7 Haziran, 22 Haziran, 7 Temmuz, 22 Temmuz, 6 Ağustos, 21 Ağustos 2020 tarihlerinde olmak üzere 8 kez 15 gün yasaklama kararı alarak kentte 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağını 19 Eylül 2020 tarihine kadar uzatarak 1384 günlük kesintisiz yasaklamaya dönüştürmüştü. Valilik 7 Haziran 2020 tarihinde 15 günlük bir yasaklama kararını duyurmuş olduğu halde, 11 Haziran 2020 tarihinde yaptığı ikinci bir duyuru ile il genelinde yapılacak her türlü açık hava etkinliğini, bu etkinliklere destek vermek için gelenlerin il sınırları içine girişlerini ve başka illerde yapılacak eylem ve etkinliklere katılmak için ilden çıkışlarını, "Koronavirüs kapsamında alınacak ek tedbirler" kapsamında İl Hıfzıssıhha Kurulu Kararı gereği yasakladı.

2.2 Yasaklanan Eylem ve Etkinlikler

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında en az 11 etkinlik valilik ve kaymakamlıklar tarafından yasaklandı.

- 5 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden İzmir'in Dikili İlçesinde Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idam edilişlerinin yıldönümüyle ilgili Dikili Emek ve Demokrasi Platformu tarafından yapılmak istenen basın açıklamasının Dikili Kaymakamlığı tarafından Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemler gerekçe gösterilerek yasaklandığı öğrenildi.

- DİSK, KESK, TMMOB ile TTB tarafından Soma’da 301 madencinin yaşamını yitirmesinin yıldönümü nedeniyle 13 Mayıs 2020 tarihinde Ankara’nın Çankaya ilçesinde bulunan Maden Anıtı önünde yapılacak basın açıklamasının Ankara Valiliği’nce Covid-19 salgını kapsamında alınan tedbirler gerekçe gösterilerek yasaklandığı 12 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.
- 9 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul Yenikapı Miting Alanı’nda yapılmak istenen Grup Yorum konserine İstanbul Valiliği tarafından 2 Haziran 2020 tarihinde izin verilmediği öğrenildi.
- 11 Haziran 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Bilim Eğitim Estetik Kültür Sanat Vakfının (BEKSAV) tarafından “15-16 Haziran’dan Gezi’ye Direniş Günleri” etkinliğinin Kadıköy Kaymakamlığı tarafından yasaklandığı öğrenildi.
- Kocaeli Dayanışma Akademisi (KODA) tarafından 5 Temmuz 2020 tarihinde gerçekleştirilecek “Biyolojisinden Ekonomi-politiğine Koronavirüs Küresel Salgını ve Ötesi: Dünyada Dayanışma ve Mücadele” konulu açık hava forumunun Kocaeli Valiliği tarafından yasaklandığı öğrenildi.
- Van’ın İpekyolu ilçesinde HDP tarafından stant açmak için Valiliğe yapılan başvurunun, 6 Temmuz 2020 tarihinde alınan yasaklama kararına dayanarak 13 Temmuz 2020 tarihinde reddedildiği öğrenildi.
- Kadın örgütleri tarafından 26 Temmuz 2020 tarihinde İstanbul’un Beşiktaş ilçesindeki Abbasağa Parkı’nda İstanbul Sözleşmesi ile ilgili düzenlenecek forum İstanbul Valiliği tarafından yasaklandı.
- 24 Temmuz 2020 tarihinde İzmir’de Lozan Barış Antlaşması’nın yıldönümü nedeniyle yapılacak etkinliğin İzmir Valiliği tarafından “toplumsal ayrışma ve kargaşaya neden olabileceği” gerekçesiyle yasaklandığı öğrenildi.
- Beyoğlu Kaymakamlığı 8 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul’da Taksim Hill Otel’de Suruç Aileleri İnisiyatifi tarafından yapılması planlanan “Düş Yolcuları Adalet Plaketleri” törenini yasakladı. Yasaklama üzerine Beyoğlu’nda bulunan Önder Babat Kültür Merkezi’nde yapılmak istenen tören kültür merkezini ablukaya alan polis tarafından kaymakamlığın yasak kararı gerekçe gösterilerek engellendi.
- HDP Muş Gençlik Meclisi tarafından Malazgirt ilçesindeki Kale Park’ta 16 Ağustos 2020 tarihinde yapılacak gençlik buluşmasına Malazgirt Kaymakamlığı tarafından 14 Ağustos 2020 tarihinde Muş Valiliği’nin eylem ve etkinliklere ilişkin yasaklama kararı gerekçe gösterilerek izin verilmediği öğrenildi. Yasaklama kararı üzerine etkinliğin HDP ilçe binasında yapılacağı bildirildi.
- 30 Ağustos 2020 tarihinde İzmir’de sahnelenecek Kuvayi Milliye Destanı isimli oyunun İzmir Valiliği tarafından Covid-19 salgını ile ilgili alınan önlemler gerekçe gösterilerek yasaklandığı öğrenildi.

Örgütlenme özgürlüğü varsa
demokrasi vardır.

#demokrasiherkesiçin

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

Evrensel insan hakları hukuku normlarına göre yurttaşların, yurttaş gruplarının birey ya da tüzel kişilik olarak ortak menfaatler doğrultusunda toplu olarak hareket etmek, düşüncelerini açıklamak, bunları yaymak, gözetmek ya da savunmak için bir araya gelmeleri “örgüt” olarak kabul edilmeleri bakımından yeterlidir.¹¹ Örgüt kavramı siyasi parti, sendika, meslek örgütü, kooperatif, dernek, vakıf gibi tüzel yapıları ya da inisiyatif, platform veya çevrimiçi bir araya gelişleri kapsar.¹²

Ne var ki, önceki iki bölümde aktarılmaya çalışılan ifade ve toplanma özgürlüklerine yönelik ihlallerden de açıkça görüldüğü gibi Türkiye’de yurttaşlar, toplu olarak bir araya gelip eyleyemedikleri ve düşüncelerini açıklayamadıkları için örgütlenme özgürlüklerini de kullanamamaktadırlar. Anayasa’da ve yasalarda yer alan sınırlayıcı düzenlemeler veya yapılan değişiklikler, bunlardan güç ve yetki alan mülki idare amirlerinin yasaklama kararları, kolluk güçlerinin müdahaleleri sonucunda yukarıda değinilen pek çok örgütlenme biçimi de kullanılmaz hale gelmektedir.

Örgütlenme özgürlüğünü kullanılmaz hale getiren düzenlemelerin başında 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu gelmektedir. Söz konusu kanunun çeşitli maddeleri uyarınca haklarında açılan soruşturmalar ve hükmedilen yargı kararları sonucu seçilmiş yerel yöneticiler, siyasi parti, sendika, dernek veya vakıfların üye ve yöneticileri bu özgürlüklerini kullanamamaktadırlar. Sadece 2019 yılında Cumhuriyet Başsavcılıkları 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununa muhalefet ettikleri gerekçesiyle 39 bin 833 kişi hakkında soruşturma başlatmış, bunlardan 12 bin 417’si hakkında kamu davası açılmasına karar vermiştir.¹³

Keza diğer pek çok hak ve özgürlüklerin yanı sıra örgütlenme özgürlüğünün ağır biçimde ihlaline yol açan önemli bir uygulama da yerel yönetimlere kayyım atanmasını sağlayan düzenlemedir. 1 Eylül 2016 tarihinde OHAL kapsamında çıkarılan 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile 5393 sayılı Belediye Kanununun bazı maddelerinde değişiklikler yapılarak yerel yönetimlere kayyım atanması olanaklı kılınmıştır. Ancak bu kararname 24 Kasım 2016 tarihinde yasa¹⁴ haline getirilerek terör suçları iddiasıyla haklarında soruşturma ve kovuşturma açılan belediye başkanları, encümen veya meclis üyelerinin İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alınarak yerine doğrudan kayyım atanması kalıcı hale getirilmiştir. Uygulama basit bir prosedür izlemektedir. Önce seçilmiş yerel yöneticinin hakkında Terörle Mücadele Kanununa muhalefet gerekçesiyle soruşturma başlatılmakta, bu kapsamda gözaltına alınmakta hatta tutuklanmakta, daha sonra da İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alınarak yerine kayyım atanmaktadır.

¹¹ Birleşmiş Milletler, “Report of the special rapporteur on the rights to freedom of peaceful assembly and of association”, A/HRC/20/27, 21.05.2012, § 51, https://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/RegularSession/Session20/A-HRC-20-27_en.pdf.

¹² A.g.y, § 52

¹³ Adalet Bakanlığı, Adalet İstatistikleri 2019, s.63, https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1092020162733adalet_ist-2019.pdf.

¹⁴ 6758 Sayılı Kanun, md. 34, 35, 36, <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k6758.html>.

Milletvekilli dokunulmazlıklarının kaldırılmasına yönelik yapılan Anayasa değişikliği de örgütlenme özgürlüğü açısından ciddi ihlal ve hasarlara yol açmaktadır. İktidar partisi AKP'nin talebiyle 20 Mayıs 2016 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilen Anayasa değişikliği¹⁵ ile haklarında kesinleşen yargı kararları bulunduğu gerekçesiyle HDP Eş Genel Başkanları Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ dahil 26. Yasama döneminde çok sayıda milletvekilinin TBMM üyeliği sona erdirilmiştir.

Dokunulmazlıkların kaldırılması uygulaması içinde bulunulan yasama dönemi milletvekilleri için de Demokles'in kılıcı gibi sürekli bir tehdit unsuru oluşturmaktadır. Haklarında fezleke hazırlanan milletvekillerinin sayısına dair CHP Ordu milletvekili Mustafa Adıgüzel'in yazılı soru önergesine 29 Mart 2020 tarihinde Meclis Başkanvekili Süreyya Sadi Bilgiç tarafından verilen yanıtta göre 24 Haziran 2018 tarihinde seçilen 27. dönem milletvekillerinin 174'ü¹⁶ hakkında dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle toplam 967 fezleke TBMM'ye gönderilmiştir.

Son dönemde örgütlenme özgürlüğü açısından yaşanan önemli bir ihlal de salgınlar, doğal afetler, artan ekonomik ve sosyal sorunlar karşısında yurttaşların, sivil toplumun ve hatta muhalefet partilerinin toplumsal dayanışmayı büyütme amacıyla örgütlenme çabalarının engellenmesi oldu. Özellikle yoksullara ve ihtiyaç sahiplerine yönelik gerçekleştirilen yardım kampanyaları engellendi, yardım kolilerine el konuldu. Hatta yerel yönetimlerin bağış kampanyası düzenlemeleri yasaklandı, bağış hesapları bloke edildi.

Maalesef Türkiye toplanma ve örgütlenme özgürlüğü bakımından da AİHS'ye taraf devletler içinde en fazla ihlal yapan devlet durumundadır. AİHM'nin 1959-2016 yılları arasında toplanma ve örgütlenme özgürlüğünün ihlaline dair verdiği toplam 196 kararın 75'i (%38) Türkiye aleyhinedir.¹⁷

1 Ocak 2020 ile 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında:

- Belediye eş başkanı, belediye meclisi üyesi ve muhtarlardan oluşan yerel yönetimlere seçilmiş 79 kişi gözaltına alındı. Yerel yönetimlere seçilmiş 16 kişi tutuklandı.
- 284'ü Halkların Demokratik Partisi'nin (HDP), 7'si Demokratik Bölgeler Partisi'nin (DBP), 2'si Emek Partisi'nin (EMEP), 10'u Ezilenlerin Sosyalist Partisi'nin (ESP), 5'i Gelecek Partisi'nin, 1'i Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP), 4'ü Emekçi Hareket Partisi'nin (EHP), 1'i Sosyalist Yeniden Kuruluş Partisi'nin (SYKP) üye ve yöneticisi olan en az 314 kişi gözaltına alındı. 69'u HDP'nin, 2'si DBP'nin, 1'i CHP'nin, 1'i SYKP'nin üye ve yöneticisi olan en az 73 kişi tutuklandı.
- Dernek, vakıf, sendika ve meslek örgütlerinin üye ve yöneticisi olan en az 160 kişi gözaltına alındı, 70 kişi tutuklandı, 73 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 2 insan hakları savunucusu gözaltına alındı.

¹⁵ 6718 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 1. maddesi: "Bu maddenin Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edildiği tarihte; soruşturmaya veya soruşturma ya da kovuşturma izni vermeye yetkili mercilerden, Cumhuriyet başsavcılıklarından ve mahkemelerden; Adalet Bakanlığına, Başbakanlığa, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına veya Anayasa ve Adalet komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyon Başkanlığına intikal etmiş yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına ilişkin dosyaları bulunan milletvekilleri hakkında, bu dosyalar bakımından, Anayasanın 83 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi hükmü uygulanmaz." Bkz. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/06/20160608-1.htm>.

¹⁶ Söz konusu 174 milletvekilinin 55'i HDP'den (695 fezleke), 95'i CHP'den (216 fezleke), 9'u AKP'den (10 fezleke), 5'i Milliyetçi Hareket Partisi'nden (5 fezleke), 5'i İYİ Parti'den (5 fezleke), 1'i DBP'den (27 fezleke), 2'si Türkiye İşçi Partisi'ndendir (7 fezleke), 2 bağımsız milletvekili hakkında da 2 fezleke hazırlanmıştır.

¹⁷ Bkz. https://www.anayasa.gov.tr/media/3546/03_organlenme_toplanma.pdf, Ek. 2, s. 192.

- “Örgüte yardım ve yataklık etmek”, “örgüt propagandası yapmak” ve “örgüt üyesi olmak” gibi gerekçeler ile en az 675 kişi gözaltına alındı, 72 kişi tutuklandı, 117 kişi adli kontrol şartıyla, 19 kişi ise ev hapsi şartıyla serbest bırakıldı.
- Haklarındaki kesinleşmiş mahkeme kararlarına dayanarak vekillikleri düşürülen 3 milletvekili tutuklandı.
- 3 milletvekili hakkında çeşitli gerekçeler ile soruşturma açıldı.
- AKP’den 1 milletvekili hakkında 1 fezleke, CHP’den 6 milletvekili hakkında 9 fezleke, DBP’den 1 milletvekili hakkında 12 fezleke, HDP’den 37 milletvekili hakkında 135 fezleke ve İYİ Parti’den 3 milletvekili hakkında 4 fezleke hazırlandı.
- 4 siyasi parti, 3 dernek binası polis tarafından basıldı ve arama yapıldı, dernek binalarından bulunan 6 kişi gözaltına alındı.
- Sendika, dernek, vakıf, meslek örgütü, üye ve yöneticisi 15 kişi hakkında açılmış olan davaların görülmesine devam edildi, 3 kişi hakkında soruşturma başlatıldı. Ayrıca 3 kurum hakkında soruşturma başlatıldı.
- 1 vakfa mahkeme tarafından kayyım atandı.
- Değişik il ve ilçelerde 7 siyasi parti binasına kimliği belirsiz kişi ya da kişiler tarafından saldırı yapıldı.
- 2’si il, 11’i ilçe ve 2’si belde olmak üzere toplam 14 belediyenin başkanı İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alınarak yerine kayyım atandı. 1 il belediye başkanı İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldı, 1 ilçe belediye başkanının da mazbatasını Yüksek Seçim Kurulu (YSK) tarafından, hakkında kesinleşmiş hapis cezası hükmü olduğu gerekçesiyle iptal edildi.
- Belediye meclisi üyesi 17 kişi İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındı
- 5 muhtar ile 1 muhtar azası görevden alındı.

A. 1 OCAK 2020 İLE 30 NİSAN 2020 TARİHLERİ ARASINDA ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ İHLALLERİ

1. GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

1.1. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Milletvekilleri, Belediye Eş Başkanları, Belediye Meclisi Üyeleri ve Muhtarlar

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında 15’i belediye eş başkanı, 15’i belediye meclisi üyesi ve 5’i muhtar olmak üzere yerel yönetimlere seçilmiş 35 kişi gözaltına alındı. 2’si belediye eş başkanı, 2’si belediye meclisi üyesi ve 1’i muhtar olmak üzere 5 kişi tutuklanırken, 17 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Ayrıca eski milletvekili Mahmut Alınak tutuklandı. Hakkında açılan davanın 13 Mayıs 2020 tarihinde görülen ilk duruşmasında ise tahliye edildi.

- TBMM 18. ve 19. dönem milletvekili Mahmut Alınak 13 Şubat 2020 tarihinde yazdığı “Mehmet Tunç ve Bekes” başlıklı kitap nedeniyle Kars’ta gözaltına alındı. Mahmut Alınak’ın evinde arama yapıldığı ve evde bulunan kimi kitaplara polis tarafından el konulduğu öğrenildi. Mahmut Alınak, 17 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘Devletin topraklarının tamamını veya bir kısmını yabancı bir devletin egemenliği altına koyma, devletin birliğini

bozma, devletin egemenliği altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırma, devletin bağımsızlığını zayıflatma' suçlarını düzenleyen Türk Ceza Kanunu'nun 302. maddesi uyarınca tutuklandı. 2017 yılında yayınlanan "Mehmet Tunç ve Bekes" isimli kitap 5 Aralık 2019 tarihinde İstanbul 2. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından yasaklanmıştı.

- 2 Ocak 2020 tarihinde ifade vermek için gittiği Mardin Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltına alınan Mardin'in Kızıltepe ilçesinin Belediye Eş Başkanı Zeyni İpek, 13 Ocak 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 13 Ocak 2020 tarihinde gözaltına alınan ve aralarında Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Meclisi üyesi Rıdvan Ezer, Silvan Belediye Meclisi üyesi Şahin Sağlam ile HDP Parti Meclisi üyesi Mesut Bağcık'ın da olduğu 16 kişinin gözaltı süresinin 21 Ocak 2020 tarihinde üçüncü kez uzatıldığı öğrenildi.
- 23 Ocak 2020 tarihinde Erzurum'un Karayazı ilçesinde yapılan ev baskınında Karayazı Belediye Meclisi'nin görevinden uzaklaştırılan HDP'li üyesi Emel Turan gözaltına alındı. Emel Turan'ın Ağrı'ya götürüldüğü öğrenildi. Emel Turan, 24 Ocak 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüte isteyerek yardım ve yataklık ettiği' iddiasıyla tutuklandı.
- 31 Ocak 2020 tarihinde Van'da gözaltına alınan Van'ın Tuşba ilçesinin Belediye Meclisi'nin HDP'li üyesi Ayşe Minaz, 1 Şubat 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 8 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde gözaltına alınan Kali Mahallesi Muhtarı Çetin Dirin, aynı gün çıkarıldığı mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olma' iddiasıyla tutuklandı.
- 11 Şubat 2020 tarihinde Muş'un Varto ilçesinde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan Varto Belediye Meclisi Üyesi Şengül Çiçek, HDP Varto İlçe Eş Başkanı Atik Yıldız ve HDP eski ilçe yöneticisi Bektaş Han aynı gün içinde mahkeme sevk edildi. Mahkeme Şengül Çiçek'in 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklanmasına, diğer 2 kişinin ise serbest bırakılmasına karar verdi.
- 12 Şubat 2020 tarihinde Ağrı'da yapılan ev baskınlarında DİSK Ağrı Şube Başkanı Ersin Erinçik, HDP Merkez İlçe Eş Başkanı İsmail Çiftçi, HDP Merkez İlçe yöneticisi Eşref Yıldırım, HDP Merkez İlçe yöneticisi Ömer Taş, İl Genel Meclisi Üyesi Sabri Taşdemir ve DBP eski yöneticisi Hamit Taşdemir gözaltına alındı. Gözaltına alınan 6 kişiden 3'ü (DİSK Ağrı Şube Başkanı Ersin Erinçik, HDP Merkez İlçe Eş Başkanı İsmail Çiftçi, HDP Merkez İlçe yöneticisi Eşref Yıldırım) 14 Şubat 2020 tarihinde 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklandı. 3 kişi (HDP Merkez İlçe yöneticisi Ömer Taş, İl Genel Meclisi Üyesi Sabri Taşdemir ve DBP eski yöneticisi Hamit Taşdemir) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 12 Şubat 2020 tarihinde Muş'un Malazgirt ilçesine bağlı Kazgöl, Aslankaya ve Yaramış köylerinde yapılan ev baskınlarında aralarında Kazgöl köyü muhtarı Salih Söylemez'in de olduğu 8 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemeyen 8 kişinin Malazgirt İlçe Jandarma komutanlığına götürüldüğü öğrenildi.
- 15 Şubat 2020 tarihinde Şırnak'ın İdil ilçesinde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan Belediye Meclisi Üyesi Hikmet Zan, Mehmet Fidan ve Nurettin Şen aynı gün ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

- Mersin'in Akdeniz ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyesi Nuray Aslan 22 Şubat 2020 tarihinde evine yapılan baskın ile gözaltına alındı. Nuray Aslan 25 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- Mardin'in Nusaybin ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyesi Necmettin Saltık, 27 Şubat 2020 tarihinde gözaltına alındı.
- 3 Mart 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı Kumrucak Mahallesi'nde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan mahalle muhtarı Abdullah Kızılboğa, 4 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 29 Ekim 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanan Şırnak'ın Cizre ilçesinin Belediye Eş Başkanı Berivan Kutlu, 12 Mart 2020 tarihinde Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alındı. Berivan Kutlu'nun Urfa'ya götürüldüğü öğrenildi.
- 12 Mart 2020 tarihinde Urfa'nın Siverek ilçesinin HDP'li belediye meclisi üyesi İbrahim Ayyıldız gözaltına alındı.
- Malatya'nın Kale ilçesine bağlı Çanaklı mahallesinin muhtarı M. B. 'sosyal medya paylaşımlarında Atatürk'e hakaret ettiği' gerekçesiyle 13 Mart 2020 tarihinde gözaltına alındı.
- 12 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınan Urfa'nın Siverek ilçesinin HDP'li belediye meclisi üyesi İbrahim Ayyıldız 17 Mart 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 12 Mart 2020 tarihinde Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan Şırnak'ın Cizre ilçesinin Belediye Eş Başkanı Berivan Kutlu, 19 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Cizre Belediyesi'ne İçişleri Bakanlığı tarafından 29 Ekim 2019 tarihinde kayyum atanmıştı.
- 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alınarak yerlerine kayyum atanan HDP'li 8 belediyenin Eş Başkanı gözaltına alındı. Gözaltına alınan Belediye Eş Başkanları: Batman Belediye Eş Başkanı Mehmet Demir, Diyarbakır'ın Ergani ilçesinin Belediye Eş Başkanı Ahmet Kaya, Eğin ilçesinin Belediye Eş Başkanı Mustafa Akkul, Lice ilçesinin Belediye Eş Başkanı Tarık Mercan, Silvan ilçesinin Belediye Eş Başkanı Naşide Toprak; Bitlis'in Güroymak ilçesinin Belediye Eş Başkanı Hikmet Taşdemir, Iğdır'a bağlı Halfeli beldesinin Belediye Eş Başkanı Hasan Safa, Siirt'e bağlı Gökçebağ beldesinin Belediye Eş Başkanı Serhat Çiçek.
- 23 Mart 2020 tarihinde Batman'da gözaltına alınan Batman Belediyesi Eş Başkan Yardımcı Şehriban Aydın, Belediye Meclisi üyeleri Mehmet Salih Çetinkaya 25 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- Diyarbakır'ın Eğin ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Mustafa Akkul 24 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.
- Aynı tarihte gözaltına alınan Diyarbakır'ın Ergani ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Ahmet Kaya adli kontrol şartıyla, Lice ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Tarık Mercan ile Silvan ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Naşide Toprak ise ev hapsi şartıyla 24 Mart 2020 tarihinde serbest bırakıldı.
- 13 Kasım 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından yerine kayyum atanan Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Belgin Diken, 23 Mart 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alındı. Belgin Diken, 24 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

- 23 Mart 2020 tarihinde Batman’da gözaltına alınan 9 kişiden 2’si 25 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 7 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklanan kişiler: TJA aktivistleri Siyajin Yıldırım ve Emine Erden. Gözaltına alınıp serbest bırakılan kişiler: Batman Belediyesi Eş Başkan Yardımcı Şehriban Aydın, Belediye Meclisi üyeleri Mehmet Salih Çetinkaya, Şükran Çelebi ile sanatçılar Adil Arslan ve Abdullah Tarhan, HDP Gençlik Meclisi üyeleri Evin Can ve Semanur Can.
- 23 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınan Batman Belediye Eş Başkanları Mehmet Demir ve Songül Korkmaz 26 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 23 Mart 2020 tarihinde Batman Belediyesi’ne İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı.
- 23 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınan Iğdır’ın Halfeli beldesinin Belediye Eş Başkanı Hasan Safa, 27 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘örgüt üyesi olma’ iddiasıyla tutuklandı. Halfeli beldesine 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım atanmıştı.

1.2. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan HDP Üye ve Yöneticileri

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında HDP üye ve yöneticisi olan en az 126 kişi gözaltına alındı, 27 kişi tutuklanırken 22 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

- HDP Gençlik Yönetim Kurulu (GYK) üyesi Ferhat Kalkan, 6 Ocak 2020 tarihinde Muş’ta gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Ferhat Kalkan, 7 Ocak 2020 tarihinde serbest bırakıldı.
- 15 Ocak 2020 tarihinde Ankara merkezli bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan ve aralarında HDP yöneticilerinin de olduğu 7 kişi (HDP Ankara il yöneticisi Zeliha Ünlü, HDP Mamak ilçe yöneticisi Remziye Güçlü, HDP Mamak eski ilçe Eş Başkanı Lale Ekmen, Barış Annesi Gülistan Ozgan, Demokratik Alevi Derneği Mamak ilçe yöneticisi Hüsniye Kat, Rukiye Şen ve Hacer Özmen) 17 Ocak 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 21 Ocak 2020 tarihinde İzmir merkezli bir soruşturma kapsamında İzmir, Eskişehir, Konya ve Mardin’de yapılan ev baskınlarında aralarında HDP yöneticilerinin de olduğu 25 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişiler 24 Ocak 2020 tarihinde mahkeme tarafından yurtdışı yasağı şartıyla serbest bırakıldı. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: HDP Merkez Yürütme Kurulu eski üyesi Pervin Oduncu, İzmir il yöneticisi Ramazan Efendioğulları, İzmir il yöneticisi Mustafa Koyuncu, Yahya Kezer, Konak İlçe Eş Başkanı Hayat İzgi, Kemal Aslan, Nezir Aras, Hamit Sarı, Gülsever Turgal, Salih Hülür, Sultan Demiroğlu, Yaşar Sizici, Mehmet Değirmen, Kazım Gönültaş, Abdurrahman Koçak, Zeynel Halisdemir, Ali Haydar Aktaş.
- 13 Ocak 2020 tarihinde gözaltına alınan ve aralarında Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Meclisi üyesi Rıdvan Ezer, Silvan Belediye Meclisi üyesi Şahin Sağlam ile HDP Parti Meclisi üyesi Mesut Bağcı’ın da olduğu 20 kişinin gözaltı süresinin 21 Ocak 2020 tarihinde üçüncü kez uzatıldığı öğrenildi. 20 kişiden 13’ü 23 Ocak 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 7 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 21 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, HDP Gençlik Meclisi üyeleri Mesut Ağırtaş ve Yılmaz Uzun’un 19 Ocak 2020 tarihinde Diyarbakır’da gözaltına alındığı öğrenildi.

- HDP Gençlik Meclisi üyesi Muhsin Acar, 1 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır'da evine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Muhsin Acar, 8 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'devletin birliği ve bütünlüğünü bozmak' iddiasıyla tutuklandı.
- HDP Haliliye İlçe Eş Başkanı Müslüm Arsan, 3 Şubat 2020 tarihinde polis tarafından yapılan Genel Bilgi Toplama (GBT) uygulaması sırasında hakkında arama kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Urfa İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürülen Müslüm Arsan'ın gözaltı süresinin 2 gün uzatıldığı öğrenildi. Müslüm Arsan, 4 Şubat 2020 tarihinde savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldı.
- 6 Şubat 2020 tarihinde Van'da yapılan ev baskınlarında Yeni Yaşam gazetesi dağıtıcısı Ferdi Sertkal, Yüzüncü Yıl Bilim Antropoloji Sanat ve Kültür Derneği (BASK-DER) Üyesi Mehmet Soner Bilir ve HDP Gençlik Meclisi Üyesi Ferhat Kalkan gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 7 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan ve aralarında HDP yöneticisi ile bir Barış Annesi'nin de olduğu 10 kişiden 4'ü 10 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi oldukları' iddiasıyla tutuklandı. 6 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Gözaltı gerekçesinin cezaevinde tutulan mahpuslara para göndermek olduğu öğrenildi. Tutuklananların isimleri: HDP il örgütü bina sorumlusu Mustafa Turgut, Adem Öztürk, Ahmet Ogün, HDP Bahçelievler ilçe yöneticisi Serkan Yılmaz. Adli kontrol şartıyla serbest bırakılanlar: Barış Annesi Canşah Cemile Çelik, İsmail Sever, Serkan Bacaru, Mesut Yılmaz, Süreyya Aydın, İhsan Sinmiş.
- 9 Şubat 2020 tarihinde Mardin'in Artuklu ilçesinde yapılan ev baskınında evde misafir olarak bulunan HDP Gençlik Meclisi üyesi 2 kişi (Özgür Bulut ile adı öğrenilmeyen bir kişi) ile ev sahibi 2 kişinin (Abdullah Çalhan ve Abdülkadir Çalhan) gözaltına alındığı öğrenildi. 4 kişinin gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 11 Şubat 2020 tarihinde Muş'un Varto ilçesinde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan Varto Belediye Meclisi Üyesi Şengül Çiçek, HDP Varto İlçe Eş Başkanı Atik Yıldız ve HDP eski ilçe yöneticisi Bektaş Han aynı gün içinde mahkeme sevk edildi. Mahkeme Şengül Çiçek'in 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklanmasına, diğer 2 kişinin ise serbest bırakılmasına karar verdi.
- 12 Şubat 2020 tarihinde Ağrı'da yapılan ev baskınlarında DİSK Ağrı Şube Başkanı Ersin Erinçik, HDP Merkez İlçe Eş Başkanı İsmail Çiftçi, HDP Merkez ilçe yöneticisi Eşref Yıldırım, HDP Merkez ilçe yöneticisi Ömer Taş, İl Genel Meclisi Üyesi Sabri Taşdemir ve DBP eski yöneticisi Hamit Taşdemir gözaltına alındı. Gözaltına alınan 6 kişiden 3'ü (DİSK Ağrı Şube Başkanı Ersin Erinçik, HDP Merkez İlçe Eş Başkanı İsmail Çiftçi, HDP Merkez ilçe yöneticisi Eşref Yıldırım) 14 Şubat 2020 tarihinde 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklandı. 3 kişi (HDP Merkez ilçe yöneticisi Ömer Taş, İl Genel Meclisi Üyesi Sabri Taşdemir ve DBP eski yöneticisi Hamit Taşdemir) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 12 Şubat 2020 tarihinde Bitlis'in Tatvan ilçesinde yapılan ev baskınında HDP Bitlis İl Eş Başkanı Rumet Dursun gözaltına alındı.
- 14 Şubat 2020 tarihinde HDP Van milletvekili Murat Sarısaç'ın aracını durduran sivil bir araçtan inen kişilerin, Murat Sarısaç'ın yanında bulunan HDP Parti Meclisi üyesi Yunus Durdu'yu zorla araçtan çıkararak gözaltına aldığı öğrenildi. Murat Sarısaç, sosyal medya hesabından yayınladığı

görüntülerde, söz konusu aracın kendisini bir süredir takip ettiğini ve kim olduklarını sorduğunda yüzlerini gizleyerek cevap vermediklerini belirtmektedir. Yunus Durdu, 17 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

- 14 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alınan ve aralarında HDP il yöneticisi İrfan Söner, Bağlar İlçe Eş Başkanı Mehmet Atlıhan, HDP Yenişehir İlçe Eş Başkanı Sadrettin Kaya, Demokratik İslam Kongresi (DİK) üyesi Mele Yusuf Andan, DBP Bağlar ilçe örgütü yöneticileri Ali Alkan ve Abdullah Dengiz, Bağlar Belediye Meclisi eski üyesi Rifat Turfan'ın da olduğu 20 kişi 4'ü adli kontrol şartıyla olmak üzere 17 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı. Adli kontrol şartıyla serbest bırakılanların isimleri: İrfan Söner, Halef Caruş, Hasan Çiçek ve Halis Tekok.
- 19 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır'da 'örgüt propagandası yapma' iddiasıyla gözaltına alınan ve aralarında HDP Diyarbakır il yöneticisi Abdurrahim Alçiçek'in de olduğu 5 kişi 20 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 22 Şubat 2020 tarihinde Mersin'de yapılan ev baskınlarında 6 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar: HDP Akdeniz İlçe Eş Başkanı Feyza Kaya, HDP Toroslar İlçe Eş Başkanı Cabbar Karabeg, HDP Parti Meclisi üyesi Rojhat Yaşar, HDP Mersin İl Örgütü yöneticileri Nazan Dünder, Cihan Kökbalık ve Ercan Alp. 6 kişi, 25 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldı.
- 11 Şubat 2020 tarihinde Mersin'de HDP Gençlik Meclisi üyelerine yönelik bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 5'i çocuk 13 kişiden 5'i (Ferhat Salman, Resul Demir, Yusuf Keskin, Mustafa Koç, Serkan Şahin) 21 Şubat 2020 tarihinde tutuklandı. 7'si adli kontrol şartıyla olmak üzere 8 kişi ise serbest bırakıldı.
- 21 Şubat 2020 tarihinde Mardin'de yapılan ev baskınlarında aralarında HDP ve DBP üye ve yöneticilerinin de olduğu 5 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri: Kızıltepe Belediyesi eski Eş Başkanı İsmail Asi, HDP il yöneticileri Hüsnü Acay, Şehmuz Aksoy ile Savur DBP İlçe Eş Başkanı Muzaffer Işık ve Mardin Büyükşehir Belediyesi eski meclis üyesi Metin Kaya. 5 kişi, 4'ü adli kontrol şartıyla olmak üzere 26 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından serbest bırakıldı.
- HDP Bayrampaşa İlçe Eş Başkanı Nedim Genç 25 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 29 Şubat 2020 tarihinde Mardin'de yapılan ev baskınlarında 2014 ile 2015 yıllarında katıldıkları eylem ve etkinlikler ile siyasi faaliyetleri gerekçe gösterilerek gözaltına alınan 10 kişiden 8'i polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. HDP Mardin İl Eş Başkanı Perihan Ağaoğlu ve eski İl Eş Başkanı Musa Alkan ise 6 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.
- 12 Mart 2020 tarihinde Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında Urfa, Van, Şırnak, Batman ve Diyarbakır illerinde yapılan operasyonlarda gözaltına alınan ve aralarında avukatların, HDP üye ve yöneticilerinin, Siverek T Tipi Cezaevi'nde görevli 12 infaz koruma memurunun da aralarında olduğu 31 kişiden 4'ü 17 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 27 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklananların isimleri: avukat Sevda Çelik Özbıngöl, yazar Halil Çay ve İlyas Çayır ile ismi öğrenilemeyen 1 infaz koruma memuru. Adli kontrol şartıyla serbest bırakılanların isimleri: Metin Özbadem (HDP Parti Meclisi Üyesi), Cemo

Tüysüz, Emin Baran, Gürgün Kadirhan, Hidayet Enmek, Hüseyin İzol, Özkan Avcı, Zeynep Işık, Şeyhmuz Inal ve Aydın Badıllı, Kemal Ak, Mehmet Gazali Yazar, Mızgin Çay Yavuz, Salih Erbekler, Şevger Sonkurt ile Zeynep Kıyar ile isimleri öğrenilemeyen 11 infaz koruma memuru.

- 12 Mart 2020 tarihinde Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında Urfa, Van, Şırnak, Batman ve Diyarbakır illerinde yapılan operasyonlarda gözaltına alınan ve aralarında avukatların da olduğu 7 kişiden 2'si tutuklandı. 5 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Meclisi üyesi Mehmet Akdoğan ve Cevdet Demiroğlu. Buna göre bu soruşturma kapsamında tutuklananların sayısı 6 oldu.
- 9 Mart 2020 ve takip eden tarihlerde Adıyaman'ın Çelikhan ilçesinde gözaltına 9 kişiden 6'sı 17 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Çelikhan ilçesine bağlı Bulam beldesinin Demokratik Bölgeler Partisi'nden önceki dönem Belediye Eş Başkanları Mehmet Çalğan ve Cevahir Büyükşahin, HDP üyeleri Erdal Çalğan, Erdal Ün, Veysel Demirci ve Nureddin Çalğan. 3 kişi ise (İsmail Topbaş, Hasan Büyükşahin ve Adıgüzel Demirci) ise serbest bırakıldı.
- 24 Mart 2020 tarihinde Siirt'te yapılan ev baskınlarında aralarında HDP üyelerinin de olduğu 7 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Gözaltına alınanların isimleri: Leyla Özalp, İbrahim Ekinci, Metin Ekinci, Berxwedan Dayan, Keşti Dayan, Ferhat Dayan ve Kadri Dayan.
- 23 Mart 2020 tarihinde Batman'da gözaltına alınan 9 kişiden 2'si 25 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 7 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklanan kişiler: TJA aktivistleri Siyajin Yıldırım ve Emine Erden. Gözaltına alınıp serbest bırakılan kişiler: Batman Belediyesi Eş Başkan Yardımcı Şehriban Aydın, Belediye Meclisi üyeleri Mehmet Salih Çetinkaya, Şükran Çelebi ile sanatçılar Adil Arslan ve Abdullah Tarhan, HDP Gençlik Meclisi üyeleri Evin Can ve Semanur Can.
- Covid-19 salgını ile ilgili dayanışma kampanyası kapsamında Ağrı'da ihtiyaç sahiplerine gıda kolisi dağıtan HDP üyesi 2 kişi (HDP Merkez ilçe yöneticisi Hakan Mağlay ve HDP üyesi Yusuf Keser) polis tarafından Vefa Sosyal Destek Grubu dışında yardım dağıtılmasının yasak olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı. 50 yardım kolisine ise polis tarafından el konulduğu bildirildi.

1.3. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan DBP Üye ve Yöneticileri

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) üye ve yöneticisi olan en az 4 kişi gözaltına alındı.

- 31 Ocak 2020 tarihinde Ankara'da yapılan ev baskınlarında 4 kişi 'örgüt adına faaliyette buldukları' iddiasıyla gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri: DBP Sincan eski ilçe Eş Başkanı Ayten Karaman, müzisyen Bahoz Aslan ile soyadları öğrenilemeyen Halil ve İsmail.
- 14 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alınan ve aralarında HDP il yöneticisi İrfan Söner, Bağlar İlçe Eş Başkanı Mehmet Atlıhan, HDP Yenişehir İlçe Eş Başkanı Sadrettin Kaya, Demokratik İslam Kongresi (DİK) üyesi Mele Yusuf Andan, DBP Bağlar ilçe örgütü yöneticileri Ali Alkan ve Abdullah Dengiz, Bağlar Belediye Meclisi eski üyesi Rifat Turfan'ın da olduğu 20 kişi 4'ü adli kontrol şartıyla olmak üzere 17 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı. Adli kontrol şartıyla serbest bırakılanların isimleri: İrfan Söner, Halef Caruş, Hasan Çiçek ve Halis Tekok.

- 21 Şubat 2020 tarihinde Mardin’de yapılan ev baskınlarında aralarında HDP ve DBP üye ve yöneticilerinin de olduğu 5 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri: Kızıltepe Belediyesi eski Eş Başkanı İsmail Asi, HDP il yöneticileri Hüsnü Acay, Şehmuz Aksoy ile Savur DBP İlçe Eş Başkanı Muzaffer Işık ve Mardin Büyükşehir Belediyesi eski meclis üyesi Metin Kaya.

1.4. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Diğer Parti Üye ve Yöneticileri

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında 2’si Emek Partisi’nin (EMEP), 1’i Ezilenlerin Sosyalist Partisi’nin (ESP) üye ve yöneticisi olan en 3 kişi gözaltına alındı.

- ESP Ankara il yöneticisi Talip Ali Talipoğlu’nun, 23 Mart 2020 tarihinde Ankara Kızılay’da “Kapitalizm öldürür sosyalizm yaşatır. Yaşamak için grev zamanıdır” yazılı afişi astığı sırada gözaltına alındığı öğrenildi.
- 8 Nisan 2020 tarihinde Tekirdağ’ın Çorlu ilçesinde Covid-19 salgınıyla ilgili afiş asan EMEP üyelerine müdahale eden polis 2 kişiyi (İlçe Başkanı Erdal Koçer ve parti üyesi Kenan Işık) gözaltına aldı.

1.5. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Dernek, Vakıf, Sendika, Meslek Örgütü, İnisyatif ve Platform Üye ve Yöneticileri

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında dernek, vakıf, sendika ve meslek örgütlerinin üye ve yöneticisi olan en az 21 kişi gözaltına alındı, 2 kişi tutuklanırken 8 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

- 14 Ocak 2020 tarihinde İstanbul’da yapılan ev baskınında TAYAD üyesi Mehmet Güvel ile Nuri Cihanyandı isimli bir kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 15 Ocak 2020 tarihinde HDP üye ve yöneticilerine yönelik bir soruşturma kapsamında Ankara’da 5 kişi (HDP Ankara il yöneticisi Zeliha Ünlü, HDP Mamak ilçe yöneticisi Remziye Güçlü, HDP Mamak eski ilçe Eş Başkanı Lale Ekmen, Barış Annesi Gülistan Ozgan, Demokratik Alevi Derneği Mamak ilçe yöneticisi Hüsnüye Kart) ve İstanbul’da 1 kişi (Rukiye Şen) gözaltına alındı. Rukiye Şen’in Ankara’ya götürüleceği öğrenildi.
- 24 Ocak 2020 tarihinde Van’da Tutuklu ve Hükümlü Ailelerle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (TUHAY-DER) üye ve yöneticilerine yönelik bir soruşturma kapsamında gözaltına alınan 6 kişi 27 Ocak 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Gözaltına alınanların isimleri: TUHAY-DER Eş Başkanları Seyfettin Ertaş ve Kudret Temel, dernek yöneticisi Kinyas Başak, derneğin eski Eş Başkanı Önder Soğukbulak ve dernek üyeleri Levent Kurt ile Yılmaz Sürücü. Soruşturma kapsamında TUHAY-DER binasında da polis tarafından arama yapıldığı ve bu sırada dernek binasında asılı pankartların indirildiği ve eşyaların dağıtıldığı öğrenildi.
- 31 Ocak 2020 tarihinde Bitlis’in Tatvan ilçesinde yapılan bir yol kontrolü sırasında hakkında açılmış bir dava gerekçe gösterilerek gözaltına alınan TJA aktivisti Leyla Aşkan, 1 Şubat 2020 tarihinde savcılık ifadesinin ardından serbest bırakıldı.
- 6 Şubat 2020 tarihinde Van’da yapılan ev baskınlarında Yeni Yaşam gazetesi dağıtımıcısı Ferdi Sertkal, Yüzüncü Yıl Bilim Antropoloji Sanat ve Kültür Derneği (BASK-DER) Üyesi Mehmet Soner Bilir ve HDP Gençlik Meclisi Üyesi Ferhat Kalkan gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.

- 12 Şubat 2020 tarihinde Ağrı’da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 6 kişiden 3’ü (DİSK Ağrı Şube Başkanı Ersin Erinçik, HDP Merkez İlçe Eş Başkanı İsmail Çiftçi, HDP Merkez ilçe yöneticisi Eşref Yıldırım) 14 Şubat 2020 tarihinde ‘örgüt propagandası yapmak’ iddiasıyla çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklandı. 3 kişi (HDP Merkez ilçe yöneticisi Ömer Taş, İl Genel Meclisi Üyesi Sabri Taşdemir ve DBP eski yöneticisi Hamit Taşdemir) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 29 Şubat 2020 tarihinde İzmir’de “Suriye’de ne işimiz var? Savaşa hayır” yazılı bir pankart astıkları gerekçesiyle Halkevi üyesi 2 kişi gözaltına alındı.
- 11 Mart 2020 tarihinde Muğla’nın Fethiye ilçesinde cezaevindeki mahpuslara para gönderdiği gerekçesiyle gözaltına alınıp İstanbul’a getirilen TUHAY-DER Marmara Bölgesi Eş Başkanı Esin Çelik, 13 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla tutuklandı.
- Diktirdiği maskeleri Bartın’da semt pazarında ücretsiz dağıtan Bartın Halkevleri Şube Başkanı Yonca Alemdar, 7 Nisan 2020 tarihinde maskeleri izinsiz dağıttığı gerekçesiyle kendisine müdahale eden polis tarafından gözaltına alındı. Yonca Alemdar’ın yanı sıra maskeleri diken terzi Hulusi Kaymakçı’nın da gözaltına alındığı öğrenildi. 2 kişinin ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı bildirildi.
- Urfa Tabip Odası Başkanı Ömer Melik ve Genel Sekreteri Osman Yüksekayla 27 Nisan 2020 tarihinde ifade vermek üzere gittikleri Urfa İl Emniyet Müdürlüğü’nde Urfa Tabip Odası’na ait resmi sosyal medya hesaplarından yapılan paylaşımlar gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Aynı gün içinde mahkemeye sevk edilen 2 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 29 Nisan 2020 tarihinde Van’da yapılan ev baskınlarında TUHAY-DER üyesi 2 kişi (Halime Albay ve Zeki İtah) haklarında ihbar olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı.

1.6. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Hak Savunucuları

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında insan hakları savunucusu 2 kişi gözaltına alındı.

- İHD İstanbul Şubesi Başkanı avukat Gülseren Yoleri, 6 Şubat 2020 tarihinde evine gelen iki sivil polis tarafından gözaltına alındı. Cumartesi Anneleri’nin 12 Ekim 2019 tarihinde Galatasaray Meydanı’nda 759’uncu hafta buluşmasında yaptığı konuşma gerekçesiyle gözaltına alınan Gülseren Yoleri, götürüldüğü Sarıyer Karakolu’ndaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- 19 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır’da ‘örgüt propagandası yapma’ iddiasıyla gözaltına alınan İHD Diyarbakır Şube Yöneticisi Adnan Örhan, 20 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

1.7. Diğer Gözaltı ve Tutuklamalar

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında yukarıda belirtilenler dışında ‘örgüte yardım ve yataklık etmek’, ‘örgüt propagandası yapmak’ ve ‘örgüt üyesi olmak’ gibi gerekçeler ile en az 426 kişi gözaltına alındı, 30 kişi tutuklandı. 81 kişi adli kontrol şartıyla, 10 kişi ise ev hapsi şartıyla serbest bırakıldı.

- 9 Ocak 2020 tarihinde Mardin’in Nusaybin İlçesine bağlı Eskihisar (Marîné), Üçköy (Xarabalê) ve Üçyol (Sêderîyê) köylerinde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan ve aralarında Mor

Yakup Kilisesi Rahibi Sefer Bileçen ile Üçköy muhtarı Joseph Yar'ın da bulunduğu 11 kişiden 7'si (Üçköy muhtarı Joseph Yar, Mahmut Başak, Diljin Dinç, Mehmet Nuri Kılıç, Rıdvan Ertan, Sait Tatlı ve Yusuf Kılıç) 13 Ocak 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Rahip Sefer Bileçen, 10 Ocak 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüte yardım ve yataklık etme' iddiasıyla tutuklanmıştır; Musa Taştekin, Haşo Dinç ve Mehmet Başak ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. Mor Yakup Kilisesi Rahibi Sefer Bileçen, avukatlarının tutukluluğuna ilişkin yaptığı itirazın kabul edilmesi üzerine 14 Ocak 2020 tarihinde serbest bırakıldı.

- 9 Ocak 2020 tarihinde Maraş'ın Elbistan ilçesinde bir polis arama noktasında, araçlarında Sakine Cansız, Fidan Doğan ve Leyla Şaylemez'in fotoğraflarının olduğu pankartın bulunması gerekçesiyle gözaltına alınan 3 kişi (Nuri Çul, İbrahim Usta ve Ahmet Taş) aynı gün içinde ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- 9 Ocak 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı kırsal mahallelerde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 12 kişiden 8'i 12 Ocak 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüte yardım ve yataklık ettikleri' iddiasıyla tutuklandı. 4 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- HDP Şırnak milletvekili Nuran İmir'in annesi Kadriye İmir (70), 11 Ocak 2020 tarihinde Almanya'dan geldiği Ankara Esenboğa Havalimanı'nda hakkında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Kadriye İmir'in savcılıktaki ifade işlemlerinin ardından 13 Ocak 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.
- 13 Ocak 2020 tarihinde Şırnak'ın Şenoba beldesinde yapılan ev baskınında M. B. isimli bir kişi gözaltına alındı. M. B. aynı gün içinde savcılık sorgusunun ardından serbest bırakıldı.
- 16 Ocak 2020 tarihinde Hatay'da yapılan ev baskınlarında 2 kişinin (Erhan Arslan ve İpek Arslan) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 16 Ocak 2020 tarihinde İstanbul'un Küçükçekmece ilçesinde yapılan ev baskınlarında 2 kişinin (Gökhan Uysal ve Mert Arslan) gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 16 Ocak 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde 2 kişinin (A. A. ve V. A.) 'örgüte yardım etmek' gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi.
- 20 Ocak 2020 tarihinde Urfa'nın Siverek, Hilvan, Bozova, Viranşehir ve Ceylanpınar ilçelerinde yapılan ev baskınlarında 'örgüt propagandası yaptıkları' iddiasıyla 7 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: Ramazan Kızıoğlu, Süleyman Erbil, Mehmet Ayhan, Ahmet Gerçek ve Muharrem Gerçek.
- "FETÖ/PDY Davaları" kapsamında yargılanarak müebbet hapis cezası ile cezalandırılan bir Hava Harp Okulu öğrencisinin annesi Melek Çetinkaya'nın 21 Ocak 2020 tarihinde Ankara'da evinden çıktıktan sonra arabasının önünü kesen polis tarafından gözaltına alınarak Ankara Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'ne götürüldüğü öğrenildi. Basında yer alan haberlerde Melek Çetinkaya'nın arabasının mahkeme kararı olmadan polis tarafından arandığı belirtildi. Terörle Mücadele Şubesi'nde Melek Çetinkaya'nın oturmasına izin verilmeden bir buçuk saat duvara dönük şekilde ayakta bekletildiği, bu esnada "kısacık boyunla ne gibi işlere karışmışsın", "sosyal medya kullanmayı sana kim öğretti" gibi ifadeler kullanan polisin sözlü şiddetine maruz kaldığı öğrenildi.

- 22 Ocak 2020 tarihinde gözaltına alınan “FETÖ/PDY Davaları” kapsamında yargılanarak ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılan Hava Harp Okulu öğrencilerinin anneleri Melek Çetinkaya ile Ayten Güleşçi ve KHK ile mesleğinden ihraç edilmiş olan Yasin Arıcı ile Bünyamin Çiçek 23 Ocak 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 23 Ocak 2020 tarihinde Mardin’in Nusaybin ilçesinde gözaltına alınan Rahime Sari isimli bir kişi aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘örgüt propagandası yapma’ iddiasıyla tutuklandı.
- 20 Ocak 2020 tarihinde tutuklu yargılandığı davadan tahliye edilen Azan Baran isimli kişi, 24 Ocak 2020 tarihinde Diyarbakır’da gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 27 Ocak 2020 tarihinde Urfa’nın Bozova ilçesinde jandarma tarafından yapılan ev baskınlarında 2 kişi (Niyazi Gümüş ve ismi öğrenilemeyen bir kişi) ‘örgüte yardım ve yataklık etme’ iddiasıyla gözaltına alındı.
- 18 Ocak 2020 tarihinde Urfa’nın Bozova ilçesinde polis tarafından durdurulan bir araçta patlayıcı madde ve elektronik düzenek bulunmasıyla ilgili soruşturma kapsamında gözaltına alınan 11 kişiden 2’si (M. M. ve F. A.) 29 Ocak 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 9 kişi ise serbest bırakıldı.
- 29 Ocak 2020 tarihinde Diyarbakır’ın Bağlar ilçesinde yapılan ev baskınında S. T. (19, e) isimli bir kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 7 Şubat 2020 ve takip eden tarihlerde Mardin’de gözaltına alınan 14 kişi 18 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından serbest bırakıldı.
- 9 Şubat 2020 tarihinde Mardin’in Artuklu ilçesinde yapılan ev baskınında evde misafir olarak bulunan HDP Gençlik Meclisi üyesi 2 kişi (Özgür Bulut ile adı öğrenilmeyen bir kişi) ile ev sahibi 2 kişinin (Abdullah Çalhan ve Abdülkadir Çalhan) gözaltına alındığı öğrenildi. 4 kişinin gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- Arlet Natali Avazyan isimli bir kişi, 11 Şubat 2020 İstanbul’da tarihinde sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Arlet Natali Avazyan 12 Şubat 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- 11 Şubat 2020 tarihinde Adana’da yapılan ev baskınlarında DEM Müzik Merkezi’ne yönelik soruşturma kapsamında 1’i çocuk 2 kişi [Şirda Erol ve D. S. (15)] gözaltına alındı. Aynı soruşturma kapsamında daha önce 4 kişi (İlyas Arzu, Jiyan Savcı, Hakan Taş ve Berfin Doğan) gözaltına alınmış ve bu kişilerin gözaltı süresi 11 Şubat 2020 tarihinde 4 gün daha uzatılmıştı.
- 11 Şubat 2020 tarihinde Urfa’nın Bozova ilçesine bağlı Koçhisar kırsal mahallesinde yapılan ev baskınında 13 kişi ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘örgüte yardım etmek’ iddialarıyla gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan 5’inin (Mehmet Yıldırım, Tacettin Gül, İbrahim Polat, Mahmut Pehlivan ve İskender Şeker) Bozova İlçe Jandarma Komutanlığı’na; diğer 8 kişinin ise Urfa’ya götürüldüğü öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri: Mehmet Yıldırım, Kenan Yıldırım, Müslüm Yıldırım, Yılmaz Doğan, Tacettin Gül, Abdullah Polat, İbrahim Polat, Mustafa Yıldız, İskender Şeker, Emin Zincirkıran, Mahmut Pehlivan, Ayhan Atmaca ve Mustafa Taş.

- 11 Şubat 2020 tarihinde Mersin’de yapılan ev baskınlarında 2’si çocuk 12 kişi ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: S. A., V. Ç., Ferhat Salman, Mehmet Beyhan, Resul Demir, Mustafa Koç, Barış Şen ve Yusuf Keskin.
- 12 Şubat 2020 tarihinde Muş’un Malazgirt ilçesine bağlı Kazgöl, Aslankaya ve Yaramış köylerinde yapılan ev baskınlarında aralarında Kazgöl köyü muhtarı Salih Söylemez’in de olduğu 8 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemeyen 8 kişinin Malazgirt İlçe Jandarma komutanlığına götürüldüğü öğrenildi.
- 12 Şubat 2020 tarihinde Antep’te yapılan ev baskınlarında ‘örgüt propagandası yapmak’ iddiasıyla 12 kişi gözaltına alındı. 2 kişi 13 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı; 6 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 13 Şubat 2020 tarihinde Van’da yapılan ev baskınlarında 17 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 13 Şubat 2020 tarihinde Muş’un Bulanık ilçesinde yapılan ev baskınında gözleri görmeyen 1 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi ve ismi öğrenilemeyen kişinin Muş İl Emniyet Müdürlüğü’ne götürüldüğü bildirildi.
- 13 Şubat 2020 tarihinde Malatya’da yapılan ev baskınlarında ‘örgüt propagandası yapmak’ iddiasıyla 2 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.
- 12 Şubat 2020 tarihinde yapılan Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) grup toplantısında Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan konuşurken “Çoluk çocuğum aç, bana yardım edin” diye bağırın ve daha sonra koruma görevlileri tarafından salondan çıkartılan kişinin gözaltına alındığı basında yer alan haberlerden öğrenildi.
- 15 Şubat 2020 tarihinde Batman’da yapılan ev baskınlarında 4 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin isimleri: Hasan Balıcak, Sait Kortun, Abdullah İltaş ve Abdulvahap Tüzün.
- 14 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır’da yapılan ev baskınlarında en az 20 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: HDP il yöneticisi İrfan Söner, HDP Bağlar İlçe Eş Başkanı Mehmet Atlıhan, HDP Yenişehir İlçe Eş Başkanı Sadrettin Kaya, Demokratik İslam Kongresi (DİK) üyesi Mele Yusuf Andan, DBP Bağlar ilçe yöneticisi Ali Alkan, HDP Bağlar ilçe yöneticisi Abdullah Dengiz, Rıfat Turfan, HDP Diyarbakır il yöneticisi Mele Abdullah Arkan, Hasan Çiçek, Mehmet Özçelik, Fuat Öner, Hacı Eroğlu, Halis Tekok ve İlknur Meygil.
- 15 Şubat 2020 tarihinde Mardin’in Kızıltepe, Dargeçit, Nusaybin ve Artuklu ilçelerinde 8 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: Ahmet Seyhan, Mazlum Acar, Abdulsalam Nergiz, Sait Sırdaş ve Duygu Aykut.
- 15 Şubat 2020 tarihinde Şırnak’ta gözaltına alınan 4 kişi (Abdulhalil Özcan, Ahmet Özcan, Mehmet Hazar ve Halil Beğenir) 16 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı.
- 15 Şubat 2020 tarihinde Şırnak’ın İdil ilçesinde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan Belediye Meclisi Üyesi Hikmet Zan, Mehmet Fidan ve Nurettin Şen aynı gün ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Gözaltı gerekçesinin 2014 yılında ilçede kurulan bir taziyeye katıldıkları olduğu öğrenildi.

- 15 Şubat 2020 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde yapılan ev baskınlarında 10 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Gözaltına alınanlardan isimleri öğrenilenler: Aziz Erkul, Nupelda Geren, Serhat İnanç ve Mikail Bayık.
- 14 Şubat 2020 tarihinde Tunceli'de yapılan ev baskınlarında 7 üniversite öğrencisi gözaltına alındı. Gözaltına alınan 7 kişinin tutuldukları Tunceli Emniyet Müdürlüğü'nde hak ihlallerine karşı açlık grevine başladığı öğrenildi. 7 üniversite öğrencisi 1'i adli kontrol şartıyla olmak üzere 17 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı. Öğrencilerin gözaltında ajanlık dayatmasına maruz kaldıkları öğrenildi. Serbest bırakılan öğrencilerin isimleri: Hazal Öztemel, Mustafa Abdaloğulları, Şiyar Şevli, Dilaver Paksoy, Kahraman Yıldız, Cengiz Fidan ve Firaz Tekol.
- Van'da 13 ve 14 Şubat 2020 tarihlerinde "15 Şubat'ta eylem yapacakları" iddiasıyla gözaltına alınan ve aralarında Mezopotamya Haber Ajansı muhabiri Yunus Duman'ın da olduğu 65 kişiden 34'ünün 16 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldığı öğrenildi. 29 kişinin ise halen gözaltında olduğu bildirildi.
- 14 Şubat 2020 tarihinde Ankara'da gözaltına alınan 10 kişi, 3'ü adli kontrol şartıyla olmak üzere 17 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı.
- 14 Şubat 2020 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan 7 kişi 2'si adli kontrol şartıyla olmak üzere 17 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı.
- 15 Şubat 2020 tarihinde Mardin'de gözaltına alınan 8 kişi 17 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı.
- 15 Şubat 2020 tarihinde Batman'da gözaltına alınan 6 kişi 18 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 18 Şubat 2020 tarihinde Malatya'nın Akçadağ ilçesinde jandarma tarafından yapılan ev baskınında 1 kişi 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla gözaltına alındı.
- 17 Şubat 2020 tarihinde Mersin'in Tarsus ilçesinde gözaltına alınan 10 kişiden 3'ü 24 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt adına suç işlemek' iddialarıyla tutuklandı. 7 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 27 Şubat 2020 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde yapılan ev baskınında Zeynep Dağ isimli bir kişi gözaltına alındı.
- 29 Şubat 2020 tarihinde Mardin'de gözaltına alınan avukat Ali Kahraman, 2 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. Ali Kahraman, 3 Nisan 2020 tarihinde avukatlarının yaptığı itiraz sonucu serbest bırakıldı.
- 3 Mart 2020 tarihinde Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde bomba ihbarı gerekçesiyle kampüse giren polis ile tartışan 7 öğrencinin gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınanların isimleri öğrenilemedi.
- 3 Mart 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı Kumrucak Mahallesi'nde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan mahalle muhtarı Abdullah Kızılboğa, 4 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Abdullah Kızılboğa'nın evinin arama kararı olmamasına rağmen arandığı öğrenildi. Aynı tarihte silah bulundukları iddiasıyla gözaltına alınan 3 kişi (Eyüp Kızılboğa, Serhat Tosun ve Hüseyin Gökmen) ise 4 Mart 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

- 4 Mart 2020 tarihinde Tunceli'nin Pertek ilçesinde yapılan ev baskınlarında 2 kişi (Gökhan Karakuş ve Sertaç Can) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 5 Mart 2020 tarihinde Adana'da yapılan ev baskınlarında 7 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi ve gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.
- 5 Mart 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde yapılan ev baskınında 1 kişi (Barış Yıldız) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 6 Mart 2020 tarihinde Mardin'in Savur ilçesinde yapılan ev baskınlarında 5 kişi (Cabbar Gündüz, Mustafa Kılıç, Meki Eroğlu, Davut Okumuş ve Metin Ortak) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesinin 2014 ile 2015 yıllarında katıldıkları eylem ve etkinlikler ile siyasi faaliyetleri olduğu öğrenildi.
- 6 Mart 2020 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde yapılan ev baskınlarında 3 kişi örgüt propagandası yaptıkları iddiasıyla gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.
- 10 Mart 2020 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde yapılan ev baskınlarında 2 kişi (Zübeyde Akdoğan ve Ahmet Akdoğan) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 11 Mart 2020 tarihinde istekleri ve iradeleri dışında mahkeme kararıyla Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürülen açlık grevinde olan Grup Yorum üyelerini İbrahim Gökçek ve Helin Bölek'i ziyaret etmek için hastaneye gelen 8 kişi (Betül Varan, Seher Adıgüzel, Eren Erdem, İbrahim Gökçek'in kardeşi Onur Gökçek, Fırat Kıl, Beyhan Gün, Cemile Temizkalp, Ulaş Baran) gözaltına alındı.
- 12 Mart 2020 tarihinde Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında Urfa, Van, Şırnak, Batman ve Diyarbakır illerinde yapılan operasyonlarda gözaltına alınan ve aralarında avukatların, HDP üye ve yöneticilerinin, Siverek T Tipi Cezaevi'nde görevli 12 infaz koruma memurunun da aralarında olduğu 31 kişiden 4'ü 17 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 27 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklananların isimleri: avukat Sevda Çelik Özbingöl, yazar Halil Çay ve İlyas Çayır ile ismi öğrenilemeyen 1 infaz koruma memuru. Adli kontrol şartıyla serbest bırakılanların isimleri: Metin Özbadem (HDP Parti Meclisi Üyesi), Cemo Tüysüz, Emin Baran, Gürgün Kadirhan, Hidayet Enmek, Hüseyin İzol, Özkan Avcı, Zeynep Işık, Şeyhmuz Inal ve Aydın Badıllı, Kemal Ak, Mehmet Gazali Yazar, Mızgın Çay Yavuz, Salih Erbekler, Şevger Sonkurt ile Zeynep Kıyar ile isimleri öğrenilemeyen 11 infaz koruma memuru.
- 6 Mart 2020 tarihinde Mardin'in Savur ilçesine bağlı Soylu kırsal mahallesinde gözaltına alınan 5 kişi (Cabbar Gündüz, Mustafa Kılıç, Meki Eroğlu, Davut Okumuş ve Metin Orak) 13 Mart 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 22 Mart 2020 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde yapılan ev baskınlarında 7'si çocuk 8 kişi Newroz kutlamaları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. 8 kişi 2'si adli kontrol şartıyla olmak üzere aynı gün içinde serbest bırakıldı. Gözaltına alınanların isimleri: Ş. Y., İ. C., A. E., M. A., M. B., A. I., E. K. ve Ö. K.
- 21 Mart 2020 tarihinde Bingöl'ün merkez ilçesine bağlı Gözeler köyünde yapılan ev baskınlarında 3 kişi (Mehmet Morsümbül (67), Sidar Serinyel ve Mazlum Serinyel) haklarında ihbar olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. 3 kişi 23 Mart 2020 tarihinde Bingöl İl Jandarma Komutanlığı'ndaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

- 24 Mart 2020 tarihinde Mersin’de yapılan ev baskınında F. Y. isimli bir kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- Tunceli’nin Pertek ilçesinde gözaltına alınan 3 kişiden 1’i (Serkan Kara) 31 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla tutuklandı. 2 kişi (Ercan Öztürk ve Serkan Kurban) ise serbest bırakıldı.
- 8 Nisan 2020 tarihinde Diyarbakır’ın Kulp ilçesine bağlı Güleç Mahallesi kırsal alanında bir aracın geçişi sırasında meydana gelen ve 5 sivil kişinin öldüğü patlamayla ilgili olarak 10 Nisan 2020 tarihinde 5 kişinin gözaltına alındığı, 1 kişi hakkında ise arama kararı olduğu öğrenildi.
- 15 Nisan 2020 tarihinde Diyarbakır’ın Lice ilçesi kırsal alanında yapılan askeri operasyon sırasında Şenlik kırsal mahallesinde 1 kişi (Ferhat Önkol), Birlik kırsal mahallesinde 3 kişi (Tuba Oyunlu, Dilan Oyunlu ve Bager Oyunlu) gözaltına alındı. Gözaltına alınanların Lice İlçe Jandarma Komutanlığı’nda tutulduğu öğrenildi. 4 kişi 20 Nisan 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘örgüte yardım etmek’ iddialarıyla tutuklandı.
- 22 Nisan 2020 tarihinde Diyarbakır’ın Hani ilçesinde gözaltına alınan R. Y. isimli 1 kişi aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘örgüt propagandası yapmak’ iddialarıyla tutuklandı.
- 26 Nisan 2020 tarihinde Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından gönderilen ekmekleri Yüreğir ilçesinde ücretsiz olarak dağıtan 3 kişi (Hasali Demir, Cumali Sucu ve Camal Demir) haklarında şikayet olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Doğankent Polis Karakolu’na götürülen 3 kişi ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- 28 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul’un Bağcılar ilçesinde bir evde “parti yaptıkları” gerekçesiyle 10 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan 10 kişi aynı gün çıkarıldıkları mahkeme tarafından ‘bulaşıcı hastalıklara ilişkin tedbirlere aykırı davranmak’ suçundan 2’şer ay ev hapsi ile cezalandırıldı.

2. MİLLETVEKİLLERİ, BELEDİYE EŞ BAŞKANLARI, SİYASİ PARTİ YÖNETİCİLERİ HAKKINDA AÇILAN DAVALAR VE SORUŞTURMALAR

2.1. Önceki Dönem Milletvekilleri Hakkında Açılmış Davalar

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında 6 eski milletvekili hakkında önceden açılmış davaların görülmesine devam edildi.

Selma Irmak

HDP Hakkari eski milletvekili Selma Irmak hakkında 5 Eylül 2016 tarihinde PKK lideri Abdullah Öcalan’ın sağlık durumuna ilişkin yaptığı açlık grevi nedeniyle Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 4 Mart 2020 tarihinde başlandı. Selma Irmak duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme ilk duruşmada kararını açıkladı ve ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan Selma Irmak’ın beraatına hükmetti.

Esad Canan

HDP Hakkari eski milletvekili Esad Canan hakkında Demokratik Toplum Kongresi (DTK) binasına girip çıktığı, toplantı ve kongrelerine katıldığı gerekçesiyle Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi’nde ‘örgüt

üyesi olmak' iddiasıyla açılan davanın karar duruşması 4 Mart 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme Esad Canan'ı 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Fikri Sağlar

CHP eski milletvekili Fikri Sağlar hakkında Ankara 14. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 10 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Fikri Sağlar'ı 'Cumhurbaşkanı'na hakaret etmek' suçundan 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Figen Yüksekdağ

HDP eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ hakkında Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Figen Yüksekdağ'ın 'Türk milletini, Türkiye Cumhuriyeti devletini ve Türk yargısını aşağılama' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Figen Yüksekdağ, SEGBİS'teki teknik sorun nedeniyle duruşmaya katılamadı. Mahkeme duruşmayı 19 Mart 2020 tarihine erteledi.

HDP eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ hakkında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla Van 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 7 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Figen Yüksekdağ, SEGBİS aracılığıyla duruşmaya katıldı ve savunma yaptı. Savunmaların ardından mahkeme Figen Yüksekdağ'ı 1740 TL para cezası ile cezalandırdı.

Selahattin Demirtaş

HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 7-9 Ocak 2020 tarihlerinde devam edildi. Davayı izlemek üzere İsveç'ten gelen Sınır Tanımayan Avukatlar üyesi Per Stadig ve Stende Geer'in duruşmanın yapıldığı Sincan Cezaevi Kampüsü'ne alınmadığı öğrenildi. Mahkemenin duruşmanın ilerleyen saatlerinde Per Stadig ve Stende Geer'in duruşmaya alınabilecekleri yönünde karar verdiği bildirildi. Selahattin Demirtaş duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katıldı ve savunma yaptı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 27 ve 28 Mayıs 2020 tarihlerinde görülmek üzere erteledi.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında katıldığı siyasi parti kongrelerindeki konuşmaları, bir Alman gazetesine verdiği röportaj ve hakkında yapılan şikayetler gerekçe gösterilerek hazırlanan iddianame 21 Nisan 2020 tarihinde Ankara 17. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi. İddianamede Selahattin Demirtaş'ın 'örgüt propagandası yapmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Davanın ilk duruşması 14 Temmuz 2020 tarihinde görülecek.

Çağlar Demirel

HDP Diyarbakır eski milletvekili Çağlar Demirel hakkında Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 10 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Çağlar Demirel'in sağlık durumu nedeniyle katılmadığı duruşmada mahkeme, Çağlar Demirel'in mahkemeye katılma talebinin reddine karar verdi. Savunmaların ardından mahkeme Çağlar Demirel'i 'örgüt üyesi olma' suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

2.2. Sürmekte Olan 27. Dönem Milletvekilleri Hakkında Açılmış Davalar

Leyla Güven

HDP Hakkari milletvekili ve DTK Eş Başkanı Leyla Güven hakkında, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Afrin'e yönelik hareketi ile ilgili açıklamaları ve DTK bünyesindeki faaliyetleri gerekçesiyle Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 5 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme Leyla Güven'e uygulanan yurtdışına çıkış yasağının kaldırılması talebini reddetti ve duruşmayı 8 Nisan 2020 tarihine erteledi.

2.3. Milletvekilleri Hakkında Açılan Soruşturmalar, Fezlekeler

2.3.1. Hakkında Soruşturma Başlatılan Milletvekilleri:

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında 3 milletvekili hakkında çeşitli gerekçeler ile soruşturma açıldı.

- HDP Van milletvekili Murat Sarısaç hakkında, kendisini takip eden, daha sonra durdurarak yanında bulunan HDP Parti Meclisi üyesi Yunus Durdu'yu gözaltına alan ve sivil bir araçta bulunan kişileri görüntülediği ve bu kişilere kim olduklarını sorduğu için, Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığı öğrenildi. Soruşturmanın 'örgüte yardım ve yataklık' ve 'kamu görevlisine görevinden dolayı alenen hakaret' gerekçeleriyle açıldığı bildirildi.
- HDP Kocaeli milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, 25 Mart 2020 tarihinde sosyal medya hesabından yaptığı bir paylaşım ile Ankara Sincan 2 Nolu L Tipi Cezaevi'nde 1 mahpusun Covid-19 testinin pozitif çıktığını duyurdu. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın bir açıklama yaparak söz konusu iddiayı yalanladığı ve Ömer Faruk Gergerlioğlu hakkında 'halk arasında endişe, korku ve panik yaratmak' iddiasıyla soruşturma başlattığı öğrenildi.
- 30 Mart 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından HDP Diyarbakır milletvekili Remziye Tosun hakkında Covid-19 salgını ile ilgili yaptığı konuşma nedeniyle bir soruşturma açtığı öğrenildi.

2.3.2. Hakkında Fezleke Hazırlanan Milletvekilleri

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında AKP'den 1, CHP'den 5, HDP'den 34, İyi Partiden 1 olmak üzere toplam 41 milletvekili hakkında dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle 103 fezleke hazırlandı.

AKP: 1 milletvekili, 1 fezleke

- Bolu Milletvekili Arzu Aydın (1 fezleke)

CHP: 5 milletvekili, 7 fezleke

- Grup Başkanvekili ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç (3 fezleke)
- Grup Başkanvekili ve Manisa Milletvekili (1 fezleke)
- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel (1 fezleke)
- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu (1 fezleke)
- Konya Milletvekili Abdülatif Şener (1 fezleke)

HDP: 34 milletvekili, 94 fezleke

- Eş Genel Başkan ve Iğdır Milletvekili Pervin Buldan (4 fezleke)
- Adana Milletvekili Tülay Hatimoğulları (1 fezleke)
- Adana Milletvekili Kemal Peköz (1 fezleke)
- Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk (8 fezleke)
- Ağrı Milletvekili Dilan Dirayet Taşdemir (1 fezleke)
- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül (3 fezleke)
- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran (2 fezleke)
- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz (2 fezleke)
- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun (5 fezleke)
- Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları (4 fezleke)
- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel (7 fezleke)
- Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier (2 fezleke)
- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ (2 fezleke)
- Diyarbakır Milletvekili Saliha Aydeniz (8 fezleke)
- Hakkari Milletvekili Leyla Güven (5 fezleke)
- Hakkari Milletvekili Sait Dede (1 fezleke)
- İstanbul Milletvekili Saruhan Oluç (1 fezleke)
- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm (1 fezleke)
- İstanbul Milletvekili Hüda Kaya (1 fezleke)
- Mardin Milletvekili Pero Dünder (2 fezleke)
- Mardin Milletvekili Ebru Günay (1 fezleke)
- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan (1 fezleke)
- Muş Milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit (8 fezleke)
- Muş Milletvekili Mensur Işık (1 fezleke)
- Muş Milletvekili Şevin Coşkun (2 fezleke)
- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş (2 fezleke)
- Şırnak Milletvekili Nuran İmir (2 fezleke)
- Urfa Milletvekili Ömer Öcalan (1 fezleke)
- Urfa Milletvekili Ayşe Sürücü (2 fezleke)
- Urfa Milletvekili Nimetullah Erdoğan (1 fezleke)
- Tunceli Milletvekili Alican Önlü (1 fezleke)
- Van Milletvekili Sezai Temelli (17 fezleke)
- Van Milletvekili Murat Sarısaç (4 fezleke)

İYİ Parti: 1 milletvekili, 1 fezleke

- İstanbul Milletvekili Ümit Özdağ (1 fezleke)

2.4. Belediye Eş Başkanları Hakkında Açılmış Davalar

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında 18 belediye eş başkanının haklarında daha önceden açılmış davaların yargılanmasına devam edildi.

Rojda Nazlier

Yerine kayyım atanan, Diyarbakır'ın Kocaköy ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Rojda Nazlier hakkında Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Ocak 2020 tarihinde başlandı.

İddianamede Rojda Nazlier'in 'örgüt üyesi olma' suçundan cezalandırılması istenmektedir.

Rojda Nazlier, duruşmaya tutuklu olarak bulunduğu Kayseri Bünyan Kadın Cezaevi'nden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Avukatların tanık ifadelerinin ve savunmaların SEGBİS ile kayıt altına alınması yönündeki talebi mahkeme tarafından dosyaya katkı sunmayacağı gerekçesiyle reddedildi. Duruşma sırasında aralarında HDP milletvekillerinin de olduğu izleyiciler mahkeme başkanının kararıyla salondan çıkartıldı. Bu durumu tutanak altına almak isteyen avukatların polis müdahalesi ile tutanak tutamadan salondan çıkartıldığı öğrenildi. Mahkeme başkanının avukatların Rojda Nazlier aleyhine tanıklık yapan kişiye soru sormasına müdahale ettiği, "cevap vermek zorunda değilsin" diyerek tanığı yönlendirdiği gerekçesiyle avukatların reddi hakim talebinde bulunduğu, bu talebin mahkeme tarafından kabul edilmediği bildirildi. Mahkeme Rojda Nazlier'in tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 20 Nisan 2020 tarihine erteledi. Davanın bir sonraki duruşmasının 2 Nisan 2020 tarihinde Rojda Nazlier ve avukatlarına haber vermeden görüldüğü ve mahkemenin Rojda Nazlier'in tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 22 Haziran 2020 tarihine ertelendiği 20 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi.

Rojda Nazlier, 21 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 22 Ekim 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Kocaköy Belediyesi'ne 22 Ekim 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım atanmıştı.

Gültan Kışanak

Malatya 5. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından, yerine kayyım atanan Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi eski Eş Başkanı Gültan Kışanak'a verilen 14 yıl 3 ay hapis cezası ve DBP eski Eş Genel Başkanı Sebahat Tuncel'e verilen 15 yıl hapis cezası Antep Bölge Adliye Mahkemesi 18. Ceza Dairesi tarafından bozulmuştu.

Gültan Kışanak ve Sebahat Tuncel'in yeniden yargılanmasına 13 Ocak 2020 tarihinde Malatya 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yeniden başlandı. Sonraki duruşma 9 Mart 2020 tarihinde görüldü, 13 Nisan 2020 tarihinde ise mahkeme yapmadan dosya üzerinden inceleme yaparak Gültan Kışanak ve Sebahat Tuncel'in tutukluluk hallerinin devamına karar verdi ve duruşmayı 29 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

Keziban Yılmaz

İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındıktan sonra yerine kayyım atanan, Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Keziban Yılmaz hakkında Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 15 Ocak 2020 tarihinde başlandı.

Keziban Yılmaz duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı ve savunma yaptı. Mahkemenin Keziban Yılmaz ile ilgili 3 avukat sınırlaması getirdiği öğrenildi. Sonraki duruşmalar 2 Mart, 16 Mart 2020 tarihlerinde görüldü. 16 Mart 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Keziban Yılmaz'ı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca hükümlerle birlikte Keziban Yılmaz'ın tahliyesine hükmetti.

Keziban Yılmaz 21 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış, 23 Ekim 2019 tarihinde tutuklanmış ve yerine 22 Ekim 2019 tarihinde Kayapınar ilçesine İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı.

Sara Kaya

Mardin'in Nusaybin ilçesinin eski Belediye Eş Başkanı Sara Kaya hakkında Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın duruşmaları 17 Ocak ve 6 Mart 2020 tarihlerinde görüldü. Tutuklu bulunan Sara Kaya duruşmalara SEGBİS aracılığıyla katıldı. Mahkeme Sara Kaya'nın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 4 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

Sara Kaya 13 Ocak 2017 tarihinde gözaltına alınmış ve 26 Ocak 2017 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Nusaybin Belediyesi'ne 11 Eylül 2016 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım atanmıştı.

Mehmet Aydın Alökmen

Mardin'in Savur ilçesinin DBP'li eski Belediye Eş Başkanı Mehmet Aydın Alökmen hakkında Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 29 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından kararını açıklayan mahkeme Mehmet Aydın Alökmen'i 'örgüt üyesi olma' suçundan 7 yıl 6 ay ve 'örgüt propagandası yapma' suçundan 2 yıl 9 ay 22 gün olmak üzere toplam 10 yıl 3 ay 22 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Remziye Yaşar

Hakkari'nin Yüksekova ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Remziye Yaşar hakkında Hakkari 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 4 Şubat 2020 tarihinde başlandı.

Duruşmada dinlenen tanık Şirvan Şedal, ifadesinde "gözaltına alındığımda 4 gün emniyette işkence gördüm. Bana zorla boş kağıtlar imzalatıldılar. Yapılan suçlamalar bana ait değildir ve kabul etmiyorum" dedi. Diğer bir tanık Abdullah Orhan ise ifadesinde "Ben Türkçe bilmiyorum. 6 gün gözaltında kaldım ve okuma ve yazmam yoktur. Şimdi çok sayıda insan üzerinde ifade verdiğim ortaya çıkıyor. Okuma yazmam olmadığını öğrenen polisler bana baskı ve işkence ile zorla kağıtlara parmak bastırdılar. Bu ifadelerle hiç bir alakam yoktur ve adı geçenlerin hiç birisini tanımıyorum" dedi. Savunmaların ardından mahkeme Remziye Yaşar'ın adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 15 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

Tahliye kararına savcılık tarafından itiraz edildiği ve itirazı bir üst mahkeme olarak değerlendiren Hakkari 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin itirazı kabul ederek tahliye kararını durdurduğu öğrenildi.

Remziye Yaşar 15 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 17 Ekim 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Yüksekova Belediyesi'ne 19 Ekim 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı.

Selçuk Mızraklı

19 Ağustos 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alınarak yerine kayyum atanan Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eş Başkanı Selçuk Mızraklı hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Şubat 2020 tarihinde devam edildi.

Selçuk Mızraklı duruşmaya Kayseri Bünyan Kapalı Cezaevi'nden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Selçuk Mızraklı bir daha duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katılmayacağını belirtti. Savunmaların ardından mahkeme Selçuk Mızraklı'nın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 9 Mart 2020 tarihine erteledi.

Selçuk Mızraklı SEGBİS aracılığıyla katılmayı reddettiği için davanın 9 Mart 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında bulunmadı. Avukatların savunmalarının ardından mahkeme Selçuk Mızraklı'yı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 9 yıl 4 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

Selçuk Mızraklı 21 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış, 22 Ekim 2019 tarihinde tutuklanmıştı. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'ne 21 Ekim 2019 tarihinde kayyum atanmıştı.

Selçuk Mızraklı

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı Selçuk Mızraklı hakkında 'örgüt propagandası yaptığı' iddiasıyla hazırlanan iddianame Ankara 28. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 9 Nisan 2020 tarihinde kabul edildi. Davanın ilk duruşması 12 Ekim 2020 tarihinde görülecek.

Şehzade Kurt ve Azim Yacan

Van'ın İpekyolu ilçesinin Belediye Eş Başkanları Şehzade Kurt ve Azim Yacan hakkında Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Şubat 2020 tarihinde başlandı.

İddianamede Şehzade Kurt ile Azim Yacan'ın 'örgüt üyesi olmak', 'örgüt propagandası yapmak', 'Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet etmek' suçlarında cezalandırılması istenmektedir.

Savunmaların ardından mahkeme Şehzade Kurt ile Azim Yacan'ın tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 6 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

8 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınan Şehzade Kurt ve Azim Yacan, 11 Kasım 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı. İpekyolu Belediyesi'ne 9 Kasım 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı.

İrfan Sarı

Hakkari'nin Yüksekova ilçesinin Belediye Eş Başkanı İrfan Sarı hakkında Hakkari 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Şubat 2020 tarihinde başlandı. İrfan Sarı duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutulduğu Elazığ T Tipi Cezaevi'nden katıldı.

İrfan Sarı'nın savunmasının ardından başka bir davadan hükümlü tanık Sedat Karadağ, SEGBİS aracılığıyla tutulduğu Kandıra 1 Nolu F Tipi Cezaevi'nden ifade verdi. Sedat Karadağ, ifadesinin polis tarafından hazırlandığını belirtip bunları kabul etmediğini söyledi. Yine tutulduğu Van F Tipi

Cezaevi'nden SEGBİS aracılığıyla ifade veren başka bir davadan tutuklu diğer tanık Abdullah Orhan da gözaltında işkence ve kötü muameleye maruz kaldığını belirtip ifadeleri kabul etmediğini söyledi.

9 Mart 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında 'örgüt üyesi olmak' suçundan beraat kararı veren mahkeme İrfan Sarı'yı 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme hükümlerle birlikte İrfan Sarı'nın tahliyesine karar verdi.

İrfan Sarı 15 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 17 Ekim 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Yüksekova Belediyesi'ne 19 Ekim 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım atanmıştı.

Cemal Özdemir

Diyarbakır'ın Sur Belediyesi'nin HDP'li Belediye Eş Başkanı Cemal Özdemir hakkında Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianame 11 Şubat 2020 tarihinde Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi.

İddianamede katıldığı 22 etkinlik ve hakkındaki gizlik tanık ifadesi, 3 sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek Cemal Özdemir'in 'örgüt üyesi olmak', 'örgüt propagandası yapmak', 'tehlikeli maddeleri izinsiz olarak bulundurmak', 'nitelik bakımından vahim olan silah veya mermileri satın almak, taşımak ve bulundurmak' suçlarından 17 yıl 6 aydan 36 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir.

Davanın duruşmaları 10 Mart 2020 ve 16 Nisan 2020 tarihlerinde görüldü. 16 Nisan 2020 tarihindeki duruşmada mahkeme Cemal Özdemir'in tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 7 Temmuz 2020 tarihine erteledi.

Cemal Özdemir 20 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 25 Aralık 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Sur ilçesi Kaymakamı Abdullah Çiftçi İçişleri Bakanlığı tarafından 22 Aralık 2019 tarihinde Sur Belediyesi'ne kayyum olarak atanmıştı.

Filiz Buluttekin

Diyarbakır'ın Sur ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Filiz Buluttekin hakkında Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın 15 Nisan 2020 tarihinde görülmesi gereken ilk duruşmasının avukatlara haber verilmeden 2 Nisan 2020 tarihinde görüldüğü öğrenildi. Mahkemenin Filiz Buluttekin'in tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 17 Haziran 2020 tarihine ertelediği öğrenildi.

Filiz Buluttekin 20 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 23 Aralık 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Sur ilçesi Kaymakamı Abdullah Çiftçi İçişleri Bakanlığı tarafından 22 Aralık 2019 tarihinde Sur Belediyesi'ne kayyum olarak atanmıştı.

Cihan Karaman

Hakkari Belediye Eş Başkanı Cihan Karaman hakkında Hakkari 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Şubat 2020 tarihinde başlandı.

Savunmaların ardından mahkeme Cihan Karaman'ın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 24 Nisan 2020 tarihine erteledi.

Cihan Karaman 15 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 17 Ekim 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Hakkari Belediyesi'ne 18 Ekim 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından Hakkari Valisi kayyım olarak atanmıştı.

Mehmet Fatih Taş ve Fatma Ay

Diyarbakır'ın Kulp ilçesinin Belediye Eş Başkanları Mehmet Fatih Taş ve Fatma Ay ile HDP ilçe Eş Başkanı Mehmet Abidin Karaman, Kulp Belediyesi Fen İşleri Müdürü Şener Aktaş, HDP'den belediye başkan adaylığı Yüksek Seçim Kurulu tarafından reddedilen Mehmet Emin Ay, Kulp Belediye Meclisi üyesi Yücel Çete ve Ümit Fidan hakkında, 'tasarlayarak öldürmek', 'devletin birliğini ve bütünlüğünü bozmak' ve 'yangın, su baskını, tahrip, batırma, bombalama ya da nükleer, biyolojik, kimyasal silah kullanarak öldürmek' iddialarıyla Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 11 Mart 2020 tarihinde devam edildi.

7 kişi ile ilgili adli kontrol şartının kaldırılması talebini reddeden mahkeme duruşmayı 17 Haziran 2020 tarihine erteledi.

Mehmet Fatih Taş, Fatma Ay, Şener Aktaş ve Mehmet Emin Ay, 12 Eylül 2019 tarihinde Kulp ilçesinde düzenlenen ve aralarında korucuların da olduğu 7 kişinin yaşamını yitirdiği bombalı saldırı sonrasında başlatılan soruşturma kapsamında gözaltına alınmış, 16 Eylül 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı. 4 kişi yargılandıkları davanın 11 Aralık 2019 tarihinde görülen ilk duruşmasında adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. Kulp Belediyesi'ne 17 Eylül 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı.

Dilan Örenci

İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındıktan sonra yerine kayyım atanan, Van'ın Özalp ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Dilan Örenci hakkında Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 16 Mart 2020 tarihinde başlandı.

Dilan Örenci duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme kronik hastalığından dolayı Covid-19 salgını açısından birinci risk gurubunda bulunduğu belirtilen Dilan Örenci'nin tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 20 Mayıs 2020 tarihine erteledi.

Dilan Örenci 5 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 9 Aralık 2019 tarihinde tutuklanmıştı. Özalp ilçesine 7 Aralık 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı.

Mülkiye Esmez

Mardin'in Derik ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Mülkiye Esmez hakkında Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 1 Nisan 2020 tarihinde başlandı.

Savunmaların ardından mahkeme Mülkiye Esmez'in tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 17 Haziran 2020 tarihine erteledi.

Mülkiye Esmez 25 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 26 Kasım 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Derik Belediyesi'ne 16 Kasım 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı.

Bedia Özgökçe Ertan

11 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, yerine kayyım atanan Van Büyükşehir Belediye Eş Başkanı Bedia Özgökçe Ertan hakkında Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından iddianame hazırlanarak Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildiği öğrenildi.

İddianamede Bedia Özgökçe Ertan'ın eş başkanlık sistemi gerekçe gösterilerek 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir.

2.5. Belediye Meclisi Üyeleri Hakkında Açılmış Davalar

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında belediye meclisi üyesi 1 kişinin yargılanmasına devam edildi.

İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nin CHP'li üyesi Tarık Balyalı hakkında İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin önceki dönem vakıflara yaptığı yardımlar ile ilgili yaptığı açıklama gerekçesiyle Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı'nın şikayeti üzerine İstanbul 15. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 21 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 16 Nisan 2020 tarihine erteledi.

3. SİYASİ PARTİ ÜYE VE YÖNETİCİLERİNİN YARGILANDIĞI DAVALAR

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında siyasi parti ve yöneticisi olan 104 kişi hakkında daha önceden açılmış davaların görülmesine devam edildi.

- Aralarında HDP Adana İl Eş Başkanı Gülseren Tural'ın da olduğu 12 kişi hakkında Adana 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 14 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme tüm sanıkların beraatine karar verdi.
- Emek Partisi Edremit ilçe yöneticisi Mehmet Tank hakkında 'sosyal medya paylaşımlarında Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla Edremit 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 14 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Mehmet Tank'ı 1 yıl 2 ay 17 gün hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme hükmün açıklanmasını geri bırakmadı ve hapis cezasını para cezasına çevirmedi.
- HDP Cizre İlçe Eş Başkanı Güler Tunç hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Şırnak 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 15 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'örgüt propagandası yapma' suçundan Güler Tunç'u 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.
- HDP Hatay eski il Eş Başkanı Şükran Dağ Cabir hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla Hatay 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 16 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Şükran Dağ Cabir'in beraatine karar verdi.
- Aralarında HDP Cizre İlçe Eş Başkanı Güler Tunç, yerine kayyım atanan Cizre Belediye Eş Başkanı Mehmet Zırığ ve HDP Parti Meclisi üyesi Zelal Yerlikaya'nın da bulunduğu HDP üyesi 11 kişi hakkında kayyım atamalarını protesto ettikleri gerekçesiyle Cizre 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 23 Ocak 2020 tarihinde başlandı. İddianamede 11 kişinin 'Kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşleri düzenleme, yönetme' suçundan

cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 9 Nisan 2020 tarihine erteledi.

- HDP Adana İl Gençlik Meclisi üyesi 7'si tutuklu 26 kişi hakkında Adana 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 30 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme 2 kişinin tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 12 Mart 2020 tarihine erteledi. Davanın 12 Mart 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme 3 kişinin tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.
- CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu hakkında, 25 Aralık 2018 tarihinde TBMM'deki grup toplantısında yaptığı konuşmada "kişilik haklarına saldırdığı" gerekçesiyle Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın şikayeti üzerine Ankara 28. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 19 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme, Kemal Kılıçdaroğlu'nun 15 bin TL manevi tazminat ödemesine hükmetti.
- Devrimci Parti Parti Meclisi üyesi Cansu Kalender ile Elvan Polat hakkında 11 Mayıs 2019 tarihinde, cezaevlerindeki açlık grevleri ile ilgili İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yapılan oturma eylemi nedeniyle İstanbul 41. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 31 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. Söz konusu 2 kişi 11 Mayıs 2019 tarihinde gözaltına alınmış, 17 Mayıs 2019 tarihinde savcılık tarafından ilçe dışına çıkma yasağıyla serbest bırakılmıştı. Cansu Kalender duruşmadaki ifadesinde şunları belirtti: "Tam 8 buçuk aydır mahkemeye çıkarılıp savunma yapamadım. Ben Kadıköy'de kalp krizi şüphesiyle Numune Hastanesi'ne gittiğimde bana, 'Burası Üsküdar'a bağlı. Senin ilçe yasağın var. Seni muayene edemeyiz' dediler. Ben gözaltına alındığımda tam 5 polis üzerimde tepindi. Ama iddianamede bununla ilgili hiç bir şey yazmıyor. Avukatlarımın 6 kez itiraz etmesine rağmen yasağım kaldırılmadı. İlçe yasağıyla birlikte yurtdışı yasağı verildi". Savunmaların ardından mahkeme 2 kişi hakkındaki ilçe dışına çıkma yasağının kaldırılmasına karar verdi ve duruşmayı 16 Nisan 2020 tarihine erteledi.
- Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyesi Yusuf Ziya Yavuz ve HDP milletvekili Dersim Dağ'ın danışmanı Leyla Akgül hakkında Türkiye'nin Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik düzenlediği askeri harekatı protesto etmek için düzenlenen eyleme katıldıkları gerekçesiyle Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 5 Şubat 2020 tarihinde başlandı. İddianamede 2 kişinin 'örgüt üyesi olma' ve 'polise mukavemet etme' suçlarında cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme Yusuf Ziya Yavuz ve Leyla Akgül'ün adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.
- HDP Muş eski il eş başkanları Ferhat Çakı ve Muhlise Karagüzel hakkında Muş 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme Muhlise Karagüzel ile Ferhat Çakı'nın tutukluluk hallerinin devamına ve dosyalarının ayrılmasına karar verdi. Mahkeme Muhlise Karagüzel hakkındaki davanın duruşmasını 27 Nisan 2019 tarihine, Ferhat Çakı hakkındaki davanın duruşmasını ise 20 Nisan 2019 tarihine erteledi. Ferhat Çakı ve Muhlise Karagüzel, 9 Ağustos 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 15 Ağustos 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı.
- Aralarında HDP Van eski İl Eş Başkanı Yadişen Karabulak'ın da olduğu 5'i tutuklu 12 kişi hakkında Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 10 Şubat tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme tutuklu 5 kişinin (HDP Van eski İl Eş Başkanı Yadişen

Karabulak, HDP Kadın Meclisi üyesi Dilan Yıldız, DTK üyeleri Sait Kılıç, Fikret Doğan ve İbrahim Sungur) adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi. 12 kişi 10 Eylül 2019 tarihinde gözaltına alınmıştı.

- 3 Kasım 2019 tarihinde Adana’da Atılım gazetesinin 25. kuruluş yıldönümü için düzenlenen etkinlikte toplatma kararı olan Özgür Gençlik dergisinin ve Atılım gazetesinin kimi sayılarını dağıttıkları gerekçesiyle, ESP üyeleri Ahmet Türkeş, Osman Kara ve Kemal Gençaydın hakkında Adana Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘örgüte bilerek yardım etmek’ iddialarıyla hazırlanan iddianamenin 10 Şubat 2020 tarihinde Adana 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildiği ve davanın ilk duruşmasının 19 Mart 2020 tarihinde görüleceği öğrenildi.
- Aralarında HDP Van eski İl Eş Başkanı Yadişen Karabulak’ın da olduğu 5’i tutuklu 12 kişi hakkında Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın 10 Şubat 2020 tarihinde görülen ilk duruşmasında 4 tutuklu sanık ile ilgili verilen tahliye kararına savcılığın itiraz ettiği öğrenildi. Mahkemenin itirazı kabul etmesi üzerine Dilan Yıldız, Sait Kılıç, Fikret Doğan ve İbrahim Sungur 12 Şubat 2020 tarihinde yeniden gözaltına alındı. Tahliye kararına savcı tarafından yapılan itirazın mahkemece kabul edilmesi üzerine yeniden gözaltına alınan Fikret Doğan ve Yadişen Karabulak 13 Şubat 2020 yeniden tutuklandı. Gözaltına alınmayan Dilan Yıldız ve Sait Kılıç ile ilgili tutuklamaya yönelik yakalama kararı olduğu öğrenildi.
- Aralarında Etkin Haber Ajansı (ETHA) muhabiri Ali Sönmez Kayar, ESP merkez yönetim kurulu üyesi Sıtkı Güngör, KESK üyesi Narin Duru, SGDF merkez yönetim kurulu üyesi Ali Deniz Esen’in de olduğu 9 kişi hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi’nde ‘örgüt üyesi olma’ iddiasıyla açılan davanın görülmesine 13 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 9 Haziran 2020 tarihine erteledi. 1 Şubat 2018 tarihinde İstanbul’da gözaltına alınan Sıtkı Güngör, Ali Deniz Esen, Narin Duru, Eren Bulut ve Ali Sönmez Kayar 6 Şubat 2018 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmış ve mahkemenin 31 Ekim 2018 tarihinde görülen duruşmasında adli kontrol şartıyla tahliye edilmişti.
- Aralarında Etkin Haber Ajansı muhabiri Adil Demirci, Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) üyesi Mesut Çeki ve Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) merkez yönetim kurulu üyesi Özge Doğan’ın da bulunduğu 23 kişi hakkında İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 13 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 16 Haziran 2020 tarihine erteledi.
- Aralarında HDP Şişli İlçe Eş Başkanı Mutlu Öztürk, Küçükçekmece İlçe Eş Başkanı Hüseyin Fidanboy’un da olduğu 9 HDP üyesi hakkında İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 21 Şubat 2020 tarihinde başlandı. İddianamede 9 kişinin ‘kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşleri düzenleme, yönetme ve bunların hareketlerine katılma’, ‘örgüt propagandası yapma’ suçundan cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme tutuklu 9 kişinin tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 7 Temmuz 2020 tarihine erteledi. 9 kişi HDP’nin 7. kuruluş yıldönümü etkinliğinin yasaklanmasını protesto ettikleri gerekçesiyle 13 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 14 Ekim 2019 tarihinde tutuklanmıştı.
- HDP Mardin İl eski Eş Başkanı Ali Sincar, DBP Mardin İl eski Eş Başkanları Leyla Bozkurt ve Şehmuz Sun ile HDP Parti Meclisi üyeleri Alaattin Semir Zuğurlu ve Sedat Ay hakkında Mardin

4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 21 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme 5 kişinin tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 27 Mart 2020 tarihine erteledi.
- Kürdistan Komünist Partisi (KKP) merkez yürütme kurulu üyesi Yaşar Kazıcı hakkında sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 2 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 'örgüt propagandası yapmak' suçundan Yaşar Kazıcı'yı 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca "pişmanlık duyduğuna dair belirti bulunmadığı" gerekçesiyle cezaı erteledi.
 - HDP Eyyubiyi İlçe Eş Başkanı Ömer Bozdal ve doktor Rezan Altundağ hakkında Urfa 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla açılan davanın görülmesine 8 Nisan 2020 tarihinde başlandı. Ömer Bozdal ve Rezan Altundağ duruşmaya tutulu buldukları Urfa T Tipi Kapalı Cezaevi'nden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme 2 kişinin de tahliyesine karar verdi ve duruşmayı erteledi. Ömer Bozdal ve Rezan Altundağ, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik hareketinin başladığı 9 Ekim 2019 tarihinde Urfa'da gözaltına alınarak tutuklanmıştı.
 - 28 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un evinin fotoğraflanmasıyla ilgili soruşturma kapsamında CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu hakkında 'suçu ve suçluyu övmek' ve 'azmettirme' suçlamalarıyla İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldığı ve Canan Kaftancıoğlu'nun ifadeye çağrıldığı öğrenildi.

4. HAK SAVUNUCULARININ YARGILANDIĞI DAVALAR

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında insan hakları savunucusu 14 kişi hakkında sürmekte olan davaların görülmesine devam edildi. 2 hak savunucu çeşitli hapis cezaları ile cezalandırıldı.

Murat Melet

İHD Van Şube Başkanı Murat Melet hakkında gözlemci olarak katıldığı bir yürüyüş ile ilgili olarak Van 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada mahkemenin Murat Melet'i 'kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşleri düzenleme, yönetme' suçundan 1 yıl 4 ay hapis cezası ile cezalandırdığı bildirildi. 10 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararına ilişkin bir üst mahkeme olarak Van 3. Ağır Ceza Mahkemesi'ne yapılan itirazın reddedildiği öğrenildi.

Dr. Serdar Küni

19 Ekim 2016 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde tutuklanan Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TIHV) Cizre Temsilcisi ve Şırnak Tabip Odası eski Başkanı Dr. Serdar Küni hakkında Şırnak 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada 'örgüte bilerek ve isteyerek yardım etme' suçundan verilen 4 yıl 2 ay hapis cezası Antep Bölge İdare Mahkemesi tarafından bozulmuştu.

Dr. Serdar Kuni hakkında Şırnak 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 19 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Şırnak T Tipi Cezaevi'nden getirilen tanık R. E., ifadesinde gözaltında işkenceye maruz kaldığını belirtti. Esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı, Serdar Kuni'nin 'örgüt

üyesi olmak' suçundan cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 1 Nisan 2020 tarihine erteledi.

Büyükada Davası

11 insan hakları savunucusu hakkında İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 19 Şubat 2020 tarihlerinde devam edildi.

İddianamede 11 insan hakları savunucusunun 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek' suçlarından 15 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaları istenmektedir. Haziran 2017 tarihinde, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Onursal Başkanı Avukat Taner Kılıç da bu davaya eklenmişti. Duruşmada esas hakkında mütalaasını açıklayan savcının, Taner Kılıç'ın 'örgüt üyesi olmak' suçundan, Günal Kurşun, İdil Eser, Özlem Dalkıran, Nejat Taştan, Veli Acu'nun da 'örgüte üye olmamakla beraber örgüte yardım etmek' suçundan cezalandırılmasını, Peter Frank Steudtner, Ali Gharavi, İlknur Üstün, Nalan Erkem ve Muhammed Şeyhmus Özbekli'nin ise beraatını talep ettiği öğrenildi. Mütalaada ayrıca tüm sanıklar hakkında 'uluslararası casusluk ve terörizmin finansmanı' suçlarından yürütülen soruşturma sonucunda, kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiği de yer aldı.

Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 3 Nisan 2020 tarihine erteledi.

10 insan hakları savunucusu, 5 Temmuz 2017 tarihinde İstanbul Büyükada'da yapılan bir toplantı sırasında gözaltına alınmıştı. Gözaltı süreleri 14 güne uzatılan insan hakları savunucuları, 12 Temmuz 2017 tarihinde mahkemeye sevk edilmişti. Mahkeme Uluslararası Af Örgütü Türkiye Direktörü İdil Eser, Yurttaşlık Derneği'nden Özlem Dalkıran, İnsan Hakları Gündemi Derneği'nden Günal Kurşun ve Veli Acu, İsviçre vatandaşı Ali Garawi ve Alman vatandaşı Peter Steudtner'in tutuklanmasına ve Kadın Koalisyonu'ndan İlknur Üstün, Yurttaşlık Derneği'nden Nalan Erkem, Eşit Haklar İzleme Derneği'nden Nejat Taştan ve Hak İnisyatifi'nden Şeyhmus Özbekli'nin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar vermişti.

21 Temmuz 2018 tarihinde savcılığın dört insan hakları savunucusunun serbest bırakılmasına yaptığı itiraz üzerine insan hakları savunucuları hakkında yakalama kararı çıkartılmıştı. İlknur Üstün ve Nalan Erkem 23 Temmuz 2017 tarihinde tutuklanmış, Nejat Taştan ve Şeyhmus Özbekli ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı.

Davanın 25 Ekim 2017 tarihinde görülen ilk duruşmasında tutuklu 8 insan hakları savunucusu adli kontrol şartıyla tahliye edilmişti. Taner Kılıç ise 15 Ağustos 2018 tarihinde mahkemenin aylık tutukluluk incelemesi sonucu tahliye edilmişti.

Raci Bilici

İHD Merkez Yürütme Kurulu üyesi Raci Bilici hakkında 2011-2014 yılları arasında derneğin ihlal raporlarını hazırlamak, hak örgütleri toplantılarına ve DTK faaliyetlerine katılmak gerekçesiyle Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 12 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Raci Bilici'yi 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

5. GEZİ DAVASI

Osman Kavala, Yiğit Aksakoğlu, Ali Hakan Altınay, Ayşe Mücella Yapıcı, Ayşe Pınar Alabora, Can Dünder, Çiğdem Mater Utku, Gökçe Yılmaz, Handan Meltem Arıkan, Hanzade Hikmet Germiyanoğlu, İnanç Ekmekçi, Mehmet Ali Alabora, Mine Özerden, Şerafettin Can Atalay, Tayfun Kahraman ve Yiğit Ali Ekmekçi hakkında 2013 yılındaki Gezi Parkı eylemleri ile ilgili olarak İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 28 Ocak 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede 16 kişinin 'Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ni ortadan kaldırmaya veya görevini yapmasını engellemeye teşebbüs etme' suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir. İddianamede ayıca kimi sanıkların 'nitelikli mala zarar verme', 'tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirilmesi', 'ibadethanelere ve mezarlıklara zarar verme', 'nitelikli yağma', 'nitelikli yaralama', '2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'na muhalefet' ve '6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkında Kanun'a muhalefet' gibi suçlardan da cezalandırılması istenmektedir.

Mahkemenin reddi hakim talebini reddetmesi üzerine avukatların karara tepki göstererek salonu terk ettiği bildirildi. Avukatlar olmadan yargılamaya devam edilmek istenmesine tepki gösteren CHP milletvekili Sezgin Tanrıkulu'nun mahkeme başkanı tarafından salondan çıkarıldığı öğrenildi. Mahkeme, Ali İsmail Korkmaz'ın ölümüne neden olan Mevlüt Saldoğan'ın "zarar gördüğü" iddiasıyla davaya katılma kararına yönelik itirazı reddetti.

Mahkeme, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin derhal tahliyesine hükmedilmesini belirten 10 Aralık 2019 tarihli kararına rağmen Osman Kavala'nın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 18 Şubat 2020 tarihine erteledi.

Davanın karar duruşması 18 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme 9 kişinin (Osman Kavala, Mücella Yapıcı, Can Atalay, Tayfun Kahraman, Ali Hakan Altınay, Yiğit Aksakoğlu, Yiğit Ali Ekmekçi, Çiğdem Mater Utku ve Mine Özerden) tüm suçlamalardan beraatına ve Osman Kavala'nın hükümlerle birlikte serbest bırakılmasına karar verdi. Mahkeme 7 kişinin (Can Dünder, Mehmet Ali Alabora, Ayşe Pınar Alabora, Gökçe Tüylüoğlu, Handan Meltem Arıkan, Hanzade Hikmet Germiyanoğlu ve İnanç Ekmekçi) dosyalarının ayrılmasına, haklarındaki yakalama kararının kaldırılmasına hükmetti.

Savcılığın, mahkemenin kararı ile ilgili Bölge Adliye Mahkemesi'ne itirazda bulunacağı öğrenildi.

İş insanı Osman Kavala 1 Kasım 2017 tarihinde tutuklanmıştı. 16 Kasım 2018 tarihinde İstanbul'da düzenlenen operasyonlarda gözaltına alınan ve 18 Kasım 2018 tarihinde tutuklanan Yiğit Aksakoğlu ise davanın 24 Haziran 2019 tarihinde görülen ilk duruşmasında tahliye edilmişti. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 10 Aralık 2019 tarihinde Osman Kavala'nın derhal serbest bırakılmasına hükmetmiş, bu karara rağmen İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi Osman Kavala'nın tutukluluk halinin devamına karar vermişti.

19 Şubat 2020 tarihinde, verilen beraat kararları sonrasında Hakimler ve Savcılar Kurulu (HSK) Birinci Dairesi'nin İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi heyeti hakkında soruşturma izni verdiği öğrenildi.

İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 18 Şubat 2020 tarihli kararıyla hakkında açılan davadan beraat eden ve tahliye kararı verilen Osman Kavala, aynı gün içinde 15 Temmuz darbe girişimi ile ilgili hakkında

açılmış bir soruşturma kapsamında cezaevinden tahliye edilmeden yeniden gözaltına alındı. Osman Kavala, 19 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı. İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği bu soruşturma kapsamında 20 Mart 2020 tarihinde Osman Kavala'nın tahliyesine karar verdi. Ancak hakkında 'siyasi veya askeri casusluk' iddiasıyla yeni bir soruşturma açılan ve 9 Mart 2020 tarihinde SEGBİS aracılığıyla bu soruşturma kapsamında ifade veren Osman Kavala, sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandığı için cezaevinden çıkmadı.

6. SENDİKA, DERNEK, VAKIF, MESLEK ÖRGÜTLERİNİN ÜYE VE YÖNETİCİLERİNE YÖNELİK SORUŞTURMALAR VE DAVALAR

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında sendika, dernek, vakıf, meslek örgütü üye ve yöneticisi 10 kişi hakkında açılmış olan davaların görülmesine devam edildi, 3 kişi hakkında soruşturma başlatıldı. Ayrıca 3 kurum hakkında soruşturma başlatıldı.

AABK Onursal Başkanı Turgut Öker

Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu Onursal Başkanı Turgut Öker hakkında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla İstanbul 25. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 26 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 29 Nisan 2020 tarihine erteledi.

KESK Yöneticileri

KESK merkez yürütme kurulu üyesi 7 kişi hakkında TSK'nin Afrin'e yönelik askeri hareketi ile ilgili yaptıkları "Afrin'e saldırı kaosu derinleştirir" başlıklı açıklama nedeniyle Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 4 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme, suçun unsurlarının oluşmadığı gerekçesiyle tüm sanıkların beraatine karar verdi.

DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu

DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu hakkında CHP Sapanca ilçe örgütü tarafından 5 Haziran 2016 tarihinde düzenlenen bir panelde yaptığı konuşma nedeniyle Sapanca Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 9 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Arzu Çerkezoğlu'nun beraatine karar verdi.

Van - Hakkari Tabip Odası Başkanı Özgür Deniz Değer

Van-Hakkari Tabip Odası Başkanı Özgür Deniz Değer, Covid-19 salgını ve cezaevlerindeki risk ile ilgili verdiği bir röportaj nedeniyle hakkında açılan soruşturma kapsamında 24 Mart 2020 tarihinde Van Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdi.

Mardin Tabip Odası Başkanı Osman Sağlam

Mardin Tabip Odası Başkanı Osman Sağlam, Covid-19 salgınıyla ilgili yaptığı açıklama nedeniyle ve Mardin İl Sağlık Müdürlüğü'nün şikayeti üzerine hakkında açılan soruşturma kapsamında 27 Mart 2020 tarihinde Mardin İl Emniyet Müdürlüğü tarafından ifadeye çağrıldı.

Urfa Tabip Odası Başkanı Ömer Melik

Urfa Tabip Odası Başkanı Ömer Melik hakkında Covid-19 salgını ile ilgili Tabip Odası tarafından hazırlanan rapor gerekçe gösterilerek Urfa Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ‘halkı korku ve paniğe sevk etmek’ iddiasıyla soruşturma açıldı. Soruşturma kapsamında Ömer Melik’in 8 Nisan 2020 tarihinde savcılığa giderek ifade verdiği öğrenildi.

PSAKD Sarıyer Şube Başkanı Zeynep Yıldırım

Pir Sultan Abdal Kültür Derneği (PSAKD) Sarıyer Şube Başkanı Zeynep Yıldırım’ın da aralarında olduğu 5 kişi hakkında İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 20 Nisan 2020 tarihinde başlandı.

Savunmaların ardından mahkeme tutuklu 5 sanığın da tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 8 Temmuz 2020 tarihine erteledi.

Zeynep Yıldırım 24 Temmuz 2018 tarihinde gözaltına alınmış ve sevk edildiği mahkeme tarafından 26 Temmuz 2018 tarihinde tutuklanmıştı.

Ankara Barosu

27 Nisan 2020 tarihinde, Diyanet İşleri Başkanı tarafından LGBTİQ+’ları hedef gösteren açıklamasına yönelik yatıkları açıklama nedeniyle Ankara Barosu hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı’nca ‘halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri aşağılama’ suçundan soruşturma açıldığı öğrenildi.

Cumhurbaşkanı Ankara Barosu’nun açıklaması ile ilgili olarak “Diyanet İşleri başkanımıza yapılan saldırı devlete yapılan saldırıdır” dedi.

Ankara Barosu’nun açıklaması hakkında Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) Sözcüsü Ömer Çelik ise sosyal medya üzerinden yaptığı açıklamasında “Ankara Barosu’nun yaptığı faşist açıklama tam bir terbiyesizliktir. Faşizmin en küstah ve terbiyesiz hallerinden birinin bir baro adına yapılan açıklamada görülmesi ibretliktir (...) Ankara Barosu’ndan kafasını uzatan faşist zihniyet, Sayın Prof. Dr. Ali Erbaş’ı en temel haktan mahrum etmeye çalışan küstahça bir saldırganlık sergilemektedir” dedi.

Ankara Barosu hakkında Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından da suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi.

Mersin Halkevi

27 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mersin Halkevi üyeleri hakkında 17 Nisan 2020 tarihinde Covid-19 salgını ile ilgili İl Sağlık Müdürlüğü önünde yapılan eylem gerekçe gösterilerek ‘halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama’ suçlamasıyla Mersin Cumhuriyet Başsavcılığınca bir soruşturma başlatıldığı öğrenildi.

Diyarbakır Barosu

28 Nisan 2020 tarihinde, Diyanet İşleri Başkanı tarafından LGBTİQ+’ları hedef gösteren açıklamasına yönelik yaptıkları açıklama nedeniyle Diyarbakır Barosu hakkında Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı’nca ‘halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri aşağılamak’ suçundan soruşturma açıldığı öğrenildi.

7. DİĞER DAVALAR

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında en az 659 kişi hakkında ‘örgüte yardım ve yataklık etmek’, ‘örgüt propagandası yapmak’ ve ‘örgüt üyesi olmak’ gibi gerekçeler ile daha önceden açılmış davaların görülmesine devam edildi.

- Kaz Dağları’ndaki altın madenini işleten şirket tarafından yapılan ağaç kesimleri ile ilgili İstanbul’dan Ankara’ya yürüyüş yapmak isteyen yaşam alanı savunucusu 10 kişi (Baran Doğan, Canan Hakko, Cenk Usta, Harun Özgür Turgan, Koray Türkay, Murat Akbaş, Onur Akceylan, Önder Yılman ve Ulvi Kaan Meriç) hakkında İstanbul Anadolu Adliyesi 27. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 7 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 4 Mart 2020 tarihine erteledi.
- 5 kişi (Şırnak’ın merkez ilçesine bağlı Kumçatı beldesinin eski Belediye Eş Başkanı Mehmet Demir, Veli Encu, HDP çalışanları Salih Kerçin, Mazlum Güzel ve Şehmus Kerçin) hakkında ‘örgüt üyesi olmak’ iddiasıyla Şırnak 1. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın duruşmaları 9, 28 ve 30 Ocak 2020 tarihlerinde görüldü. 30 Ocak 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan Mehmet Demir ve Mazlum Güzel’i ayrı ayrı 7 yıl 6 ay; ‘örgüt içerisindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek’ suçundan Veli Encü ve Şehmus Kerçin’i ayrı ayrı 5 yıl hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca 4 kişinin de tutukluluk halinin devamına karar verdi. Mahkeme Salih Kerçin’in beraatine karar verdi. Söz konusu 5 kişi 22 Mayıs 2019 tarihinde gözaltına alınmış, 24 Mayıs 2019 tarihinde tutuklanmıştı.
- 28 Aralık 2011 tarihinde Şırnak’ın Uludere ilçesine bağlı Roboski köyünde Türk Hava Kuvvetleri’ne bağlı savaş uçaklarının bombardımanı sonucu yaşamını yitiren 34 kişinin 16 yakını hakkında 2015 yılında yapılan anma etkinliğine katıldıkları gerekçesiyle Şırnak 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 13 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 25 Mart 2020 tarihine erteledi.
- Barış Annesi Hevlet Öncü hakkında cezaevlerinde sürmekte olan açlık grevleriyle ilgili olarak 20 Nisan 2019 tarihinde Mardin’in Kızıltepe ilçesinde yapılan oturma eylemi gerekçe gösterilerek Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 23 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. İddianamede Hevlet Öncü’nün ‘örgüt adına suç işleme’ suçundan cezalandırılması istenmektedir. Ayrıca duruşmada Hevlet Öncü hakkında bir başka soruşturma açıldığı belirtildi. Mahkeme duruşmayı 26 Mart 2020 tarihine erteledi.
- Esin Kavruk hakkında Türk Silahlı Kuvvetleri’nin Kuzey ve Doğu Suriye’ye yaptığı askeri hareket ile ilgili sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptığı iddiasıyla İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 23 Ocak 2020 tarihinde başlandı. Davanın 14 Şubat 2020 tarihinde görülen karar duruşmasında mahkeme Esin Kavruk’un ‘örgüt propagandası yapmak’ suçundan 1 yıl 10 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi. Esin Kavruk 11 Ekim 2019 tarihinde tutuklanmış, hakkında açılan davanın 23 Ocak 2020 tarihinde görülen ilk duruşmasında tahliye edilmişti. 28 Kasım 2019 tarihinde ise tutulduğu Bakırköy Kadın Cezaevi’nde zorla DNA örneği alınmıştı.

- Eğitim-Sen Adana Şubesi eski başkanı Güven Boğa hakkında 26 Aralık 2013 tarihinde Adana’da katıldığı bir basın açıklaması gerekçe gösterilerek ‘2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşlerine muhalefet’ iddiasıyla Adana 10. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 28 Ocak 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 11 Şubat 2020 tarihine erteledi.
- Avukat Kemal Aytaç hakkında 4 Mayıs 2017 tarihinde İstanbul Çağlayan Adliyesi’nde yapılan Adalet Nöbeti gerekçesiyle İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianamenin İstanbul 9 Asliye Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildiği ve davanın ilk duruşmasının 16 Nisan 2020 tarihinde görüleceği 30 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden öğrenildi. İddianamede Avukat Kemal Aytaç’ın Türk Ceza Kanunu’nun 28. maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen ‘Kanuna Aykırı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Düzenleme, Yönetme, Bunların Hareketlerine Katılma’ suçu uyarınca cezalandırılması istenmektedir.
- Türk Silahlı Kuvvetleri’nin 2018 yılında Afrin’e yönelik gerçekleştirdiği harekat ile ilgili olarak üniversite kampüsünde lokum dağıtılmasını, üzerinde “İşgalin ve katliamın lokumu olmaz” yazan pankart ile 19 Mart 2018 tarihinde protesto ettikleri gerekçesi ile Boğaziçi Üniversitesi öğrencisi 30 kişi hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 31 Ocak 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 27 kişiyi ‘örgüt propagandası yapma suçundan 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 3 kişi hakkında ise beraat kararı verdi. Mahkeme 10 ay hapis cezası ile cezalandırılan 27 kişiden 20’sinin cezasını erteledi, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını kabul etmeyen 7 kişinin cezasını ise 6 bin TL para cezasına çevirdi.
- 25’i tutuklu 30 kişi hakkında Urfa 5. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 7 Şubat 2020 tarihinde başlandı. İddianamede sanıkların ‘örgüt üyesi olma’ ve ‘örgüt propagandası yapma’ suçlarından cezalandırılmaları istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme 15 kişinin tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 6 Mart 2020 tarihine erteledi. 30 kişi 9 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 25’i 21 Ekim 2019 tarihinde tutuklanmıştı.
- 24 Kasım 2019 tarihinde İstanbul’un Esenyurt ilçesinde “Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü” ile ilgili bildiri dağıtırken gözaltına alınıp tutuklanan 7 kişi (Ayfer Yılmaz, Muzaffer İpek, Türkan Sünbül, Elvan Uçar, Mürvet Kesen, Zübeyde Ağırbaş, Maynur Yılmaz) hakkında İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 11 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Davanın 10 Mart 2020 tarihinde görülen duruşmasında mahkeme 7 kişinin beraatına karar verdi.
- 57 kişi hakkında Manisa’nın Soma ilçesinde meydana gelen ve 301 madencinin öldüğü maden faciasını protesto etmek için 3 Mayıs 2014 tarihinde Kocaeli’de yapılan protestoya katıldıkları gerekçesiyle Kocaeli 2. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 11 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme tüm sanıkların beraatına karar verdi.
- Dicle Üniversitesi öğrencisi 14 kişi hakkında Roboski Katliamı protestosuna katıldıkları gerekçesiyle açılan davada verilen beraat kararının Yargıtay tarafından bozulması üzerine davanın yeniden görülmesine Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi’nde 17 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme 14 kişiyi ‘örgüte üye olmamakla beraber örgüt adına suç işlemek’ suçundan ayrı ayrı 3 yıl 1 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

- Kocaeli Üniversitesi öğrencisi 12 kişi hakkında katıldıkları eylem ve etkinlikler ile evlerinde bulunan kimi kitaplar gerekçe gösterilerek Kocaeli 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 17 Şubat 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme 10 öğrenciyi 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl ile 7 yıl 6 ay arasında değişen sürelerde hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme 2 kişinin ise beraatına karar verdi.
- 2013 yılında Gezi Parkı eylemlerine katıldıkları gerekçesiyle 230 kişi hakkında açılan davada verilen beraat kararının Yargıtay 16. Ceza Dairesi tarafından bozulması üzerine davanın yeniden görülmesine Kırklareli 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 17 Şubat 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme tüm sanıkların beraatına karar verdi.
- CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun avukatı Celal Çelik hakkında İstanbul Anadolu 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' ve 'görevi kötüye kullanmak' iddialarıyla açılan davanın görülmesine 24 Şubat 2020 tarihinde başlandı. İddianamede Celal Çelik'in Cumhurbaşkanı tarafından Kemal Kılıçdaroğlu aleyhine açılan davalarda mahkemeye sunduğu dilekçeler ve aralarında Cumhurbaşkanı'na ait olduğu iddia edilen ses kayıtlarının da olduğu deliller gerekçe gösterilerek cezalandırılması istenmektedir. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 24 Nisan 2020 tarihine erteledi.
- Cemile Çiftçi, Türkiye Bozkurt, Fehime Ekmez, Yeter Seyhan isimli 4 mahpus yakını hakkında ölüm oruçları ile ilgili 2 Mayıs 2019 tarihinde Gebze Kadın Cezaevi önünde yapılan oturma eylemine katıldıkları gerekçesiyle Kocaeli 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 25 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından savcı esas hakkındaki mütalaasını açıkladı ve 4 kişinin 'örgüt adına suç işlemek' ve '2911 Sayılı Gösteri ve Toplu Yürüyüş Yasası'na muhalefet' suçlarından cezalandırılmasını talep etti. Mahkeme duruşmayı 21 Mayıs 2020 tarihine erteledi.
- Halkın Hukuk Bürosu üyesi avukat Oya Aslan hakkında İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 27 Şubat 2020 tarihinde başlandı. Savunması sırasında Oya Aslan'ın sözünün mahkeme başkanı tarafından "politik savunma yapıyorsun" denilerek kesildiği öğrenildi. Bu duruma itiraz eden avukatların mahkeme başkanı tarafından çağrılan polislerce mahkeme salonundan çıkartıldığı ve verilen aranın sonunda duruşmaya avukatlar olmadan devam edildiği bildirildi. Mahkeme Oya Aslan'ın tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 17 Nisan 2020 tarihine erteledi.
- Sinop Nükleer Karşıtı Platform üyesi 17 kişi ile CHP Sinop milletvekili Barış Karadeniz, Sinop Belediye Başkanı Barış Ayhan hakkında 6 Şubat 2018 tarihinde Sinop Valiliği önünde yaptıkları eylem nedeniyle Sinop Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 4 Mart 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme tüm sanıkların beraatına karar verdi.
- 8 Temmuz 2018'de Çorlu'da meydana gelen tren faciasında hayatını kaybedenlerin aileleri ve avukatları tarafından 12 Haziran 2019 tarihinde Anayasa Mahkemesi önünde gerçekleştirilen ve polisin müdahale ettiği Adalet Nöbeti gerekçesiyle, 7 kişi (Mısra Öz Sel, İsmail Kartal, Hüseyin Şahin, Burak Arı ile avukatlar Gökmen Yeşil, Mürsel Ünder ve Selvi Yüzbaşıoğlu Saltan) hakkında Ankara 50. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 4 Mart 2020 tarihinde başlandı. Mahkeme duruşmayı 13 Nisan 2020 tarihine erteledi.

- Diyarbakır Barosu eski Başkanı Fethi Gümüş hakkında DTK binasına girip çıktığı, toplantı ve kongrelerine katıldığı gerekçesiyle Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla açılan davanın karar duruşması 4 Mart 2020 tarihinde görüldü. Savunmaların ardından mahkeme Fethi Gümüş'ü 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı.
- 9'u tutuklu 30 kişi hakkında örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' iddialarıyla Urfa 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Mart 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme 2 kişinin (Hikmet Evin ve Kemal Kudin) tahliyesine, 7 kişinin (Ahmet Yenilmez, Feridun Günbeği, Leyla Mümin, Mehmet Kültür, Muzaffer Çakmak, Songül Arpa ve Vahit Akgün) tutukluluğunun devamına karar verdi ve duruşmayı 17 Nisan 2020 tarihine erteledi. Söz konusu 30 kişi, TSK'nın Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik hareketinin başladığı 9 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmıştı.

8. KAPATILAN YA DA KAYYIM ATANAN DERNEK, VAKIF VE DİĞER KURUMLAR

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında 1 vakfa mahkeme tarafından kayyım atandı.

21 Ocak 2020 tarihinde, kurucuları arasında eski başbakanlardan Ahmet Davutoğlu'nun da olduğu Bilim ve Sanat Vakfı'nın yönetimine mahkeme tarafından kayyım atanıncaya kadar görevde olmak üzere Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından 3 kişilik bir komisyon atandı.

9. ÖRGÜTLENME VE DAYANIŞMA FAALİYETLERİNE YÖNELİK ENGELLEMELER

9.1. Elazığ ve Van Depremlerinden Zarar Görenlerle Dayanışma Faaliyetlerine Yönelik Engellemeler

- 27 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, HDP'li Kars Belediyesi tarafından Elazığ'da meydana gelen deprem sonrasında toplanan yardım malzemelerini taşıyan tırın polis tarafından durdurulduğu öğrenildi. Polisin yardımların doğrudan HDP'liler tarafından dağıtılmasına izin verilmeyeceğini belirtmesi üzerine yardım malzemelerinin AFAD yetkililerine teslim edildiği öğrenildi. Haberde kimi dernek ve vakıfların topladıkları yardım malzemelerini herhangi bir engelleme olmadan doğrudan halka dağıttıkları ifade edildi.
- 28 Ocak 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Diyarbakır'ın HDP'li Ergani Belediyesi tarafından deprem bölgesinde yaşayanlarla dayanışmak için toplanan ihtiyaç malzemelerini ulaştırmak üzere ikinci kez kente gelen araçların Elazığ'ın Maden ilçesinde polis tarafından durdurulduğu ve yardım malzemelerinin Ergani ilçesinde Kızılay'a teslim edilmesi için geri gönderildiği öğrenildi. Ergani Belediyesi tarafından gönderilen iki yardım kamyonunun kente girişi 26 Ocak 2020 tarihinde Elazığ Valiliği tarafından engellenmişti.
- 2 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Elazığ'da 24 Ocak 2020 tarihinde meydana gelen depremden etkilenenlere yardım için Muğla'nın Bodrum ilçesinde HDP ilçe yönetimi tarafından toplanan ve bir HDP yöneticisi adına otobüsle gönderilen yardım paketlerine Elazığ girişinde polis tarafından el konulduğu öğrenildi.
- 2 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, HDP ve Halkların Demokratik Kongresi (HDK) tarafından Malatya'da toplanan yardımların Elazığ'da dağıtılmasının polis tarafından "devlet kurumları aracılığıyla yardım yapılabileceği" gerekçesiyle engellendiği öğrenildi.

- 25 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van'da depremden etkilenenlere yardım için HDP tarafından toplanan yardımları taşıyan konvoyun engellendiği öğrenildi.

9.2. Covid-19 Salgını Nedeniyle Yapılmak İstenen Örgütlenme ve Dayanışma Kampanyalarına Yönelik Engellemeler:

- HDP Diyarbakır il ve ilçe örgütleri tarafından Covid-19 salgını nedeniyle evinden çıkamayan yaşlı ve bakıma muhtaç kişilere yapılacak yardım girişiminin 30 Mart 2020 tarihinde Diyarbakır Valiliği tarafından yasaklandığı öğrenildi.
- Belediyeler, dernekler, vakıflar ve benzeri kurumların yardım toplamasına ilişkin İçişleri Bakanlığı tarafından 31 Mart 2020 tarihinde 81 ilin valisine gönderilen genelgede “Son günlerde bazı yerel yönetimler başta olmak üzere kurum, vakıf ve derneklerin 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu’nun açık hükümlerine rağmen herhangi bir izin almadan bazı hesapları ilan ederek yardım toplama faaliyetine giriştikleri görülmüştür (...) Uyarılara rağmen mevzuata uygun faaliyet yürütmeyenler ile ilgili anılan Kanun’un (2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu) 6. maddesinin ‘izin alınmadan girişilen yardım toplama faaliyetleri güvenlik kuvvetlerince derhal menedilir ve sorumlular hakkında kovuşturma yapılır’ hükmü çerçevesinde gerekli işlemler yapılacaktır” denmektedir. Söz konusu genelge üzerine İstanbul ve Ankara büyükşehir belediyelerine ait bağış hesaplarının Vakıfbank tarafından bloke edildiği öğrenildi. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, 31 Mart 2020 tarihinde katıldığı bir televizyon programında İstanbul ve Ankara büyükşehir belediyeleri tarafından bağış toplanması ile ilgili olarak şunları söyledi: “Devlet, vali izin vermeden banka numaraları açıklayıp ‘Ben yardım topluyorum’ dersiniz bu, başka devlet, yeni hükümet oluşturmak istiyorsunuz demektir”.
- 31 Mart 2020 tarihinde Osmaniye’de HDP il örgütünün Covid-19 ile ilgili afiş aşması valiliğin salgın ile ilgili aldığı tedbirleri gerekçe gösteren polis tarafından engellendi.
- 2 Nisan 2020 tarihinde Şırnak’ın Cizre ilçesinde HDP Şırnak milletvekili Nuran İmir ile HDP Gençlik Meclisi üyelerinin Covid-19 ile ilgili bildiri dağıtması “Lazım olan çalışmaları kaymakam yürütüyor. Size gerek yok” diyen polis tarafından engellendi.
- 6 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İstanbul’un Eyüpsultan ilçesinde CHP ilçe örgütü tarafından Covid-19 salgını ile ilgili asılan pankartların AKP’li Eyüpsultan Belediyesi tarafından toplandığı öğrenildi.
- 19 Nisan 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Covid-19 salgını kapsamında 31 ilde 18 ve 19 Nisan 2020 tarihlerini kapsayan 2 günlük sokağa çıkma yasağı sırasında Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından şehir genelinde ücretsiz ekmek dağıtılmasının İçişleri Bakanlığı genelgesi uyarınca yasaklandığı öğrenildi.
- Covid-19 salgını ile ilgili dayanışma kampanyası kapsamında Ağrı’da ihtiyaç sahiplerine gıda kolisi dağıtan HDP üyesi 2 kişi (HDP Merkez ilçe yöneticisi Hakan Mağlay ve HDP üyesi Yusuf Keser) polis tarafından Vefa Sosyal Destek Grubu dışında yardım dağıtılmasının yasak olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı. 50 yardım kolisine ise polis tarafından el konulduğu bildirildi.
- 26 Nisan 2020 tarihinde Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından gönderilen ekmekleri Yüreğir ilçesinde ücretsiz olarak dağıtan 3 kişi (Hasali Demir, Cumali Sucu ve Camal Demir) haklarında

şikayet olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Doğan kent Polis Karakolu'na götürülen 3 kişi ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

9.3. HDP Kongresi'ne Yönelik Engellemeler

Halkların Demokratik Partisi'nin (HDP) 23 Şubat 2020 tarihinde Ankara'da düzenlenen 4. Olağan Kongresi'ne katılan ve kongre organizasyonunda görev alan kişilere yönelik kolluk güçleri tarafından çeşitli engellemeler yapıldı. Çeşitli gerekçeler ile 18 kişi gözaltına alındı.

- HDP'nin 23 Şubat 2020 tarihinde Ankara'da düzenlenen 4. Olağan Kongresi'ne Van'dan katılacak olanları taşıyan otobüsün 22 Şubat 2020 tarihinde yola çıkmasına polis tarafından araçların hacizli olduğu gerekçesiyle izin verilmedi.
- 22 Şubat 2020 tarihinde Batman'dan Ankara'ya giden HDP üyelerini taşıyan otobüsün il çıkışında durdurulduğu ve yapılan kimlik kontrolü sonrasında Mehmet Habip Çelebi isimli 1 kişinin hakkında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına alındığı öğrenildi.
- 23 Şubat 2020 tarihinde kongrenin yapıldığı salona girmek isteyen 2 kişinin Selahattin Demirtaş ve Amedspor atıkları taktıkları gerekçesiyle gözaltına alındıkları öğrenildi.
- 23 Şubat 2020 tarihinde düzenlenen HDP 4. Olağan Kongresi bittikten sonra gözaltına alınan, kongrenin düzenlendiği salonun ses sisteminde çalışan 15 kişiden 13'ü 25 Şubat 2020 tarihinde serbest bırakıldı. Kongrede ses sisteminde çalışan 1 kişi ile HDP çalışanı 1 kişi ise 27 Şubat 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

10. SİYASİ PARTİ BİNALARINA YÖNELİK SALDIRILAR

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında değişik illerde 3 parti (HDP) binasına kimliği belirsiz kişi ya da kişiler tarafından saldırıya uğradı. Daha sonra kendisi polise teslim olan 1 saldırgan tutuklandı.

- 15 Ocak 2020 tarihinde İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde bulunan HDP il binasının önünde bir kişi havaya 7 el ateş etti. Ölen ya da yaralananın olmadığı bu olay sonrasında saldırıyı gerçekleştiren kişinin polise teslim olduğu ve gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan M. S. H. simli kişinin 20 Ocak 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'ruhsatsız silah kullanma' ve 'çevreyi rahatsız etme' iddialarıyla tutuklandığı öğrenildi.
- 2 Mart 2020 tarihinde HDP Aydın il binasına kimliği belirsiz kişiler tarafından bir saldırı düzenlendi. Saldırı sonucu parti binasının giriş kapısının kırıldığı ve parti tabelasının söküldüğü öğrenildi.
- 12 Mart 2020 tarihinde Ankara'nın Keçiören ilçesinde HDP ilçe binasına kimliği belirsiz kişi ya da kişiler tarafından bir saldırı düzenlendi. Ölen ya da yaralanan kimsenin olmadığı saldırıda binada maddi hasar olduğu öğrenildi.

11. KAYYIM ATAMALARI VE GÖREVDEN ALMALAR

11.1. Belediyeler

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında 1 il, 5 ilçe ve 2 belde olmak üzere 7 belediyenin başkanı İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alınarak yerine kayyım atandı. 1 il belediye başkanı İçişleri

Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldı, 1 ilçe belediye başkanının da mazbatasını Yüksek Seçim Kurulu (YSK) tarafından, hakkında kesinleşmiş hapis cezası hükmü olduğu gerekçesiyle iptal edildi.

- Yalova'nın CHP'li Belediye Başkanı Vefa Salman 27 Şubat 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldı.
- Batman'ın HDP'li Belediye Eş Başkanı Mehmet Demir'in 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine kayyım atandığı öğrenildi.
- Diyarbakır'ın Ergani ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Ahmet Kaya'nın 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine Ergani Kaymakam Vekili Abdulselam Öztürk'ün kayyım atandığı öğrenildi.
- Diyarbakır'ın Eğil ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Mustafa Akkul'un 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine Eğil Kaymakamı İdris Arslan'ın kayyım atandığı öğrenildi.
- Diyarbakır'ın Lice ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Tarık Mercan'ın 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine Lice Kaymakamı Cevdet Bakkal'ın kayyım atandığı öğrenildi.
- Diyarbakır'ın Silvan ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Naşide Toprak'ın 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine Silvan Kaymakamı Mehmet Uslu'nun kayyım atandığı öğrenildi.
- Bitlis'in Güroymak ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Hikmet Taşdemir'in 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine Güroymak Kaymakamı Muhammet Furkan Sancaktutar'ın kayyım atandığı öğrenildi.
- Iğdır'a bağlı Halfeli beldesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Hasan Safa'nın 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine Karakoyunlu Kaymakamı Lütfullah Göktaş'ın kayyım atandığı öğrenildi.
- Siirt'e bağlı Gökçebağ beldesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Serhat Çiçek'in 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındığı ve yerine Kurtalan Kaymakamı İhsan Emre Aydın'ın kayyım atandığı öğrenildi.
- Adana'nın Ceyhan ilçesinin CHP'li Belediye Başkanı Kadir Aydar'ın mazbatasının 26 Mart 2020 tarihinde YSK tarafından, hakkında kesinleşmiş hapis cezası hükmü olduğu gerekçesiyle iptal edildiği öğrenildi.

11.2. Görevden Alınan Muhtarlar

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında 4 muhtar ile 1 muhtar azası görevden alındı.

- Mardin'in Nusaybin ilçesine bağlı Üçköy köyü muhtarı Yusuf Yar, Eskihisar köyü muhtarı Haşo Dinç ve Düzce köyü muhtarı Yusuf Kılıç, 9 Ocak 2020 tarihinde gözaltına alınıp sonrasında serbest bırakıldıkları soruşturma gerekçe gösterilerek 4 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldıkları öğrenildi.
- Muş'un Malazgirt ilçesine bağlı Yaramış köyü muhtarı Mehmet Kaya, Akören köyü muhtarı Milazım Altun, Alikalkan köyü muhtarı Sertip Demir, Kazgöl muhtarı Salih Söylemez 15 Mart 2020 tarihinde haklarındaki soruşturma gerekçe gösterilerek İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındı.

- 4 Mart 2020 tarihinde görevden alınan Mardin'in Nusaybin ilçesine bağlı Eskihisar mahallesinin muhtarı yerine getirilen muhtar azası Yunus Dayan da İçişleri Bakanlığı tarafından 31 Mart 2020 tarihinde görevden alındı ve yerine Nusaybin İlçe Müftüsü Üsâme Anlağan kayyım olarak atandı.

11.3. Görevden Uzaklaştırılan, Yerine Kayyım Atanan Belediye Meclisi Üyeleri

1 Ocak – 30 Nisan 2020 tarihleri arasında 14 belediye meclisi üyesi İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındı.

- Şırnak'ın Silopi ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyesi Fehime Saruhan'ın 6 Ocak 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından hakkında 'örgüt üyesi olma' ve 'örgüt propagandası yapma' iddialarıyla açılmış soruşturma gerekçe gösterilerek görevden uzaklaştırıldığı öğrenildi.
- Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyeleri Zeki Kanay, Ramazan Özçelik ve Nursel Örnek'in yerine kentte bulunan çeşitli kurumlarda çalışan 3 memurun 10 Ocak 2020 tarihinde Diyarbakır Valiliği tarafından kayyım olarak atandığı öğrenildi. Zeki Kanay, Ramazan Özçelik ve Nursel Örnek 16 Aralık 2019 tarihinde haklarında açılmış soruşturmalar ve davalar gerekçe gösterilerek İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırılmıştı.
- Diyarbakır'ın Sur ilçesinin HDP'li 6 Belediye Meclisi üyesi haklarındaki dava ve soruşturmalar gerekçe gösterilerek 13 Ocak 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldı. Görevden uzaklaştırılan belediye meclis üyeleri: Sevim Coşkun, Ruşen Tayfun, Halime Akyol, Mürsel Erel ve Yılmaz Eken.
- Bitlis'in Tatvan ilçesinin HDP'li 2 Belediye Meclisi üyesi, haklarındaki dava ve soruşturmalar gerekçe gösterilerek 14 Ocak 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldı. Görevden uzaklaştırılan belediye meclis üyeleri: Ahmet Barut ve İbrahim Özdek.
- 3 Şubat 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mardin'in Kızıltepe, Nusaybin, Derik, Savur ve Mazıdağı ilçeleri, Şırnak'ın Cizre ve İdil ilçeleri ile Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde aylık olağan meclis toplantısına katılmak için gelen belediye meclisi üyelerinin belediye binasına girişine polis tarafından izin verilmediği öğrenildi. Söz konusu 8 ilçede 31 Mart 2019 tarihinde yapılan yerel seçimlerde seçilen belediye eş başkanları İçişleri Bakanlığı tarafından görevinden alınmış ve yerlerine kayyım atanmıştı.
- Muş Belediyesi'nin HDP'li 3 belediye meclisi üyesi 2 Nisan 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldı. Görevden uzaklaştırılan belediye meclisi üyelerinin isimleri: Faruk Yıldırım, Necip Arslanşen ve Fikri Aksak.
- Muş'un Malazgirt ilçesinin HDP'li belediye meclisi üyesi Sema Tekin, 6 Nisan 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldı.

B. 1 MAYIS 2020 İLE 31 AĞUSTOS 2020 TARİHLERİ ARASINDA ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ İHLALLERİ

1. GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

1.1. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Milletvekilleri, Belediye Eş Başkanları, Belediye Meclis Üyeleri Ve Muhtarlar

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında 3 milletvekilinin vekillikleri, haklarındaki kesinleşmiş mahkeme kararlarına dayanarak düşürüldü ve söz konusu 3 milletvekili tutuklandı. 1 milletvekili saldırıya uğradı.

17'si belediye eş başkanı, 2'si seçilmiş ancak KHK'lı oldukları için mazbataları verilmemiş belediye eş başkanı, 23'ü belediye meclisi üyesi ve 2'si muhtar olmak üzere yerel yönetimlere seçilmiş 44 kişi gözaltına alındı. Ayrıca belediyelerde çalışan 11 kişi de bu soruşturmalarda gözaltına alındı. 6 belediye eş başkanı tutuklandı, 5 belediye eş başkanı adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Belediye meclislerine üye 5 kişi tutuklandı, 5 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 1 belediye meclisi üyesi saldırıya uğradı.

- HDP Hakkari milletvekili Leyla Güven, HDP Diyarbakır milletvekili Musa Farisoğulları ve CHP İstanbul milletvekili Enis Berberoğlu'nun milletvekillikleri 4 Haziran 2020 tarihinde haklarındaki kesinleşmiş mahkeme kararlarının TBMM Genel Kurulu'nda okunmasının ardından düşürüldü. Milletvekillikleri düşürülen Leyla Güven, Musa Farisoğulları ve Enis Berberoğlu aynı gün içinde gözaltına alındı ve sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanarak cezaevine konuldu. DTK Eş Başkanı ve HDP Hakkari milletvekili olan Leyla Güven, avukatlarının yaptığı başvuru üzerine kalan cezası başka bir dosyadan tutuklu kaldığı süreye mahsup edilerek 9 Haziran 2020 tarihinde tahliye edildi.
- Türkiye İşçi Partisi (TİP) Hatay Milletvekili ve Genel Başkan Yardımcısı Barış Atay, 31 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Kadıköy ilçesinde kimliği belirsiz bir grubun saldırısına uğradı. Barış Atay basında yer alan ifadelerinde şunları belirtti: "Arkamdan gelen bir kişi boynuma atıldı. Bu şahsı savurduktan sonra 3 ya da 4 kişi beni arkamdan yumruklamaya başladı. Ben kendimi savunmaya çalışırken beni yere düşürdüler. Başta kafam olmak üzere vücudumun çeşitli yerlerine vurmaya başladılar. Bu esnada arkadaşımın polisi araması üzerine koşarak kaçmaya başladılar. Bu şahıslar beni darp ederken küfür ederek 'vatan haini' diye bağırды." İçişleri Bakanı Süleyman Soylu 30 Ağustos 2020 tarihinde Barış Atay'a yönelik "Benden 'tecavüzcü kollayıcı' olmaz da senden tam tecavüzcü olur. Dikkat yakalanma" şeklinde bir sosyal medya paylaşımı yapmıştı.
- Batman'ın Kozluk ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyesi Leyla Onuk 5 Mayıs 2020 tarihinde evine yapılan baskın sonrasında 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla gözaltına alındı. Leyla Onuk'un gözaltına alınırken polisin fiziksel şiddetine maruz kaldığı öğrenildi. Leyla Onuk aynı gün ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- 15 Mayıs 2020 tarihinde kayyum atanan Siirt'in HDP'li Belediye Eş Başkanları Berivan Helen ve Peymandara Turhan 15 Mayıs 2020 tarihinde evlerine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Peymandara Turhan adli kontrol şartıyla olmak üzere iki Eş Başkan 19 Mayıs 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

- 15 Mayıs 2020 tarihinde kayyum atanan Siirt'in Kurtalan ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanları Baran Akgül ve Esmer Baran 15 Mayıs 2020 tarihinde evlerine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Esmer Baran adli kontrol şartıyla olmak üzere iki Eş Başkan 19 Mayıs 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından serbest bırakıldı.
- 15 Mayıs 2020 tarihinde kayyum atanan Siirt'in Baykan ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanları Ramazan Sarsılmaz ve Özden Gülmez Turhan 15 Mayıs 2020 tarihinde evlerine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Ramazan Sarsılmaz ve Özden Gülmez Turhan 19 Mayıs 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından serbest bırakıldı.
- 15 Mayıs 2020 tarihinde kayyum atanan İğdır'ın HDP'li Belediye Eş Başkanları Yaşar Akkuş ile Eylem Çelik 15 Mayıs 2020 tarihinde evlerine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Yaşar Akkuş, 18 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. Diğer Belediye Eş Başkanı Eylem Çelik ise 20 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 15 Mayıs 2020 tarihinde kayyum atanan Muş'un Korkut ilçesine bağlı Altınova beldesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Casim Budak, 14 Mayıs 2020 tarihinde evine yapılan baskın sonrasında gözaltına alındı. Casim Budak, 17 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla tutuklandı.
- 14 Mayıs 2020 tarihinde Siirt'te yapılan ev baskınlarında Siirt Belediyesi çalışanları Eşref Tekin, Gülçin Köneş ve Beşir Aksu ile Siirt Belediye Eş Başkanı seçildiği halde KHK'lı olduğu gerekçesiyle mazbatası verilmeyen Resul Kaçar gözaltına alındı. 4 kişi 19 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 26 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Çorum'un Kargı ilçesinde CHP'li Belediye Meclisi üyesi Sonay Ergül'ün aracının önü kesilerek ateş açıldığı öğrenildi. Olayla ilgili olarak gözaltına alınan Adalet ve Kalkınma Partisi'nden (AKP) Belediye Meclisi üyesi İbrahim Eken ile İbrahim Akgül isimli 2 kişinin ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı bildirildi.
- 19 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Meclisi üyesi Ceylan Aslan, Bismil Belediye Meclisi üyesi Emine Akın ve TJA aktivisti Jiyan Taş gözaltına alındı. 3 kişi 23 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- Elazığ'ın Karakoçan ilçesine bağlı Sarıcan beldesinin HDP'li Belediye Eş Başkanları Canan Tağtekin ve Bekir Polat 23 Haziran 2020 tarihinde evlerine yapılan baskın ile gözaltına alındı. Canan Tağtekin ve Bekir Polat, 26 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 22 Haziran 2020 tarihinde Batman ve ilçelerinde yapılan ev baskınlarında İki köprü beldesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Hatice Taş ve HDP'li Belediye Meclisi üyesi Tahsin Yıldırım gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Aynı soruşturma kapsamında İki köprü beldesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Osman Karabulut'un da evinin basıldığı, evde olmadığı için gözaltına alınmadığı öğrenildi. İki köprü beldesine 7 Aralık 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından Beşiri Kaymakamı kayyum olarak atanmıştı. Hatice Taş ve Osman Karabulut 25 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. HDP'li Belediye Meclisi üyesi Tahsin Yıldırım ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

- 26 Haziran 2020 tarihinde DTK'ye yönelik soruşturma kapsamında Hazro Belediye Meclisi üyesi Fesih Balbey, Bismil Belediye Meclisi üyeleri Enver Çelik ve Aynur Aktar gözaltına alındı. 3 kişi 29 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.
- Kayyum atanan Batman Belediyesi'nin Belediye Eş Başkanı Songül Korkmaz ve Belediye Meclisi'nin 7 üyesi ile HDP Batman İl Eş Başkanı Ömer Kulplu 6 Temmuz 2020 tarihinde Belediye Meclisi toplantısına katılmak üzere geldikleri belediye binasına alınmadı. Girmelerine izin verilmemesiyle ilgili tutanak tutulması ve Belediye Meclisi toplantısının yapılmayacağına dair kendilerine belge verilmesi talepleri kabul edilmemesi üzerine belediye binasına girmeye çalışan 9 kişi polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınan 9 kişi aynı gün içinde serbest bırakıldı. Gözaltına alınanların isimleri: Songül Korkmaz, Ömer Kulplu ve Belediye Meclisi üyeleri Şükran Çelebi, Gizem Oğurlu, İlçay Alagöz, Şehriban Aydın, Ayşe Önal, Recep Yargı, Şirin Şen.
- Ağrı'nın Diyadin ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Betül Yaşar 13 Temmuz 2020 tarihinde gözaltına alındı. Betül Yaşar 15 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' iddialarıyla tutuklandı.
- 14 Temmuz 2020 tarihinde Antep'te yapılan ev baskınlarında 2 mahalle muhtarı gözaltına alındı.
- Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyeleri Gülşen Güneş ile Ronda Batı ve Bağlar ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyeleri Panayır Çelik ve Halime Bayram 14 Temmuz 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alındı. Gülşen Güneş 16 Temmuz 2020 tarihinde mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Ronda Batı ile Bağlar ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyeleri Panayır Çelik ve Halime Bayram 17 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- Yerine kayyum atanan Batman Belediye Eş Başkanı Mehmet Demir, 21 Temmuz 2020 tarihinde HDP Batman il binasından çıktığı sırada, Demokratik Toplum Kongresi'ne (DTK) yönelik bir soruşturma kapsamında gözaltına alındı. Mehmet Demir, 22 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.
- Urfa'nın Bozova ilçesinin HDP'den seçilen Belediye Meclisi üyesi Sema Aışeoğlu, 22 Temmuz 2020 tarihinde ifade vermek üzere gittiği Urfa Emniyet Müdürlüğü'nde DTK'ye yönelik soruşturma kapsamında gözaltına alındı. Sema Aışeoğlu, 23 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldı.
- Siirt Belediyesi'nin HDP'den seçilen meclis üyesi Mehmet Zekeriya Çığır ve Musa Kurhan 5 Ağustos 2020 tarihinde gözaltına alındı. 2 kişi aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- 5 Ağustos 2020 tarihinde Siirt'te gözaltına alınan Siirt Belediyesi'nin eski çalışanı 8 kişiden 4'ü (Abdullah Gök, Ahmet Destan, Sinan Güneş ve Naci Özer) 7 Ağustos 2020 tarihinde serbest bırakıldı. 4 kişi ise 5 Ağustos 2020 tarihinde serbest bırakılmıştı.
- Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesinin HDP'den seçilen fakat KHK ile meslekten ihraç edildiği gerekçesiyle mazbatasını verilmeyen Belediye Eş Başkanı İbrahim Çiçek 14 Ağustos 2020

tarihinden Diyarbakır'da gözaltına alındı. Aynı gün içinde mahkemeye sevk edilen İbrahim Çiçek 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.

- 19 Ağustos 2020 tarihinde Siirt'te yapılan ev baskınlarında aralarında HDP'den seçilen 2 belediye meclisi üyesinin de olduğu 5 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Gözaltına alınanlar: Belediye Meclisi üyeleri Hatice Tay ve Sabri Basut ile Faik Taş, Hayrettin Batur, İdris İlhan. 8 kişi 22 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.
- Erzurum'un Karayazı ilçesinin, yerine kayyum atanan HDP'li Belediye Başkanı Burhanettin Şahin 31 Ağustos 2020 tarihinde gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemeyen Burhanettin Şahin Karayazı İlçe Jandarma Komutanlığı'na götürüldü. Karayazı Belediyesi'ne 18 Eylül 2019 tarihinde kayyum atanmıştı.

1.2. Gözaltına Alınan HDP Üye ve Yöneticileri

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında HDP üye ve yöneticisi olan en az 158 kişi gözaltına alındı, 42 kişi tutuklanırken 37 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

- 14 Mayıs 2020 tarihinde Siirt'te yapılan ev baskınlarında Siirt Belediyesi çalışanı Eşref Tekin ve HDP Parti Meclisi üyesi Serdar Batur gözaltına alındı.
- 14 Mayıs 2020 tarihinde Van'ın Özalp ilçesine bağlı Mehmetalan Mahallesi yakınlarında belediyeye ait bir araca düzenlenen ve 2 kişinin öldüğü, 1 kişinin yaralandığı saldırı ile ilgili soruşturma kapsamında Özalp ilçesi genelinde yapılan ev baskınlarında aralarında HDP İlçe Eş Başkanı Burhan Atmaca ve parti yöneticilerinin de olduğu 37 kişi gözaltına alındı. 37 kişiden 29'u 20 Mayıs 2020 tarihinde savcılık kararıyla serbest bırakıldı. Aralarında HDP İlçe Eş Başkanı Burhan Atmaca ve parti yöneticilerinin bulunduğu 8 kişinin gözaltı sürelerinin ise 4 gün uzatıldığı öğrenildi.
- HDP Batman il binasına 29 Mayıs 200 tarihinde yapılan baskın sonrasında HDP Batman İl Eş Başkanları Fatma Ablay ve Ömer Kutlu gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi 30 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 7 ve 8 Haziran 2020 tarihlerinde Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında 6 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri: HDP Parti Meclisi üyesi Eşref Mamedoğlu, DBP Parti Meclisi üyesi Ramazan Dengiz, DİSK Genel-İş Diyarbakır 1 Nolu Şube Başkanı Hasan Hayri Eroğlu, Rosa Derneği üyeleri Gülistan Nazlıer, Suzan İşbilen, HDP eski yöneticisi Hasan Kale. Gözaltına alınan 6 kişiye ilişkin 24 saat avukat görüşü kısıtlaması getirildiği öğrenildi. 7 kişiden 6'sı (HDP Parti Meclisi üyesi Eşref Mamedoğlu, DBP Parti Meclisi üyesi Ramazan Dengiz, DİSK Genel-İş Diyarbakır 1 Nolu Şube Başkanı Hasan Hayri Eroğlu, Rosa Derneği üyesi Gülistan Nazlıer, Bağlar Belediyesi eski Eş Başkanı Eşref Güler, HDP eski yöneticisi Hasan Kale) 8 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. Suzan İşbilen ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 5 Haziran 2020 tarihinde Adıyaman'da yapılan ev baskınlarında 5 kişi (HDP eski yöneticileri Abuzer Küçükkelepçe, Rıza Açıkpayam, Eğitim-Sen yöneticisi Ayşegül Yücetaş, Demokratik Alevi Derneği Adıyaman Şube Başkanı Celal Demirci ve Ebru Güngör Çul) gözaltına alındı. 5 kişiden 4'ü (HDP eski yöneticileri Abuzer Küçükkelepçe, Rıza Açıkpayam, Eğitim-Sen yöneticisi

Ayşegül Yücetaş, Demokratik Alevi Derneği Adıyaman Şube Başkanı Celal Demirci) 10 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 1 kişi (Ebru Güngör Çul) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

- 8 Haziran 2020 tarihinde Bitlis'in ilçelerinde yapılan ev baskınlarında aralarında HDP Parti Meclisi üyesi Diyar Orak'ın da aralarında olduğu HDP üye ve yöneticisi 6 kişi gözaltına alındı. 6 kişi, 12 Haziran 2020 tarihinde 1'i (Diyar Orak) adli kontrol şartıyla olmak üzere serbest bırakıldı.
- HDP Mersin il yöneticisi Ali Bilen ile Akdeniz Sanat Atölyesi çalışanları Hebun Yüksekbağ, Dilan Demir ve Cejna Saruhan 9 Haziran 2020 tarihinde gözaltına alındı. 4 kişiye ilişkin gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- HDP Parti Meclisi üyesi Emrullah Kalkan 10 Haziran 2020 tarihinde Mardin'de hakkında kesinleşmiş hapis cezası olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı.
- 11 Haziran 2020 tarihinde Batman'ın Beşiri ilçesinde HDP ilçe binasına düzenlene polis baskının ardından HDP ilçe eş başkanları Hasan Şakar ve Şefika Çetin gözaltına alındı. Hasan Şakar ve Şefika Çetin 12 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 14 Haziran 2020 tarihinde Erzurum'un Karayazı ilçesinde yapılan ev baskınlarında 6 kişi (HDP ilçe yöneticileri Dinçer Polat, Nurettin Kandemir ve Nimet Yılmaz, görevden uzaklaştırılan Karayazı Belediyesi Meclisi üyesi Mahmut Çimendağ, Mustafa Gül ve Sefa Çelik) gözaltına alındı.
- Adana'da dağıttıkları yardım kolileri nedeniyle haklarında Ceyhan Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından açılan soruşturma kapsamında ifade vermek üzere 12 Haziran 2020 tarihinde Ceyhan İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giden HDP Ceyhan İlçe Eş Başkanı Seyfettin Aydemir ile ilçe yöneticileri Sabri Duman, Şahin Dorak ve Umut Dorak gözaltına alındı. Gözaltına alınan 4 kişinin polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldığı öğrenildi.
- HDP tarafından yapılacak "Demokrasi Yürüyüşü" kapsamında kullanılmak üzere HDP Genel Merkezi tarafından Edirne il örgütüne gönderilen pankart, önlük, şapka gibi materyallere 13 Haziran 2020 tarihinde polis tarafından savcılık kararıyla Edirne otogarında el konulduğu öğrenildi. Materyallerle ilgili HDP il yöneticisi Kerim Tüfekçi'nin Edirne Emniyet Müdürlüğü'ne götürülerek ifadesinin alındığı bildirildi.
- 23 Haziran 2020 tarihinde Elazığ'ın Karakoçan ilçesine bağlı Sarıcan beldesinde yapılan ev baskınında HDP yöneticisi Mehmet Sarı gözaltına alındı. Mehmet Sarı, 26 Haziran 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 14 Haziran 2020 Erzurum'un Karayazı ilçesinde gözaltına alınan HDP Karayazı İlçe Eş Başkanı Dinçer Polat 23 Haziran 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı. Aynı soruşturma kapsamında gözaltına alınan 6 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- HDP Mardin Gençlik Meclisi üyesi 2 kişi (Elif İnan ve Fahretin Durmaz) 23 Haziran 2020 tarihinde "Anadilde eşitlikçi eğitim için harekete geçiyoruz" yazılı etiketleri sokaklara yapıştırdıkları gerekçesiyle Mardin'in Artuklu ilçesinde gözaltına alındı. 2 kişi aynı gün içinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.

- HDP Parti Meclisi üyesi Ercan Oğuz 26 Haziran 2020 tarihinde Mardin'in Kızıltepe ilçesinde gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 30 Haziran 2020 tarihinde İstanbul'da yapılan ev baskınlarında HDP Gençlik Meclisi üyesi 9 kişi 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' gerekçesiyle gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri öğrenilemedi. 9 kişiden 5'i 8 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 4 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 30 Haziran 2020 tarihinde Maraş'ın Pazarcık ilçesinde HDP tarafından düzenlenen "Kardeş aile kampanyası" gerekçe gösterilerek gözaltına alınan ve aralarında İlçe Eş Başkanı Naci Kızılar'ın da olduğu 4 kişi 3 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüte finansal destek sağlamak' iddiasıyla tutuklandı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Naci Kızılar, parti yöneticileri İbrahim Ganıdağlı ve Mesut Gözlügül ile eski ilçe eş başkanı Murat Güvenç.
- 26 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alınan HDP Demokratik Yerel Yönetimler Kurulu ve TJA üyesi Sevil Rojbin Çetin, 7 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi' olma iddiasıyla tutuklandı. Sevil Rojbin Çetin evine yapılan baskın sırasında polis köpeklerinin saldırısına ve polislerin işkence ve kötü muamelesine maruz kalmıştı.
- 8 Temmuz 2020 tarihinde Urfa'da gözaltına alınan 4 kişi (DBP Parti Meclisi Üyesi Bekir Karageçili, HDP Viranşehir İlçe Eş Başkanı Hıdır Oktay, ilçe yöneticisi İhsak Gündüz ve Vedat Güler) 11 Temmuz 2020 tarihinde mahkemeye sevk edildi. Mahkeme İhsak Gündüz'ün 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklanmasına, diğer 3 kişinin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar verdi.
- 10 Temmuz 2020 tarihinde Batman'ın Kozluk ilçesinde HDP ilçe yöneticisi Burhan Atan, HDP ilçe binasında yapılan arama sonrasında gözaltına alındı.
- HDP Kayapınar İlçe Eş Başkanı Besile Narin ile TJA aktivisti Haster Alp Diyarbakır'da gözaltına alınan kişilere ilişkin 14 Temmuz 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılan basın açıklaması sonrasında haklarında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı.
- 14 Temmuz 2020 tarihinde Antep'te yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan ve aralarında HDP, DBP, SYKP il eş başkanlarının da olduğu 29 kişiden 14'ü 16 Temmuz 2020 tarihinde mahkemeye sevk edildi. 9 kişi (HDP İl Eş Başkanı Musa Aydın, Adnan Erol, Hurşit Besle, Abdullah Acar, Enver Özman, Sevinç Selçuk, Ömer Sungur, İbrahim Dağ ve Hasan Saran) tutuklandı, 5 kişi ise ev hapsi şartı ile serbest bırakıldı. 15 kişi 17 Temmuz 2020 tarihinde mahkemeye sevk edildi. 9 kişi (HDP İl Eş Başkanı Songül Koçdağ, DBP eski İl Eş Başkanı Ali Şimşek, SYKP İl Eş Başkanı Ahmet Aşkar, HDP Şahinbey İlçe Eş Başkanı Bahri Yarış, HDP Şahinbey İlçe Yöneticisi Remziye Kuş, Remziye Erdem, Recai Yılmaz, Cüneyt Kaya ile İsa Aslan) tutuklandı, 6 kişi ise ev hapsi tedbiriyle serbest bırakıldı. Buna göre bu soruşturma kapsamında tutuklanan kişilerin sayısı 18, ev hapsi tedbiriyle serbest bırakılanların sayısı 11 oldu.
- HDP Diyarbakır İl Örgütü Basın Danışmanı Vedat Dağ'ın, 22 Temmuz 2020 tarihinde "bilgisine başvuru" sıfatı ile ifade vermek üzere gittiği Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltına alındığı öğrenildi. Vedat Dağ, 24 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

- HDP Edremit İlçe Eş Başkanı Sevgi Özdem 26 Temmuz 2020 tarihinde Balıkesir'in Edremit ilçesinde yapılan bir ev baskınında gözaltına alındı. Sevgi Özdem 28 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- Adana'da 7 Ağustos 2020 tarihinde yapılan ev baskınlarında aralarında HDP Parti Meclisi ve Gençlik Meclisi üyelerinin de olduğu 3'ü çocuk 13 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan 3 kişi (Muhittin Kaya, Şükran ve Faruk Efetürk) polisteki ifade işlemlerinin ardından aynı gün serbest bırakıldı. 10 kişi hakkında 24 saatlik avukat görüşmesi kısıtlılığı getirildiği öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin ev baskınları sırasında ve gözaltında işkence ve kötü muameleye maruz kaldıkları bildirildi. HDP Parti Meclisi ve Gençlik Meclisi üyelerinin de olduğu 3'ü çocuk 6 kişi 15 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 4 kişi (Ferhat Kalkan, Serdal Aslan, Hasan Aslan ve İbrahim Önen) ise ev hapsi tedbiriyle serbest bırakıldı.
- 15 Ağustos 2020 tarihinde Şırnak'ın Beytüşşebap, İdil, Cizre ve Silopi ilçelerinde yapılan ev baskınlarında aralarında HDP Silopi ilçe yöneticisi Delil Ürek'in de olduğu 11 kişi gözaltına alındı. 11 kişiden 5'i (Delil Ürek, M. Emin Nart, Hacı Bağata, Mesut Yağarcık ve Özgür Yıldız) 17 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 2'si adli kontrol şartıyla olmak üzere 6 kişi ise serbest bırakıldı.
- 15 Ağustos 2020 tarihinde Muş merkez ve ilçelerinde yapılan ev baskınlarında aralarında HDP Muş İl Eş Başkanı Abdulbari Yiğit'in de olduğu 17 kişi gözaltına alındı. Serbest bırakılan HDP Muş İl Eş Başkanı Abdulbari Yiğit ile Şaban Atılğan ve Güler Bingöl, savcılığın itirazı üzerine 26 Ağustos 2020 tarihinde tekrar gözaltına alındı ve sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.
- 14 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'da yapılan ev baskınında HDP Esenyurt ilçe yöneticisi Kemal Kaplan hakkında şikayet olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı.
- 24 Ağustos 2020 tarihinde gözaltına alınan HDP Bağlar İlçe Eş Başkanı Fatma Kavmaz, 25 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' suçundan tutuklandı.

1.3. Gözaltına Alınan DBP Üye ve Yöneticileri

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında DBP üye ve yöneticisi en az 3 kişi gözaltına alındı, 2'si tutuklandı, 1 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

- 7 ve 8 Haziran 2020 tarihlerinde Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 6 kişiden 1'i olan DBP Parti Meclisi üyesi Ramazan Dengiz 8 Haziran 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.
- 8 Temmuz 2020 tarihinde Urfa'da gözaltına alınan 4 kişiden 1'i olan DBP Parti Meclisi Üyesi Bekir Karageçili 11 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 14 Temmuz 2020 tarihinde Antep'te yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 29 kişiden DBP eski İl Eş Başkanı Ali Şimşek 17 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

1.4. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Diğer Partilerin Üye ve Yöneticileri

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında 5'i Gelecek Partisi'nin, 1'i Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP), 4'ü Emekçi Hareket Partisi'nin (EHP), 1'i Sosyalist Yeniden Kuruluş Partisi'nin (SYKP), 9'u Ezilenlerin Sosyalist Partisi'nin (ESP) üye ve yöneticisi olmak üzere en az 20 kişi gözaltına alındı. 2 kişi tutuklandı, 9 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

- 2 Mayıs 2020 tarihinde Bitlis'te ücretsiz maske dağıtan Gelecek Partisi üyesi 5 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri öğrenilemedi.
- Adana'nın Yüreğir ilçesi kaymakamının koruması ile arasında geçen tartışma sonrasında ailesi ile birlikte fiziksel şiddete maruz kalan ve 17 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanan CHP Yüreğir Gençlik Kolları Başkanı Eren Yıldırım, 2 Haziran 2020 tarihinde mahkeme kararıyla tahliye edildi.
- 24 Haziran 2020 tarihinde İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde "Kıdem tazminatıma dokunma" pankartı asan EHP üyesi 4 kişi polis tarafından gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri öğrenilemedi.
- 14 Temmuz 2020 tarihinde Antep'te yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan SYKP İl Eş Başkanı Ahmet Aşkar tutuklandı.
- ESP Eş Genel Başkanı Özlem Gümüştaş, Sosyalist Kadın Meclisleri (SKM) Genel Sözcüsü Hatice Deniz Aktaş, SKM merkez yürütme kurulu üyeleri üyeleri Çiçek Otlu, Ebru Yiğit, Satiye Ok, Züleyha Mangan, Ezgi Bahçeci, Tanya Kara ve HDP Edremit İlçe Eş Başkanı Sevgi Özdem 26 Temmuz 2020 tarihinde Balıkesir'in Edremit ilçesinde yapılan bir ev baskınında gözaltına alındı. 9 kişi 8 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

1.5. Gözaltına Alınan ve Tutuklanan Dernek, Vakıf, Sendika, Meslek Örgütü, İnisyatif ve Platform Üye ve Yöneticileri

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında dernek, vakıf, sendika ve meslek örgütleri ile çeşitli platformlar ve inisyatiflerin üye ve yöneticisi olan en az 139 kişi gözaltına alındı, 68 kişi tutuklanırken 65 kişi adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

- 22 Mayıs 2020 tarihinde Diyarbakır merkezli bir soruşturma kapsamında Diyarbakır ve Urfa'da yapılan ev baskınlarında aralarında DBP eski Eş Genel Başkanı, HDP üye ve yöneticileri, TJA aktivistleri ile Rosa Kadın Derneği üye ve yöneticilerinin de olduğu 18 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan 6'sı (TJA aktivisti Zelal Bilgin, Rosa Kadın Derneği kurucu üyesi Ayla Akat Ata, Yenişehir Belediye Meclisi üyesi Nevriye Çur, Nazire Tursun, Barış Annesi Havva Kıran ve Bağlar Belediye Meclisi üyesi Hüseyin Herman) 24 Mayıs 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. 12 kişi (Rosa Kadın Derneği Başkanı Adalet Kaya, derneğin kurucu üyesi Narin Gezgör ve dernek yöneticisi Fatma Gültekin, TJA aktivisti Gülcihan Şimşek, DBP eski Eş Genel Başkanı Mehmet Arslan, HDP merkez yürütme kurulu üyesi Özlem Gündüz, HDP Yenişehir İlçe Eş Başkanı Remziye Sızıcı, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi meclis üyesi Sevim Coşkun, HDP üyesi Mehmet Ali Altınkaynak, Bağlar Belediye Meclisi üyeleri Gönül Aslan ve Veysi Kuzu ile Celal Yoldaş) ise 24 Mayıs tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak'

iddiasıyla tutuklandı. Gönül Aslan'ın 3 yaşındaki çocuğunun da kendisiyle birlikte cezaevine konulduğu bildirildi.

- 5 Haziran 2020 tarihinde Adıyaman'da yapılan ev baskınlarında Eğitim-Sen yöneticisi Ayşegül Yücetaş ve Demokratik Alevi Derneği Adıyaman Şube Başkanı Celal Demirci gözaltına alındı. 2 kişi, gözaltına alınan HDP eski yöneticisi 2 kişiyle birlikte 10 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı.
- 7 ve 8 Haziran 2020 tarihlerinde Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında DİSK Genel-İş Diyarbakır 1 Nolu Şube Başkanı Hasan Hayri Eroğlu, Rosa Derneği üyeleri Gülistan Nazlıer, Suzan İşbilen gözaltına alındı. 2 kişi (DİSK Genel-İş Diyarbakır 1 Nolu Şube Başkanı Hasan Hayri Eroğlu, Rosa Derneği üyeleri Gülistan Nazlıer) tutuklandı, Suzan İşbilen adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- TUAY-DER Eş Başkanı Mehmet Emin Güzel'in de aralarında olduğu dernek üye ve yöneticisi 7 kişi 8 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alındı. 7 kişiden 3'ü 10 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. 4 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Mehmet Emin Güzel, dernek yöneticisi Şafi Hayme, dernek üyesi Müşehher Ülker.
- 8 Haziran 2020 ve takip eden günlerde Diyarbakır'da gözaltına alınan 7 kişiden 1'i (TUAY-DER'in eski yöneticisi Abdulmenaf Kur) 11 Haziran 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı. 6 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Gözaltına alınan 3 kişi (HDP Bağlar Belediye Meclisi üyesi Vahit Doğru, Fatma Gül ile Selahattin Çap) 12 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 5 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Buna göre, toplam 22 kişinin gözaltına alındığı bu soruşturma kapsamında 7 kişi tutuklanmış, 15 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmış oldu.
- Diyarbakır'da gözaltına alınan Medeniyetler Beşiğinde Yakınlarını Kaybeden Ailelerle Yardımlaşma Dayanışma Birlik ve Kültür Derneği (MEBYA-DER) üyesi Hanım Altındağ 11 Haziran 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 16 Haziran 2020 tarihinde Kocaeli'de yapılan ev baskınlarında Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu'na (BDSP) yönelik bir soruşturma kapsamında 4 kişi (Vural Uzal, Zeynel Kızırlarlan, Elif Alçınkaya ve Sabit Yıldırım) gözaltına alındı.
- 25 Haziran 2020 tarihinde haklarında yakalama kararı olduğu gerekçesiyle İstanbul'da gözaltına alınan ÇHD ve Halkın Hukuk Bürosu üyesi avukatlar Özgür Yılmaz ve Süleyman Gökten, 27 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.
- 26 Haziran 2020 tarihinde (DTK'ye yönelik soruşturma kapsamında aralarında gazetecilerin, belediye eş başkanlarının, belediye meclisi üyelerinin, siyasi partilerin, çeşitli derneklerin ve sendikaların üye ve yöneticilerinin de olduğu 64 kişi hakkında gözaltı kararı verildiği öğrenildi. Diyarbakır, İstanbul, Adana, Şırnak, Batman ve Van'da yapılan ev baskınlarında 45 kişi gözaltına alındı. Soruşturma kapsamında Diyarbakır'daki DTK binasında da arama yapıldığı ve arama sonrasında DTK tabelasına, binada bulunan bilgisayarlara, kitaplara el konulduğu ve binanın Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı talimatı doğrultusunda mühürlendiği öğrenildi. Soruşturma kapsamında ayrıca J&J Kitapevi'nde de arama yapıldığı ve haklarında toplama kararı olduğu gerekçesiyle kimi kitaplara el konulduğu bildirildi. Gözaltına alınan 45 kişiden 16'sı 28 Haziran

2020 tarihinde mahkemeye sevk edildi. Mahkeme 8 kişinin (KESK Genel Meclis üyesi ve TÛM BEL-SEN üyesi Ayten Tekeş, Makine Mühendisleri Odası Diyarbakır Şube Yönetim Kurulu üyesi Arin Zümrüt, Rosa Kadın Derneği yöneticisi Rojda Barış, Nesrin Şanlı, Piran Başkurt, DTK divan üyesi Hüseyin Kaya, Mehmet Şengül ve Ümran Baturay) tutuklanmasına, 8 kişinin (Fatma Bülbül, Berdan Acun, Adem Firik, Velat Esin, Aytaç Duymuş, Ömer Baran, Zekiye Yılmaz ile Bismil Belediye Meclisi üyesi Aynur Aktar) adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar verdi. 29 Haziran 2020 tarihinde mahkemeye sevk edilen 29 kişiden 15'i (Barış Annesi Makbule Özbek, Mehmet Güngörmüş, Hazro Belediye Meclisi üyesi Fesih Balbey, HDP Kocaköy ilçe eş başkanı Cahit Ay, Emrullah Zümrüt, Adil Ercan, Mustafa Alımterin, Tevfik Kaçar, Medeniyetler Beşiğinde Yakınlarını Kaybeden Ailelerle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (MEBYA-DER) yöneticisi Yıldız Damla, Bismil Belediye Meclisi üyesi Enver Çelik, Erdal Bayram, Fedai Akar, DTK divan üyesi Jiyan Taş, DBP Parti Meclisi üyesi Leyla Bağatır ve Mehmet Cahit Şık) 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklanmasına; 14 kişinin (Silvan Belediyesi Eş Başkanı Naşide Toprak, SES Diyarbakır yöneticisi Mahfuz Karaaslan, Gönül Oğur, gazeteci Ayşe Kara, Mehmet Deviren, İbrahim Halil Taş, Mehmet Sağlam, Seher Özgen Aytek, Selva Akkoyun, Suphi İzol, Azad Can, Enver Temiz, Ferhat Erkuş ve Gurbet Çakar) ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar verdi. 28 Haziran 2020 tarihinde mahkemeye sevk edilen 16 kişiden 8'i tutuklanmış, 8'i ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. Buna göre DTK soruşturması kapsamında toplam 23 kişi tutuklanmış, 22 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmış oldu.

- 1 Temmuz 2020 tarihinde Antalya'da yapılan ev baskınında Halkevi üyesi Ebru İntibay gözaltına alındı. "AKP Rabia Naz'ın katilini açıkla" ve "Rabia Naz'ın hesabını soracağız" yazılı pankartları astığı iddiasıyla gözaltına alınan Halkevi üyesi Ebru İntibay 2 Temmuz 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 14 Temmuz 2020 tarihinde Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında aralarında Tutuklu Hükümlü Aileleri Hukuk Dayanışma Dernekleri Federasyonu (TUHAD-FED) Eş Başkanı Elif Haran ve TJA sözcüsü Ayşe Gökkan ile dernek aktivistlerinin de olduğu 23 kişi gözaltına alındı. 19 kişiden 3'ü (Aklime Hanas, Rabia Ataş, Zeynep Suncak) 16 Temmuz 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Aynı soruşturma kapsamında gözaltına alınan Hayriye Türkekel 15 Temmuz 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. 5 kişi 17 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı. 14 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin isimleri: MED TUHAD-FED Eş Başkanı Elif Haran, HDP Sur İlçe Eş Başkanı Hatun Yıldız ile TJA aktivistleri Hasret Alp, Figen Ekti, Bahar Akyapı. Adli kontrol şartıyla serbest bırakılanların isimleri: TJA Sözcüsü Ayşe Gökkan, HDP Yenişehir eski İlçe Eş Başkanı Demet Özkaran, SES Diyarbakır Şubesi Yöneticisi Rozerin Çatak, HDP Kayapınar İlçe Eş Başkanı Besile Narîn, Büro Emekçileri Sendikası (BES) eski yöneticileri Dilan Yakut ve Güneş Özel ile TJA aktivistleri Zekiye Güler, Emine Kaya, Selma Metin, Ruken Şehir, Şükran Tamir, Gülseren Akkum, Têkoşîn Tekin, Hatice Şen.
- SES Diyarbakır eski Şube Eş Başkanı Recep Oruç, DTK'ye yönelik bir soruşturma kapsamında 21 Temmuz 2020 tarihinde Diyarbakır'da savcılığa ifade verdi ve aynı gün içinde sevk edildiği nöbetçi sulh ceza hakimliği tarafından tutuklandı.

- 29 Temmuz 2020 tarihinde Hatay Barosu Başkanı avukat Ekrem Dönmez'e ailesi ile birlikte yemek yediği restoranda polis tarafından kimlik kontrolü yapılmak istendi. Ekrem Dönmez, bu işlemin dayanağını sorması üzerine "Biz devletiz" diyen polis tarafından gözaltına alındı. Ekrem Dönmez aynı gün içinde serbest bırakıldı. Ekrem Dönmez'in kendisini gözaltına alan polis memurları hakkında hürriyeti tahdit suçundan suç duyurusunda bulunduğu öğrenildi.
- 14 Ağustos 2020 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ve Şemdinli ilçelerinde yapılan ev baskınlarında aralarında İHD Hakkari Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Pınar Yılmaz'ın da olduğu 13 kişi Demokratik Toplum Kongresi'ne yönelik bir soruşturma kapsamında gözaltına alındı. 13 kişiden 12'si 17 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 1 kişi ise serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Pınar Yılmaz, Şükrü Çallı, Nihat Turgut, Ramazan Erik, Mehmet Emin Seven, Ömer Faruk Tekin, Mesut Kıratlı, Reşit Güneç, Mehmet Çapraz, Ümit Duman, Felem Aker, Musa Bor.
- Eğitim-Sen Merkez Kadın Sekreteri Derya Yulcu ve Eğitim-Sen üyesi 2 kişi (Selman Karasu ile Saim Atılğan) 16 Ağustos 2020 tarihinde Muş merkezli bir soruşturma kapsamında Antalya'da gözaltına alındı. Derya Yulcu ve Saim Atılğan mahkeme tarafından tutuklandı, Selman Karasu ise serbest bırakıldı. Mahkemenin tutuklama gerekçesi öğrenilemedi.

1.6. Diğer Gözaltı ve Tutuklamalar

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında yukarıda belirtilenler dışında 'örgüte yardım ve yataklık etmek', 'örgüt propagandası yapmak' ve 'örgüt üyesi olmak' gibi gerekçeler ile en az 249 kişi gözaltına alındı, 42 kişi tutuklandı. 36 kişi adli kontrol şartıyla, 9 kişi ise ev hapsi şartıyla serbest bırakıldı.

- 1 Mayıs 2020 tarihinde Van'ın İpekyolu ilçesinde yapılan ev baskınlarında, bir HPG militanına ait cenazenin ailesine kargo ile gönderilmesini protesto etmek için yapılan eyleme katıldıkları gerekçesiyle 15 kişi gözaltına alındı. 15 kişiden 5'i 4 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 10 kişi ise serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Devrim Aşan, Oktay Gil, Feyaz Başak, Güven Özdöner ve Murat Şeker.
- 16 Mayıs 2020 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde yapılan ev baskınlarında 3 kişi 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla gözaltına alındı.
- 31 Mayıs 2020 tarihinde Mardin'in Derik ilçesine bağlı Çayköy kırsal mahallesinde yapılan ev baskınlarında 4 kişi (Bedrettin Özge, Halil Bergin, Aydın Özduvak ve Nezir Demir) jandarma tarafından gözaltına alındı.
- 5 Haziran 2020 tarihinde Mardin'in Ömerli ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışma sonrasında yapılan ev baskınlarında aralarında çocukların da olduğu 7 kişi fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına alındı. 'Örgüte yardım etmek' iddiasıyla gözaltına alınan kişilerin Mardin İl Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğü öğrenildi. Gözaltına alınan kişiler: Mehmet Nezir Bilgiç, Kazım Dağ, Sultan Bilgiç, Ferhat Ortaç, M. B. (17), S. Y. (16) ve Ş. D. (15). 7 kişi 8 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 31 Mayıs 2020 tarihinde Mardin'in Derik ilçesine bağlı kırsal mahallerde gözaltına alınan 7 kişiden 6'sı 6 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak'

iddiasıyla tutuklandı. 1 kişi ise serbest bırakıldı. Tutuklanan kişilerin isimleri: Bedrettin Özge, Halil Bergin, Aydın Özdurak, Mahmut Temel, İbrahim Temel ve M. Nezir Demli.

- 5 Haziran 2020 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde yapılan ev baskınlarında 4 kişi gözaltına alındı. Gözaltının gerekçesi öğrenilemedi. Gözaltına alınanlar: Faruk İverendi, Metin Sekman ve ismi öğrenilemeyen 2 kişi.
- 6 Haziran 2020 tarihinde Adana'da düzenlenen ev baskınlarında yasadışı eylemlere katıldıkları iddiasıyla gözaltına alınan 10 kişiden 7'si 8 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 3 kişi ise ev hapsi şartıyla serbest bırakıldı.
- 9 Haziran 2020 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde yapılan ev baskınlarında 2 kişi (Kıymet Tavas ve Mehmet Tavas) gözaltına alındı. 2 kişi 11 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.
- 10 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da düzenlenen ev baskınlarında 4 kişi (İbrahim Temiz, Hüseyin Temiz, Mehmet Temiz ve Haşim Temiz) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 10 Haziran 2020 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde yapılan ev baskınlarında 5 kişi sokağa çıkma yasakları sırasında yapılan eylem ve etkinliklere katıldıkları iddiasıyla gözaltına alındı. 5 kişiye ilişkin 24 saat avukat ile görüşme kısıtlaması getirildiği öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin isimleri: Şoreş Saltıkalp, Engit Aykut, Mehmet Emin Nergiz ve Namet Doğan. 5 kişi, 18 Haziran 2020 tarihinde serbest bırakıldı.
- 10 Haziran 2020 tarihinde Urfa'nın Suruç ilçesinde yapılan ev baskınlarında 4 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişilerden isimleri öğrenilenler: Mazlum Asaf Çevik, Osman Özlü.
- 14 Haziran 2020 tarihinde Adana'da yapılan ev baskınlarında 10 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri ve gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 13 Haziran 2020 tarihinde Mersin'de yapılan ev baskınlarında 5 kişi (Ramazan Arslan, Celal Arslan, Bedran Etiz, Hebat Sayın ve Helat Sayın) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. Aynı soruşturma kapsamında 9 Haziran 2020 tarihinde gözaltına alınan ve 1,5 aylık hamile olan Sohbet Aslan isimli kişinin gözaltında olduğu sırada 2 kez hastaneye kaldırıldığı öğrenildi. 5 kişi 16 Haziran 2020 tarihinde savcılık ifadelerinin ardından serbest bırakıldı.
- 14 Haziran 2020 tarihinde '2011 ile 2014 yılları arasında Adana'da yapılan yasadışı eylemlere' katıldıkları iddiasıyla gözaltına alınan 7 kişiden 5'i 16 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 2 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Aynı gerekçe ile daha önce 7 kişi tutuklanmış, 3 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. Basında yer alan haberlerden tutuklanan kişilerin söz konusu eylemlerin gerçekleştirildiği tarihte çocuk yaşta olduğu öğrenildi.
- 17 Haziran 2020 tarihinde Van'ın Gürpınar ilçesinde, haklarında gizli tanık ifadesi olduğu gerekçesiyle 10 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların 18 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişiler: Tajdin Gencer, Kinyas Gencer, Savaş Kaçak, Renas Kaçak, Aysel Kaçak, Bese Kaçak, Şerif Koçak, Nazdar Alkan, Musa Dik ve Mesut Koçak.

- 18 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde hakkında açılan soruşturma kapsamında ifade vermek için, biri 10 günlük diğeri 2 yaşındaki 2 çocuğuyla beraber savcılığa giden Eylem Oyunlu isimli kişinin aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandığı öğrenildi.
- 19 Haziran 2020 Bingöl ve ilçelerinde yapılan ev baskınlarında 12 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi. 12 kişi 23 Haziran 2020 tarihinde serbest bırakıldı.
- 22 Haziran 2020 tarihinde Batman'da ev baskınlarında gözaltına alınan aralarında belediye çalışanlarının da olduğu 21 kişiden 20'si 25 Haziran 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Belediye çalışanı Bayram Özalp ise tutuklandı.
- Hakkındaki bir soruşturma kapsamında ifade vermek üzere 23 Haziran 2020 tarihinde gittiği Mersin Adliyesi'nde gözaltına alınan müzisyen Kadir Çat, aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından serbest bırakıldı.
- 25 Haziran 2020 tarihinde Mardin merkezli bir soruşturma kapsamında Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında 2 kişi (Şeymus Saltan, Türki Saltan) 'örgüte yardım ve yataklık yapma' iddiasıyla gözaltına alındı. Gözaltına alınan 2 kişi aynı gün içinde Mardin İl Jandarma Komutanlığı'ndaki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Soruşturmanın gerekçesinin söz konusu 2 kişinin HPG militanı olan oğulları ile çözüm süreci sırasında çektiikleri fotoğraf olduğu öğrenildi.
- 30 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı Zorova kırsal mahallesinde yapılan ev baskınlarında 1'i çocuk 4 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanların isimleri: Tacettin Kardeş, Halil Aslan, Feyzi Çetiner ve R. K. (17). Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 3 Temmuz 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Lice ilçesinde yapılan ev baskınlarında 2 kişi (Hebat Saçal ve Serdar Canpolat) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 3 Temmuz 2020 tarihinde Mardin'de 10 kişi, 2015 yılında düzenlenen kimi eylem ve etkinliklere katıldıkları gerekçesiyle gözaltına alındı. Gözaltına alınan Aynur Kuaç isimli, 10 aylık çocuğu olan bir kişi 4 Temmuz 2020 tarihinde serbest bırakıldı, 10 Temmuz 2020 tarihinde savcılığın itiraz üzerine tutuklandı. 8 kişi 12 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından serbest bırakıldı. 1 kişi ise (A. Y.) 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.
- Şırnak'ın İdil ilçesine bağlı Sulak köyünde yapılan ev baskınında 1 kişi (Selim Akbaş) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 8 Temmuz 2020 tarihinde İzmir'de yapılan ev baskınlarında 5 kişi 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' iddialarıyla gözaltına alındı. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.
- 8 Temmuz 2020 tarihinde İzmir'in Menemen ilçesinde gözaltına alınan Şehriban Özadikti isimli kişi, 10 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla tutuklandı.
- 13 Temmuz 2020 tarihinde Ağrı'nın Diyadin ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı'nın gözaltına alındığı soruşturma kapsamında Diyadin'de 2 kişinin (Mesut Arslan ve Mustafa Alparslan) ve Düzce'de 1 kişinin (Zeynel Abidin Bozkurt) gözaltına alındığı öğrenildi. 3 kişi 14 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 10 Temmuz 2020 tarihinde Adana merkezli bir soruşturma kapsamında Adana, Mersin ve Diyarbakır'da yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 14 kişiden 3'ü (Sever Uzun, Pınar Altaş

ve Mecit İrtan) 13 ve 14 Temmuz 2020 tarihlerinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı. Ekrem Taşgir ise 12 Temmuz 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakılmıştı. 10 kişi 17 Temmuz 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından 3'ü ev hapsi tedbiriyle, 6'sı adli kontrol şartıyla olmak üzere serbest bırakıldı.

- Adil yargılanma talebiyle ölüm orucunda olan avukatlar Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'a destek için Aydın'ın İncirliova ilçesinde açlık grevine başlayan Ertunç Pektaş isimli kişi 1 Ağustos 2020 tarihinde çalıştığı işyerine düzenlenen polis baskını sonrasında 'örgüt üyesi olma' ve 'örgüt propagandası yapma' iddialarıyla gözaltına alındı. Ertunç Pektaş, 3 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 5 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul Okmeydanı'nda bulunan İdil Kültür Merkezi'ne yönelik polis baskınında gözaltına alınan 6 kişiden 2'si (Nuriye Gülmen ve Rıdvan Akbaş) 11 Ağustos 2020 tarihinde tutuklandı. 4 kişi (Yasemin Karadağ, Olcay Karadağ, Ezgi Kul, Fırat Kaya) ise 11 Ağustos 2020 tarihinde adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- Ankara'daki "İşimi Geri İstiyorum" eylemlerinin katılımcılarından Merve Demirel'in 10 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Sarıyer ilçesinde gözaltına alındığı, 11 Ağustos 2020 tarihinde çıkarıldığı mahkeme tarafından adli kontrol şartı ve yurtdışı yasağıyla serbest bırakıldığı öğrenildi.
- 10 Ağustos 2020 tarihinde Adıyaman'ın merkez ilçesinde yapılan ev baskınlarında 2 kişi (Mahir Ertürk ve Ali Süngü) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- Adana'da 7 Ağustos 2020 tarihinde yapılan ev baskınlarında gözaltına alınan 3'ü çocuk 16 kişiden 2'si 10 Ağustos 2020 tarihinde serbest bırakıldı. 3 kişi polisteki ifade işlemlerinin ardından aynı gün serbest bırakılmıştı. 11 kişi için gözaltı süresinin 4 gün uzatıldığı öğrenildi.
- 11 Ağustos 2020 tarihinde Muş'un Malazgirt ilçesinde yapılan ev baskınlarında 5 kişi (Ali Gören, Nazif Özkan, Kerem Daşkiran, Şerafettin Balcı ve ismi öğrenilemeyen 1 kişi) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 13 Ağustos 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden Mersin'de yapılan ev baskınlarında 4 kişinin 'örgüt üyesi olmak' ve 'örgüt propagandası yapmak' iddialarıyla gözaltına alındığı öğrenildi. Gözaltına alınan kişilerin isimleri öğrenilemedi.
- 14 Ağustos 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde yapılan ev baskınlarında 6 kişi (Ağit Nakçi, Abdullah Arşiment, Veysi Solmaz, Doğan Tuncer, Fırat Aslanlı ve Amed Ezer) gözaltına alındı. 6 kişi 16 Ağustos 2020 tarihinde polisteki ifade işlemlerinin ardından serbest bırakıldı.
- 16 Ağustos 2020 tarihinde Siirt'te yapılan ev baskınlarında 16 kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan ismi öğrenilenler: Adalet Özer, Nevzat Elçi, Mahsun Polat, Mehmet Şefik Bilenc, Müşerif Dalkılıç, Sait Özbay, Kemal Cengiz, M. Şirin Altan, Şevket Dalkılıç, Şefik Bilen. 16 kişi 17 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından serbest bırakıldı.
- 14 Ağustos 2020 tarihinde Mardin'in Derik ilçesinde yapılan ev baskınında 1 kişi (M. Y.) gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi öğrenilemedi.
- 14 Ağustos 2020 tarihinde Adana'da yapılan ev baskınlarında 4 kişi jandarma tarafından gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi ve isimleri öğrenilemeyen 4 kişinin Adana İl Jandarma Komutanlığı'na götürüldüğü öğrenildi.

- 27 Ağustos 2020 tarihinde Diyarbakır’da yapılan ev baskınlarında 6 kişi gözaltına alındı. 3’ü (Beşir Çiçek, Ömer Aktaş ile ismi öğrenilemeyen 1 kişi) 31 Ağustos 2020 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklandı. 3 kişi ise adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 31 Ağustos 2020 tarihinde Erzurum’da yapılan ev baskınlarında 3 kişi gözaltına alındı. Gözaltı gerekçesi ve isimleri öğrenilemeyen 3 kişi Karayazı İlçe Jandarma Komutanlığı’na götürüldü.

2. MİLLETVEKİLLERİ, BELEDİYE EŞ BAŞKANLARI, SİYASİ PARTİ YÖNETİCİLERİ HAKKINDA AÇILAN DAVALAR VE SORUŞTURMALAR

2.1. Önceki Dönem Milletvekilleri Hakkında Açılmış Davalar

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında 5 eski milletvekili hakkında önceden açılmış davaların görülmesine devam edildi.

Selma Irmak

HDP Hakkari eski milletvekili Selma Irmak hakkında Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davada ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘örgüt propagandası yapmak’ suçlarından verilen 9 yıl 8 ay hapis cezası 6 Mayıs 2020 tarihinde Yargıtay 16. Ceza Dairesi tarafından onandı.

Mahmut Alınak

Eski milletvekili Mahmut Alınak hakkında Kars 2. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 13 Mayıs 2020 tarihinde başlandı.

İddianamede Mahmut Alınak’ın iki aileyi aralarındaki kavga sonrası araması, Mehmet Tunç ile ilgili yazdığı “Mehmet Tunç ve Bekes” başlıklı kitabın gelirini Tunç ailesine bağışlaması, Kürtçenin resmi dil olması için Birleşmiş Milletler’e (BM) dilekçe vermesi ve yaptığı diğer siyasi etkinlikler suç konusu yapılmakta ve Mahmut Alınak’ın ‘Devletin topraklarının tamamını veya bir kısmını yabancı bir devletin egemenliği altına koyma, devletin birliğini bozma, devletin egemenliği altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırma, devletin bağımsızlığını zayıflatma’ suçlarından müebbet hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir.

Savunmaların ardından mahkeme Mahmut Alınak’ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.

Mahmut Alınak 13 Şubat 2020 tarihinde Kars’ta gözaltına alınmış ve 17 Şubat 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. 2017 yılında yayınlanan “Mehmet Tunç ve Bekes” isimli kitap 5 Aralık 2019 tarihinde İstanbul 2. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından yasaklanmıştı.

Hamit Geylani

Demokratik Toplum Partisi (DTP) Hakkari eski milletvekili Hamit Geylani hakkında 2011 yılında DTK tarafından düzenlenen bir toplantıya katıldığı gerekçesiyle Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 3 Temmuz 2020 tarihinde görüldü.

Mahkeme Hamit Geylani’yi ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Figen Yüksekdağ

HDP eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ hakkında Ankara 16. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 14 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede Figen Yüksekdağ'ın 'örgüt yöneticisi olmak', 'örgüt propagandası yapmak', 'Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet etme', 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik', 'suç işlemeye tahrik suçlarından 30 yıldan 83 yıla kadar hapis ile cezalandırılması istenmektedir.

Mahkeme Figen Yüksekdağ'ın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 28 Eylül 2020 tarihine erteledi.

Selahattin Demirtaş

HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın 27 Mayıs 2020 tarihinde görülmesi gereken duruşması Covid-19 salgını nedeniyle 6 Ekim 2020 tarihine ertelendi.

28 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında yargılandığı davada yaptığı savunmada geçen "Benimle ilgili operasyonun yürütücüsü Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı" şeklindeki ifade nedeniyle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma açıldığı öğrenildi.

HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında yaptığı bir konuşmada dönemin Başbakanı Ahmet Davutoğlu ile Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği iddiasıyla İstanbul Bakırköy 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Selahattin Demirtaş'ın duruşmaya bizzat katılma talebinde bulunduğu öğrenildi. Mahkeme Selahattin Demirtaş'ın bir sonraki duruşmada mahkeme salonunda hazır edilmesi için tutulduğu ceza infaz kurumuna yazı yazılmasına karar vererek duruşmayı ileri bir tarihe erteledi.

Leyla Güven

Vekilliği düşürülen HDP Hakkari Milletvekili ve DTK Eş Başkanı Leyla Güven'in DTK'ye yönelik soruşturma kapsamında 29 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ifadeye çağrıldığı öğrenildi.

Leyla Güven'in, katıldığı bir etkinlik ve sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek hakkında açılmış 2 ayrı soruşturma kapsamında 30 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır Adliyesi'ne giderek ifade verdiği öğrenildi.

Leyla Güven hakkında, TSK'nın Afrin'e yönelik harekatı ile ilgili açıklamaları ve DTK bünyesindeki faaliyetleri gerekçesiyle Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 1 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme duruşmayı 28 Ekim 2020 tarihine erteledi.

2.2. Milletvekilleri Hakkında Açılan Soruşturmalar, Fezlekeler

2.2.1. Hakkında Soruşturma Başlatılan Milletvekilleri

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında 2 milletvekili hakkında suç duyurusunda bulunuldu.

8 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un CHP Manisa milletvekili ve Grup Başkanvekili Özgür Özel ile Sakarya milletvekili Engin

Özkoç hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na 'hakaret' ve 'iftira' iddialarıyla suç duyurusunda bulunulduğu öğrenildi.

2.2.2. Hakkında Fezleke Hazırlanan Milletvekilleri

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle 2'si CHP'den, 1'i DBP'den, 21'i HDP'den, 3'ü İYİ Parti'den olmak üzere 27 milletvekili hakkında toplam 46 fezleke hazırlandı.

CHP: 2 Milletvekili, 2 Fezleke

- CHP Grup Başkanvekili ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç (1 fezleke)
- Malatya Milletvekili Veli Ağababa (1 fezleke)

DBP: 1 Milletvekili, 4 Fezleke

- DBP Eş Genel Başkanı ve Diyarbakır milletvekili Saliha Aydeniz (4 fezleke)

HDP: 21 Milletvekili, 37 Fezleke

- HDP Eş Genel Başkanı ve İstanbul Milletvekili Pervin Buldan (5 fezleke)
- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül (1 fezleke)
- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran (1 fezleke)
- Batman Milletvekili Feleknaş Uca (1 fezleke)
- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ (1 fezleke)
- Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları (1 fezleke)
- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun (3 fezleke)
- İzmir Milletvekili Murat Çepni (1 fezleke)
- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu (2 fezleke)
- Mardin Milletvekili Ebru Günay (3 fezleke)
- Mardin Milletvekili Pero Dünder (1 fezleke)
- Mardin Milletvekili Tuma Çelik (1 fezleke)
- Muş Milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit (2 fezleke)
- Muş Milletvekili Mensur Işık (1 fezleke)
- Muş Milletvekili Şevin Coşkun (3 fezleke)
- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş (2 fezleke)
- Şırnak Milletvekili Nuran İmir (3 fezleke)
- Urfa Milletvekili Ömer Öcalan (1 fezleke)
- Van Milletvekili Murat Sarısaç (3 fezleke)
- Van Milletvekili Sezai Temelli (2 fezleke)
- Van Milletvekili Tayip Temel (1 fezleke)

İYİ PARTİ: 3 Milletvekili, 3 Fezleke

- İYİ Parti Grup Başkanvekili ve Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan (1 fezleke)
- Ankara Milletvekili Koray Aydın (1 fezleke)
- İstanbul Milletvekili Ümit Özdağ (1 fezleke)

2.3. Belediye Eş Başkanları Hakkında Açılmış Davalar ve Soruşturmalar

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında 22 belediye eş başkanı hakkında açılmış olan davaların görülmesine devam edildi.

Remziye Yaşar

Hakkari'nin Yüksekova ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Remziye Yaşar hakkında Hakkari 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 5 Mayıs 2020 tarihinde devam edildi.

Remziye Yaşar duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Remziye Yaşar'ın tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 16 Temmuz 2020 tarihine erteledi.

Remziye Yaşar 15 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 17 Ekim 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Yüksekova Belediyesi'ne 19 Ekim 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı. Davanın 4 Şubat 2020 tarihinde görülen ilk duruşmasında mahkeme tarafından verilen tahliye kararına savcılık tarafından yapılan itiraz kabul edilmiş ve Remziye Yaşar tahliye edilmemişti.

Şehzade Kurt, Azim Yacan

Van'ın İpekyolu ilçesinin Belediye Eş Başkanları Şehzade Kurt ve Azim Yacan hakkında Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 6 Mayıs 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede Şehzade Kurt ile Azim Yacan'ın 'örgüt üyesi olmak', 'örgüt propagandası yapmak', 'Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet etmek' suçlarında cezalandırılması istenmektedir.

Davanın karar duruşması 17 Haziran 2020 tarihinde görüldü.

Tutuklu yargılanan belediye eş başkanları duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme 'örgüt üyesi olmak' suçundan Şehzade Kurt'u 6 yıl 3 ay, Azim Yacan'ı ise 7 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme, hükümlerle birlikte Şehzade Kurt'un tahliyesine ve Azim Yacan'ın tutukluluk halinin devamına karar verdi.

8 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınan Şehzade Kurt ve Azim Yacan, 11 Kasım 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı. İpekyolu Belediyesi'ne 9 Kasım 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı.

Dilan Örenci

İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alındıktan sonra yerine kayyım atanan, Van'ın Özalp ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Dilan Örenci hakkında Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 20 Mayıs 2020 tarihinde görüldü.

Dilan Örenci duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Mahkeme Dilan Örenci'nin 'örgüt propagandası yapmak' suçundan beraatine, 'örgüt üyesi olmak' suçundan ise 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi. Mahkeme ayrıca hükümlerle birlikte Dilan Örenci'nin tahliyesine karar verdi.

Dilan Örenci 5 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 9 Aralık 2019 tarihinde tutuklanmıştı. Özalp ilçesine 7 Aralık 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı.

Nilüfer Elik Yılmaz, Gülistan Öncü

Mardin'in Kızıltepe ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Nilüfer Elik Yılmaz ile Savur ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Gülistan Öncü hakkında Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 2 Haziran 2020 tarihinde başlandı.

Nilüfer Elik Yılmaz ve Gülistan Öncü duruşmaya tutuldukları cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı.

Savunmaların ardından mahkeme Nilüfer Elik Yılmaz ile Gülistan Öncü'nün tutukluluk hallerinin devamına karar vererek duruşmayı 11 Ağustos 2020 tarihine erteledi.

11 Ağustos 2020 tarihinde görülen duruşmada da mahkeme Nilüfer Elik Yılmaz ile Gülistan Öncü'nün tutukluluk hallerinin devamına karar vererek duruşmayı 20 Ekim 2020 tarihine erteledi.

Kızıltepe Belediyesi'ne 4 Kasım 2019 tarihinde, Savur Belediyesi'ne ise 16 Kasım 2019 tarihinde ilçe kaymakamları İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum olarak atanmıştı. Gülistan Öncü 15 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 26 Kasım 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Nilüfer Elik Yılmaz ise 12 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 16 Aralık 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

Hasan Safa

İğdır'ın Halfeli beldesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Hasan Safa hakkında İğdır 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 9 Haziran 2020 tarihinde görüldü.

Hasan Safa duruşmaya tutuklu bulunduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme ilk duruşmada kararını açıklayarak Hasan Safa'yı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

Hasan Safa 23 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınmış ve 27 Mart 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Halfeli Belediyesi'ne 23 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı.

Filiz Buluttekin

Diyarbakır Sur ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Filiz Buluttekin hakkında Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Haziran 2020 tarihinde devam edildi.

Tutuklu yargılanan Filiz Buluttekin duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Filiz Buluttekin'in tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 26 Ekim 2020 tarihine erteledi.

Filiz Buluttekin 20 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 23 Aralık 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Sur Belediyesi'ne 21 Aralık 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı.

Mülkiye Esmez

Mardin'in Derik ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Mülkiye Esmez hakkında Mardin Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Haziran 2020 tarihinde devam edildi.

Tutuklu yargılanan Mülkiye Esmez duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Mülkiye Esmez'in tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 11 Eylül 2020 tarihine erteledi.

Mülkiye Esmez 16 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 26 Kasım 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Derik Belediyesi'ne 16 Kasım 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı.

Rojda Nazlier

Yerine kayyım atanan, Diyarbakır'ın Kocaköy ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Rojda Nazlier hakkında Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 22 Haziran 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede Rojda Nazlier'in 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir.

Rojda Nazlier, duruşmaya tutuklu olarak bulunduğu Kayseri Bünyan Kadın Cezaevi'nden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Rojda Nazlier'in tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 14 Eylül 2020 tarihine erteledi.

Rojda Nazlier, 21 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 22 Ekim 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Kocaköy Belediyesi'ne 22 Ekim 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım atanmıştı.

Sara Kaya

Mardin'in Nusaybin ilçesinin eski Belediye Eş Başkanı Sara Kaya hakkında Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 22 Haziran 2020 tarihinde görüldü.

Mahkeme Sara Kaya'yı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 13 yıl 6 ay, 'görevini kötüye kullanma' suçundan 6 ay, 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik' suçundan 2 yıl olmak üzere toplam 16 yıl hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca hükümlerle birlikte Sara Kaya'nın tutukluluk halinin devamına karar verdi.

Sara Kaya 13 Ocak 2017 tarihinde gözaltına alınmış ve 26 Ocak 2017 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Nusaybin Belediyesi'ne 11 Eylül 2016 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım atanmıştı.

Hatice Çevik

Yerine kayyum atanan, Urfa'nın Suruç ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Hatice Çevik hakkında Urfa 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 23 Haziran 2020 tarihinde devam edildi.

İddianamede Hatice Çevik'in 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir.

Hatice Çevik duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Hatice Çevik'in tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 27 Ekim 2020 tarihine erteledi.

Hatice Çevik 15 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 20 Kasım 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Suruç Belediyesine Suruç Kaymakamı 16 Kasım 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım olarak atanmıştı.

Leyla Salman, Sevin Bozan

Aralarında Mardin'in Kızıltepe ve Artuklu ilçelerinin eski belediye eş başkanları Leyla Salman ve Sevin Bozan'ın da olduğu 50 kişi hakkında Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 24 Haziran 2020 tarihinde görüldü.

Mahkeme 21 kişiyi 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay ile 9 yıl arasında değişen sürelerde hapis cezası ile cezalandırdı. Ceza alan kişiler: 11 kişi (Cemal Veske, Emine Damar, Kemal Kaçmaz, Rıdvan Tarhan, Sadat İlek, Sadiye Aslan, Selahattin Aydoğdu, Şükran Koyuncu, Atiye Aydın ve Bedii İçen ile Artuklu Belediyesi eski Eş Başkanı Sevinç Bozan) 6 yıl 3 ay; 3 kişi (Kızıltepe Belediyesi eski Eş Başkanı Leyla Salman, Orhan Ablak ve Tarık Acay) 7 yıl 6 ay; 6 kişi (Abdulaziz Bilgin, Gülten Yıldız, Mehmet Doğan, Adil Başaran, Ali Özkan ve Abdullah Akikol) 8 yıl; 1 kişi (Mehmet Tanhan) 9 yıl.

Mahkeme 10 kişinin beraatına, 19 kişinin ise dosyalarının ayrılmasına karar verdi.

Mehmet Zırığ

Şirnak'ın Cizre ilçesinin yerine kayyum atanan HDP'li Belediye Eş Başkanı Mehmet Zırığ hakkında katıldığı Newroz kutlaması sırasında yaptığı konuşma gerekçe gösterilerek Cizre 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 25 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 9 Temmuz 2020 tarihine erteledi.

Mehmet Zırığ hakkında kayyum atamasını protesto etmek için yapılan eylemdeki konuşması nedeniyle 'Halkı kin ve düşmanlığa tahrik ve aşağılama' iddialarıyla soruşturma açıldığı ve bu soruşturma kapsamında Mehmet Zırığ'ın Cizre İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne giderek ifade verdiği öğrenildi.

Mehmet Zırığ hakkında katıldığı bir mitingde yaptığı konuşmada 'suç ve suçluyu övdüğü' iddiasıyla Cizre 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 9 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Mehmet Zırığ'ın beraatına karar verdi.

Ercüment Çervatoğlu

Rize'nin Fındıklı ilçesinin CHP'li Belediye Başkanı Ercüment Çervatoğlu hakkında İçişleri Bakanlığı tarafından soruşturma başlatıldı. Basında yer alan haberlerde soruşturmanın gerekçesinin ilçedeki Millet Bahçesi'nin adının 100. Yıl Atatürk Parkı, Millet Kiraathanesi'nin adının da Kazım Koyuncu Kültür Merkezi olarak değiştirilmesi ve "Noel Baba kostümlerinin giyildiği yılbaşı etkinliklerinde dini duyguların rencide edilmesi" olduğu belirtilmektedir.

Serdar Aksoy

İzmir'in Menemen ilçesinin CHP'li Belediye Başkanı Serdar Aksoy hakkında partisinin ilçe kongresinde yaptığı konuşmada İbrahim Kaypakaya, Mahir Çayan ve Deniz Gezmiş'ten bahsetmesi gerekçe gösterilerek Menemen Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 9 ayrı örgütün (THKP-C, Devrimci Yol, Devrimci Gençlik, MLKP, MKP, HKO, TKP/ML, TIKKO, KP/İÖ) propagandasını yaptığı iddiasıyla soruşturma açıldığı öğrenildi.

Gülta Kışanak

Malatya 5. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından, yerine kayyım atanan Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi eski Eş Başkanı Gülta Kışanak'a verilen 14 yıl 3 ay hapis cezası ve eski Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) Eş Genel Başkanı Sebhat Tuncel'e verilen 15 yıl hapis cezası Antep Bölge Adliye Mahkemesi 18. Ceza Dairesi tarafından bozulmuştu.

Yeniden yargılanmalarına 3 Temmuz 2020 tarihinde Malatya 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edilen Gülta Kışanak ve Sebhat Tuncel, duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katıldılar. Savunmaların ardından mahkeme Gülta Kışanak ve Sebhat Tuncel'in tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 4 Eylül 2020 tarihine erteledi.

İbrahim Burak Oğuz

İzmir'in Urla ilçesinin CHP'li Belediye Başkanı İbrahim Burak Oğuz hakkında "FETÖ/PDY Soruşturması" kapsamında İzmir 17. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 3 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme İbrahim Burak Oğuz'u 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı Mahkeme hükümlerle birlikte İbrahim Burak Oğuz'un tahliyesine karar verdi.

İbrahim Burak Oğuz, 16 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve aynı gün içinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. İbrahim Burak Oğuz, 18 Aralık 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden alınmış, yerine Urla Kaymakamı kayyum olarak atanmıştı.

Cemal Özdemir

Diyarbakır'ın Sur ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Cemal Özdemir hakkında Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 7 Temmuz 2020 tarihinde görüldü.

İddianamede katıldığı 22 etkinlik ve hakkındaki gizli tanık ifadesi, 3 sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek Cemal Özdemir'in 'örgüt üyesi olmak', 'örgüt propagandası yapmak', 'tehlikeli maddeleri izinsiz olarak bulundurmak', 'nitelik bakımından vahim olan silah veya mermileri satın almak, taşımak ve bulundurmak' suçlarından 17 yıl 6 aydan 36 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması istenmektedir.

Savunmaların ardından mahkeme Cemal Özdemir'i 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay, 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 3 ay olmak üzere toplam 8 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme diğer suçlardan ise Cemal Özdemir'in beraatine karar verdi.

Cemal Özdemir 20 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 23 Aralık 2019 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı. Sur Belediyesi'ne 21 Aralık 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyum atanmıştı. Cemal Özdemir davanın 16 Nisan 2020 tarihinde görülen duruşmasında tahliye edilmişti.

Ayhan Bilgen

Kars Belediyesi Eş Başkanı Ayhan Bilgen hakkında KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesi Yayın Danışma Kurulu üyesi olduğu gerekçesiyle İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 9 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi.

Savunmaların ardından mahkeme, esas hakkındaki mütalaasını hazırlaması için dava dosyasının savcılığa verilmesine karar vererek duruşmayı 15 Ekim 2020 tarihine erteledi.

Ülkü Karaaslan

Yerine kayyım atanan, Muş'un Varto ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Ülkü Karaaslan hakkında Muş 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Ağustos 2020 tarihinde başlandı.

Ülkü Karaaslan duruşmaya tutulduğu cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Ülkü Karaaslan'ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı erteledi.

Ülkü Karaaslan 17 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve tutuklanmıştı. Varto Belediyesi'ne 18 Aralık 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım atanmıştı.

3. SİYASİ PARTİ ÜYE VE YÖNETİCİLERİNİN YARGILANDIĞI DAVALAR

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında siyasi parti üye ve yönetici olan en az 108 kişi hakkında daha önceden açılmış davaların görülmesine devam edildi. 9 kişi hakkında ise soruşturma başlatıldı.

- CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu 30 Nisan 2020 tarihinde, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un evinin fotoğraflanmasıyla ilgili açılan soruşturma kapsamında İstanbul Anadolu Adliyesi'ne giderek Basın Suçları Soruşturma Bürosu'nda ifade verdi.
- HDP Mardin eski il Eş Başkanı Ali Sincar, DBP Mardin eski il Eş Başkanları Leyla Bozkurt ve Şehmuz Sun ile HDP Parti Meclisi üyeleri Alaattin Semir Zuğurlu ve Sedat Ay hakkında Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 11 Mayıs 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme 5 kişinin tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 22 Haziran 2020 tarihine erteledi. 22 Haziran 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme 5 kişinin tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 7 Eylül 2020 tarihine erteledi.
- HDP Parti Meclisi eski üyesi Bülent Uyguner hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Mayıs 2020 tarihinde başlandı. İddianamede Bülent Uyguner'in 'örgüt üyesi olmak', 'zincirleme örgüt propagandası yapmak', 'halkı kin ve düşmanlığa tahrik' suçlamalarıyla cezalandırılması istenmektedir. Bülent Uyguner SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden duruşmaya katıldı ve savunma yaptı. Savunmaların ardından mahkeme tahliye taleplerinin reddine karar vererek duruşmayı 9 Temmuz 2020 tarihine erteledi. Davanın 9 Temmuz ve 11 Ağustos 2020 tarihlerinde görülen duruşmalarda da mahkeme tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 30 Eylül 2020 tarihine erteledi. Bülent Uyguner 26 Kasım 2019 tarihinde Kocaeli'de gözaltına alınmış ve 28 Kasım 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklanmıştı.
- 19 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, Van'da kaçırılan HDP Parti Meclisi üyesi Hatice Büşra Kuyun hakkında kaçırıldıktan sonra yaptığı basın açıklaması gerekçe gösterilerek Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 'halkı kin ve düşmanlığa sevk etmek' iddiasıyla soruşturma açıldığı öğrenildi. Soruşturma kapsamında Hatice Büşra Kuyun'un ifade verdiği öğrenildi.

- DTK delegesi 4 kişi (Sadrettin Yılmaz, Seyithan Tatar, Elif Koyuncu ve Fatma Kapalıgöz) hakkında Batman 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 20 Mayıs 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme savunmaların ardından 4 kişiyi 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı. Mahkeme ayrıca 4 kişinin hükümlerle birlikte tahliyesine karar verdi. 4 kişi 27 Kasım 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 3 Aralık 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından tutuklanmıştı.
- 23'ü tutuklu 30 kişi hakkında DTK çalışmalarına katıldıkları nedeniyle Urfa 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 5 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Mahkeme savunmaların ardından Feridun Günbegi ve Eğitim-Sen Urfa Şubesi eski Eş Başkanı Leyla Mümin'in adli kontrol şartıyla tahliyesine, tutuklu diğer 5 kişinin bu hallerinin devamına karar vererek duruşmayı 3 Temmuz 2020 tarihine erteledi.
- DTK üyesi Mukaddes Karakoç hakkında Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 10 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme Mukaddes Karakoç'un adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verdi ve duruşmayı 13 Ekim 2020 tarihine erteledi.
- Katılımcı Demokrasi Partisi (KADEP) Genel Başkanı Lütfü Baksi hakkında DTK etkinliklerine katıldığı gerekçesiyle Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 17 Haziran 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Lütfü Baksi'yi 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı.
- Aralarında HDP Van eski İl Eş Başkanı Yadişen Karabulak'ın da olduğu 2'si tutuklu 12 kişi hakkında Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 25 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme tutuklu Yadişen Karabulak ile Fikret Doğan'ın tutukluluk hallerinin devamına karar verdi ve duruşmayı 2 Temmuz 2020 tarihine erteledi. 2 Temmuz 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme yine Yadişen Karabulak ile Fikret Doğan'ın tutukluluk hallerinin devamına karar verdi ve duruşmayı 13 Ağustos 2020 tarihine erteledi. 10 Eylül 2019 tarihinde gözaltına alınan 12 kişiden 5'i (HDP Van eski İl Eş Başkanı Yadişen Karabulak, HDP Kadın Meclisi üyesi Dilan Yıldız, DTK üyeleri Sait Kılıç, Fikret Doğan ve İbrahim Sungur) 13 Eylül 2019 tarihinde tutuklanmıştı. Davanın 10 Şubat 2020 tarihinde görülen ilk duruşmasında mahkeme tutuklu 5 kişinin de adli kontrol şartıyla tahliyesine karar vermişti. Savcılığın itirazı üzerine Fikret Doğan ve Yadişen Karabulak 13 Şubat 2020 tarihinde yeniden gözaltına alarak tutuklanmıştı. Diğer 3 kişi ile ilgili ise tutuklamaya yönelik yakalama kararı çıkartılmıştı.
- 28 Haziran 2020 tarihinde yapılacak Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) ile ilgili pankart astıkları gerekçesiyle, aralarında ertesi gün sınava girecek 2 kişinin de olduğu CHP Gençlik Örgütü üyesi 8 kişinin polis tarafından ifadeye çağırıldığı öğrenildi.
- DBP Parti Meclisi eski üyeleri Bermal Birtek ile Ergin Balta hakkında Muş 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada verilen 10 yıl 6 ay hapis cezasının Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi tarafından bozulması üzerine davanın yeniden görülmesine 2 Temmuz 2020 tarihinde başlandı. Bermal Birtek ve Ergin Balta duruşmaya tutuldukları cezaevlerinden SEGBİS aracılığıyla katıldılar. Mahkeme her 2 kişinin de 'örgüt üyesi olmak' suçundan 10 yıl 6 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi.

- Aralarında HDP Kocaeli il eş başkanlarının da olduğu 14'ü tutuklu 27 kişi hakkında Kocaeli 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Temmuz 2020 tarihinde başlandı. Tutuklu sanıklar duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutuldukları cezaevlerinden katıldı. Savunmaların ardından mahkeme 8 kişinin (HDP Kocaeli İl Eş Başkanı Leyla Aygün, HDP Parti Meclisi üyesi Engin Güleser, HDP Gebze İlçe Eş Başkanı Meryem Uslu, HDP Darıca İlçe eski Eş Başkanı Kudret Davutoğlu, HDP üyeleri Emine Karaaslan, Mekiye Aydın, Necla Erdoğan ve Hasret Erdem) tahliyesine 6 kişinin (Damla Bağcı, HDP Parti Meclisi üyesi Mehmet Alçinkaya, Mehmet Karaaslan, HDP Gebze İlçe Eş Başkanı Ebubekir Çoban, Cumhuriyet Halk Partisi'nden (CHP) Gebze Belediye Meclisi Üyesi Osman Kurum, Kutbeddin Güneşsu) ise tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 8 Eylül 2020 tarihine erteledi.
- HDP eski parti sözcüsü Günay Kubilay hakkında, yaptığı konuşmalar nedeniyle Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Temmuz 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 3 Kasım 2020 tarihine erteledi.
- Aralarında ESP Eş Genel Başkanı Şahin Tümöklü ile SGDF Eş Genel Başkanı Alev Özkiraz'ın da aralarında olduğu ESP ve SGDF üyesi 14 kişi hakkında İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 8 Temmuz 2020 tarihinde başlandı. Savunmaların ardından mahkeme sanıklar hakkındaki yurtdışı yasağı ve adli kontrol şartının kaldırılması taleplerini reddederek duruşmayı 4 Kasım 2020 tarihine erteledi. 14 kişi Atılım gazetesinin ücretsiz eki "İstanbul Sokakta" gazetesine yönelik soruşturma kapsamında 15 ve 16 Haziran 2019 tarihlerinde gözaltına alınmış ve 19 Haziran 2019 tarihinde sevk edildikleri mahkeme tarafından adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı.
- CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu hakkında Cumhurbaşkanı ve yakınlarının Man Adası ile ticaret yapmak suretiyle vergi kaçırdıklarına ilişkin iddiaları ile ilgili İstanbul Anadolu 5. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 16 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Kemal Kılıçdaroğlu'nun avukatlarının reddi hakim talebini reddederek Kemal Kılıçdaroğlu'nu toplam 197 bin TL lira tazminat ödemeye mahkum etti.
- Gazeteci Aziz Oruç ile HDP Doğubayazıt İlçe Eş Başkanı Abdullah Ekelek'in aralarında olduğu 5 kişi hakkında Ağrı 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 21 Temmuz 2020 tarihinde başlandı. Aziz Oruç, İkrâm Müftüoğlu ve Abdullah Ekelek duruşmaya tutuldukları cezaevinden SEGBİS aracılığıyla katıldılar. Diğer 2 kişi ise mahkemede hazır bulundu. Savunmaların ardından mahkeme Abdullah Ekelek ile İkrâm Müftüoğlu'nun adli kontrol şartıyla tahliyesine, Aziz Oruç'un tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 21 Eylül 2020 tarihine erteledi. Aziz Oruç ile Abdullah Ekelek 11 Aralık 2019 tarihinde Ağrı-Doğubayazıt karayolunda, İkrâm Müftüoğlu ise aynı tarihte evine yapılan baskında gözaltına alınmıştı. Abdullah Ekelek ve İkrâm Müftüoğlu 13 Aralık 2019 tarihinde, Aziz Oruç ise 18 Aralık 2020 tarihinde tutuklanmıştı.
- Dersim Konak, Bülent Yılmaz ve Hayati Güngören hakkında Tunceli Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 28 Temmuz 2020 tarihinde devam edildi. 3 kişi 22 Ağustos 2017 tarihinde Sosyalist Meclisler Federasyonu'na yönelik bir soruşturma kapsamında gözaltına alınmış ve tutuklanmıştı. 3 kişi duruşmaya tutuldukları cezaevlerinden SEGBİS aracılığıyla

katıldı. Mahkeme savunmaların ardından 3 kişi hakkındaki tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 17 Kasım 2020 tarihine erteledi.

4. HAK SAVUNUCULARININ YARGILANDIĞI DAVALAR

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında insan hakları savunucusu 12 kişi hakkında daha önceden açılmış davaların görülmesine devam edildi.

Büyükada Davası

11 insan hakları savunucusu hakkında İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 3 Temmuz 2020 tarihinde görüldü.

Covid-19 salgınına yönelik önlemler gerekçe gösterilerek sanık yakınlarının, gazetecilerin, uluslararası kurumların temsilcilerinin duruşmaya alınmadığı; her bir sanık için yalnızca bir avukatın duruşmaya katılmasına izin verildiği öğrenildi.

Mahkeme Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Onursal Başkanı avukat Taner Kılıç'ı 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapis cezası ile; Günel Kuşun, İdil Eser, Özlem Dalkıran'ın 'örgüte yardım etmek' suçundan ayrı ayrı 2 yıl 1 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verdi. Mahkeme Nalan Erkem, İlknur Üstün, Ali Gharavi, Peter Steudtner, Veli Acu, Nejat Taştan ve Şeyhmus Özbekli hakkında beraat kararı verdi.

10 insan hakları savunucusu, 5 Temmuz 2017 tarihinde İstanbul Büyükada'da yapılan bir toplantı sırasında gözaltına alınmıştı. Gözaltı süreleri 14 güne uzatılan insan hakları savunucuları, 12 Temmuz 2017 tarihinde mahkemeye sevk edilmişti. Mahkeme Uluslararası Af Örgütü Türkiye Direktörü İdil Eser, Yurttaşlık Derneği'nden Özlem Dalkıran, İnsan Hakları Gündemi Derneği'nden Günel Kurşun ve Veli Acu, İsviçre vatandaşı Ali Garawi ve Alman vatandaşı Peter Steudtner'in tutuklanmasına ve Kadın Koalisyonu'ndan İlknur Üstün, Yurttaşlık Derneği'nden Nalan Erkem, Eşit Haklar İzleme Derneği'nden Nejat Taştan ve Hak İnisiyatifi'nden Şeyhmus Özbekli'nin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına karar vermişti. 6 Haziran 2017 tarihinde gözaltına alınan Taner Kılıç ise 9 Haziran 2017 tarihinde tutuklanmıştı.

21 Temmuz 2018 tarihinde savcılığın dört insan hakları savunucusunun serbest bırakılmasına yaptığı itiraz üzerine insan hakları savunucuları hakkında yakalama kararı çıkartılmıştı. İlknur Üstün ve Nalan Erkem 23 Temmuz 2017 tarihinde tutuklanmış, Nejat Taştan ve Şeyhmus Özbekli ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı.

Davanın 25 Ekim 2017 tarihinde görülen ilk duruşmasında tutuklu 8 insan hakları savunucusu adli kontrol şartıyla tahliye edilmişti. Taner Kılıç ise 15 Ağustos 2018 tarihinde mahkemenin aylık tutukluluk incelemesi sonucu tahliye edilmişti.

Nuray Çevirmen

İHD Merkez Yürütme Kurulu üyesi Nuray Çevirmen'in de aralarında olduğu 11 kişi hakkında TSK'nin Afrin'e yönelik askeri operasyonu ile ilgili sosyal medya paylaşımları ve yaptıkları haberler gerekçe gösterilerek Ankara 15. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 24 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 25 Kasım 2020 tarihine erteledi.

Bu dava kapsamında tutuklu yargılanan 3 kişi (Barış Ceyhan, Saim Serin ve Lezgin Tekay) davanın 6 Eylül 2018 tarihinde görülen ilk duruşmasında tahliye edilmişti. Mahkeme ayrıca HDP milletvekili Kemal Bülbül'ün dosyasının ayrılmasına karar vermişti.

5. SENDİKA, DERNEK, VAKIF, MESLEK ÖRGÜTLERİ, İNİSİYATİF, PLATFORMLARIN ÜYE VE YÖNETİCİLERİNE YÖNELİK SORUŞTURMALAR VE DAVALAR

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında sendika, dernek, vakıf, meslek örgütleri, inisiyatif ve platformların üye ve yöneticisi olan en az 5 kişi hakkında daha önceden açılmış davaların görülmesine devam edildi.

AABK Onursal Başkanı Turgut Öker

Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu Onursal Başkanı Turgut Öker İstanbul'da yapılan üçüncü köprüye Yavuz Sultan Selim adının verilmesiyle ilgili konuşması nedeniyle İstanbul 25. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması 1 Temmuz 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Turgut Öker'i 'Görevli memura görevi başında hakaret' suçundan 8 bin 400 TL para cezası ile cezalandırdı.

EGE TUHAY-DER Kurucu Üyesi Selma Altan

Ege Tutuklu ve Hükümlü Aileleriyle Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (EGE TUHAY-DER) kurucu üyesi Selma Altan (71) hakkında İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 16 Haziran 2020 tarihinde başlandı. Selma Altan duruşmaya SEGBİS aracılığıyla tutulduğu cezaevinden katıldı. Savunmaların ardından mahkeme adli kontrol şartıyla Selma Altan'ın tahliyesine karar verdi ve duruşmayı ileri bir tarihe erteledi. Selma Altan 16 Kasım 2019 tarihinde tutuklanmıştı.

Rosa Kadın Derneği Kurucu Üyesi Fatma Gültekin

Rosa Kadın Derneği kurucu üyelerinden Fatma Gültekin hakkında Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 13 Temmuz 2020 tarihinde başlandı. İddianamede Fatma Gültekin'in 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenmektedir. Fatma Gültekin duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katıldı. Savunmaların ardından mahkeme Fatma Gültekin'in tahliyesine karar vererek duruşmayı 25 Ekim 2020 tarihine erteledi. 22 Mayıs 2020 tarihinde gözaltına alınan Fatma Gültekin 24 Mayıs 2020 tarihinde tutuklanmıştı.

DAD Adıyaman Şube Başkanı Celal Demirci ve Eğitim-Sen Yöneticisi Ayşegül Yücetaş

4'ü tutuklu 5 kişi (HDP eski yöneticileri Abuzer Küçükkelepçe, Rıza Acıpayam, Eğitim-Sen yöneticisi Ayşegül Yücetaş, Demokratik Alevi Derneği Adıyaman Şube Başkanı Celal Demirci ve Ebru Güngör) hakkında DTK delegesi oldukları gerekçesiyle Adıyaman 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 13 Ağustos 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Celal Demirci, Ayşegül Yücetaş ve Rıza Acıpayam'ın 'örgüt üyesi olmak' suçundan ayrı ayrı 6 yıl 3 ay, Abuzer Küçükkelepçe'nin aynı suçtan 6 yıl 10 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına, Ebru Güngör'ün beraatına karar verdi.

6. DİĞER DAVALAR

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında en az 202 kişi hakkında ‘örgüte yardım ve yataklık etmek’, ‘örgüt propagandası yapmak’ ve ‘örgüt üyesi olmak’ gibi gerekçeler ile daha önceden açılmış davaların görülmesine devam edildi.

Urfa’da Gözaltında İşkence ve Diğer Kötü Muameleye Maruz Kalan Kişilerin Yargılandığı Dava

18 Mayıs 2019 tarihinde Urfa’nın Halfeti ilçesine bağlı Dergili mahallesinde çıkan ve 1 polis ile 2 HPG militanın öldüğü çatışma sonrasında gözaltına alınan ve gözaltında işkence ve kötü muameleye maruz kalan 13’ü tutuklu 24 kişi hakkında Urfa 5. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın ilk duruşması 22 Haziran 2020 tarihinde görüldü.

İddianamede 24 kişinin ‘örgüt üyesi olmak’, ‘örgüt propagandası yapmak’, ‘örgüte yardım etmek’ suçlarından cezalandırılması istenmektedir.

Tutuklu sanıklar Zeki Alakuş, Gazeley Alakuş, Celal Ercan, Cindi Zincirkıran, Celal Yıldırım, Mehmet Alakuş, Fahrettin Alakuş, Fatma Alakuş, Niyazi Gümüş, Sariye Gümüş, Mustafa Kahraman, Abdullah Çiftçi ve Besravi Atmaca duruşmaya SEGBİS aracılığıyla katıldı. Tutuksuz sanıklar Vakas Kılıç, Ömer Gül, Güley Çiftçi, Ruken Deniz, Rabia Kaplan, Güler Alakuş, Uğur Yıldırım, Ahmet Yıldırım, Mehmet Kaçar, Mehmet Hayri Çiftçi ve Ahmet Korkmaz ise mahkeme salonunda hazır bulundu.

Savunmaların ardından mahkeme 4 kişinin (Gazeley Alakuş, Fatma Alakuş, Sariye Gümüş ve Niyazi Gümüş) tahliyesine karar vererek duruşmayı 18 Eylül 2020 tarihine erteledi.

“KCK Cizre Davası”

“KCK Cizre Davası” olarak bilinen ve aralarında yerine kayyum atanmış Şırnak’ın Cizre ilçesinin Belediye Eş Başkanı Mehmet Zırığ’ın da olduğu 78 kişi hakkında Malatya 5. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşması 24 Haziran 2020 tarihinde görüldü.

Mahkeme 67 kişiyi ‘örgüt üyesi olmak’ suçundan 6 yıl 3 ay ile 10 yıl arasında değişen sürelerde hapis cezası ile cezalandırdı. Cizre Belediye Eş Başkanı Mehmet Zırığ 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırıldı. Mahkeme 11 kişinin ise beraatına karar verdi.

Urfa’da Yargılanan Kişiler:

5’i tutuklu 30 kişi hakkında Urfa 5. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine 3 Temmuz 2020 tarihinde başlandı.

İddianamede sanıkların ‘örgüt üyesi olmak’ ve ‘örgüt propagandası yapmak’ suçlarından cezalandırılmaları istenmektedir.

Savunmaların ardından mahkeme 2 kişinin (Mehmet Kültür ve Vahit Akgün) tahliyesine, 3 kişinin (Songül Arpa, Ahmet Yenilmez ve Muzaffer Çakmak) tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı 17 Eylül 2020 tarihine erteledi.

30 kişi 9 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınmış ve 25’i 21 Ekim 2019 tarihinde tutuklanmıştı. Davanın 7 Şubat 2020 tarihinde görülen ilk duruşmasında 15 kişi tahliye edilmişti. Davanın sonraki duruşmalarında ise 5 kişi daha tahliye edilmişti.

Urfa’da Avukatın Yargılandığı Dava

Avukat Sevda Çelik Özbingöl hakkında Urfa 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması 27 Ağustos 2020 tarihinde görüldü. Mahkeme Sevda Çelik Özbingöl'ün tutukluluk halinin devamına karar verdi ve duruşmayı 25 Eylül 2020 tarihine erteledi. Sevda Çelik Özbingöl Urfa merkezli bir soruşturma kapsamında 12 Mart 2020 tarihinde gözaltına alınmış, 17 Mart 2020 tarihinde mahkeme tarafından tutuklanmıştı.

Nusaybin'den Tahliye Edilenlerin Yargılandığı Dava

Mardin'in Nusaybin ilçesindeki sokağa çıkma yasağı sırasında, mahsur kaldıkları binalardan tahliye edildikten sonra 26 Mayıs 2016 tarihinde gözaltına alınarak tutuklanan 70 kişi hakkında Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine 17 Haziran 2020 tarihinde devam edildi. Dava dosyasının 5 Nisan 2019 tarihinde görülen duruşmada her bir sanık yönünden tefrik edilmesine karar verilmişti.

Mahkeme Rojhat Aydın'ı 'devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak' suçundan ağırlaştırılmış müebbet, 'öldürmeye teşebbüs', 'kamu malına zarar vermek' ve 'patlayıcı maddeleri izinsiz bulundurmak' suçlarından toplam 20 yıl hapis cezası ile cezalandırdı.

19 Haziran 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Nubahar Özdemir'i 'devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak' suçundan ağırlaştırılmış müebbet, 'öldürmeye teşebbüs' ve 'kamu malına zarar vermek' suçlarından toplam 15 yıl hapis cezası ile cezalandırdı.

10 Temmuz 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Abdulkadir Baybars isimli bir kişiyi 'devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozma' suçundan ağırlaştırılmış müebbet, 'kasten öldürme' suçundan 16 yıl, 'tehlikeli maddeleri izinsiz bulundurma' suçundan 7 yıl 6 ay ve 'kamu malına zarar verme' suçundan 3 yıl hapis cezası ile cezalandırdı.

14 Temmuz 2020 tarihinde görülen duruşmada mahkeme Halil Karataş isimli bir kişiyi 'devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozma' suçundan ağırlaştırılmış müebbet, 'öldürmeye teşebbüs' suçundan 18 yıl ve kamu malına zarar verme' suçundan 3 yıl hapis cezası ile cezalandırdı. Son verilen bu mahkumiyet ile bu dava kapsamında ceza verilenlerin sayısı 49 oldu.

7. SİYASİ PARTİ BİNALARINA YÖNELİK SALDIRILAR VE KOLLUK GÜÇLERİ TARAFINDAN YAPILAN BASKINLAR

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında 2 siyasi partinin 4 ilçe binası saldırıya uğradı. Ayrıca 2 siyasi partinin 3 ilçe ve 1 il binası polis tarafından basıldı.

- 28 Mayıs 2020 tarihinde Şırnak'ın Cizre ilçesinde HDP ilçe binasının kapısı kimliği belirsiz bir kişi tarafından ateşe verildi. Ölen ya da yaralananın olmadığı saldırı sonucu parti binasında maddi hasar olduğu öğrenildi. Gözaltına alınan 1 kişi (M. B.) 30 Mayıs 2020 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.
- 28 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde AKP ilçe binasına düzenlenen ve binada maddi zarara yol açan saldırı ile ilgileri olduğu iddiasıyla 29 Haziran 2020 tarihinde Diyarbakır'da 6 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi. 4'ü çocuk 6 kişiden 4'ü 2 Temmuz 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklandı. 2 çocuk ise (M. Ç. [16] ve B. S. [17]) adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Tutuklananlar: M. S. (16), İ. A. (19), A. T. (16), Y. Ö. (18).

- 10 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul'un Bakırköy ilçe binasında HDP binasına bir saldırı düzenlendiği, saldırı sonucunda binada maddi hasar meydana geldiği öğrenildi. Olayla ilgili olarak gözaltına alınan 1 kişi (S. A.) HDP ilçe binasına 200 metreden fazla yaklaşmama ve adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.
- 30 Ağustos 2020 tarihinde Ankara'nın Keçiören ilçesinde HDP ilçe binasına 2 kişi tarafından bir saldırı düzenlendi. Ölen ya da yaralananın olmadığı saldırıda parti binası önündeki parti bayrakları yakıldı. Saldırı ile ilgili 1 kişinin gözaltına alındığı 1 kişinin ise arandığı öğrenildi.
- 28 Mayıs 2020 tarihinde basında yer alan haberlerden, İzmir'in Torbalı ilçesinde Gelecek Partisi ilçe başkanlığına 22 Mayıs 2020 tarihinde polis tarafından baskın düzenlendiği öğrenildi. Haberde tadilat halinde olan binaya gelen polislerin savcılık izni olmamasına rağmen binada arama yaptığı belirtildi. Konuyla ilgili Gelecek Partisi tarafından suç duyurusunda bulunulduğu bildirildi.
- HDP Batman il binası 29 Mayıs 2020 tarihinde polis tarafından basıldı. Baskının gerekçesinin PKK Lideri Abdullah Öcalan'a ait posterlerin dışarıdan görülmesi olduğu öğrenildi. Arama sonunda parti binasında bulunan kimi fotoğraflara ve tüm dijital materyallere el konuldu.
- 11 Haziran 2020 tarihinde Batman'ın Beşiri ilçesinde HDP ilçe binası polis tarafından bir ihbar olduğu gerekçesiyle basıldı ve binada arama yapıldı.
- Batman'ın Kozluk ilçesinde HDP ilçe binası 10 Temmuz 2020 tarihinde polis tarafından ihbar olduğu gerekçesiyle basıldı ve binada arama yapıldı.

8. KOLLUK GÜÇLERİ TARAFINDAN BASILAN DERNEKLER

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında 3 derneğin binası polis tarafından basıldı ve arama yapıldı, dernek binalarından bulunan 6 kişi gözaltına alındı.

- Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinde bulunan Rosa Kadın Derneği, Diyarbakır merkezli bir soruşturma kapsamında 22 Mayıs 2020 tarihinde polisler tarafından basıldı. Dernek binasında arama yapıldığı ve bazı belgelere el konulduğu öğrenildi.
- TUAY-DER'e yönelik soruşturma kapsamında derneğin Diyarbakır'da bulunan ofisine 8 Haziran 2020 tarihinde baskın düzenlendiği ve ofiste arama yapıldığı öğrenildi.
- 5 Ağustos 2020 tarihinde İstanbul Okmeydanı'nda bulunan İdil Kültür Merkezi polis tarafından basıldı. Baskında İdil Kültür Merkezi'nde bulunan 6 kişi gözaltına alındı.

9. KAYYIM ATAMALARI VE GÖREVDEN ALMALAR

9.1. Belediyeler:

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında 1 il, 6 ilçe belediyesi olmak üzere toplam 7 belediyeye daha kayyım atandı. 31 Mart 2019 tarihinde yapılan yerel seçimlerden 31 Ağustos 2020 tarihine dek, 5 büyükşehir, 2 il, 33 ilçe, 7 belde belediyesi olmak üzere 47 belediyeye kayyım atanmış oldu. Görevden alınan belediye başkanlarının 1'i CHP'li, 47'si ise HDP'lidir.

- 15 Mayıs 2020 tarihinde Siirt'in HDP'den seçilen Belediye Eş Başkanı yerine Siirt Valisi Ali Fuat Atik, İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım olarak atandı.

- 15 Mayıs 2020 tarihinde Iğdır'ın HDP'den seçilen Belediye Eş Başkanı yerine Iğdır Valisi Enver Ünlü, İçişleri Bakanlığı tarafından kayyım olarak atandı.
- 15 Mayıs 2020 tarihinde Siirt'in Kurtalan ilçesinin HDP'den seçilen Belediye Eş Başkanı yerine Kurtalan Kaymakamı İhsan Emre Aydın kayyım olarak atandı.
- 15 Mayıs 2020 tarihinde Siirt'in Baykan ilçesinin HDP'den seçilen Belediye Eş Başkanı yerine Baykan Kaymakamı Mehmet Tunç kayyım olarak atandı.
- 15 Mayıs 2020 tarihinde Muş'un Korkut ilçesine bağlı Altınova beldesinin HDP'den seçilen Belediye Eş Başkanı yerine Korkut Kaymakamı Hasan Sadebiyık kayyım olarak atandı.
- Elazığ'ın Karakoçan ilçesine bağlı Sarıcan beldesinin HDP'li Belediye Eş Bekir Başkanı Bekir Polat 24 Haziran 2020 tarihinde görevinden uzaklaştırılarak yerine Elazığ Vali Yardımcısı Erkan Kaçmaz kayyım olarak atandı.
- Ağrı'nın Diyadin ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Betül Yaşar 14 Temmuz 2020 tarihinde görevden alındı ve yerine Diyadin Kaymakamı kayyım olarak atandı.
- Balıkesir'in Erdek ilçesinin CHP'li Belediye Başkanı Hüseyin Sarı'nın hakkında 'ihaleye fesat karıştırma' suçundan verilen 1 yıl 15 gün hapis cezasının kesinleşmesi üzerine 22 Haziran 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldığı öğrenildi.

9.2. Görevden Alınan Muhtarlar

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında 1 muhtar kaymakamlık kararı ile görevden alındı.

- Van'ın İpekyolu ilçesine bağlı Ortanca köyünün muhtarı Mehmet Nuri Yönten Covid-19 salgını kapsamında alınan önlemler gereğince yasak olmasına rağmen taziye çadırı kurulmasına izin verdiği gerekçesi ile İpekyolu Kaymakamlığı tarafından 5 Mayıs 2020 tarihinde görevden alındı.

9.3. Görevden Uzaklaştırılan, Yerine Kayyım Atanan Belediye Meclisi Üyeleri

1 Mayıs – 31 Ağustos 2020 tarihleri arasında belediye meclis üyesi 3 kişi İçişleri Bakanlığı'nın kararı ile görevden alındı.

- Van'ın Tuşba ilçesinin HDP'den seçilen Belediye Meclisi üyeleri Ayşe Minaz, Berken Kızılboğa, Münir Mavis 25 Temmuz 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı'nın kararı ile görevden alındı. Basında yer alan haberlerden, görevden alınan belediye meclisi üyelerinin yerine kayyım atandığı öğrenildi. Ayşe Minaz, Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hakkında 'örgüt üyesi olmak' iddiasıyla açılan soruşturmada verilen kovuşturmaya yer olmadığı kararı üzerine 28 Ağustos 2020 tarihinde göreve iade edildi.